

Lưu Quang Minh

Viết cho người tôi yêu

MỤC LỤC

[Đôi lời của tác giả](#)

[Lời tựa](#)

[Đôi vợ](#)

[Con gái rượu](#)

[Lươn](#)

[Tổ \(Lươn 2\)](#)

[Bạc \(Lươn 3\)](#)

[Trà sữa túi](#)

[Nợ](#)

[Xưa](#)

[Tân cử nhân](#)

[Đi đêm](#)

[Duyên](#)

[Máy bay](#)

[Đời](#)

[Gò má cao](#)

[Giúp việc nhà](#)

[A-xít](#)

[Ba](#)

[Người xa lạ](#)

[Trình](#)

[Mô](#)

[Thay lời bạt](#)

[Nhân bản](#)

[Ca khúc chủ đề sách: Viết Cho Người Tôi Yêu](#)

Đôi lời của tác giả

Để đưa con tinh thần này có thể có mặt trên tay bạn ngày hôm nay, tôi vô cùng biết ơn một nửa của thế giới: những người mẹ, người bà, người vợ, người chị, người em, người yêu, người bạn gái... đã truyền cảm hứng cũng như động lực để tôi hoàn thành 20 truyện ngắn tập hợp trong cuốn sách này.

Viết cho người tôi yêu – Đúng như tên gọi, những truyện ngắn trong cuốn sách đều được tôi dành trọn tâm tư và tình cảm của mình để viết về **Phụ Nữ**.

Thế giới này sẽ ra sao nếu không có **Phụ Nữ**?

Điều chắc chắn có thể khẳng định: nếu không có **Phụ Nữ**, sẽ chẳng có đàn ông. Vì hẳn nhiên bất kỳ người đàn ông nào cũng từ một người **Phụ Nữ** tuyệt vời là mẹ họ sinh ra.

Phụ Nữ thường được gọi là “phái yếu”. Phải chăng vì thế, họ thường phải chịu nhiều thiệt thòi hơn cánh đàn ông chúng tôi - vốn luôn được mệnh danh là “phái mạnh”? Dẫu rằng ngày nay **Phụ Nữ** đã giành được quyền bình đẳng với đàn ông hơn xưa rất nhiều, vẫn còn đó những điều “tưởng vậy mà không phải vậy”.

Viết cho người tôi yêu.

Tôi viết về **Phụ Nữ**, cho **Phụ Nữ**, dành tặng **Phụ Nữ** với cách nhìn, cách nghĩ của riêng tôi bằng tất cả cảm thông và thương yêu.

Tôi còn viết cho bạn: những người đàn ông với bờ vai dài rộng dành để chở che **Phụ Nữ**. Mong bạn đọc, ngắm, nghĩ cùng tôi để thêm yêu, thương, cảm thông nhiều hơn cho người **Phụ Nữ** - một nửa của thế giới, và cũng là một nửa của đời mình.

Viết cho người tôi yêu. Tặng cho người tôi yêu.

Lưu Quang Minh

Lời tựa

Truyện của Lưu Quang Minh bao giờ cũng vậy, gần gũi, nhẹ nhàng, gần gũi mà sâu lắng. *Viết cho người tôi yêu* là tuyển tập hai mươi truyện ngắn của Lưu Quang Minh, hé lộ từng thân phận đa đoan của những người con gái, những người đàn bà; những thân phận mà người ta thấy cô đơn có, kiên định có, kiêu hãnh có, tàn nhẫn cũng có nhưng trên hết nó được miêu tả như những cánh hoa bất tử - sớm nở mà đêm cũng chẳng tàn. Từng câu chuyện anh viết trong cuốn sách này đều nhằm lột tả những chi tiết của cuộc sống thường nhật hối hả mà chúng ta thường vô tình lãng quên, nhưng lại quý giá biết nhường nào.

Và rồi chúng ta, những người đàn ông đang sống bên những mộng tưởng trên cao sẽ phải hỏi “Phụ nữ, họ là ai?”. Có phải là người ta yêu hay không? Mà yêu thì phải làm những gì, liệu có phải là đòi hỏi họ hy sinh, họ chung thủy, họ phải đẹp, phải sang, phải rực rỡ, phải dịu dàng trong mắt ta? Có phải thế không?

Như thế, trong tập truyện này, Lưu Quang Minh hẳn đã có câu trả lời cho những gì mà chúng ta nghĩ về họ: những người phụ nữ chúng ta yêu...

*Nhà văn trẻ Lê Hữu Nam
(Tác giả Mật Ngữ Rừng Xanh, Con Đến Như Một Phép Màu)*

Đổi vợ

Tối nay hai vợ chồng anh đi dự đám cưới Khánh ở một nhà hàng tiệc cưới hoành tráng và sang trọng nhất nhì thành phố, chỉ cần nghe đến tên hầu như ai cũng biết.

Vừa đến cửa nhà hàng đã thấy ông bạn học cùng đại học với anh trong vai chú rể đang đứng đón khách cùng cô dâu. Anh và vợ tiến lại gần cô dâu chú rể, tay bắt mặt mừng.

“A! Hùng. Vào đây chụp hình với mình!”

Máy ảnh giơ lên, đèn flash lóe sáng. Những nụ cười tươi rói hiện trên gương mặt từng người.

“Thôi, ông vào đi, hội bạn đại học cũng đến gần đủ rồi đấy!”, Khánh chỉ tay vào trong sảnh tiệc, ra hiệu cho cậu em trai hướng dẫn anh và vợ tìm bàn ngồi.

Anh gật đầu cười cười.

“Ừ, chúc mừng ông nhé!”

“Hùng ơi, bên này này!”

Vừa vào trong anh đã thấy Hải ngồi ở bàn đằng xa giơ tay vẫy vẫy. Hai vợ chồng tiến về phía ấy rồi ngồi xuống kế bên Hải. Bàn đã ngồi gần kín. Toàn những gương mặt quen quen, lạ lạ lâu ngày không gặp.

“Chào ông, lâu quá không gặp!”, anh bắt tay Hải khí thế.

“Ừ, từ đám cưới lần trước của thằng Khánh ấy nhỉ? Phải năm năm rồi ấy... Ông dạo này thế nào, công việc tốt chứ!”

“Cũng đỡ hơn trước nhiều...”

“Ôi Hùng! Nhớ mình không?”

“À, nhớ chứ...”

Anh bắt tay những người còn lại trong bàn đang gọi tên anh í ới. Bạn học cũ. Lâu không gặp. Sao rồi? Khỏe chứ? Dạo này thế nào? Anh lại gật gật, cười cười.

Chuyện trò hỏi han nhau một lúc thì đèn trên trần cũng tắt nhường chỗ cho ánh đèn spot light chiếu lên sân khấu. Nhạc nổi lên trang trọng. Cậu MC bước lên tuyên bố bắt đầu lễ cưới. Mở màn là một tiết mục múa nghệ thuật ca ngợi tình yêu đôi lứa. Khi tiết mục kết thúc, cô dâu cùng chú rể theo sự dẫn dắt của MC bắt đầu bước vào sảnh tiến về sân khấu. Ánh đèn xanh đỏ tím vàng lấp lánh nhấp nháy, tiếng nhạc quen thuộc anh vẫn thường nghe thấy ở các đám cưới rộn ràng.

Khánh và vợ mới của anh cũng đã đứng trên sân khấu để tiếp tục tiến hành “thủ tục” ra mắt họ hàng, người thân, bạn bè... chính thức tuyên bố rằng từ bây giờ họ đã là người chung một nhà với nhau. Cậu MC lúc này đang xưng tên mời các đáng sinh thành của cô dâu và chú rể bước lên sân khấu.

“Cô dâu trẻ đẹp thật, anh nhỉ...”

Vợ ngồi bên cạnh ghé sát thủ thỉ vào tai anh. Anh gật đầu, nhìn kỹ hơn. Nụ cười của cô dâu vô cùng rạng rỡ, tươi tắn. Phải rồi, ngày trọng đại của người ta cơ mà. Gọi là ngày trọng đại vì nó quan trọng lắm, lớn lao lắm, cả đời người con gái có khi chỉ chờ đến ngày hôm nay để được bước lên xe hoa, buồn vui lẫn lộn rồi vỡ òa trong hạnh phúc.

“Thế sau này chồng có tính đòi vợ giống anh Khánh không?”

Anh giật mình quay sang nhìn vợ.

Vợ anh vừa nhìn lại anh vừa cười khúc khích. Rõ là một câu nói đùa của vợ, nhưng sao lại khiến anh phải bận lòng suy nghĩ trong ngày vui của bạn. Không, chẳng phải chính anh cũng đã nghĩ về chuyện của Khánh rất nhiều sao...

Năm năm trước, anh cũng đi dự đám cưới của Khánh hết như hôm nay. Chỉ khác là lúc ấy anh chưa lấy vợ, chỉ dắt người yêu - cũng chính là vợ anh bây giờ đi cùng. Khánh vừa lập gia đình được một thời gian thì tới lượt anh. Một thời sinh viên, anh và Khánh là hai thằng bạn thân, đi đâu cũng phải có nhau. Đến khi ra trường đi làm rồi, không như những người bạn khác vừa rời ghế giảng đường là lặn mất tăm mất tích, hai thằng vẫn chơi với nhau, vẫn giữ liên lạc. Học giỏi nên vừa ra trường là Khánh được nhận vào công ty nước ngoài làm ngay, tiền đồ tươi sáng phía trước. Anh thì lặn lội hơn, nhưng rồi cũng có việc làm...

“Phốc!” – Tiếng nổ của chai rượu sâm-panh vừa được khui khiến anh hơi giật mình, liền nhìn lại về phía sân khấu.

“Vâng, và bây giờ cô dâu, chú rể sẽ cùng nhau rót rượu vào tháp ly... Chúc cho đôi uyên ương của chúng ta luôn giữ lửa tình yêu hạnh phúc mãi mãi, tràn đầy, ấm

nồng như những ly rượu này...” – Giọng cậu MC vang vang.

Đúng rồi. Cũng là màn rót rượu lên tháp ly này. Năm ấy, chú rể vẫn là Khánh, chỉ có cô dâu là khác. Cô dâu khi đó cũng vô cùng trẻ trung xinh đẹp. Phải, cô dâu kém chú rể những mười tuổi cơ mà, lúc đó cô ấy mới khoảng 20 tuổi.

Dường như đường đời của Khánh luôn trải sẵn hoa hồng. Gia đình vốn đã khá giả, lại là dân thành phố chính gốc. Đi làm vài năm, tích lũy được kha khá kinh nghiệm và vốn liếng, cộng với sự hậu thuẫn đắc lực từ phía gia đình, Khánh quyết định mở công ty riêng. Dù ban đầu gặp chút khó khăn nhưng Khánh đã mau chóng vượt qua. Với đầu óc thông minh thức thời cùng với sự phù trợ của thần may mắn, công ty của Khánh ngày càng làm ăn thuận lợi và phát triển nhanh chóng. Đến năm 30 tuổi, lúc lấy vợ lần đầu, Khánh đã là một doanh nhân có tiếng tăm trên thương trường.

Thế nhưng, mọi thứ không dễ dàng với anh như vậy. Cho đến lúc lấy vợ, anh vẫn chỉ là nhân viên kinh doanh của một công ty tư nhân với mức lương tương đối. Người ở tỉnh lên thành phố sinh sống phải lo toan và trang trải biết bao nhiêu thứ. Anh còn bố mẹ già và một đàn em ở quê trong tuổi ăn tuổi lớn.

“Cố lên anh ạ, em luôn ở bên anh!”

Những lúc mệt mỏi, chán nản, buồn bã nhất... chỉ đơn giản nghe thấy một lời động viên dịu dàng ấy của người yêu – sau này là vợ, anh đã đủ lấy lại tinh thần để mỉm cười bước tiếp. Anh và vợ quen nhau tính ra cũng ngót nghét mười năm rồi mới cưới. Quen nhau thế nào ấy nhỉ? Từ thời sinh viên, trong một buổi giao lưu giữa các khoa...

“Nào! Xin mời quý vị quan khách hãy cùng nâng ly chúc mừng cho đôi uyên ương của chúng ta!”

Anh và những người trong bàn cũng nâng ly bia trên tay, hô to mấy tiếng:

“Một, hai, ba... Dzô!”

Anh quay sang nhìn vợ. Ánh mắt vợ nhìn anh trìu mến rồi khẽ gạt đầu ý bảo anh cứ uống một ít cho vui.

Uống một hơi nửa ly bia mát lạnh, anh lại nhớ trong đám cưới trước của Khánh, cũng trong lúc cô dâu và chú rể đang làm lễ, anh đã bắt gặp ánh mắt vợ mình khi ấy nhìn họ. Nói sao nhỉ, cả một niềm khát khao và mong mỏi năm gợn gợn trong đôi mắt ấy. Lúc đó vợ anh cũng đã gần 30 tuổi. Chỉ trong một khoảnh khắc ấy thôi, anh đã quyết năm đó mình cũng phải lấy vợ. Không thể để người yêu mình phải chờ lâu

hơn nữa!

Dù vẫn còn nhiều khó khăn trước mắt, đám cưới của anh và vợ đã được tổ chức. Tuy không linh đình hoành tráng trong nhà hàng sang trọng này như Khánh nhưng thật ấm cúng và cả hai đã rất hạnh phúc.

Lấy vợ xong, anh và vợ chung sức chung lòng với nhau cùng làm cùng xây dựng gia đình. Vợ anh là người siêng năng lại khéo lo toan vun vén nên anh rất mừng. Một hôm, nghĩ ngợi mãi anh mới hỏi ý kiến vợ:

“Giờ vợ chồng mình cứ đi làm thuê mãi thế cũng không phải là cách. Hay là mình ra riêng mở công ty, em nghĩ thế nào...”

“Anh học anh Khánh đúng không?”

“Ừ, gọi là học cũng đúng... Nhưng anh cũng muốn thử sức mình kinh doanh, cái gì của mình mình làm vẫn hơn, em ạ...”

“Dạ, ý anh đã vậy thì em cũng ủng hộ. Em luôn ở bên anh!”

Anh nhớ mãi chỉ một câu nói ấy của vợ mà tiếp thêm cho anh bao nhiêu là động lực. Nhưng muốn kinh doanh thì phải có vốn. Hai vợ chồng phải đi chạy vay vay mượn khắp nơi từ người thân, họ hàng, cho đến bạn bè.

Và người bạn anh nghĩ đến trước tiên là Khánh. Tất nhiên rồi, Khánh là bạn thân nhất của anh cơ mà. Chắc chắn nghe ý định của anh Khánh sẽ rất mừng và sẵn sàng giúp đỡ anh thôi... Nghĩ thế anh hăm hở gọi điện ngay cho Khánh.

“Ồ... Xin lỗi, chắc tôi không giúp ông được đâu... thông cảm nhé...”

Đầu dây bên kia đột ngột ngắt máy.

Anh vẫn không thể tin Khánh có thể phũ phàng và lạnh lùng đến thế. Nếu là người khác... nếu như là người khác từ chối, anh đã chẳng thấy buồn và thất vọng nhiều vậy. Lúc đó, cũng lại là vợ anh đặt tay lên vai ủi an:

“Chắc anh ấy kẹt thật, anh ạ. Làm ăn người ta phải xoay vòng vốn liên tục... chắc mình hỏi đúng lúc anh ấy không có sẵn...”

Ừ, cứ tin là như vậy, còn hơn...

Rồi anh cũng lao vào thương trường như người lính xông ra trận mạc với vũ khí đạn dược trang bị là những đồng vốn tích lũy và vay mượn ít ỏi cùng tất cả kinh nghiệm có được khi còn đi làm công ăn lương. Cái “chiến trường” ấy thật khốc liệt

với đủ những rủi ro xen lẫn cơ hội lớn. Đây là rủi ro? Đây là cơ hội? Một viên đạn đột ngột từ đâu bay đến, sượt qua vai anh. Không kịp tránh, anh rú lên, ngã xuống sống soài. Lúc ngẩng đầu lên, chẳng thấy một ai. Bạn bè đâu cả rồi? Khánh ơi... Hải ơi...

“Cố lên anh, đừng nản chí, em luôn ở bên anh mà!”

Hai mắt anh hoen đi, nhọt nhòa hết cả mọi cảnh trí chung quanh. Giọng nói dịu dàng quen thuộc ấy luôn ở ngay phía sau lưng anh, luôn là chỗ dựa tinh thần lớn nhất vực anh dậy. Đứng lên! Tiếp tục thôi!

Mấy lần đứng lên rồi lại ngã xuống, ngã xuống rồi lại đứng lên, những tưởng thành công đã ở ngay trước mắt, chỉ cần ráng đưa tay thêm một chút nữa là anh có thể chạm được thì bất ngờ một cơn sóng thần dữ dội ập đến cuốn trôi sạch sẽ hết tất cả mọi nỗ lực, vốn liếng của anh. Đợt sóng khủng khiếp ấy khiến anh hoàn toàn kiệt quệ, trắng tay. Trong nỗi khủng hoảng tột cùng, anh tuyệt vọng vùng vẫy, mong với lấy bất kỳ cái phao nào có thể.

Ai có thể giúp anh lúc này đây? Phải rồi, Khánh! Anh phải gọi cho Khánh ngay.

“Ồ... Xin lỗi, chắc tôi không giúp ông được đâu... thông cảm nhé...”

Trời đất trước mặt anh tối sầm. Anh thấy cổ họng mình đắng ngắt. Bên trong anh, câu nói ấy hệt một mũi dao sắc lẹm đâm thẳng, cửa mạnh vào mọi góc ngách.

Đau lắm...

Nỗi đau ấy khiến anh hóa rồ. Bạn ư? Tình bạn ư? Bạn thân ư? Anh cười, cười rữ rươi, cười ngặt nghẽo, cười như điên như dại.

Anh chẳng còn can đảm nhìn vào mắt vợ nữa.

“Em đi đi... giờ anh chẳng còn gì...”

Anh ngồi đó, tê tái bầm dập cùng vết thương bên trong có lẽ sẽ chẳng bao giờ lành lại được. Vợ ôm lấy anh, thốt lên cũng một câu mà suốt đời này chẳng bao giờ anh quên được:

“Không! Không bao giờ em bỏ anh!”

Nước mắt tứa ra. Anh khóc òa như một đứa trẻ.

“Nào, nâng ly lên, các bạn!”

Khánh và cô dâu đã tới bàn để chụp hình cùng mọi người. Ở khoảng cách gần thế này, anh mới thấy rõ hết sự trẻ trung xinh đẹp của cô dâu. Quả thật, Khánh rất biết chọn.

“Cười lên Hùng! Dzô!” – Khánh đứng sau lưng anh vỗ vai.

Đèn máy ảnh nháy lên. Anh giơ ly bia cùng với Khánh, mỉm cười cho tấm hình được trọn vẹn.

Dẫu sao, anh vẫn xem Khánh là bạn. Có thể không còn thân thiết như thời sinh viên, nhưng vẫn là bạn. Sau cú ngã của ba năm trước, bằng một kỳ tích hay sự đồng lòng hiếm thấy của vợ chồng, anh bắt tay làm lại từ con số không. Và như người ta vẫn nói, sau cơn mưa trời lại sáng, vượt qua được khoảnh khắc đen tối nhất cũng là lúc bình minh ló dạng, mọi thứ dần đi vào ổn định. Bây giờ thì hai vợ chồng anh đã có những thứ trước đây chẳng bao giờ dám mơ đến hưởng chỉ là chạm vào.

Anh quay sang nhìn vợ tròng mắt. Vợ anh với nhiều người có thể không ưa nhìn. Ở cái tuổi ngoài ba mươi, xuân sắc hầu như đã rời bỏ nàng đi. Nhưng với anh, đi kiếm hết trên đời cũng chẳng ai thay thế nổi vợ mình. Tự dưng, anh muốn nắm lấy tay vợ quá chùng, muốn nói với vợ bằng tất cả yêu thương và lòng biết ơn của mình, trả lời lại vợ câu nói đùa ban nãy.

Không! Người ta giàu thì đổi bạn, sang thì đổi vợ... Nhưng không! Không bao giờ anh bỏ em! ./.

Lưu Quang Minh – 7/2015

Con gái rượu

Ba với má lập gia đình trễ, mong mỏi lắm ông trời mới thương tình ban cho một mụn con gái. Nên ba quý lắm. Quý như bình rượu cất để lâu năm trong nhà. Ngày con chào đời, tâm trí ba vỡ òa trong niềm hạnh phúc dạt dào của người đàn ông đầu đã hai thứ tóc. Ôi, con gái! Báu vật của ba! Tình yêu của ba! Cảm ơn con đã đến bên ba, bên má...

Như bao thiên thần nhỏ khác, ba vui sướng thấy mình thật may mắn có thể tận mắt chứng kiến con chập chững lớn lên với từng bước đi xen những cú ngã. Bước đi, té ngã, tự mình đứng lên để rồi lại tiếp tục bước đi, cứ vậy mà đôi chân dần vững vàng hơn từng chút một. Đời người từ lúc lọt lòng đến khi trở về với đất mẹ mãi mãi là những chuỗi sai - sửa, sửa - sai như thế, chớ quên, con gái của ba!

Càng lớn, con càng nhận ra mình khác biệt. Nếu những đứa con gái khác da dẻ lúc nào cũng trắng nõn mịn màng thì làn da con cứ đen nhẻm một màu bánh mật dầu chẳng hề dãi nắng. Người ta nói con gái thường giống ba, bản thân con cũng thấy vậy. Ba chịu nắng chịu mưa, vật lộn với cuộc mưu sinh ngoài kia để lo cho gia đình mình một cuộc sống tạm gọi là no đủ. Nên da ba sạm đen, những nếp nhăn dần lên theo tháng năm con khôn lớn cùng mái đầu từ muối tiêu đã dần chuyển sang hói hẵn. Có sao đâu? Ba như thế nào thì vẫn là ba của con mà!

Con biết mình cũng không được ưa nhìn. Soi vào gương, khuôn mặt con rất giống ba y hệt. Nó quá nam tính để thuộc về một đứa con gái. Không sao cả! Con cái là bản sao của cha mẹ, như con đã từng đọc được ở đâu đó. Con vẫn luôn tự hào là con ba, con má. Vì khuôn diện này, thân thể này, sinh mạng này vốn dĩ là của ba má ban cho...

Thời gian cứ thế thấm thoát trôi, con gái của ba nay đã lớn. Nghĩa là, như một quy luật muôn đời không thể đổi dời của thời gian: ba đã già. Thế mới biết tại sao rất nhiều người vẫn khuyên nếu có điều kiện thì nên cố gắng lập gia đình sớm. Vì khi đó, cha mẹ sẽ có thêm nhiều thời gian hơn để ở bên con cái. Nhưng chuyện tình

yêu đôi lứa, dựng vợ gả chồng và sinh con đẻ cái lại do cái duyên cái số cả, con gái của ba! Ba đã rất cố gắng...

Tuổi tác cho chúng ta kinh nghiệm phía sau những vấp ngã, giúp chúng ta hiểu đời, từng trải, già dặn hơn đồng thời lấy đi khỏi ta thời gian, sức khỏe và sau cùng lại chính là sự minh mẫn của trí tuệ mà cả đời khó khăn lắm mới tích lũy được... Trớ trêu thay...

Thế nên, con gái, đừng giống như ba, nhiều lúc hững hờ để thời gian trôi qua vô nghĩa. Mỗi khoảnh khắc, mỗi phút giây tồn tại, con hãy sống cho thật trọn vẹn. Để lúc nào đó nhìn lại không cảm thấy hối tiếc – như ba ít nhiều đã và đang thấm thía.

Đời người ngắn ngủi lắm, con gái yêu. Mỗi giai đoạn của đời người sẽ trôi qua rất nhanh, dù muốn hay không. Khi còn trẻ, con phải học. Chỉ có học cuộc đời con mới tươi sáng, tốt đẹp. Tuổi thơ ba trải qua trong bất hạnh và nghèo khó, chẳng thể học hành cho tử tế nên thân. Ba không muốn con cũng như ba, vất vả giữa đời vì ít chữ. Ba mừng vì con luôn ráng học, không lơ dờ. Nên dầu khó khăn cách mấy, ba má vẫn gắng sức cho con được ăn học tử tế.

Và tuổi trẻ cũng chỉ có một giai đoạn. Ngoài chuyện học, con còn phải nghĩ đến hạnh phúc của bản thân mình nữa. Hoa có độ, gái có thì. Kiếm cho mình một bờ vai để tựa vào, khó nhưng vẫn phải tìm, con gái... Vì ba má không thể cùng con đi hết cả cuộc đời được, nên hãy chọn một người xứng đáng để bước cùng con.

Ba luôn mong mỏi con được hạnh phúc.

Con trai yêu bằng mắt, con gái yêu bằng tai, có phải vậy không ba?

Có lẽ là thật.

Từ nhỏ đến lớn, con hoàn toàn không biết được cái cảm giác xao xuyến rung động trước một món quà hay đóa hoa của người khác giới gửi tặng là như thế nào. Những dịp lễ, nhìn bạn bè được người yêu hay ai đó để ý tặng cho cái này cái kia, con dù cố gắng vẫn không sao ngăn được cảm giác tủi thân ào đến.

Phụ nữ xấu thì không có quà... Ai đó đã viết như thế. Tình cờ con đọc được mà thấy mắt hoeen cay. Ba ơi... xấu lẽ nào lại là cái tội...

Con học xong, ra trường với mảnh bằng và đi làm. Không vất vả vì ít chữ nhưng vẫn để lỡ nhiều cơ hội. Tất cả chỉ vì thiếu ngoại hình. Thời buổi này,

với con gái, ngoại hình rõ ràng là một lợi thế lớn. Người đẹp luôn dễ dàng giành được chú ý, và cả sự ưu tiên.

Đàn ông có ai không yêu bằng mắt? Có người đàn ông nào không quan trọng vẻ đẹp hình thức không, ba?

Nếu có, con sẽ yêu họ bằng tất cả tâm hồn mình. Vì nó là thứ con luôn tự hào, như vẫn tự hào là con của ba má.

Ông trời vốn rất công bằng, phải không ba. Trời không cho ai quá ít, và sẽ chẳng lấy của ai quá nhiều... Một ngày, sau nhiều tháng năm lủi thủi một mình đi đi về về, lúc tuổi xuân đã gần như hoàn toàn nói lời từ biệt con, ông trời đã run rủi cho con gặp anh.

Lần đầu tiên gặp anh, con đã thấy thấp thoáng trong anh bóng dáng của ba. Con gái thường vô thức lấy cha làm hình mẫu lý tưởng cho một nửa của mình, ba nhỉ?

Nhưng... Ba ơi, anh ấy giống ba nhất... lại là ở tuổi tác...

Lúc con rụt rè bảo mình đã có bạn trai, ba mừng lắm.

Vậy là sau cùng con gái ba đã tìm được người yêu thương rồi. Khổ thân con gái của ba... chẳng ai muốn chuyện tình duyên mình gặp nhiều trắc trở lận đận. Dầu thế, mọi chuyện trên đời dường như luôn có những lý lẽ riêng của nó mà lắm khi không ai hiểu được, con gái thương yêu! Tại sao mình gặp người này mà không phải là người kia, hay vào thời điểm này chứ không phải một thời điểm khác? Người thì hạnh phúc tự tìm đến dễ dàng, người lại nhọc nhằn mới mắt có kiếm mãi vẫn chẳng thấy đâu...

Chính vì vậy hãy luôn trân trọng hạnh phúc mình đang có, con yêu.

Liệu ba có chấp nhận anh ấy?

Mấy đêm liền con nằm thao thức sau khi dùng hết can đảm nói với ba rằng con đang quen anh. Nhưng con lại chẳng dám kể nhiều thêm về anh cho ba nghe. Vì con sợ... Ba ơi, con yêu anh ấy... Con chưa từng rung động trước ai, ngoài anh ấy...

Ba sẽ đồng ý và chúc phúc cho chúng con chứ?

Miễn anh ấy yêu con chân thành là được phải không ba?

Bất kể khoảng cách về thời gian giữa chúng con có xa nhau...?

Bất kể gia cảnh của anh ấy thế nào...?

Ba làm sao có thể giữ mình bình tĩnh để không sốc và ngạc nhiên tột độ lúc con dắt “anh ta” về nhà trình diện.

Không! Phải gọi là “ông”, “ông ta” mới đúng!

Con gái của ba... Con đang nghĩ gì vậy? Con đang làm gì vậy? Người đàn ông ấy... ông ta chỉ kém ba gần chục tuổi... nhưng lại gấp đôi số tuổi của con. Không thể được! Điều này là không thể nào!

Ba biết phải xưng hô thế nào với ông ta đây?

Ba không thể gọi ông ta là cháu như đám con trai cùng lứa với con. Càng không thể để ông ta gọi ba là bác. Không! Như thế thật bất hợp lý. Vô lý! Phải, quá vô lý để ba chấp nhận sự thật này...

Chỉ cần quan sát cách ba nhìn anh trong lúc trò chuyện cũng đã đủ nói lên tất cả.

Ba ơi, tại sao mọi chuyện chẳng bao giờ là dễ dàng với con? Tại sao vậy ba? Con có lỗi gì? Con đã làm sai điều gì?

Con yêu anh ấy. Dù thế nào thì con vẫn yêu anh ấy.

Ở bên anh, con thấy mình được yêu thương chở che như bên ba vậy. Bản thân anh cũng đã từng là một người chồng và suýt nữa thì đã được làm cha, nếu cuộc hôn nhân đầu tiên không gặp trắc trở mà tan vỡ.

Ba ơi, tại sao mình gặp người này mà không phải là người kia, hay vào thời điểm này chứ không phải một thời điểm khác? Người thì hạnh phúc tự tìm đến dễ dàng, người lại nhọc nhằn mới bắt gặp cố kiếm tìm mãi vẫn chẳng thấy đâu...

Con thương anh, người đàn ông vẫn giương đơn gối chiếc ở cái tuổi đã ngấp nghé xế chiều. Con muốn đem lại hạnh phúc cho anh cũng như ba đã và luôn mong mỗi con được hạnh phúc. Và điều quan trọng là con biết anh cũng yêu con, cảm nhận được từng nhịp đập của trái tim chân thành dấu là trong bộ dạng chẳng còn trẻ trung của anh ấy. Anh yêu con bằng tim chứ không phải bằng mắt, điều không phải người đàn ông nào cũng làm được... Và thật khó để người ta yêu con bằng mắt, ba biết mà.

Chẳng phải ba và má cũng đến với nhau khi ba đã không còn là một chàng trai trẻ trung nữa? Gia đình mình sống vẫn rất hạnh phúc, đúng không ba? Tuổi tác vẫn không thể ngăn ba trở thành một người cha tuyệt vời của con. Con tự hào và thấy mình may mắn biết mấy khi được làm con gái ba... Nghĩ tới đây, nước mắt con lại trào ra rồi, ba ơi, ba thân yêu của con. Hãy hiểu cho con, hãy cảm thông cho con và anh ấy, hãy đặt mình vào con để cảm nhận những tâm tư này. Những tâm tư mà con luôn muốn nói hết cho ba nghe nhưng sao quá khó. Tất cả cứ nghẹn lại, đắng nghét trong cuống họng chực chờ vỡ òa ra trong đêm tĩnh lặng này...

Ba ơi!

Không biết con gái ba giờ này đã ngủ chưa?

Ba thì không sao ngủ được, cứ trần trọc mãi với những nghĩ ngợi rối như mớ bông bong.

Con gái rượu của ba! Ba thương con vô cùng. Làm sao nói cho con hết tình yêu của ba dành cho con đây?

Ba không muốn con gái ba phải khổ, dù chỉ một ngày. Ba má có thể chịu khổ cực, vất vả vì con nhưng con ba không được khổ, không được buồn...

Ba đã thấy cách con nhìn ông ta...

Tình yêu – cái không thể diễn tả được bằng lời. Phải, con gái ba đã yêu thật sự. Ông ta xứng đáng với tình yêu của con chứ, con gái? Nếu ông ta làm con rơi một giọt nước mắt nào, ba sẽ không bao giờ tha thứ!

Người đàn ông ấy, ba chỉ có thể chấp nhận nếu ông ta yêu con nhiều hơn ba yêu con. Phải nhiều. Rất nhiều. Nhiều hơn gấp đôi, gấp ba, gấp mười, gấp vô số lần những gì ba có thể dành cho con.

Con gái... Liệu con và ông ta có thể có những đứa con của riêng mình? Liệu với tuổi tác chênh lệch quá lớn, mâu thuẫn trong gia đình có phải cũng từ đó mà khó dung hòa hơn? Khi con cái được sinh ra, liệu chúng có được ở bên cha mẹ nhiều nhất có thể?

Đó là những nỗi băn khoăn lớn nhất của ba... Dù muốn dù không, con người vẫn phải chiến đấu với thời gian. Thời gian luôn lạnh lùng và tàn nhẫn. Nó không chờ không đợi một ai cả. Ngày hôm nay qua đi, tuổi trẻ qua đi chẳng thể lấy lại được. Làm những điều mình có thể ở hiện tại này hết sức hết mình, để ngày mai đến không phải hối tiếc, con hãy luôn nhớ như vậy...

Nếu ba không chấp nhận, con sẽ thế nào?

Con sẽ tìm một chàng trai khác phù hợp, hay chẳng bao giờ con đưa một ai nữa về nhà mình?

Con sẽ oán trách ba, hay ba phải ân hận đến ngày cuối cuộc đời mình vì nóng vội xô bẻ hạnh phúc đã thật sự mỉm cười đậu trên tay con?

Trái tim luôn có những lý lẽ riêng của nó mà lắm khi không ai hiểu được...

Vậy thì... hãy để thời gian làm nhiệm vụ của nó. Thời gian tàn nhẫn nhưng lại có 2 tác dụng: chữa lành những vết thương và thử thách lòng người. Hãy để thời gian thử thách trái tim con và ông ta. Chớ vội vàng chạy theo âm thanh của con tim mà bỏ ngoài tai tiếng nói của lí trí.

Thời gian...

Cần thêm một chút thời gian...

Điều gì là của mình mãi mãi là của mình.

Điều gì mình ngộ nhận thuộc về mình nhưng không phải, rồi cũng sớm mất đi, ba nhỉ...

Một năm.

Sau một năm nữa, anh sẽ lại đến nhà mình.

Thời gian vẫn khẽ trôi, biết đến khi nào con mới đủ can đảm để đứng trước mặt nói với ba rằng:

Con yêu ba nhiều lắm! ./.

Lưu Quang Minh – 5/2015

Lươn

Chị đi siêu thị như thường ngày.

Hôm nay nấu gì cho cả nhà ăn đây? Chị vừa đẩy cái xe đẩy của siêu thị vừa đảo mắt khắp lượt đủ loại hàng hóa cho đến thực phẩm chất đầy trên những dãy kệ dài. Tới chỗ quầy đông lạnh, ngay kế bên là quầy hải sản, chị đột ngột dừng lại khi chợt nhìn thấy những con lươn đang nằm dài bất động trên đông đá ướp lạnh. Cũng giống như cá, lươn đã được làm sạch, dầu tươi nhưng chẳng còn sống nữa. Dù vậy, chị vẫn có thể thấy những đôi mắt ti hí của chúng đều đang trừng trừng nhìn mình. Một con ớn lạnh chạy dọc sống lưng chị. Máy lạnh của siêu thị mở lớn quá chẳng?

Chị vội đẩy xe qua quầy khác. Xem nào, ăn cá... hay thịt bò nhỉ? Canh chua... hay mồng tơi...

Cơm canh thơm tất xong xuôi, chị bấm số của chồng trên điện thoại. Tiếng nhạc chờ quen thuộc từ đầu bên kia điện thoại vọng sang.

“A-lô...”

“Về chưa chồng?”

“Ừ, anh về ngay!”

Chồng chị có thói quen tập thể dục vào buổi chiều tối. Ngày nào anh cũng chạy bộ mấy vòng quanh bờ kè sát bên chung cư anh chị đang ở rồi mới về ăn cơm.

Chị ngồi xuống ghế, đảo mắt một vòng quanh căn hộ cao cấp này. Chồng chị làm chủ một doanh nghiệp nhỏ, kinh tế dầu đang khó khăn nhưng nhờ anh giỏi lèo lái, lợi nhuận thu được cũng không đến nỗi tồi. Thế nên chị chỉ cần ở nhà nội trợ là đủ, chuyện kiếm tiền cứ để anh lo. Lúc cưới, hai vợ chồng đã thỏa thuận để kinh tế vững vàng hơn rồi mới sinh em bé. Dầu ba má anh giục suốt nhưng một khi anh đã quyết thì cứ thế mà làm. Giờ thì mọi thứ đã dần ổn định, vợ chồng chị dự tính sang năm “làm” luôn đứa đầu lòng. Làm mẹ... Chị thấy tim mình đập nhanh và mạnh hơn. Hồi hộp thật! Mới nghĩ đến thôi mà bụng dạ đã nao nao hết cả...

Tiếng lách cách mở cửa cùng giọng nói quen thuộc của anh chợt vang lên.

“Anh về rồi đây!”

Cả đêm chị nhắm mắt để đó, cô mây cũng không sao ngủ được.

Hóa ra anh cũng như bao nhiêu đàn ông khác trên đời này, chỉ đến thế thôi sao?

Trong đêm, chị cố nén tiếng thở dài khi lòng ngực nặng trĩu đến là khó chịu. Đưa mắt sang bên trái, người đàn ông của đời chị vẫn đang say ngủ. Người đàn ông của đời chị... Người chị đã dành hết trái tim để yêu thương, nguyện suốt đời chăm lo cho anh từng bữa ăn giấc ngủ... Người đàn ông này... anh ta có xứng đáng với những gì chị đã gửi trao không? Người đàn ông này... anh ta vẫn sẵn sàng phản bội dù chị một lòng một dạ chung thủy với anh ta ư? Dù chị có cố gắng thế nào, trái tim anh ta vẫn không thể chỉ có riêng mình chị sao?

Đàn ông thật sự tham lam đến thế sao?

Mắt chị hoen đi, trong bóng tối nhập nhoạng chẳng còn nhìn rõ hình thù gì.

Và cảnh trí của buổi chiều nay trở lại vẹn nguyên trong tâm trí chị.

“Anh tắm đi rồi ăn cơm...”

“Ừ, em...”

Anh vào nhà tắm, di động bỏ lại ngoài ghế salông. Khi chị nghe tiếng hát sáng khoái của anh vọng ra cũng là lúc tiếng chuông báo tin nhắn từ chiếc điện thoại ấy vang lên.

Chị rất ít khi tò mò điện thoại của anh. Tôn trọng anh cũng chính là tôn trọng mình, chị luôn nhủ lòng như vậy. Vả lại, chồng mình thì mình phải tin tưởng... Nhưng chẳng hiểu sao, giây phút ấy, chị linh cảm thấy một điều gì đó bất thường...

Chị đắn đo nửa muốn với tay lấy cái điện thoại, nửa lại thôi. Cuối cùng chị cũng cầm lấy nó.

Điện thoại chồng luôn luôn cài mật khẩu. Sự riêng tư, phải rồi... ai cũng nên có. Dầu vậy, chị vẫn luôn biết mật khẩu là gì. Chính là ngày đám cưới của vợ chồng chị. Trước giờ anh chỉ đặt một mật khẩu như thế. Đó là minh chứng rõ ràng nhất của tình yêu anh luôn dành cho chị, phải không?

Tình yêu ấy sẽ mãi mãi như thế, chẳng bao giờ thay đổi chứ?

Hay... tất cả chỉ là ảo tưởng của riêng mình chị bấy lâu nay mà thôi?

Điện thoại trên tay chị chột rung lên kèm tiếng chuông báo. Thêm một tin nhắn nữa.

Chị có nên xem không?

Nên hay không?

Chị mím chặt môi. Giọng hát của anh vẫn đang văng vẳng vọng ra.

Không sao... Chỉ một lần này thôi mà... Nếu ai đó nhấn việc gì quan trọng, chị có thể báo với anh ngay...

Ngón tay chị nhập vào mật khẩu trên màn hình.

Dòng tin nhắn kia lập tức đập vào mắt.

“Em yêu anh!”

Tim chị tưởng như đã ngừng đập vài giây.

Chị đưa ngón tay miết lên màn hình để đọc cái tin nhắn trước đó.

“Hôm nay anh tuyệt lắm!”

Đầu óc chị quay cuồng chao đảo nhưng vẫn kịp nhớ để điện thoại về lại chỗ cũ.

Chị đi siêu thị như thường ngày.

Hôm nay ăn gì?

Nên nấu món gì?

Chị cười thầm. Ngày nào cũng đều là những câu hỏi đó. Cuộc đời chị là một vòng quanh quẩn giữa nhà và siêu thị... hay những vòng tròn chị đẩy xe trong siêu thị này qua những gian hàng... mãi chỉ thế thôi sao?

Chị vốn đã mong là mãi mãi như thế chứ chưa từng nghĩ một ngày mình sẽ phải làm cái việc gọi điện cho thám tử tư để nhờ theo dõi ai đó. Nào phải ai xa lạ: chồng chị - người chị từng hết lòng một mực tin tưởng.

Lươn!

Trước mắt chị rành rành là những con lươn nơi quày hải sản. Chẳng phải chúng đang giương những đôi mắt lạnh lẽo nhìn chị đó ư?

Trời ơi... giống quá... sao mà giống thế...

Đôi mắt ấy. Đôi mắt của ả... giống hệt.

Tối qua, những tấm ảnh thám tử đã chụp được gửi vào di động của chị. Rõ ràng đến không thể tin nổi. Không sai được, trong hình chính là chồng chị và một người đàn bà đang bước vào một nhà nghỉ. Chị nhận ra chỗ đó chẳng xa nhà chị là mấy, nếu không nói là rất gần. Anh ta thậm chí đã “ăn vụng” ngay sát bên lưng chị...

Ả là ai? Hai người họ đã như thế từ bao giờ? Chị phóng to tấm ảnh để nhìn cho rõ hơn. Đôi mắt của ả... Một đôi mắt sắc lẹm. Giống gì nhỉ? Chị đã từng thấy ở đâu rồi, nhưng sao không thể nhớ ra?

Phải rồi, giờ thì chị đã biết!

Một đôi mắt lươn.

Có phải vì thế mà ả làm điều này?

Chị chợt nghe vắng vắng từ đâu vọng lại:

Những người ti hí mắt lươn, trai thì trộm cướp, gái buôn chồng người...

Con lươn chị mua ở siêu thị ấy đang nằm sõng soài trên thớt.

Chị mỉm cười nhìn nó, tay lăm lăm con dao bấm trên tay. Xem nào, trơn trượt như nhớt, đục chỗ nào cũng khó, nắm chỗ nào cũng dễ dàng bị tuột ra. Đúng là lươn mà!

Đôi mắt kia giương lên nhìn chị. Như thể tự đắc. Như thể hả hê lắm.

Khốn kiếp!

Tay chị run lên bần bật cùng con dao đang nắm chặt. Được rồi! Giỏi lắm!

Chị vung con dao chém mạnh xuống một nhát.

Ha ha! Ha ha ha!

Đứt rồi. Đứt làm đôi rồi!

Rùng mình. Đôi mắt kia vẫn lom lom dòm chị.

Thật trớ trêu! Tao phải bám vằm mày ra! Không thể tha thứ! Tuyệt đối không thể tha thứ!

Chị chẳng thể nào kiềm chế hơn được nữa. Những nhát dao cứ thế bổ xuống lưng con lươn tội nghiệp. Máu tứa ra, những thớ thịt đứt lìa be bét.

Chết đi! Chết đi! Mày mau chết đi!

Mồ hôi tứa ra đầm đìa trên trán chị. Hơi thở nặng trĩu càng lúc càng gấp gáp. Chị thấy khó thở quá. Không! Như thế chưa đủ. Như thế không là gì với mày cả...

Chị nhìn xuống đồng bầy nhầy mình vừa tạo ra.

Đập vào mắt chị vẫn là đôi mắt ấy – sắc lẹm như cửa vào lòng chị từng nhát dao chí mạng.

Tại sao? Tại sao vậy? Tại sao lại đối xử với tôi như vậy?

Tôi đã làm gì sai?

Chị nhắm nghiền mắt lại, đôi mắt hoen nước theo đó chảy tràn xuống hai hàng lệ đắng ngắt.

Được rồi, đã thế thì... tôi sẽ diễn chung vở kịch này với anh...

“Ôi, vợ làm món gì mà ngon thế?”

Chị mỉm cười nhìn anh vừa trở về đang thở hổn hển sau mấy vòng “chạy bộ”.

“Cháo lươn anh ạ! Em nghe người ta bảo thịt lươn bổ dưỡng lắm, rất cần cho anh đó!”

“Thế hả? Ừ, dạo này anh cũng đang thấy mệt trong người đây! Vợ của anh tuyệt quá!”

“Có gì đâu anh... Em là vợ anh mà... Những gì tốt nhất em có thể làm cho anh, em sẽ làm...”

“Sao em nói nghe khách sáo thế... Được rồi, để chồng tắm rửa rồi ra ăn với vợ nhé...”

“Ừ, anh đi tắm đi...”

Lúc tiếng hát của anh vọng ra từ nhà tắm, chị lẳng lặng dòm vào nồi cháo lươn nóng hổi bốc khói nghi ngút đặt trên bếp. Đồng thịt vụn vừa trong đó hết cõi lòng tan nát của chị bây giờ vậy...

Không giống con lươn kia, chết là hết, với chị dầu tan nát mà vẫn phải sống.

Tim đập nhưng máu lạnh.

Lạnh như một con lươn. ./.

Lưu Quang Minh – 5/2015

Tổ Luận 2)

Ả và anh hẹn hò nhau như mọi lần. Vừa bấm khóa chốt cửa phòng của nhà nghỉ, cả hai đã lao vào nhau đắm đuối trong mê dại.

Xong chuyện. Anh nằm vắt tay lên trán, thở dài sườn sượt rồi bắt đầu lảm nhảm nhai đi nhai lại những lời quen thuộc ả đã nghe đến phát chán:

“Dù thế nào thì anh vẫn yêu vợ anh lắm... Vợ anh là người rất chu toàn. Anh biết anh làm thế này là có lỗi với cô ấy. Nhưng, em hiểu anh không? Đàn ông ai cũng có nhu cầu, em ạ...”

Ả im lặng giả vờ lắng nghe, lâu lâu lại gật đầu ra chiều thấu hiểu lắm.

Tiếng chuông điện thoại của anh đột nhiên vang lên, cắt ngang “tâm tình sâu kín trong cõi lòng anh”. Anh vội vàng bắt máy:

“A-lô...”

“Về chưa chồng?”

“Ừ, anh về ngay!”

Cúp máy xong, anh rầu rầu nhìn màn hình điện thoại. Rồi anh đặt tay lên vai ả, xoa nhẹ.

“Thôi anh về nhé, cảm ơn em...”

Như đã thỏa thuận lâu nay, anh nhanh chóng mặc lại bộ quần áo thể thao và phóng xuống trả tiền nhà nghỉ để về trước... với vợ. Phần ả sẽ nằm đó thêm chút nữa rồi mới vào nhà tắm tắm rửa lại trước khi ra về.

Mỗi lần anh bỏ ả lại một mình thế này, chạnh lòng ả cảm thấy trống rỗng kinh khủng. Nhưng... biết làm sao hơn, khi anh là chồng của người ta, đâu phải của ả. “Đồ” của người ta, nên ả chỉ dám “xài” lén lút, xong xuôi là lập tức phải trả lại ngay nếu không muốn bị phát hiện. Ấy thế mà thâm tâm ả nhiều lúc cũng kích thích lắm. Thường thì ăn vụng bao giờ chẳng ngon lành hơn là ăn công khai. Quả thật, xưa nay ả chỉ thấy hứng thú với đàn ông... đã có vợ. Ở họ luôn toát ra một sức quyến rũ thật khó cưỡng. Anh không là ngoại lệ. Ngay từ lần đầu tiên gặp anh, ả đã

chết mê chết mết. Cả hai gặp nhau thế nào nhỉ? Để ả nhớ đã... Phải rồi...

Thấm thoát mới đó mà đã hơn 2 tháng từ khi chuyện này bắt đầu. Thật ra thì trước đó ả đã để ý đến anh rồi. Vốn là chiều nào ả cũng đi bộ tập thể dục mấy vòng quanh công viên bờ kè gần nhà và anh cũng vậy. Lâu lâu anh lại chạy lướt qua ả khi ả đang đứng nghỉ chân. Mỗi lần như thế ánh mắt cả hai lại chạm nhau độ một hai giây gì đó rồi tựa như có một luồng điện chạy dọc qua sống lưng, tim ả bỗng đập mạnh. Nhiều lần như thế thì ả không chịu được nữa... Nhưng làm sao để bắt chuyện làm quen với anh đây?

Chẳng phải là đàn ông nên ả không thể chủ động những chuyện như thế được. Tuy vậy, ả vẫn có thể dùng đến đôi mắt. Một đôi mắt... nói thế nào nhỉ... tí hí như mắt lươn. Chẳng lẽ vì vậy mà ả...

Ả ngồi dậy, chui vào nhà tắm mở vòi hoa sen. Khi làn nước ấm đã phủ khắp người ả từ đầu cho đến chân cùng đôi mắt nhắm nghiền, ả lại hình dung đến khoảnh khắc đầu tiên quen biết anh.

Anh có một thân hình khá là lý tưởng dù đã bước qua tuổi 30 từ lâu. Người thường xuyên vận động, tập thể dục “đụng” vào cái là biết ngay. Ôi khuôn ngực rắn chắc, ôi bờ vai rộng dài, ôi làn môi khiến tim ả tan chảy. Người đâu mà khỏe như trâu, lúc nào cũng hùng hục, hùng hục... ả vừa gọi đầu vừa tùm tùm cười, tâm trạng sáng khoái hơn bao giờ hết.

Ngoài chuyện “khỏe”, anh còn là một người đàn ông tinh tế. Người đàn ông như thế nào thì được gọi là tinh tế? Ấy là không cần người đàn bà phải nói, anh ta cũng biết được họ muốn điều gì ở mình. Với anh, chỉ một vài cái liếc mắt đưa tình của ả thôi là hiểu được ngay vấn đề. Và sau khi chạy thêm một vòng bờ kè nữa, anh đã tiến lại mạnh dạn bắt chuyện với ả. ả vẫn nhớ rõ tim mình đập loạn xạ thế nào, hơi thở gấp gấp ra sao trong lúc trò chuyện cùng anh. Thậm chí cổ họng ả trở nên khô khốc nóng ran thế nào trong lúc trò chuyện mà mắt cứ dán lên khuôn ngực, bờ môi của anh... ả vẫn nhớ rất rõ.

“Anh cần gì ở em?”

“Vậy em cần gì ở anh?”

Sau hôm đó, trao đổi số điện thoại xong là ả và anh bắt đầu nhắn tin với nhau ngay. Tất nhiên, lúc về nhà với vợ tuyệt nhiên anh không bao giờ đụng đến điện thoại. Chỉ trong lúc làm việc ở công ty, những tin nhắn đưa đẩy của cả hai mới qua lại tới tấp. Đến chiều cả hai đã chạy song đôi. Nhiều chiều sau nữa thì chạy cùng nhau thẳng vào... nhà nghỉ.

Lần đầu bước vào nơi tế nhị ấy, anh còn tỏ vẻ e ngại. Gãi đầu gãi tai, anh giải bày trong nỗi áy náy với vợ hơn là với ả:

“Anh biết anh làm thế này là có lỗi với vợ anh. Nhưng, em hiểu anh không? Đàn ông ai cũng có nhu cầu, em ạ...”

Lời nói chót lưỡi đầu môi của đàn ông, ả còn lạ gì. Nên ả chỉ gật gù, đôi mắt lơ đãng nhìn anh ra chiều cảm thông lắm. Gì thì gì, ả vẫn chỉ mê đàn ông đã có vợ. Đến với nhau lúc cần, xong ai lại về nhà nấy. Gọn gàng, chóng vánh... thật lòng ả cũng chẳng mong đợi gì nhiều hơn...

Tắm xong, ả mặc lại quần áo, thu dọn “chiến trường” chuẩn bị ra về. Với lấy cái điện thoại để nơi đầu giường, một ý nghĩ chợt thoáng qua trong đầu ả.

Dù thế nào thì anh vẫn yêu vợ anh lắm... Vợ anh là người rất chu toàn. Anh biết anh làm thế này là có lỗi với cô ấy...

Bình thường mỗi lúc nghe anh hối lỗi, ả chẳng hề gợn lên trong lòng chút cảm xúc gì nhưng sao bây giờ ả lại cảm thấy khó chịu. Nói thế mà cũng nói được... Nói thế thì anh còn làm trò mèo mờ này với ả làm gì? Sao không về nhà vui vầy với vợ anh ấy! Đúng là đàn ông, tham lam quá thể đáng, cái gì cũng muốn, cái gì cũng phải có cho bằng được... Rồi thì bao biện, rồi thì lấp liếm.

Ả khinh thường bọn đàn ông. Nhưng ả cũng không thể sống thiếu đàn ông. Lúc nào cũng vậy, trong ả là hai tiếng nói đầy mâu thuẫn đồng thanh cất lên, cãi nhau ỏm tỏi. Có lẽ đúng như người ta nói, con người là tổng hòa của phần “con” và phần “người”. Sau phiên phần “con” trời dậy lấn át và được thỏa thuê rồi, giờ tới lượt phần “người”...

Phần “người” trong ả kinh tởm câu nói kia của anh. Và, ả thấy mình... ghen. Chưa đến mức lòng lộn nhưng hẳn là ghen. Có ai đòi lại thế nhỉ? Vợ anh không ghen với ả, chưa đến đập cho ả một trận tơi tả vì cái tội “buôn chồng người”, hà có gì ả lại ghen?

Tuy vậy, ả thấy mình ghen cũng... có lý. Sau cuộc vui, anh bỏ mặc ả, thông dong trở về với tổ ấm hạnh phúc của mình. Ả ở lại trong cô đơn, trong nỗi buồn chẳng ai có thể thấu hiểu... Dẫu biết cuộc vui nào cũng đến lúc tàn, đàn ông có vợ thì phải trở về bên vợ, còn kiếp nhân ngãi thì chỉ có bản thân làm bạn mà thôi... nhưng sao lúc này ả thấy khó chịu đến thế. Ả nhìn màn hình điện thoại, những tin nhắn đưa đẩy với anh vẫn còn đó. Giờ này có lẽ anh đã về đến nhà và đang tắm cũng nên. Còn vợ anh? Hẳn là đang đợi chồng tắm xong để cùng dùng bữa cơm chiều ấm áp. Chị làm sao biết ông chồng đáng kính của chị vừa “tập thể dục” ở đâu về? Nếu chị biết,

chị còn có thể vui vẻ, hãnh diện, tự hào với tổ ấm của mình nữa không?

Nếu bây giờ ả nhấn một tin nhắn cho anh, mọi sự sẽ thế nào? Như thỏa thuận lâu nay, ả không được phép nhắn tin, gọi điện vào “giờ vàng” này. Điều đó là cấm kỵ! Anh thật ích kỷ... Tổ ấm của anh, anh chẳng cho ai động vào. Nhưng anh lại rất sẵn sàng ra ngoài cái tổ ấy tìm đến ả theo tiếng gọi của phần “con”.

Trong cơn thức giục lạ lùng của hờn ghen, ả bầm bầm mấy chữ đầy khiêu khích trong khung soạn thảo tin nhắn trên điện thoại:

“Hôm nay anh tuyệt lắm!”

Ả thừa biết điện thoại của anh luôn luôn được cài mật khẩu. Dù vậy, nó đang nằm trong tầm quan sát của vợ anh. Chỉ một tiếng chuông báo tin nhắn vang lên kỳ lạ vào giờ này cũng sẽ đánh thức sự tò mò của chị ta... Trong khi đó, anh hoàn toàn chủ quan, không nghĩ ả lại có thể “phản bội” giao kèo của cả hai.

Chỉ là một phép thử thôi mà... Chắc gì vợ anh đã biết mật khẩu điện thoại mà đọc được... Những suy nghĩ bao biện nổi lên khiến ả mỉm cười rồi nhấn “gửi”.

Ả lại nhìn đăm đăm vào màn hình. Nếu vợ anh đọc được thì sao? Nếu thật sự chị ta đọc được? Trái tim khi đó hẳn sẽ tan nát lắm. Nghĩa là... ả là người chiến thắng!

Có lẽ không phải phần “người” trong ả lên tiếng, nó giống con quỷ hơn.

Một con quỷ cái...

Nó nhe răng cười trong khi nhấn thêm một tin nữa vào điện thoại của anh:

“Em yêu anh!”

“Em à, dù sao thì anh vẫn yêu vợ anh rất nhiều... Vợ anh là người chu toàn với anh lắm. Anh biết anh làm thế này là sai. Nhưng, em hiểu chứ? Đàn ông ai cũng thế, có những điều hoàn toàn không thể chia sẻ được với vợ...”

Như thường lệ, ả không nói gì, chỉ lảng lảng nằm lắng tai nghe, ra chiều cảm thông lắm.

Đẹp đi anh, “ăn vụng” xong rồi tối ngày mở miệng ra là biện hộ! Thế sao không áy náy với vợ trước khi vào đây đi? Đúng là đàn ông tham lam, cái gì cũng muốn có cho bằng được!

“À, mà hôm rồi anh thấy có hai tin nhắn trong điện thoại em gửi...”

Ả vẫn nằm im quay lưng về phía anh, vờ như mình “vô tội”.

“Sao em lại nhắn tin vào giờ đó? Lỡ vợ anh đọc được thì... Nhưng chắc là chưa... thái độ của cô ấy vẫn bình thường. Lần sau em đừng như thế nữa nhé. Anh yêu vợ anh lắm, anh không muốn cô ấy buồn...”

Quả thật là một người chồng tốt!

Ả cố nhịn để không bật cười thành tiếng.

“Thôi anh về nhé, cảm ơn em...”

Như một cơn gió thoảng, anh biến mất ngay sau đó bằng tiếng cửa đóng nghe “cách” một cái.

Phải rồi... về với tổ ấm, về với “gấu mẹ vĩ đại” của anh đi!

Vậy là, như lời anh nói, chị ta chưa đọc được tin nhắn... Nghĩa là giờ này chị ta vẫn đang vui vẻ hạnh phúc sửa soạn cơm tối thơm mát đợi anh về cùng ăn.

Đàn ông sao mà sung sướng thế? Đi linh tinh lang tang ở đâu rồi cũng mò về với tổ ấm của họ để ăn cơm vợ nấu. Cái tổ quả là ấm áp, êm ái mà ai ai rồi cũng phải trở về.

Thế còn ả? Cái tổ nào dành cho ả? ả không đợi ai, cũng chẳng có ai đợi mình. ả không có tổ. Lẽ nào ả đã tự mình loại bỏ cái thiên chức làm tổ mà tạo hóa ban cho?

Con chim ấy một khi đã mỏi cánh chỉ biết đậu tạm bợ trên một nhánh cây, rồi cất tiếng kêu sầu thảm tận sâu nơi cõi lòng u quạnh lạnh lẽo của nó.

Lạnh... lạnh quá...

Tim đập nhưng máu lạnh.

Lạnh như một con lươn. ./.

Lưu Quang Minh – 8/2015

Bạc Lươn 3)

“Thôi anh về nhé, cảm ơn em...”

Anh tạm biệt ả rồi chạy vụt về nhà, không quên trả tiền phòng ở quầy tiếp tân.

Trên đường về anh luôn luôn phải chạy dọc công viên bờ kè nơi anh và ả đã gặp nhau. Phải rồi, ngay từ lần đầu tiên gặp gỡ, ả đã để lại rất nhiều xúc cảm lạ lùng, khơi dậy trong anh những rung động nào đó tưởng chừng đã biến mất từ rất lâu. Anh thầm cảm ơn ả. Và... anh cũng biết ơn cả vợ mình – như xưa nay vẫn thế... Hai người đàn bà, ai anh cũng cần, lúc này. Bản chất đàn ông vốn dĩ là tham lam, thật vậy chẳng? Có lẽ đúng là như thế...

Về tới chung cư, anh bấm thang máy để lên nhà mình.

Thang mở ra, anh bước vào, bấm số tầng và nhìn cánh cửa tự động đóng lại. Anh lại ngắm tiếp bảng điện tử hiển thị số tầng đang nhảy lên mỗi lúc một cao hơn. Lòng khấp khởi đợi chờ cho đến khi cửa thang máy mở ra. Đi tiếp thêm một đoạn hành lang nữa, cuối cùng cũng về tới nơi: tổ ấm của anh đây rồi.

Anh lấy chìa khóa tra vào ổ, âm thanh mở khóa reo lên lách cách như chào đón anh.

“Anh về rồi đây!”

Cửa mở, vợ anh đã ngồi ngay đó, yên vị trên ghế, mỉm cười nhìn anh dịu dàng.

“Anh tắm đi rồi ăn cơm...”

“Ừ, em...”

Anh vội vàng chui vào nhà tắm, di động bỏ lại ngoài ghế sa-lông. Cần phải “phi tang” ngay chứng cứ nào còn vô tình lưu lại trên người. Lần nào cũng vậy, “tập thể dục” xong là anh lập tức mặc đồ vào chạy tót ngay về nhà để vợ không sinh nghi. Nhờ phải chạy một đoạn như vậy mà mồ hôi cũng túa ra, ra về đúng là anh có chạy bộ thật. Nhưng chắc chắn dấu vết, mùi hương “tội lỗi” vẫn nằm sau bộ đồ thể thao này, cần phải được gột sạch.

Cởi bỏ bộ đồ cho ngay vào máy giặt, anh mở vòi hoa sen. Trong chốc lát, làn

nước ẩm đã phủ khắp người anh từ đầu cho đến chân. Mắt anh nhắm nghiền, tận hưởng giây phút thoải mái này. Và như bao lần, anh bắt đầu cất tiếng hát sáng khoái trong lúc chỉ mình ta với ta. Âm thanh cứ thế vang vọng bên trong phòng tắm khiến anh cảm giác mình hát hay quá thể, y hệt một ca sĩ chính hiệu. Trong lúc hát, dường như tai anh nghe thấy tiếng gì đó quen thuộc từ ngoài dội vào. Hình như là tiếng chuông báo tin nhắn từ điện thoại của anh... Phải không nhỉ? Ai mà lại nhắn cho anh giờ này kia chứ?

Anh vẫn tiếp tục ngân nga bài ca còn đang dang dở trong khi đầu tự hỏi có phải mình đã nghe lầm hay không? Chắc chắn ả sẽ không nhắn tin vào giờ này đâu! Cả hai đã thỏa thuận từ đầu rồi kia mà.

Khi anh hát gần hết bài thì thỉnh linh âm thanh quen thuộc kia một lần nữa từ bên ngoài vọng vào tai.

Thêm một tin nhắn nữa?

Không lẽ...

Dừng hát, anh tắt nước với lấy cái khăn tắm lau người cùng đầu tóc rồi bước lại chỗ bồn rửa tay, soi mình vào tấm gương đang bị mờ nhòe vì hơi nước. Bàn tay anh đặt lên tấm gương, quệt qua lại vài đường để thấy được rõ ràng hơn những gì in trên đó.

Ảnh phản chiếu đập vào mắt anh là một người đàn ông đã ngoài 30 tuổi. Không trẻ, cũng chẳng thể gọi là già. Chỉ là sắp già... Chợt, anh giật mình nhìn kỹ hơn khi phát hiện ra điều gì đó bất thường.

Anh nghiêng nhẹ đầu, mắt dí sát vào tấm gương. Gì đây? Gì thế này?

Tay anh sờ nhẹ lên phần tóc mai ngay phía trên vành tai trái của mình. Bạc... Nhiều sợi bạc quá!

Từ lúc nào vậy nhỉ?

Anh nhớ hôm qua vẫn còn bình thường mà...

Anh quan sát kỹ hơn. Đúng là phần tóc mai này là nơi tập trung nhiều sợi bạc nhất. Nhưng hầu như chỗ nào trên đầu cũng đều lốm đốm đầy những sợi bạc cả...

Anh thừ người... Vậy ra không phải mình sắp già nữa, mà là đang già thật... Rồi cứ thế sớm hay muộn mình cũng sẽ trở thành một lão già với mái tóc bạc phơ, da dẻ nhăn nheo và dù có cố công tập luyện thể dục cách mấy thì những cơ bắp trên cơ

thể rắn chắc này cũng sẽ èo uột đi thôi...

Chẳng thể khác được, quy luật muôn đời của thời gian là như thế...

Không phải ngày nào anh và ả cũng “tập thể dục” sau bốn bức tường. Thường thì cách hai, ba ngày, cả hai mới dắt nhau đi “ăn vụng”.

Với anh, ả quả thật có một sức quyến rũ chết người. Dẫu ả không thực sự quá đẹp. Nổi bật trên khuôn mặt trắng trẻo mịn màng kia là một đôi mắt... ti hí như mắt lươn. Nhưng chính đôi mắt lảo liên ấy một khi đã để ý tới người đàn ông nào thì thật khó để anh ta có thể cưỡng lại ma lực của nó. Có lẽ vì thế mới có câu ca dao “Những người ti hí mắt lươn/ Trai thì trộm cắp, gái buôn chồng người”.

Anh vẫn nhớ cái lần đầu tiên gặp ả chỗ công viên bờ kè. Lúc đó anh đang chạy bộ độ chừng mấy vòng thì trông thấy ả đang đứng nghỉ chân. Tia mắt của ả chọc thẳng vào anh như thể muốn xuyên qua tim anh vậy. Đang chạy, mồ hôi cứ thế túa ra nhưng quả thực vào khoảnh khắc ấy anh đã toát mồ hôi lạnh. Không khéo thì anh chết chìm trong đôi mắt ấy mất...

Khép hờ đôi mi, tắt tắt những gì xảy ra buổi chiều hôm nay lập tức quay trở lại hiện hiện trong anh.

Vừa bấm khóa chốt cửa phòng của nhà nghỉ, cả hai đã lao vào nhau đắm đuối trong mê dại.

Anh thấy mình trẻ lại. Lần nào cũng vậy. Bỗng chốc, anh không còn là người đàn ông ngoài 30 đã lập gia đình mỗi ngày tóc một bạc nhiều hơn mà hóa thành gã trai 20 tuổi vụng dại lại tràn trề sinh lực. Anh của cái tuổi 20 xa xưa kia không có những cảm xúc như lúc này, khi bên ả. Tuổi 20 ấy có những cung bậc khác, nhưng chắc chắn không giống thế này...

Với vợ anh, càng không giống, càng không thể tìm thấy. Rất, rất khác. Phải chăng, đó là lý do đàn ông trên toàn cõi trần ai này ngoại tình, tìm kiếm những phút giây “ngoài vợ, ngoài chồng”?

Xong chuyện. Anh nằm vắt tay lên trán, thở dài sườn sượt rồi bắt đầu lẩm nhảm nhai đi nhai lại những lời quen thuộc mà chính anh cũng biết ả đã nghe đến phát chán:

“Dù thế nào thì anh vẫn yêu vợ anh lắm... Vợ anh là người rất chu toàn. Anh biết anh làm thế này là có lỗi với cô ấy. Nhưng, em hiểu anh không? Đàn ông ai cũng có

nhu cầu, em ạ...”

Tại sao anh lại dùng từ “nhu cầu” nhỉ? Nghe nó thô thiển thế nào ấy... Nhưng anh quả tình không biết dùng từ nào hơn. Anh đâu phải là nhà thơ, nhà văn, tâm hồn luôn lãng đãng bay bổng. Trái lại, anh làm kinh doanh nên đầu óc khá thực tế, thậm chí suy nghĩ lắm khi còn chạm đến cả sự tàn nhẫn.

Lẽ nào vì anh thiếu, nên mới phải đi tìm?

Câu hỏi ấy cứ lặp đi lặp lại mãi, trăn trở trong anh, dần vật cỗi lòng thăm thăm của anh. Những sợi tóc bạc có lẽ cũng theo đó ngày càng nhiều thêm, dày thêm nữa...

Anh mặc đồ mới, mở cửa nhà tắm bước ra ngoài. Vợ anh đã ngồi sẵn bên mâm cơm thơm mát mà chị dành cả buổi chiều để chuẩn bị. Anh mỉm cười, cố tỏ ra mình hạnh phúc. Phải rồi, anh hạnh phúc lắm chứ, hạnh phúc nhường nào khi có một người vợ chu toàn với mình thế này. Tổ ấm của anh luôn sẵn sàng chờ đón anh trở về, chẳng phải anh đã hạnh phúc hơn biết bao nhiêu người đấy ư?

“Ăn cơm thôi anh...”

“Ừ, mình ăn thôi em...”

Ngồi vào bàn, bung bát cơm lên, cầm lấy đũa, anh liền gấp ngay cho vợ miếng thịt, đôi mắt nhìn vợ trêu mến. Người ta bảo đàn ông đi “ăn vụng” về thì thường cảm thấy hối lỗi, luôn muốn đối xử với vợ tốt hơn để “tạ tội”. Anh hẳn là đang như thế... Vừa ăn cơm anh vừa trộm quan sát vợ mình. Thời gian tác động lên mái đầu của người đàn ông dữ dội một phần thì mài mòn nhan sắc người phụ nữ đến tận mười phần... Tất nhiên, vợ anh không phải quá xinh đẹp, chỉ ưa nhìn một chút thôi. Nhưng rõ ràng, chị không còn được như thời xuân sắc nữa... Chẳng lẽ vì thế mà anh có quyền... chán vợ, có quyền “mèo mả gà đồng” hay sao?

“Anh sao vậy? Cơm không ngon à?”

“À... không... cơm ngon lắm... Cơm vợ anh nấu bao giờ mà chẳng ngon!”

Anh cười khì khì, vội vàng và cơm.

Cuộc sống gia đình êm đềm như anh là điều rất nhiều người ao ước. Anh biết thế, anh biết rõ là như thế mà...

“Em à, dù sao thì anh vẫn yêu vợ anh rất nhiều... Vợ anh là người chu toàn với anh lắm. Anh biết anh làm thế này là sai. Nhưng, em hiểu chứ? Đàn ông ai cũng thế, có những điều hoàn toàn không thể chia sẻ được với vợ...”

Như thường lệ, ả không nói gì, chỉ lẳng lặng nằm lẳng tai nghe, ra chiều cảm thông lắm.

Đó là những lời gan ruột anh chỉ có thể nói riêng với ả, chẳng thể là vợ mình. Có phải anh đang ngụy biện không? Có phải anh đang cố gắng bao biện cho tội lỗi của mình không?

“À, mà hôm rồi anh thấy có hai tin nhắn trong điện thoại em gửi...”

Anh ngập ngừng một chút rồi nói tiếp.

“Sao em lại nhắn tin vào giờ đó? Lỡ vợ anh đọc được thì... Nhưng chắc là chưa... thái độ của cô ấy vẫn bình thường. Lần sau em đừng như thế nữa nhé. Anh yêu vợ anh lắm, anh không muốn cô ấy buồn...”

Anh đã đọc được 2 tin nhắn ả gửi trong lúc anh đang tắm hôm trước. Quả thật anh đã không nghe lầm hay nghĩ lầm. Anh cố tình nói như thế chứ anh biết vợ anh đã đọc được chúng rồi... Lúc anh mở điện thoại ra xem, 2 tin nhắn mới tinh đó đã nằm trong trạng thái “đã đọc”. Không phải vợ anh thì là ai nữa?

Ả muốn hủy hoại gia đình anh thật ư?

Dẫu ả vẫn nằm im quay lưng về phía anh, vờ như mình “vô tội”, anh vẫn có thể hình dung rõ ràng trong đầu đôi mắt lơ lửng kia...

“Thôi anh về nhé, cảm ơn em...”

Như một cơn gió thoảng, anh biến mất ngay sau đó bằng tiếng cửa đóng nghe “cách” một cái.

Vợ ơi, anh về đây! Anh về với em đây!

Anh chạy về, nhanh hết mức có thể. Tim đập càng lúc càng nhanh. Thành thịch. Thành thịch. Thành thịch.

Cuối cùng anh cũng về đến nơi. Anh mở cửa, chọn cho mình một nụ cười tuyệt nhất có thể.

“Ôi, vợ làm món gì mà ngon thế?”

Chị mỉm cười nhìn anh, đáp:

“Cháo lươn anh ạ! Em nghe người ta bảo thịt lươn bổ dưỡng lắm, rất cần cho anh đó!”

“Thế hả? Ủ, dạo này anh cũng đang thấy mệt trong người đây! Vợ của anh tuyệt quá!”

“Có gì đâu anh... Em là vợ anh mà... Những gì tốt nhất em có thể làm cho anh, em sẽ làm...”

“Sao em nói nghe khách sáo thế... Được rồi, để chồng tắm rửa rồi ra ăn với vợ nhé...”

“Ừ, anh đi tắm đi...”

Anh gạt đầu, chui vào nhà tắm.

Anh cố gắng cất tiếng hát như bình thường trong khi làn nước ấm đã phủ khắp người anh từ đầu cho đến chân.

Vợ ơi, tha thứ cho anh, được không em...?

Dường như cả mái đầu anh đã bạc trắng chỉ sau một đêm, anh có thể cảm nhận rõ...

Tóc bạc hay lòng anh bạc?

Cõi lòng bạc béo ấy sao càng lúc càng lạnh?

Lạnh... lạnh quá...

Tim đập nhưng máu lạnh.

Lạnh như một con lươn. ./.

Lưu Quang Minh – 8/2015

Trà sữa túi

Em làm ở quán trà sữa này đã gần hai tháng nay, vào tất cả những buổi chiều tối trong tuần từ 5 giờ chiều đến 10 giờ tối. Công việc của em là đứng quầy nhập thức uống khách gọi vào máy tính để in hóa đơn, khi cần thiết thì làm pha chế, kiêm luôn bưng bê dọn dẹp. Ngày thứ bảy và chủ nhật khách ra vào nườm nượp, em làm quần quật đến bỏ cả hơi tai. Dù sao vẫn không cực bằng công việc lúc trước của em: làm tiếp thực trong nhà hàng tiệc cưới.

“Thứ bảy, chủ nhật em không đi chơi được sao?”

“Không được anh ơi... Tôi nào chứ riêng tôi thứ bảy chủ nhật quán không cho phép nhân viên nghỉ đâu...”

“Ừ...”

Hình dung khuôn mặt ra chiều thất vọng của anh ở đầu bên kia điện thoại, em cũng buồn nhưng biết phải làm sao?

Em có gì để anh yêu đâu chứ? Em chỉ là cô sinh viên tỉnh lẻ từ quê nghèo lên thành phố trọ học. Cuộc sống ở đây xa lạ và khắc nghiệt với em lắm. Một chàng trai thành phố như anh có thấu hiểu hết được cho em không?

Em vẫn nhớ lần hẹn hò đầu tiên, anh chở em đi uống trà sữa. Buồn cười thật, bản thân em làm trong quán trà sữa, thế mà lâu rồi chưa uống một ngụm trà sữa nào...

“Anh biết chỗ này đặc biệt lắm, mình đi thử nhé...”

“Vâng...”

Điểm đến không giống quán trà sữa em làm hay nhiều quán trà sữa dành cho tuổi teen có không gian rộng rãi và trang trí bắt mắt khác lúc nào cũng đông đúc những vị khách trẻ tuổi. Cũng gọi là quán nhưng đây chỉ giản dị là một quầy bán hàng nho nhỏ cùng vài ba cái ghế nhựa xếp trên lề đường.

“Em xem nè!”

Đúng là đặc biệt thật. Trà sữa ở đây không được đựng trong ly nhựa hay ly giấy

mà bằng những túi nhựa khá xinh xinh.

“Em uống loại nào?”

“Dạ... trà sữa Thái đỏ...”

Chẳng như quán của em có một menu (thực đơn) rất phong phú cho khách hàng tha hồ lựa chọn, ở đây chỉ bán đúng 3 loại: trà sữa Thái xanh, trà sữa Thái đỏ và trà sữa trân châu kiểu truyền thống. Dù vậy, những khách hàng tuổi teen vẫn dễ dàng bị thu hút bởi những chiếc túi nhựa hay hay. Khi uống chỉ cần chọc ống hút vào túi và cứ thế “rột rột” từng ngụm trà sữa dịu ngọt chui tọt vào miệng cùng những hạt trân châu nho nhỏ dai dai.

“Ngon không em?”

“Cũng ngon... mà chắc không bằng quán em đâu...”

“Thật hả?”

“Dạ... Bữa nào anh qua, em pha riêng cho anh một ly nhé...”

Sau cùng em và mọi người cũng dọn dẹp xong xuôi để đóng cửa quán. Nhìn lại đồng hồ trên tay thám thoát đã 10 giờ 30. Em dắt chiếc Chaly cũ kỹ dựng trước quán xuống đường, đạp vài chục cái nó mới chịu nổ máy cho, rồi bon bon chạy xe về nhà.

Chỗ nhà trọ em ở với nhỏ bạn cùng lớp cách không xa quán là mấy, lại khá gần trường để tiện đi học. Ngày nào em cũng học từ sáng tới chiều, tạt qua nhà thay đồ xong thì phi tới quán ngay. Thế nên kết thúc công việc, về nhà ăn thêm gì đó qua loa là em lập tức ngồi vào bàn làm bài tập. Em học năm thứ ba, bài vở đã bắt đầu nặng hơn nhiều... Thường thì phải gần 3, 4 giờ sáng em mới tắt đèn đi ngủ.

Đang chạy xe miên man suy nghĩ về bài tập nhóm thầy cho hôm nay, nhìn vào phía lề đường em chợt thấy chỗ quán trà sữa túi anh và em uống hôm trước vẫn còn đang bán. Trễ thế rồi mà họ chưa nghỉ sao? Bình thường trên đường về em vẫn chạy ngang qua nhưng không để ý lắm, bây giờ mới biết. Em cho xe chạy chậm lại, đủ để quan sát những vị khách vẫn đang ngồi nhâm nhi trà sữa dầu trời về khuya đã bắt đầu chuyển lạnh. Dường như đều là những cặp đôi cả, em đoán vậy... Trông họ mới hạnh phúc làm sao. Em tưởng tượng ra cả buổi tối chủ nhật này, bọn họ đã vui vẻ chở nhau đi ngắm phố phường, cùng nhau thưởng thức những món ăn ngon và cuối cùng ghé uống trà sữa trước khi về nhà. Trên đường, cô gái choàng tay ôm chặt

chàng trai từ phía sau. Mọi lạnh lẽo của đêm khuya đều tan đi đâu hết. Chỉ còn lại hai trái tim ấm áp hòa chung từng nhịp đập yêu thương...

Chẳng bù cho em, những cơn gió đêm vẫn vô tình sản tới như muốn nuốt chửng lấy em vậy. Về nhà nhanh thôi, lạnh quá...

Em rô ga, phóng về nhà. Bỏ lại sau lưng quán trà sữa túi – chôn kỷ niệm đầu của em và anh.

Tắm rửa, ăn mì gói xong là em ngồi vào bàn học. Nhỏ bạn cùng phòng lúc nào cũng về sớm hơn em nên đã làm bài trước và đi ngủ từ lâu. Ở chung là vậy nhưng em với nó chẳng thể gọi nhau là bạn thân được. Có khi là “thân ai nấy lo” thì đúng hơn... Học cùng, ở cùng mà hai đứa chẳng bao giờ tâm sự bất cứ chuyện gì. Em cứ thui thủi làm chuyện của mình, và nó cũng thế.

Kể ra cũng lạ, tính em hầu như chẳng thân thiết được với ai cả. Nhà chỉ có hai chị em, đều lên thành phố này đi học... Thế mà em không ở cùng chị, lại tự thuê phòng với bạn ra ở riêng. Tất cả cũng vì tính khí ương bướng trẻ con của cả em và chị. Không ở cùng thì thôi, ở cùng là hết như chó với mèo cãi nhau chí chóe suốt. Giận quá, tức quá, em dọn đồ đạc đi thẳng một mạch sau vài tháng đầu mới lên thành phố ở chung với chị và ra sức “chịu đựng”. Dẫu vậy, hai chị em vẫn thương nhau lắm. Chỉ là khắc khẩu nên không ở bên được thôi. Sáng chủ nhật nào em cũng chạy qua phòng trọ thăm chị rồi ăn trưa xong ở chơi tới chiều mới về nhà thay đồ sửa soạn lên quán.

Nhiều lúc em thấy mình sao mà cô độc đến thế. Trong đêm khuya vắng lặng lạnh lẽo này cảm giác ấy càng bùng lên rõ rệt hơn. Buồn hay vui cũng chẳng biết tỏ bày cùng ai, giữ mãi riêng trong lòng em thế thôi... Hẳn rồi đến một lúc nào đó em sẽ không thể chịu đựng thêm được nữa. Hay là em nên đi đến đâu đó thật xa, nơi chẳng ai biết, chẳng ai tìm được mình... Hay là em nên đứng ở một nơi nào đó hoàn toàn chẳng có ai như trên núi hay trước biển mà thét lên cho thỏa hết tâm can mình... cho trôi hết, rửa sạch bong đi tất cả...

Em vội với lấy điện thoại, nhắn tin cho anh:

“Anh đã ngủ chưa?”

Đợi mãi, chờ mãi... chẳng thấy tin nhắn hồi âm.

Anh ngủ rồi?

Hay là anh đang giận em nên không thèm trả lời? Vì cuối tuần mà không thể đi chơi với anh? Những câu hỏi cứ thế không ngừng hiển hiện trong tâm trí... Anh ơi, trả lời em đi... Em cần anh...

Đầu óc rối bời, em chẳng thể tập trung học được nữa... Nhiều hồi ức trở về trong miên man, nhập nhòa. Em nhắm nghiền mắt lại, có lẽ em nên thiếp đi một lúc để thấy lòng nhẹ nhàng hơn.

Ba mẹ sinh chị và em khi đã ở cái tuổi chắc chắn không ai còn gọi là trẻ trung nữa. Ban đầu, như bao nhiêu gia đình khác ba mẹ cũng khắp khơi mong chờ một mụn con trai lắm. Nhưng rồi hết chị đến em lần lượt làm ba mẹ phải thất vọng. Trở thành một nỗi thất vọng lớn của người khác ngay từ khi mới sinh ra, anh có hiểu cảm giác ấy với em nó như thế nào không?

Chắc anh không bao giờ hiểu được. Vì anh nào đâu phải là em...

Tuổi thơ của em nói quá cơ cực thì chưa phải nhưng cũng chẳng thể gọi là sung sướng được. Ba mẹ em vốn làm nông nên nhà cửa đồng ra đồng vào chỉ đủ sống qua ngày.

Rồi hai chị em em cũng phải lớn lên. Càng khôn lớn nghĩa là ba mẹ càng già đi. Em không muốn ba mẹ già yếu còn phải làm lụng kiếm tiền nuôi hai chị em em ăn học. Mỗi lần về quê nhìn ba mẹ gầy gò héo hon hơn dù chỉ một chút thôi tim em cũng thất lại, nước mắt trào ra trong đêm. Ba mẹ ơi, con không thể để ba mẹ vất vả vì chúng con thêm nữa... Con sẽ đi làm, vừa làm vừa học, làm gì cũng được miễn là có tiền ít nhiều trang trải cuộc sống đắt đỏ nơi thành thị này...

“Thứ bảy, chủ nhật em không đi chơi được sao?”

Phải rồi... anh cứ trách em đi. Quen anh, yêu anh mà không dành thời gian được cho anh... Nhưng anh ơi, anh không phải là em. Anh là con trai thành phố. Cái gì đối với anh cũng đơn giản và dễ dàng chẳng cần lo nghĩ nhiều... Anh cứ đặt mình vào em đi, nghĩ mình là em đi thì anh mới hiểu...

Anh ơi...

Sáng hôm sau em thức giấc khi bài vở vẫn còn ngổn ngang dang dở. Cả người rã rời đờ đẫn vì không ngủ đủ giấc cùng mệt mỏi của nhiều ngày làm việc tích tụ lại. Dầu vậy, em vẫn phải nhanh chóng thu dọn, sửa soạn để lên trường. Nhủ lòng cứ phải cố gắng thôi. Cố gắng thôi, tôi ơi!

Lên trường, mở điện thoại vẫn chẳng thấy tin nhắn nào mới.

Em thở hắt ra cho lòng bớt náo nê.

Đi học. Đi làm. Những vòng quay lặp đi lặp lại chẳng bao giờ ngừng nghỉ. Tối tối làm về em đều đi ngang qua quán trà sữa túi. Những cặp đôi vẫn ở đó, vui vẻ hạnh phúc nhâm nhi những túi trà sữa ngon ngọt.

Em vẫn nhắn tin cho anh. Mong đợi dù chỉ một tin nhắn trả lời mà chẳng thấy. Em thử gọi điện, không bao giờ anh chịu bắt máy.

Có lẽ anh thật sự đã bước ra khỏi cuộc đời em rồi...

Một chủ nhật nữa lại đến. Chủ nhật của em không có thời gian để hẹn hò, đi chơi với người mình yêu thương. Chủ nhật chỉ có sự tất bật luôn tay luôn chân của công việc. Mồ hôi túa ra, ướt đầm lưng áo em. Em những tưởng chủ nhật ấy cũng như bao nhiêu chủ nhật khác vụt trôi qua trong đời mình.

Tất cả diễn ra chỉ trong một khoảnh khắc ngắn ngủi.

Lúc em đặt ly trà sữa xuống bàn cho khách ngồi ngay gần cửa ra vào của quán, bất giác em nhìn ra đường. Kia, là anh... Dáng hình. Gương mặt ấy. Chiếc xe anh đi. Không lầm được. Nhưng... ai đang ngồi sau xe kia?

Một cô gái đang choàng tay ôm chặt lấy anh từ đằng sau.

Chiếc xe lao vụt đi bỏ lại em nơi đây, chết lặng. Em nghe tim mình nhói đau.

Vỡ vụn.

Hắn là thế. Một người khác đã thay em bên anh những tối cuối tuần. Cả buổi tối chủ nhật này, anh và người ta vui vẻ chò nhau đi ngắm phố phường, cùng nhau thưởng thức những món ăn ngon và cuối cùng ghé uống trà sữa túi trước khi về nhà... phải không anh?

Anh là ai?

Anh có thật không?

Anh ở đâu?

Người hiểu và cảm thông cho em. Người sẽ cho em mượn một bờ vai để tựa vào những lúc cảm thấy mình đơn độc nhất giữa thành phố đông đúc này.

Anh ơi... ./.

Lưu Quang Minh – 6/2015

Nợ

Cái ngày nó đến nhận má, cả họ hàng cô bác bên ngoại chẳng một ai trong lòng có ý chào đón thậm chí khó chịu ra mặt. Bao nhiêu năm trời không nhận, không một giây ngó ngang... vậy thì bây giờ nó đến nhận để làm gì?

Để làm gì khi má nó đâu còn ở đây nữa? Má nó đã từ bỏ cuộc sống trần tục này rồi, cố gắng dứt bỏ hết rồi... thế mà nó lại mò đến!

Có thật là nó đến nhận chỉ vì tình máu mủ ruột rà thật sự?

“Má con đâu? Con muốn gặp má con...”

Do dự một hồi, cuối cùng họ hàng bên ngoại đành trả lời:

“Thôi được rồi, cháu muốn gặp phải không? Muốn gặp thì bọn ta cho gặp...”

Ngôi chùa ấy nằm cách xa thành phố, đi xe phải mất hơn bốn tiếng đồng hồ mới tới nơi. Am của sư cô Hạnh Huệ khiêm tốn nép trong một khoảnh đất của chùa. Cả nhà tìm đến, vừa trông thấy tháp thoáng tấm lưng sư cô trong áo nâu sòng, nó đã thốt lên:

“Má! Má ơi!”

Sư cô giật mình, quay người lại.

Ai? Là ai kia? Sao trông quen thế? Lẽ nào... lẽ nào lại là...

Trong khoảnh khắc hai đôi mắt một già một trẻ chạm nhau, sư cô rùng người trông thấy những hình ảnh, âm thanh cứ thế vùn vụt nhảy nhót trước mắt, bên tai...

Phút chốc, sư cô không còn ở đó trong chiếc áo nâu sòng mà tâm trí ngược dòng thời gian trở về là một thiếu nữ ở tuổi đôi mươi vừa chân ướt chân ráo bước về nhà chồng.

Chớp mắt mới đó mà đã 25 năm trôi qua rồi sao?

Ôi! Thâm thoát một kiếp người...

Nhưng những tưởng cuộc sống hôn nhân của mình sẽ thuận buồm xuôi gió lắm vì trước khi cưới, Thành luôn tỏ ra mình yêu cô rất nhiều. Có yêu thì mới năn nỉ ba má anh cho phép lấy cô về làm vợ chứ, phải vậy không?

Ấy thế mà, ngay trong đêm tân hôn, Nhung đã vấp ngay phải một câu “phủ đầu” lạnh lùng từ má chồng:

“Này! Làm gì thì làm, không được làm con trai tao mệt nghe chưa!”

Nhung run người, nói lí nhí trong áp úng:

“Dạ... con, con... biết... rồi ạ...”

May mà... Nhung còn là con gái khi về nhà chồng, chứ nếu không đã chẳng thể yên thân sau đêm đó với má chồng.

Không! Thật ra thì chưa lúc nào Nhung được yên thân cả, kể từ sau cái ngày bước chân vào gia đình này.

Vĩnh biệt những tháng ngày cô được ngủ nướng đến tận trưa như còn ở nhà mình. Ngày nào cũng vậy, bất kể có là thứ bảy hay chủ nhật, đúng 5 giờ sáng, Nhung đều phải thức dậy chuẩn bị cơm nước cho cả nhà dưới sự giám sát chặt chẽ của má chồng. Chỉ cần có một biểu hiện mệt mỏi thôi, lập tức cô bị má chồng “chỉnh” ngay:

“Này! Ở trong nhà này tao không cho phép có cái thói lười biếng đâu nhé!”

Nhung mím chặt môi, cúi gằm mặt, miệng cô vâng vâng dạ dạ mà cuống họng đắng nghét.

Trong nhà còn có cô em chồng tên Ly đích thị là “giặc bên Ngô” - nỗi ám ảnh thường trực của Nhung bên cạnh má chồng.

Từ hồi còn yêu Thành, Ly đã luôn tỏ thái độ khó chịu với Nhung dẫu cô rất cố gắng xây dựng quan hệ tốt đẹp với nó.

“Chị không bao giờ bằng được chị Nga đâu! Chị chẳng là cái gì cả!” – Nhung vẫn nhớ như in câu nói “dằn mặt” của Ly dạo đó.

Nga là người yêu cũ của Thành. Trước khi đến với Nhung, có một thời hai người họ từng yêu nhau rất sâu đậm, tưởng rằng không sớm thì muộn cũng lấy nhau thôi. Ấy thế rồi Nga đi du học, dần dà xa mặt cách lòng, ở nhà Thành cô đơn quá không

chờ đợi được mới quay sang quen Nhung. Dẫu có đến sau nhưng Nhung đã yêu Thành bằng cả trái tim mình. Nhung tin Thành cũng vậy... chứ không chỉ xem cô như người thay thế. Người ta gặp được nhau vì chữ “Duyên” nhưng có gắn bó thương yêu lâu dài rồi thành vợ thành chồng được hay không là bởi chữ “Nợ”. Vợ chồng lấy nhau là vì “nợ” nhau, phải vậy không? Rõ ràng “nợ” của Nhung với Thành lớn hơn Nga mà, sao con bé Ly không chịu hiểu?

Chắc có lẽ Ly nó cứ đinh ninh vì Nhung là kẻ thứ ba nhảy vào mà anh nó không thương Nga nữa. Nhung cũng hiểu được rõ ràng là trước đây, Nga giỏi cái việc lấy lòng cô em chồng hơn cô rất nhiều. Nên bây giờ nó mới luôn chỉ có Nga trong mắt... và đòi Nhung cứ thế ngày một thêm khôn khổ.

Càng chung sống, Ly càng ghét Nhung ra mặt. Không những vậy, nó còn tìm mọi cách hại cô bằng được với lòng dạ lắm mưu hèn kế bẩn. Về sau, chỉ cần trông thấy nó thôi, Nhung đã có cảm giác khó thở. Một đứa con gái 17, 18 mà có thể hiểm ác, độc địa đến thế sao?

Tại sao em lại ghét chị đến vậy hả Ly?

Lần đó, Nhung chỉ biết khóc hết nước mắt chứ chẳng thể làm gì hơn, hệt như cô Tám trong chuyện cổ tích ngày xưa. Hôm ấy như thường lệ, Nhung nấu canh cho bữa tối. Đang nêm nếm vừa miệng thì Nhung nghe thấy tiếng chuông di động đang được cầm sạc từ phòng của hai vợ chồng nên vội chạy lên lầu, không quên tắt bếp. Hóa ra cô bạn thân chơi với Nhung từ hồi còn bé xiu tới giờ gọi điện tâm tình vì mới giận người yêu. Nghe nó kể trong tám tức, Nhung chỉ biết an ủi động viên bạn. Trong đám bạn thân thiết, Nhung là đứa lập gia đình sớm nhất. Bạn bè nhìn vào, ai cũng khen Nhung sướng vì lấy được tám chồng tốt, vài đứa còn tỏ ý ghen tỵ. Ừ thì Thành đích thị là một người chồng ân cần chu đáo, lại giỏi giang nữa... Chắc là cô sướng thật... Hẳn vậy rồi, Nhung còn trông mong gì thêm nữa đây?

Nhung có lẽ may mắn lấy được một người chồng tốt vẫn còn là chưa đủ...

“Thôi, dù gì cũng phải cố gắng lên mà ả...”

Nhung khuyên bạn hay đang tự khuyên mình?

Cái ngọt ngọt sợ hãi khi ở trong căn nhà này từ bao giờ cứ vậy lấy cô. Cõi lòng luôn thấy nơm nớp lo lắng, lắm khi giật bắn mình vì chẳng thể đoán được lúc nào má chồng sẽ xuất hiện đằng sau lưng. Gáy Nhung cứ thế thường trực trong trạng thái lạnh toát.

Khi Nhung bước xuống cầu thang thì thấy Ly từ trong bếp bước ra. Nó ngược lên

liếc Nhung, nhếch mép một cái rồi bỏ đi.

Cái con bé này...

Nhung hít một hơi sâu vào lồng ngực để tìm lại cân bằng.

Bữa tối ấy mới thật kinh khủng.

“Mày nấu canh cho người ăn hay chó ăn vậy?”

Nhung ríu người lãnh trọn cơn thịnh nộ của má chồng ngay trên bàn ăn. Món canh quả thật rất kinh khủng. Nó mặn chát như thể cho cả tấn muối vào vậy... Nhung rõ ràng Nhung đã nêm rất vừa miệng rồi mà...

Trước khi nước mắt làm nhòa hoen đi tất cả, Nhung vẫn kịp trông thấy khuôn diện đặc ý của Ly với cái nhếch mép khinh khi ấy... Lẽ nào...

Chẳng bao giờ có thể tìm ra bất cứ bằng chứng gì để biết được sự thật.

Suốt gần một năm sau đó, Nhung cứ thế sống trong chịu đựng sự khắc nghiệt tột cùng của má lẫn nỗi ghẻ lạnh của em chồng. Có những đêm tám tức nhưng Nhung cũng chẳng dám òa lên thành tiếng, dầu chồng nằm kề bên. Thành quả là một người chồng tốt. Nhung anh còn làm một người con tốt hơn. Anh răm rắp nghe lời má, chẳng một lời ý kiến. Nhung từng tâm sự với chồng, nhưng dần dà thừa dần rồi thôi. Anh không quan tâm nhiều đến chuyện trong nhà. Việc của anh là đi làm kiếm tiền về... đưa cho má.

“Vợ con nó làm gì mà biết giữ tiền? Cứ đưa hết cho má, cần tiêu xài gì thì má đưa lại cho!”

Không những đưa lại, má còn cho anh thêm. Nên Thành một mực làm người con trai hiếu thảo.

Tiếng nói vốn dĩ đã yếu ớt của Nhung trong căn nhà tù túng này mỗi lúc một nhỏ dần rồi tắt lịm. Nhung thu mình trong góc tường cô đơn, chẳng ai sẽ chia, chẳng ai thấu hiểu – kể cả người chồng ai nhìn vào cũng khen là tốt của mình.

Thế rồi, như một phép màu, đột nhiên Nhung được sống sung sướng trong hết mực yêu thương của cả nhà chồng.

Ấy là khi má hay tin Nhung đã có thai. Thái độ của má bỗng nhiên thay đổi hẳn và bắt đầu săn sóc cho Nhung từng ly từng tý. Những tháng ngày ấy có lẽ là những tháng ngày hạnh phúc nhất trong quãng đời làm dâu của Nhung.

“Bắt đầu từ giờ con không cần dậy sớm nấu nướng làm việc nhà nữa, cơm nước trong nhà để má lo. Việc của con là ăn đồ má nấu và nghỉ ngơi dưỡng thai, nghe chưa!”

Ngay cả cách xưng hô của má cũng khác trước... Con ơi, má vui lắm, cảm ơn con... hi vọng của má, tương lai của má... Nhưng xoa bụng, nhủ thầm với sinh linh bé bỏng vừa mới hình thành trong cô.

Ly cũng không khinh khỉnh với Nhung nữa. Nó giống anh trai nó, nghe lời má răm rắp. Bây giờ thì vị trí trong nhà bị đảo ngược hoàn toàn. Ly là người phải dậy sớm phụ cơm nước với má chứ không được phép ngủ nướng vì ỷ lại đã có chị dâu. Dẫu vậy, nó cũng không cảm râm gì nhiều vì chỉ cần xòe tay xin tiền là má cho ngay, mà lại còn nhiều hơn trước đây. Chắc là việc có cháu nội khiến má thấy vui vẻ mà mở lòng hơn chăng?

Chín tháng mười ngày vụt trôi như một giấc mộng vàng mà cả đời Nhung sau này dẫu nhắm mắt lại bao nhiêu cũng chẳng thể tìm thấy được nữa. Đời người phải chăng cũng chỉ là một giấc mộng lớn, đến khi tỉnh mộng mới phũ phàng nhận ra thì đã muộn?

Nhung đâu biết cái ngày đưa con trai cô mang nặng đẻ đau cất tiếng khóc chào đời cũng là lúc mọi khổ đau tìm về, tập lự. Con vừa sinh ra đỏ hỏn nằm trong vòng tay Nhung còn chưa kịp ấm, má chồng đã bắt con đem qua nhà chị họ của chồng ở sát bên cũng đang nằm ổ. Con của mình mà lại bú sữa người ta. Nhung có được ôm con, cho con bú ngày nào đâu... Thay vào đó, má chồng ra lệnh cô phải thức sớm cơm nước việc nhà như trước đây, để xong rồi thì phải làm, đâu có nằm chán rồi ăn không mãi thế được.

Hóa ra lâu nay má chưa hề thật lòng thật dạ yêu thương gì Nhung cả. Má chỉ xem cô như... cái “máy đẻ” thôi sao? Một khi cái máy ấy đã hết giá trị sử dụng, người ta sẽ ngay lập tức hất hủi coi thường. Nước mắt đi xa nay đã quay trở lại cùng với màn đêm. Tại sao? Tại sao vậy? Con ơi, tại sao má lại khổ thế này? Con trai của má ơi...

“A-lô, Nhung hả, tao đang ở gần nhà mày nè... Giờ tao qua chơi với mày nhé, tiện thăm em bé luôn...”

“Ừ...”

Nhung chỉ biết ậm ừ trả lời cô bạn thân qua điện thoại vậy thôi. Nhung chắc

chấn có đến nó cũng chẳng thể gặp được con trai Nhung đâu – điều mà ngay cả chính bản thân cô cũng bất lực không làm được.

Vừa mở cổng đón bạn vào, Nhung đã bị Ly nhíu mày cau mặt hỏi:

“Ai vậy chị Nhung?”

“À... bạn chị qua chơi...”

Nhung lại thấy khó thở nhưng vẫn cố tươi cười với bạn.

“Mày khỏe không... À, cho tao xin lỗi, nhưng tao đi nhờ toilet đã được không?”

“Ừ, mày vào trong kia...”

Ly khó chịu liếc xéo Nhung một cái. Thế rồi, trong khoảnh khắc, Nhung thấy nó nhếch mép đầy ẩn ý.

Lúc Ly mở cổng chạy ra ngoài đường, Nhung đâu ngờ tai họa rồi sẽ đến chỉ chốc lát đây nữa thôi...

Đi toilet xong, cô bạn ngồi nói chuyện hỏi han rồi đòi gặp con trai Nhung, bí quá Nhung đành bảo:

“Má chồng mới bé qua nhà chị họ kê bên rồi mày, thôi để khi khác nhé...”

Chuyện phiếm một hồi thì cô bạn cũng phải về vì có việc. Bóng dáng bạn vừa khuất xa thì một âm thanh của thịnh nộ đã dội vào tai Nhung kèm theo cái tát đau điếng.

“Đồ mất dạy!”

Nhung choáng váng ngã xuống nền đất lạnh của khoảnh sân nhà chồng. Má chồng đứng đó, sừng sững trước mắt, ngón tay chỉ thẳng vào mặt cô:

“Cút! Cút khỏi nhà tao ngay! Đúng là nuôi ong tay áo, nuôi khỉ dòm nhà mà!”

Chuyện gì thế này? Nhung không hiểu, chẳng bao giờ hiểu được tại sao mình luôn là người phải chịu hết mọi uất ức. Hay là bởi cô vốn dĩ nợ những người này, gia đình này... không chỉ kiếp này mà từ nhiều kiếp trước... Cái nợ ấy lớn đến nỗi cô không bao giờ trả nổi, đâu có đi hết cả kiếp này chẳng nữa.

Phải không? Phải vậy không?

Sau lưng má chồng là Ly, vẫn cái nhếch mép quen thuộc ấy.

“Mày cho đưa nào vào nhà tao ăn cắp ăn trộm? Cút về nhà mày đi! Tao không có đứa con dâu như mày!”

Tai Nhung ù đi chẳng còn nghe thấy gì nữa. Hôm ấy, Thành không có nhà. Mà nếu có, chắc gì anh đã nói được dù là vài câu bênh vờ, hay chỉ răm rắp nghe lời má...

“Nam Mô A Di Đà Phật...”

“Là con, con đây má à...”

Sư cô nhắm mắt lại để tự trấn tĩnh mình. Nó... đã lớn thế này rồi ư?

Trong khoảnh khắc, sư cô lại thấy người con gái tên Nhung trong quá khứ đang cúi thủ bụng tô com ăn một mình trong góc phòng. Không phải là phòng của vợ chồng cô. Đó là căn phòng cô từng ở cùng với em gái ruột trước khi về nhà chồng.

Thoáng nhớ lại hôm đó, hai bàn tay Nhung đã run lẩy bẩy không thể bụng nổi tô com mà phải đặt xuống nền đất. Tại sao? Tại sao lại đối xử với tôi như vậy?

Nhung ôm đầu, mắt nhắm nghiền. Những câu hỏi cứ thế vang lên như tra tấn dầy vò cô. Chẳng lẽ tôi phải chết thì mọi người mới vừa lòng? Tôi có chết mọi người cũng chẳng quan tâm đâu, phải không?

Con ơi! Con ơi...

“A-lô! Máy người qua nhà dắt con về đi! Tôi trả dâu!”

Những lời cay nghiệt độc địa của má chồng như mũi dao sắc lẹm đâm thẳng vào tim Nhung máu nhất. Cô biết mình đã chết, đã bị họ sát hại... kể từ giây phút đó.

Dẫu ba má Nhung có đích thân sang nhà chồng nói chuyện cho phải lẽ, cuộc hôn nhân ấy cũng chẳng thể cứu vãn được. Nhung trở về nhà, một tuần sau thì nhận được đơn ly hôn có chữ ký của Thành. Ra vậy... ngay cả anh cũng chưa bao giờ thương yêu gì tôi...

Về nhà, cuộc sống vẫn chẳng thể yên ổn hơn với Nhung. Em gái Nhung khó chịu hệt như Ly vậy, vì chị về nhà chiếm chỗ không gian riêng của nó. Những bữa cơm của cả nhà chẳng bao giờ có sự hiện diện của Nhung. Bối xong tô com là Nhung lặng lẽ lên lầu chui vào góc phòng ăn một mình. Lắm khi nhìn xuống, tô com đã chan

đầy nước mắt...

“Bà kia! Dem tô xuống cho người ta rửa... thứ gì...” - Giọng con em gái vọng lên.

Nhung nhai vội cho hết cơm, quét nhanh hàng lệ trên mi rồi đem tô xuống.

Xuống đến nơi, Nhung chạm mặt chị dâu đang rửa chén. Cô chợt nhớ lại ngày xưa, lúc chị dâu mới về nhà chồng, Nhung cũng từng đối xử với chị tàn tệ chẳng khác gì con bé Ly. Trời ơi... là nhân quả báo ứng ư?

Lẽ nào...

Con ơi... Giờ con thế nào? Má nhớ con... Má nhớ con nhiều lắm...

Má chồng cảm tiết Nhung bèn mắng đến thăm con. Khi con bắt đầu chập chững đi nhà trẻ, Nhung vừa dò hỏi được nhà trẻ nào để tới nhìn con thì ngay lập tức ngày mai không thấy nó ở đó nữa. Má chồng chỉ cần nghe cô giáo nói lại là chuyển nhà trẻ cho cháu ngay.

Tuyệt vọng, Nhung lên chùa nghe kinh, một thời gian sau thì quyết định xuống tóc quy y, lập am ở chùa này.

Sư cô mở mắt ra. Thực tại trở về với đứa con trai đã trưởng thành đang hiện diện trước mắt. Sư cô cố ngăn dòng lệ tuôn, nhưng không thể.

“Má... má ơi...”

“Con... con trai của má...”

Một già một trẻ ôm chầm lấy nhau đoàn tụ trong cõi thanh tịnh của cửa Phật.

Cứ thế, cách tuần là con trai lại lặn lội đến thăm sư cô một lần.

Thế rồi một hôm, đột nhiên nó cất tiếng hỏi:

“Con biết căn nhà mặt tiền ông bà ngoại để lại đang được cả họ hàng cho người ta thuê với giá cao... Má cho con phần tiền chia của má, được không?”

Bàng hoàng, giây phút đó sư cô chợt hiểu rằng món nợ đời của mình vẫn chưa hề chấm dứt.

Phật dạy chẳng sai:

Đưa con trai ở kiếp này, chính là chủ nợ của mình từ kiếp trước... ./.

Lưu Quang Minh – 8/2015

Xưa

Ngày gặp lại, hai mái đầu của em và anh đều đã chuyển màu bạc. Em cố cứu vãn tình hình bằng thành tựu khoa học kỹ thuật, nhuộm tóc cho đen nhánh. Còn anh đầu óc có vẻ khó bắt kịp công nghệ hơn, nên có sao để vậy chẳng thèm che giấu. Già thì già, có ai thoát được đâu? Ừ, biết thế nhưng phụ nữ luôn sợ già hơn cánh đàn ông các anh. Các anh càng già lại càng phong độ. Chứ chúng em, già là đi đôi với xấu. Khổ thế, thời buổi cứ ra rả nam nữ bình đẳng chứ rành rành ra đó bất công vẫn nghiêng về chúng em thôi.

Em cố tếu táo thế thôi chứ trong lòng chẳng vậy. Anh hiểu cho, phụ nữ chúng em luôn ngược nhau giữa trong với ngoài, hay giữa ngoài với trong? Miệng thì nói ghét, ấy thế mà lại thương, thương rất sâu rất đậm. Còn đã bảo là thích ấy hả, nghĩa là muốn tránh xa cơ, chẳng bao giờ muốn thấy. Các anh không hiểu điều đó, nên khổ sở chạy theo mãi rồi cả đời vẫn cứ rối bời như mớ bòng bong. Có anh thậm chí càng yêu, lại càng hận.

“Quán vẫn thế, em nhi?”

Em thôi miên man với dòng suy tưởng trong đầu mình, ngó quanh quất rồi gật đầu đồng ý:

“Ngày xưa anh và em cũng ngồi ngay chính cái bàn này, nhớ không?”

Anh gật gù, dáng điệu ra chiều trầm tư lắm.

Đến cái tên của quán cũng đã đủ để gọi lên trong lòng mỗi người những tình cảm cũ kỹ lâu năm tưởng đã mờ phai đi hết theo thời gian rỗng rã: Xưa.

Quán Xưa. Em nhắm mắt lại thấy mình trẻ trung của ngày xưa cũ, mở mắt ra đã là một hiện tại phũ phàng.

Chỉ trong cái chớp mắt ấy, thấm thoát gần ba mươi năm đã vùn vụt trôi qua, biến đổi em và anh: những cô gái chàng trai tuổi đôi mươi nhiều vụng dại trở thành các bà các ông đầu đầu tóc từ lấm tẩm đến chi chít sợi bạc đi qua hai phần ba đời người rồi mà dường như vẫn chẳng khôn lên được là bao. Chỉ có những vết sẹo của nỗi buồn đau chồng chéo trong lòng cùng các nếp nhăn hằn in trên khuôn diện cả hai là ngày một nhiều thêm, dày thêm nữa... Em và anh đã có những gì và đánh mất những gì, tình đầu của em?

Anh thôi vợ vài năm trước, nói đúng hơn thì: vợ bỏ anh. Còn em, đến tận bây giờ vẫn chưa một lần lập gia đình.

“Mà sao em lại không chịu lấy chồng, đời biết bao nhiêu người mà chẳng ưng được ai sao?”

Em cười, lắc đầu trước câu hỏi ngây ngô của anh.

Em chẳng biết đàn ông các anh có thực sự dễ quên không, chứ phụ nữ thì luôn luôn nhớ. Em nhớ, nhớ tất cả, anh à...

Anh đã từng là tất cả cuộc sống của em. Trái tim cô thiếu nữ ngày ấy mong manh và bé bỏng đã trọn trao cho anh cả, anh biết mà, phải không?

Em lại thả hồn trôi theo dòng ký ức. Những kỷ niệm xưa theo đó ùa về... Ôi, những ngày xưa cũ ấy...

“Anh mới phát hiện ra quán này có vẻ hay lắm... Hôm nay mình đi thử, em nhé!”

“Vâng...”

Đó là lần đầu tiên hai đứa mình đến quán Xưa. Ngày ấy, em chỉ là cô sinh viên nghèo từ tỉnh lẻ lên thành phố trọ học. Còn anh vốn sinh ra ở thành phố, gia đình có thể gọi là khá giả đủ đầy. Nhưng chẳng phải vì điều đó mà em yêu anh đâu, anh à...

Đúng với cái tên Xưa, không gian của quán toát lên vẻ cũ kỹ mà giản đơn bình dị với đủ thứ đồ vật từ thời nào thời nào được tận dụng để trang trí bày biện.

“Anh thích những điều giản dị... Có lẽ vì vậy mà anh yêu em...”

Em nghe vậy chỉ biết cười bên lên. Em cũng yêu anh vì điều đó, anh biết không? Ngày ấy, em nào được như những người con gái khác. Nhan sắc chỉ trên trung bình một chút. Giàu có ư? - hẳn nhiên không... Nhưng dù gì em vẫn được cái cần cù bù thông minh, anh nhỉ!

Từ đó, quán đã trở thành quán quen của hai đứa mình. Anh còn nhớ không bao nhiêu lần hò hẹn, vui đó rồi buồn đó, hạnh phúc lẫn giận hờn... Tất cả ký ức và kỷ niệm tuổi trẻ ấy em đều gói ghém cất giữ nguyên vẹn nơi đây, trong một góc nhỏ tim mình.

Chỉ là một góc nhỏ tim mình thôi, nơi em luôn nhớ về anh, về em của những

tháng ngày xưa cũ ấy...

“Thế anh thì sao? Sao lại li dị vợ? Hai người không hạnh phúc sao?”

Em buột miệng nói với anh trong thực tại. Không trả lời, anh chỉ trầm ngâm nhìn em thật lâu... Câu nói của em chạm vào vết thương lòng của anh rồi ư? Ôi, những câu nói đôi khi chẳng khác nào những con dao lạnh lùng vô tình cứa vào lòng người nghe những vết dài sắc lẹm. Vậy mà ngày xưa, anh và em cũng từng dùng chính những con dao vô hình như vậy ném vào nhau, cắt đứt đi sợi tơ hồng mỏng manh từng gắn kết chúng ta...

Mình đã mất nhau thế nào, anh còn nhớ không?

Cái ngày đưa em về nhà ăn cơm với ba má, ai mà ngờ cũng là ngày tình yêu của chúng mình bị đe dọa lung lay. Ban đầu, má anh tươi cười hỏi han em nhiều chuyện lắm. Nhưng rồi, khi biết em chỉ là dân tỉnh lẻ, gia cảnh chẳng khá giả gì, ba má ở quê lại làm nông cả một đời bán mặt cho đất bán lưng cho trời, má dần thay đổi thái độ, bớt đi nhiệt tình. Ừ, em biết, má không nghĩ cậu con trai cưng độc nhất của má lại đem lòng đi yêu đứa con gái quê mùa chân tay đen nhẻm, lấm bùn như em. Hoàn cảnh của gia đình anh và em đầy khác biệt, làm sao mà dung hòa, làm sao mà thông cảm? Em biết, em không trách má anh... Suy cho cùng có người mẹ nào mà chẳng thương con, mong muốn con mình hạnh phúc sống một cuộc đời vui vẻ bình yên?

Cũng kể từ sau ngày đó, em mới nhận ra giữa anh và em luôn luôn tồn tại một khoảng cách. Theo thời gian, khoảng cách ấy cứ mỗi lúc một lớn, đẩy anh và em mỗi lúc một xa nhau. Những trận cãi vã nơi quán quen từ lúc nào trở thành cơm bữa? Người con trai yêu những điều giản dị của em đâu rồi? Hay là anh yêu má nhiều hơn? Lời của má khuyên đều chỉ muốn tốt cho mình thôi mà, phải không anh?

“Vợ anh là do má anh chọn qua mai mối. Anh lấy cô ấy chỉ để chiều lòng má... và đó cũng là quyết định anh ân hận cả đời, như đã ân hận khi... để mất em...”

Anh nói trong chậm rãi như để kìm nén tất cả những gì sâu kín nhất bên trong. Ra vậy...

Vì chiều lòng má, anh đã từng thốt ra những lời làm tim em đau đớn. Vì lòng tự ái của người con gái, em cũng ném lại phía anh những gì trong cơn giận dữ em nghĩ là xứng đáng nhất với anh. Và cứ thế chúng ta xa nhau, mất nhau trong cuộc đời này, có khi chỉ sau một câu nói, một ý nghĩ cố chấp, một khoảnh khắc ngần ngại mà thôi...

Sau khi chia tay anh, em thường có một giấc mơ rất lạ, nó trở đi trở lại cho đến cả sau này.

Trong giấc mơ ấy em nhận ra mình đã có thai với anh. Vừa hạnh phúc, em lại vừa âu lo. Em phải làm gì đây? Nói cho anh biết ư? Mình đã chia tay rồi mà, có còn là gì của nhau nữa đâu? Em cũng không muốn phiền lụy gì đến anh và gia đình anh cả... Đứa con này, em có nên sinh nó ra không? Con sinh ra có thể không có cha, chẳng hay biết cha mình là ai được không?

Em quay cuồng với những câu hỏi chẳng biết đường nào trả lời đó. Nước mắt trào ra, em đành ôm bụng xoa nhẹ, thủ thủ với sinh linh vẫn đang thành hình:

“Má xin lỗi con, nếu con được sinh ra trong một hoàn cảnh khác...”

“Oa oa oa...”

Giật mình tỉnh giấc, sờ xuống bụng mới biết chỉ là một cơn mơ. Mồ hôi đã rịn đầy trên trán.

Có thật là mơ không anh? Hay cuộc đời này vốn dĩ cũng là một giấc mơ dài?

Bao lần em tự hỏi: mình còn yêu anh không?

Bao lần em trách mình: sao không kiếm tìm hạnh phúc khác?

Bao lần em hỏi lòng: nên gật đầu “bùa” với một ai đó chỉ để có một gia đình như bao người phụ nữ khác được không?

Chẳng bao giờ em có thể trả lời, anh à... Nên làm sao em trả lời được câu hỏi của anh đây? Dẫu quả thật đời biết bao nhiêu người ra đây...

Phụ nữ chúng em khó hiểu thật, anh nhỉ?

Và lâu lâu giấc mơ kia tiếp tục tái diễn, thậm chí còn đi xa hơn, biến thành một cơn ác mộng.

Trong ác mộng đó, em thấy mình chẳng còn là con người nữa. Em lạnh lùng tự mình đến một phòng khám tư... Ở đó có đầy đủ thiết bị, dụng cụ chuyên phục vụ cho chuyện sát sinh.

“Cô quyết định kỹ chưa?” – Giọng bác sĩ vang vọng bên tai.

Em gật đầu, mặt không biến sắc.

“Má ơi... má ơi...”

Giật mình vùng dậy lần nữa, cổ họng em khô khốc đắng nghét, mồ hôi ướt đầm lưng áo...

Phá thai ư? Làm sao mà em có thể mơ một giấc mơ kinh khủng đến vậy?

Cũng may, trong quá khứ của hiện thực này em và anh chẳng có gì với nhau cả... Chẳng có gì, cũng chẳng là gì của nhau, phải không anh?

Nhưng nếu ngày xưa, anh và em thật sự... “có gì” thì mọi chuyện sẽ thế nào?

Em từng nghe ai đó bảo rằng giấc mơ chính là phản ánh khát khao sâu kín nhất bên trong mỗi con người, có phải thế không anh?

Gần ba mươi năm trôi qua. Nếu ngày đó em có con và giữ lại, con của mình bây giờ hẳn đã là một chàng trai hay thiếu nữ trưởng thành, biết đâu chừng còn lập gia đình rồi cũng nên.

Anh có tiếc không? Anh có buồn không? Nếu như được làm lại, anh và em sẽ quyết định thế nào?

Chúng mình hoang phí gần cả đời người cho mong muốn của riêng một ai đó, hay ích kỷ đến nỗi tự ái vì cái tôi quá lớn của mỗi người, có đáng không, có đáng không, anh yêu?

Ngày gặp lại, hai mái đầu của em và anh đều đã chuyển màu bạc...

Quán Xưa. Em nhắm mắt lại thấy mình trẻ trung của ngày xưa cũ, mở mắt ra đã là một hiện tại phũ phàng...

Bỗng tim thất lại khi nghe tiếng nói của anh vọng vang chẳng rõ từ quá khứ hay thực tại, từ ảo mộng hay là cõi thật rành rành:

“Em yêu, ngày mai anh chở em về nhà ăn cơm tối với ba má nhé...” ./.

Lưu Quang Minh – 8/2015

Tân cử nhân

Dẫu biết sáng nay ba và má phải thức dậy từ sớm để cùng con đến trường dự lễ tốt nghiệp, cả đêm qua má cũng như con không tài nào ngủ được vì hồi hộp và háo hức.

Vậy là sau cùng, cái ngày cả nhà mình mong đợi cũng tới: hôm nay con gái của má đã chính thức trở thành một tân cử nhân rồi.

Má vui lắm, con gái thương yêu!

Chiếc taxi chở gia đình mình cứ thế vượt qua nhiều ngã tư, hết queo trái lại rẽ phải... Và rồi, trường con đã hiện hiện trước mắt kia.

Chớp mắt mới đó mà đã bốn năm trôi qua, nhanh như thể một giấc mơ vậy. Má vẫn nhớ ngày đầu tiên chở con đi làm thủ tục nhập học với biết bao nhiêu ngỡ ngàng. Chung quanh lúc ấy cũng là những khuôn mặt non nớt thấp thỏm mừng mừng lo lo như con gái má... Cổng trường đại học quả thực đã rộng mở đón con sau một kỳ thi áp lực và căng thẳng. Điều gì cũng đều có cái giá của nó, phải không con gái? Thành quả của bốn năm miệt mài đèn sách chính là ngày hôm nay.

Vừa bước xuống taxi, khung cảnh đã hiện lên rộn ràng đông đúc sinh viên cùng phụ huynh có mặt để vào trường dự lễ tốt nghiệp giống như gia đình mình. Trước cổng trường, người ta đang bày bán la liệt những bó hoa tươi thắm lẫn gấu bông dành để tặng cho các tân cử nhân sau khi làm lễ tốt nghiệp. Má tự tay chọn mua ở đó một bó hoa ưng ý nhất. Con nhìn theo, cười tí mắt. Con gái của má càng lớn càng xinh đẹp đáng yêu, nay đã thực sự ra dáng một thiếu nữ trưởng thành sắp chính thức bước chân vào đời với hành trang là tấm bằng đại học. Dẫu biết bằng cấp không phải là tất cả, bước đi của con nhờ “tấm vé thông hành” đó cũng sẽ suôn sẻ phần nào.

Ngày xưa, má cũng từng nuôi giấc mơ được có mặt trong một buổi lễ tốt nghiệp như thế này. Ngày hôm nay, con gái đã làm thay cho má rồi.

Ngày xưa, ở tuổi con má đã về nhà chồng...

Ôi, ngày xưa...

Má sinh ra trong một gia đình có tới tám anh chị em. Ngày xưa ở quê nhà ai cũng để nhiều chứ chẳng như bây giờ. Nhà vốn đã khó, để nhiều thì lại càng khó khăn hơn.

“Con gái học nhiều mà làm gì? Hơn nhau là ở tám chồng thôi...”

Quan niệm đó vốn đã ăn sâu vào trong nếp làm nếp nghĩ của ông bà ngoại con, và tất nhiên cũng dần ăn sâu vào đầu chị em má... Cái nghèo dễ khiến người ta nghĩ trường lớp là thứ xa xỉ phẩm, buồn thay... phải không con gái?

Má sớm phải nghỉ học như các chị em khác, nhường chuyện sách vở cho hai cậu con trai duy nhất trong nhà: chính là bác tư và chú bảy của con. Cả hai không phụ lòng kỳ vọng của ông bà ngoại, đều học lên cao và sau này có sự nghiệp riêng. Những chị em còn lại cũng lần lượt lấy chồng, có con cái, gia đình riêng của mình. Câu nói của ông bà hóa ra lại đúng. Chị em má không phải ai cũng có được tám chồng tốt. Đàn ông nếu không rượu chè thì thường cờ bạc, hoặc trai gái... Mỗi chị em mang một cảnh ngộ riêng. Người cam lòng chịu đựng, người chấp nhận hôn nhân tan tành đổ vỡ. Bây giờ nhìn lại, người yên ả hạnh phúc nhất chính là má. Nhưng thật ra, có lẽ chỉ là má may mắn hơn khi lấy được ba con – một “người chồng tốt” hiếm có còn tìm thấy được, và có thêm con - nàng công chúa “báu vật” của ba má.

Ngày đó khi còn ít tuổi hơn cả con bây giờ, má đã sớm phải lên thành phố này bươn chải với đủ thứ nghề không đòi hỏi phải có mảnh bằng nào trong tay. Tất nhiên, đó đều là những việc nặng nhọc và ít tiền. Bưng bê, phục vụ, rửa chén, giúp việc nhà cho tới làm công nhân... nghề nào má cũng từng trải qua. Hơn ai hết, má hiểu được giá trị từng đồng tiền mình kiếm được. Nó chẳng dễ dàng, chưa bao giờ là dễ dàng... con gái à! Mọi thứ luôn ở trạng thái chông chênh, không ổn định. Cách vài tháng, má lại phải tìm một công việc khác. Người ta vẫn bảo ở thành phố này, chẳng bao giờ hết việc để làm. Nhưng để là một công việc lâu dài và đủ sống thì thường không dễ... Dẫu vậy, má vẫn cố gắng bằng tất cả nỗ lực của mình. Rồi mọi chuyện cũng sẽ ổn thôi, má thường nhủ lòng như vậy mỗi lần đạp xe đến chỗ làm hay trở về nhà trọ.

Giữa hai chón đi đi về về ấy, má thường chạy xe ngang qua một ngôi trường đại học.

Nếu là vào buổi sáng, trước mắt má sẽ hiện lên những cô cậu sinh viên đến trường với vẻ mặt còn ngái ngủ có lẽ vì đêm hôm trước phải thức khuya làm tiểu luận hay đồ án – giống con gái yêu của má ấy, hoặc có khi là những khuôn diện sáng bừng, phấn khởi đón chào một ngày mới với những kiến thức sắp được tiếp thu. Với má, hình ảnh ấy thật đẹp - là cả một bầu trời mơ ước.

Và cứ như thế, sau một ngày dài làm việc đạp xe trở về ngang qua cổng trường chỉ cần được trông thấy các bạn sinh viên đang theo nhau ra về, nỗi mệt nhọc tích tụ trong má dường như tan đi đâu hết cả. Sao vậy nhỉ? Người đến trường là họ, đâu phải là má? Họ may mắn được đi học, má thì không... Ước mơ của họ đã nằm gọn trong tay, còn má: thật xa vời. Nhưng má vẫn cảm thấy vui khi được ngắm nhìn họ. Rồi má thầm dặn lòng mình sau này lấy chồng sinh con có thể nào cũng phải cho con học hành đến nơi đến chốn, dầu là trai hay gái...

Bàn tay ba nắm chặt tay má khi ngồi dưới hàng ghế dành cho phụ huynh nhìn lên sân khấu phía trên kia. Sắp đến lượt con gái má nhận bằng tốt nghiệp rồi...

“Anh ơi, con mình kìa!”

“Ừ, em, con gái của chúng mình...”

Tay ba siết chặt hơn. Bàn tay ấm áp ấy, vẫn luôn là bàn tay ấy...

Đề đến được với nhau, ba và má đã phải vượt qua rất nhiều trắc trở cản ngăn từ gia đình. Bản thân má cũng đã từng phải suy nghĩ rất nhiều. Má chẳng có điểm nào xứng với ba con cả... Khi gặp má, ba đã tốt nghiệp và đi làm được một thời gian. Gia cảnh cả hai cũng rất khác nhau. Người sinh ra trong thành phố, người lớn lên ở títt quê xa. Nhà ba tuy không quá giàu có nhưng cũng thuộc vào hàng trung lưu, có của ăn của để. Còn má...

“Tại sao anh lại yêu em chứ? Em có gì đáng để anh yêu đâu?”

Nỗi mặc cảm cứ thế trào lên, nhấn chìm má. Má chơi vơi trong những cơn sóng ngập lòng ấy, trước khi bàn tay ba đưa ra nắm lấy tay má thật chặt, chặt đến nỗi cho đến tận bây giờ vẫn chưa khi nào buông lơi...

Kết tinh từ tình yêu của ba và má đang ở trên kia - trong chiếc áo cử nhân - xếp hàng cùng các bạn, miệng cười rạng rỡ. Cuối cùng đã đến lượt con bước ra giữa sân khấu khi nghe thầy xưng tên mình.

Giây phút đặc biệt nhất cũng tới: con cúi đầu để thầy làm nghi thức gạt tua nón từ trái đặt sang bên phải rồi nhận bằng và bắt tay thầy. Vậy là, kể từ giờ phút này con gái má đã chính thức là một tân cử nhân.

Buổi lễ kết thúc sau khi tất cả những cái tên đã được xưng lên. Con nhanh chóng chạy xuống, ôm lấy ba má, nhận lấy bó hoa tươi thắm má trao cho. Tất cả cảm xúc như vỡ òa trong hạnh phúc khôn tả. Má tự hào về con lắm, con gái!

Rồi con tíu tíт chụp hình với bạn bè làm kỷ niệm trong sân trường. Phải rồi, tranh thủ đi thôi, mai này mỗi đứa một nơi, biết có còn dịp gặp lại? Ba má cũng nhanh chóng đứng vào chụp cùng con những “pô” ảnh chỉ có một lần này. Sau cùng là một “nghỉ thức” rất thường hay thấy ở những buổi lễ tốt nghiệp thế này – cả trong phim lẫn ngoài đời thực: những chiếc mũ cử nhân cùng lúc được con và bạn bè tung cao lên nền trời cao trong xanh ngát.

Phải rồi, trời cao, biển rộng đang chờ con vẫy vùng, con gái thương yêu!

Bước ra ngoài cổng trường, không khí vẫn đông đúc rộn ràng lắm. Những bó hoa, giỏ hoa đầy màu sắc, những chú gấu bông xinh xắn nhỏ nhắn vẫn đang được bày bán trên vỉa hè. Khung cảnh ấy hết như buổi sáng ngày xưa khi má đạp xe ngang qua cổng trường cũng vào dịp tốt nghiệp này. Ngày đó vốn nhỏ và khờ khạo – đâu được như con bây giờ, má chẳng hiểu người ta làm gì mà bày nhiều hoa ra bán vậy. Rồi những cô cậu sinh viên nay lại mặc bộ quần áo gì mà lạ lùng... Sau đó thì má cũng biết được hóa ra là người ta đang tổ chức lễ tốt nghiệp. Má chưa bao giờ được bước chân vào giảng đường, nên cũng chẳng thể hình dung một buổi lễ tốt nghiệp sẽ ra sao. Cơm áo gạo tiền quả thật đã sớm chiếm lấy toàn bộ tâm trí má lúc ấy. Những vòng quay của chiếc xe cọc cạch ngày đó má đạp chỉ cốt sao cho nhanh hơn mau hơn giữa cuộc mưu sinh dang dở. Con thấy đó, biết bao người chỉ nghĩ đến chuyện học thôi đã là cả một vấn đề không đơn giản...

Nhưng trong sâu thẳm trái tim mình, má vẫn khát khao được đi học. Hơn ai hết, má hiểu được sự thiệt thòi khi không thể học hành đến nơi đến chốn. Cái nghèo cái khổ cũng bắt nguồn từ nó mà ra. Rồi cứ vậy, thế hệ này tiếp nối thế hệ kia ở những miền quê nghèo như quê ngoại con, người ta vẫn mãi lủi thủi trong cái vòng luẩn quẩn của nghèo đói và thất học. Thương lắm, con gái! Hãy trân trọng ngày hôm nay, vì không phải ai sinh ra cũng đều may mắn như con.

Bản thân má thấy mình cũng thật may mắn khi gặp được ba con và sinh được nàng công chúa của ba má. Vượt qua mặc cảm về thân phận, má đã tự học nhiều nhất có thể. Ngay cả sau này cầm tấm bằng đi làm, má mong con vẫn giữ tinh thần tự học. Đừng dừng chuyện học lại. Đừng nghĩ kiến thức mình được trang bị từ nhà trường là đủ. Chẳng bao giờ là đủ đâu, con gái. Nó là một quá trình phải kéo dài mãi mãi, ngày qua ngày. Vì ngừng học hỏi, ngừng tiếp thu, ngừng cập nhật kiến thức nghĩa là con chấp nhận dậm chân tại chỗ. Chẳng chóng thì chày, con sẽ bị tụt lùi khi những người khác vẫn đều đặn tiến lên phía trước.

“Taxi kìa má!”

Tiếng con gọi làm cắt đứt dòng suy tư trong má. Má sẽ để dành những điều này nói hết với con, khi đã về đến nhà, con gái nhé!

Trước khi bước lên taxi, má bắt gặp bên kia đường một tốp công nhân đang ngồi nghỉ ngơi. Thì ra ở đó là một công trường xây dựng đang thi công một dự án mới. Ánh mắt họ nhìn sang bên này nơi cổng trường đại học hết như má ngày xưa lúc đạp xe trên đường ngắm nhìn những tân cử nhân sắp làm lễ tốt nghiệp. Tim má thoáng chùng xuống. ./.

Lưu Quang Minh – 9/2015

Đi đêm

Đêm nay dì lại phải ngủ một mình trong căn nhà lạnh lẽo này.

Con với chả cái...

Dì mở điện thoại, đọc lại cái tin nhắn cụt lủn của con gái:

“Con đi chơi mai về.”

Đã bao nhiêu lần Thủy nhắn như thế rồi, dì chẳng nhớ nổi nữa.

Nhà chỉ có hai má con mà sao tính cách khác xa nhau, nói đúng hơn nữa phải gọi là khác khẩu. Dì biết mình chẳng thể kìm kẹp được nó. Có muốn kìm kẹp nó cũng chẳng được nữa rồi. Nó vốn là đứa sống bản năng, thích gì làm nấy, dì nói nó có bao giờ thèm nghe, chỉ toàn làm theo ý mình. Thích là làm.

Nó lớn như vậy rồi mà chẳng có nghề ngỗng gì ra hồn. Sở thích duy nhất của nó là chung điện, rồi tới tới đi chơi qua đêm với... không chỉ một người đàn ông. Nghĩ đến đây, lòng dì tê tái. Thế... khác nào nó làm đi! Dì từng không kiềm chế được khi một đêm khuya khoắt nó trở về đập cửa trong tình trạng say khướt nồng nặc đủ mùi rượu bia trộn lẫn. Dì giận tím người, chỉ thẳng mặt nó chửi:

“Con đi!”

Nó, lúc đó hẳn đang rất say, nghe thế cũng tức khí cười hềnh hếch rồi bật lại:

“Bà chửi ai? Tôi là đi, thế bà là gì?”

Lúc đó, tưởng chừng câu nói ấy như một mũi dao sắc lẹm đâm thật mạnh và thẳng vào tim dì. Dì sững người, chết trân. Hồi lâu, giữ im lặng, dì dìu nó vào nhà.

Kể từ hôm đó nó không bao giờ về nhà giữa khuya đánh động làm phiền đến giấc ngủ “quý báu” của dì nữa. Nó nói vậy và đã đi là đi đêm luôn, không về.

Con với chả cái...

Con với chả cái...

Dì trần trọc, loay hoay, hết trở mình bên này lại xoay bên khác. Vậy ra đây là

qua báo dì phải nhận lãnh thật ư?

Nó nói chẳng sai, ít hay nhiều... dì cũng đã từng giống như nó.

Nhan sắc của nó được thừa hưởng từ dì. Bao lần dì ước giá như nó không có được cái nhan sắc ấy từ dì, hẳn là nó đã rất khác, chẳng như bây giờ. Từ lâu, thâm tâm dì hiểu rằng nhan sắc là vũ khí tối thượng của người đàn bà để hạ gục đàn ông. Dì từng đoán ngã biết bao nhiêu người đàn ông chỉ nhờ độc thứ vũ khí này. Nhưng... dì không chủ động. Dì hoàn toàn không chủ động. Họ tự tìm đến với dì. Lỗi là ở họ, sao lại đổ cho dì là kẻ đi phá hoại hạnh phúc gia đình người ta...

Dầu sao, cái cảm giác hả hê chiến thắng quả thật đã từng ngự trị trong dì khi cướp được cái gọi là hạnh phúc từ người khác. Người đàn ông từng là chồng dì, ông ta cũng đã từng là chồng của một người đàn bà khác. Dì thậm chí đã cười thẳng vào mặt người đàn bà tội nghiệp kia đầy thách thức. Ha ha ha, chồng mình mình không giữ được, còn trách ai! Trách mình đi!

Những lời nói tàn nhẫn ấy thật sự đã được thốt ra từ đôi môi xinh đẹp của dì lúc còn trẻ ư? Dì không dám tin! Không! Không! Đó không phải là dì. Con quỷ cái đó... Làm sao dì lại có thể giống nó đến thế...

Con quỷ cái đó đã cướp mất chồng dì hết như cái cách dì đã cướp ông ta từ tay người khác. Nó trắng trợn, điêu ngoa còn gấp trăm gấp ngàn lần dì. Ngày đó, Thủy chỉ mới năm tuổi. Ông ta chạy theo con quỷ cái đó, chẳng thèm ngoái lại nhìn má con dì lấy một lần. Thì đó vốn dĩ đã là bản chất của ông ta rồi. Thuở trước, chẳng phải cũng chính ông ta rời bỏ gia đình để đến bên dì đấy sao?

Ha ha ha! Ngu thì chồng bỏ, còn trách ai! Trách mình đi!

Con quỷ cái đó... nó cười với giọng điệu hả hê man rợ, dẫm đạp lên nỗi đau của dì. Dì chỉ muốn lao vào cắn xé, giật tóc bứt tai nó ra cho hả giận. Nhưng rồi, dì cay đắng nhận ra mình chẳng khác gì nó cả. Câu nói nó ném vào mặt dì, chính dì đã từng đang tâm ném vào mặt người khác.

Đời mà, có vay, có trả.

Nước mắt dì ứa ra khắc nào chẳng rõ.

Cũng may, ông ta còn nghĩ tới chút tình máu mủ cha con với Thủy mà bỏ lại căn nhà này cho má con dì có chỗ nương náu kèm một khoản tiền đủ lớn để dì gửi ngân hàng lấy lãi sinh sống qua ngày. Ông ta giàu mà. Ngày trẻ dì chỉ ưng đàn ông giàu, thành đạt, có sự nghiệp, tiền tài lớn mạnh. Và đặc biệt, dì hoàn toàn bị cuốn hút bởi những người đàn ông đã có vợ.

Thủy... nó không giống dì thì giống ai? Phải rồi, nó nói đúng lắm, nó chửi đúng lắm. Dì có cố công dạy giỡ nó mấy cũng chẳng được. Vì ngày xưa, má dì vốn cũng đâu có dạy được dì...

Sáng hôm sau Thủy mới chịu mò về nhà. Thấy dì, nó không nói gì, lẳng lặng bỏ lên phòng. Dì ném cho nó một cái nhìn khó chịu rồi cũng chẳng nói gì. Từ lâu hai má con đã ít nói chuyện, huống chi là tâm sự. Chung một nhà nhưng mạnh ai nấy sống, con biết chuyện con má lo chuyện má, thế thôi.

Vậy nhưng bây giờ, Thủy không chừng sắp phải đối mặt với một chuyện lớn mà chỉ có một mình thì nó không thể nào nghĩ ngợi cho nổi. Lên phòng khóa chặt cửa rồi, nó mới dám lấy trong túi cái que thử thai vừa mua ngoài hiệu thuốc ra. Cầu trời linh cảm của nó là sai...

Nó chui vào nhà tắm trong phòng, một lần nữa khóa chặt thêm cánh cửa này lại cho chắc.

Tay nó run lên khi cầm cái que lên xem kết quả.

Hai vạch. Là thật sao? Chết rồi! Phải làm sao đây...

Mồ hôi nó túa ra... Sao lại xui thế nhỉ? Trước giờ nó có “dính” đâu, sao tự dưng lần này lại...

Nó mở tung cửa nhà tắm ra, vội vã lại giường moi trong túi xách cái điện thoại cảm ứng đắt tiền. Nhưng... gọi cho ai đây... Trong danh bạ của nó là đăng đặc những cái tên của vô số gã đàn ông đều đã có vợ. Ai? Là ai nhỉ? “Tác giả” của cái thai này... Nó lục tung trong trí nhớ lẫn cái danh bạ điện thoại của mình, cố tìm xem “thủ phạm” là ai.

Quay cuồng một lúc với những cái tên, nó ngồi phệt xuống giường, thừ người ra. Không được rồi, nó phải đi khám thì mới biết cái thai này chính xác được hình thành từ lúc nào. Khi đó, họa may nó mới nhớ nổi là của ai.

Ngồi mãi cũng không phải là cách, nó thay đồ rồi rón rén bước xuống nhà, cố không để dì phát giác. Ai ngờ vừa xuống tới nơi đã thấy dì đang ngồi lau nhà. Nó giật mình. Dì ngược lên, thấy mặt mày nó lấm la lấm lét như ma vậy. Sấn âm i những muện phiền trong lòng, dì lầu bầu:

“Lại đi đâu nữa? Mày liệu hồn, đi đêm lắm có ngày gặp ma, con ạ!”

Nghe dì nói, nó chột dạ, tim giật thót. Nhưng rồi nó vội vã tự trấn an mình. Bình tĩnh nào, dì làm sao mà biết được chuyện động trời này. Cái que thử nó cũng đã bỏ vào túi xách này rồi, chờ ra ngoài là “thủ tiêu” ngay, dì không thể biết được đâu. Dì mà biết thì nó chết chắc...

“Con... đi mua đồ một chút...”

Rồi nó rút ra cửa, gọi taxi, chuồn mất.

Còn lại một mình, dì thở dài sườn sượt.

Con với chả cái...

Con với chả cái...

Đúng như lời dì nói, đi đêm lắm thì phải có ngày gặp ma thôi. Lần này thì nó “gặp ma” thật rồi. Thủy cắn chặt môi nhìn lại lần nữa vào tờ kết quả siêu âm. Thai tám tuần tuổi. Những tám tuần rồi... Bác sĩ bảo thời điểm này đã có thể nghe được tim thai. Nghĩa là, sinh linh nhỏ bé trong bụng nó đang sống, đang từng giây từng phút tiếp tục thành hình. Nó đưa tay sờ vào bụng mình, cố cảm nhận nhịp đập yếu ớt kia. Con ơi...

Nó mím môi. Đây chắc chắn là con nó, không thể nào sai được. Nhưng cha của con nó là ai?

Là ai? Trời ơi... Nó vẫn không thể nghĩ nổi ra ai là “tác giả”.

Có ai như nó không cơ chứ? Nó đã sống buông thả đến mức này rồi sao?

Tại sao nó lại thành ra như thế này? Trước đây nó đâu có thế... Nó đã từng là một thiếu nữ ngây thơ trong sáng biết mấy. Vậy mà bây giờ, nó chẳng còn nhận ra nó nữa.

Tất cả đều là tại lũ đàn ông! Đúng rồi! Không có bọn chúng, nó đã khác. Rất khác là đằng khác...

Con của má... con có hiểu cho má không? Má xin lỗi. Má không thể sinh ra con lúc này được... Không thể được đâu, con à...

“Cô cứ về suy nghĩ kỹ rồi quyết định có phá hay không. Nhưng phải nhanh lên, thai lớn hơn là không dùng cách uống thuốc được nữa đâu...”

Nó nhớ lại lời bác sĩ nói ban nãy trong phòng khám. Phải bỏ thôi, đúng không? Đâu còn cách nào khác... Nhưng, đây là con mình. Con mình cơ mà... Mình sẽ giết nó ư? Tự tay mình giết nó ư...

Nhắm nghiền mắt, nó bung mắt, cố kìm nén cơn xúc động cùng cái cảm giác ghê tởm chính bản thân. Thật xui xẻo cho sinh linh đang nằm trong bụng nó. Sao con lại chọn má? Má không xứng đáng làm má con đâu, con ơi!

“Cô làm sao thế? Cô đau ở đâu à?”

Nó ngược lên. Ánh mắt của người tài xế taxi đang chọc vào nó qua chiếc gương chiếu hậu trong xe. Phải rồi, nó đau lắm. Nó đang đau lắm. Ai thấu được nỗi đau của nó kia chứ.

“Cô nhận ra tôi không?”

Ánh mắt kia vẫn đang xuyên vào nó qua tấm gương phản chiếu. Nó lặng nhìn đôi mắt ấy, quả thật thấy quen quen.

“Hình như...”

“Lâu lâu tôi vẫn chờ cô mà. Đêm cô hay đi các bar ở khu trung tâm, đúng không?”

Câu hỏi thật thừa. Nó đã đi nát hết các bar, club sang trọng trong thành phố này từ lâu rồi.

“À, chào anh...”

“Cô muốn đến bar nữa không, hay về?”

Nó nhú mày. Bar nào giờ này kia chứ? Nó đang trên đường từ phòng khám về nhà cơ mà.

“Xin lỗi, tôi không hiểu ý anh...”

“Sao thế? Cô thích đi bar lắm mà?”

“Giờ này mà bar biếc gì, bộ khùng hay sao...”

Nó nghĩ bụng chắc thằng cha tài xế này một là thần kinh thật, hai là đang muốn cợt nhả nó đây. Nhưng khi nó nhìn ra ngoài kính xe, nó sững người khi thấy cảnh vật bên ngoài đã phủ một màu tối mịt từ lúc nào.

Chuyện gì thế này? Bây giờ là mấy giờ? Sao lại tối đen hết cả...

Không những thế, hai bên đường là những cảnh trí hoàn toàn xa lạ nó chưa hề thấy bao giờ.

“Dừng lại! Anh đang đưa tôi đi đâu đây? Dừng xe lại ngay!”

“Hi hi! Bình tĩnh đi. Tôi đưa cô đi đến chỗ cô tính đưa con cô đến. Cô thích lắm mà...”

Đến... đến đâu?

Nó nói sùng:

“Đồ thần kinh! Dừng xe! Mau dừng xe!”

“Hi hi... hi hi...”

Gã tài xế chậm rãi ngoái đầu lại trong khi cuống họng vẫn phát ra giọng cười tỏm lợm đó.

Thế rồi, hai con mắt trắng dã của gã đối diện với nó từ lúc nào. Nhưng... sao chỉ có mỗi cái đầu của gã là quay lại. Nó nhìn xuống chỗ nói giữa cái đầu và phần thân của gã rồi kinh hãi la lên một tiếng vang trời khi nhận ra cái cổ vằn vẹo của gã xoắn bện lại như lò xo.

“Á!”

“Cô làm sao thế? Cô đau ở đâu à?”

Nó ngược lên. Ánh mắt của người tài xế taxi đang chọc vào nó qua chiếc gương chiếu hậu trong xe.

Cái quái gì thế này? Nó thấy mình vẫn đang ngồi trên taxi. Vội vã nhìn ra ngoài kính xe, khung cảnh quen thuộc sáng trưng như ban ngày hiện hiện trước mắt nó. Đúng là đoạn đường về nhà nó rồi. Nghĩa là... nó vừa gặp ác mộng? Thù người ra một chốc, nó chợt hiểu nãy giờ nó đã thiếp đi trên xe được một lúc. Nó thở hắt ra nhẹ nhõm. Chỉ là ác mộng thôi. Đáng sợ quá.

Hay... nó đã gặp ma thật?

Nhớ ra, nó cúi xuống lấy tay xoa nhẹ lên bụng mình. Con yêu...

Nó bỗng nghĩ tới dì. Ngày xưa, dì cũng từng có thai như nó. “Tác giả” của cái thai

chính là người đàn ông sau này đã rời bỏ má con nó để chạy theo một người đàn bà trẻ đẹp hơn. Nó chẳng bao giờ muốn gặp lại ông ta nữa cũng như thề với lòng không bao giờ gọi ông ta là ba thêm một lần nào. Nhưng, trở trêu thay, nó cũng chính là kết quả sau một cuộc ngoại tình của ông ta. Nếu không có nó cộng với sắc đẹp, hẳn dì đã không thể cướp ông ta từ tay vợ cũ dễ dàng đến thế. Không đâu! Đàn ông bản chất vốn dĩ đã là như thế. Có mới nới cũ. Thấy trăng quên đèn. Tuổi thơ nó đã chứng kiến dì khóc không biết bao nhiêu lần sau những trận cãi vã, xô xát kèm vô số những vết bầm tím xây xát trên khuôn diện từng rất đổi xinh đẹp của dì. Chính bản thân nó cũng bị đánh mắng, chửi bới không chút thương tiếc. Tại sao dì lại có thể chịu đựng giỏi đến thế? Không, nó đã nhủ lòng khi lớn lên nó sẽ khác dì. Nó sẽ không giống như dì sống mà cứ phải làm theo ý người khác, nhìn nét mặt người ta mà sống, chẳng bao giờ được là chính mình, được làm điều mình thực sự muốn. Đàn ông chẳng là gì để mình phải chịu đựng, khổ sở, đau đớn vì chúng cả. Thế rồi khi mình đã già, đã xấu, gã đàn ông ấy quá chán chê cũng sẵn sàng rời bỏ mình để cặp kè với nhân tình mới trẻ đẹp hơn. Ôi lũ đàn ông, bản chất đều xấu xa như nhau!

Sau mối tình dở dang thời sinh viên với một tên sở khanh, dẫu chưa để lại “hậu quả nghiêm trọng” như bây giờ, nó càng quả quyết về bản chất của đàn ông. Nó thành ra thế này đều là do đám đàn ông một tay gây ra cả. Và kể từ lúc ấy, nó chỉ cặp kè với những người đàn ông giàu có và đã lập gia đình. Tại sao ư? Nó thích cái cảm giác được đám đàn ông ấy chạy theo săn đón, phục tùng mình, mình thích gì là có đó, muốn gì là được mua tặng cho ngay. Không như dì, cung phụng lay lục đàn ông để rồi cuối cùng vẫn bị bỏ rơi thôi. Nó phải khác! Nó phải thống trị và sai khiến lũ đàn ông bội bạc tồi tệ ấy.

Nhưng... những người phụ nữ kia... vợ của bọn đàn ông dối trá hai lòng, họ nào có tội tình gì đâu? Hay là nó vốn dĩ chẳng có được hạnh phúc trọn vẹn của một gia đình đủ đầy cả ba và má, nên thâm tâm nó cũng không muốn họ được hạnh phúc...

Con ơi, má đã đúng hay sai?

“Tới nơi rồi, cô...”

“Ừ...”

“Cô khóc à?”

“Không... không có gì...”

Nó giấu đôi mắt ngấn lệ, đổ hoe của mình khỏi ánh nhìn kia. Bước ra khỏi xe, nó nhìn về phía cánh cổng nhà mình đang ở trước mắt. Nếu bây giờ nó bước qua cánh cổng ấy, đối diện với dì và nói hết sự thật, mọi chuyện sẽ như thế nào?

Nếu nó sinh con ra, con nó sẽ thế nào?

Nó chột rùng mình mừng tượng về những đêm khuya, nó nằm một mình co ro trong căn nhà rộng lớn mà lạnh lẽo, thao thức vì tin nhắn của đứa con gái vừa nhận được:

“Con đi chơi mai về.”

Miệng nó lẩm bẩm, gan ruột nào nề.

Con với chả cái...

Con với chả cái...

Đi đêm lắm có ngày gặp ma, con ạ! ./.

Lưu Quang Minh - 7/2015

Duyên

Yêu một người liệu có phải là cái tội hay không?

Đã bao đêm anh tự dằn vặt mình chỉ với một câu hỏi ấy. Anh phải làm sao đây? Tại sao người ta yêu nhau, đến với nhau thật dễ dàng... anh với em lại không? Tại sao? Tại sao vậy? Ai? Ai có thể trả lời cho anh biết đây?

Anh biết sẽ chẳng một ai tin chuyện chỉ cần nói ra chắc chắn sẽ bị cho là hoang đường quái đản này - trừ em. Nhưng đó là sự thật. Một sự thật hiển nhiên như tình yêu của anh và em vậy.

Từ khi sinh ra, anh đã biết mình vốn khác lạ. Khác lạ ngay cả cái tên ba má đặt cho: Duyên. Sao lại là Duyên? Nó không hợp, chẳng hợp với anh chút nào... Càng lớn, anh càng quả quyết về điều đó. Cơ thể này... Nó là của anh... nhưng không thuộc về anh... Anh không phải là thế này. Nó không đúng. Chẳng đúng chút nào!

Linh hồn và thể xác của anh, không như những người khác, đối lập với nhau đến tận cùng. Ngày ngày, anh phải vật lộn với chúng. Người ta bắt thể xác anh phải làm những điều này, mặc những thứ này, cư xử đi đứng như thế này. Còn tiếng nói bên trong anh muốn điều hoàn toàn ngược lại. Anh có nên nói ra cho ba má biết? Có được không? Liệu họ có chấp nhận không? Hay là họ sẽ mắng chửi và tống cổ anh ra khỏi nhà ngay sau đó? Sự hèn nhát làm trí óc anh tê liệt, dẫu anh biết tiếng nói kia là đúng đắn. Nó đúng đắn, vì nó hẳn nhiên là thế, em à...

Và rồi, bằng điều thần kỳ nào đó chẳng thể lý giải anh dần nhớ được những ký ức ấy, mỗi lúc một rõ ràng, cho đến khi hoàn toàn trưởng thành. Đầu tiên là trong những giấc mơ. Hẳn nhiên, người trong mơ là anh. Không, đích thực là anh với thân xác không còn khác biệt với tâm hồn. Anh thấy rất tuyệt, em à. Như thể một người đi lạc đã rất lâu được quay trở về đúng ngôi nhà thân thương của mình vậy. Nước mắt anh trào ra, chẳng rõ là trong mơ hay hiện thực. Nhưng quả thật là anh đã khóc. Anh tự ôm lấy mình - cái thân thể đã thất lạc từ lâu ấy, như thể sợ nó sẽ biến mất bất cứ lúc nào. Không! Đừng bỏ tao ở lại. Xin mày, đừng rời xa tao. Làm ơn... Làm ơn...

Thế rồi bình minh vẫn đến, giấc mơ cũng biến tan. Anh mở mắt nhìn lên trần nhà, cay đắng nhận ra giấc mơ sẽ không bao giờ trở thành hiện thực. Anh bị giam ở đây, trong cái hiện thực này, trong cái thân xác không thuộc về mình này. Tại sao

lại là anh? Tại sao? Tại sao vậy? Ai? Ai có thể trả lời cho anh biết đây?

Ngày nào thức dậy cũng đều với những câu hỏi như thế. Đáng buồn nhất là, anh không thể nói với ai. Chẳng một ai lắng nghe anh cả. Anh phải giấu chúng thật sâu, thật sâu bên trong. Nó khó khăn lắm, em biết không?

Anh vào nhà tắm, mở vòi nước trên bồn rửa tay để rửa mặt. Mỗi sáng, đây là điều làm anh sợ hãi nhất. Luôn có một tấm gương ở đó, để anh soi mình vào - rõ ràng.

Tóc dài ư? Sao lại là tóc dài? Sao phải là tóc dài?

Anh nắm mớ tóc bồng nhùng vương vius đó, chỉ muốn dứt đi cho xong.

Còn khuôn diện này nữa... Làn da trắng trẻo mịn màng này... Trời ơi! Nó ở ngay đây. Anh có thể tự tay chạm vào, cảm nhận dễ dàng bằng tất cả xúc giác. Bàn tay cứ thế lần xuống dưới, qua cổ rồi xương đòn. Khi nó chạm tới cái phần mềm mại nhất đang nhô ra trên cơ thể kia, anh giật bắn người vung bàn tay ra thật xa, vô tình khiến xương khớp ngón tay va phải tấm gương trước mắt. Nó đau nhói và tê dại. Thật kinh khủng. Con buồn nôn ào tới. Anh vội lấy cả hai tay bịt miệng mình. Nước mắt trào ra, nóng hổi. Anh khóc. Cảm giác ghê tởm chính bản thân mình. Thật kinh tởm! Cái thể xác này... Tao phải vứt bỏ mày... Kinh tởm!

Anh dần nhớ ra khuôn diện của mình, từ trong những giấc mơ. Nó rần rói và nam tính biết mấy. Da anh rám nắng đầy khỏe khoắn. Những khối cơ thớ thịt chuyển động cuộn cuộn...

Anh cũng biết chắc tên mình không phải là Duyên. Duyên ư? Thật buồn cười! Làm sao nó lại là tên anh cho được! Tên anh, chắc em không nhớ. Nhưng anh đã nhớ. Và cả tên em nữa...

Ký ức ấy dày thêm, giúp anh dần hiểu ra tất cả những điều phi lý này. Phải rồi, sẽ luôn có câu trả lời cho mọi câu hỏi, anh tin là vậy.

Khi anh nhớ ra em, anh đã quyết tâm phải tìm thấy em cho bằng được. Anh nhớ tới lời hẹn của chúng mình. Và... đó chính là lúc anh nhớ ra hầu như tất cả. Anh tin, trên đời có nhiều người cũng giống như anh, cũng có thể nhớ ra chúng: những ký ức không thuộc về hiện tại này. Hay là anh điên? Không, không đâu... Anh không bị điên, không hề điên. Anh chỉ đang mắc kẹt. Một sai lầm xảy ra và anh bị mắc kẹt ở đây, bên trong thân xác không phù hợp này. Nhưng chắc chắn, anh không điên!

Đúng vậy, ký ức đó chính là kiếp trước của chúng mình. Anh và em. Chúng ta đã từng gặp nhau, rất lâu rồi. Mình đã rất yêu nhau, nhiều đến nỗi chỉ có một kiếp thì

không thể nào là đủ. Vậy nên người ta mới cần có kiếp sau, mới hẹn nhau đến kiếp sau, phải không em? Rất ít người nhớ được tiền kiếp, nhớ được những mối lương duyên trước đây. Dầu vậy, nhân quả vẫn cứ tiếp nối, duyên nghiệp vẫn cứ xảy ra, chẳng thể nào khác được, chẳng thể nào thoát được dòng chảy bất tận của cõi luân hồi này. Sinh, lão, bệnh, tử... rồi lại sinh. Đó là sự thật, dù khả năng của nền khoa học kỹ thuật hiện đại bây giờ vẫn chưa đủ sức để chứng minh được rõ ràng. Nhưng tin anh đi, đó hoàn toàn là sự thật, em ơi! Một ngày nào đó, khoa học sẽ chạm tới được, với những bằng chứng hiển nhiên luôn luôn tồn tại... cũng không còn xa nữa đâu...

Anh không điên!

Sẽ thế nào nếu anh tìm ra em? Em chắc chắn đang ở ngoài kia, nơi nào đó, giữa bảy tỷ người. Có cơ hội nào để anh tìm ra em không? Tìm ra em... trong hình hài lúc này của anh ư? Anh rùng mình khi nghĩ đến khoảnh khắc đó: em nhìn anh, sững sờ. Trời ơi, anh phải làm sao đây? Anh biết làm gì đây? Là duyên hay là nghiệp anh phải trả? Tại sao? Tại sao vậy? Ai? Ai có thể trả lời cho anh biết đây?

Không ai cả, có lẽ vậy. Có lẽ, sẽ luôn như vậy. Chỉ mình anh và chính anh với điều nghiệt ngã gắn kết ngay từ lúc chào đời này...

Cuối cùng, sau bao nhiêu đêm tự dằn vặt, anh cũng chọn cách mình muốn trở thành, con người thật mình cần phải gắn bó. Bất chấp gia đình, người ngoài nghĩ gì... Phải là thế, chỉ có thế như thế, không thể nào khác được. Tóc dài ư? Không! Quá đủ rồi. Sẽ không bao giờ có tóc dài nữa!

Tóc ngắn. Quần tây. Áo sơ mi.

Và một chiếc hoa tai bên phải...

Em còn nhớ mình đã gặp được nhau thế nào không?

Thật kỳ diệu phải không em? Anh vẫn không thể tin được...

Vừa trông thấy em trong quán cà-phê ngày hôm đó, anh đã nhận ra em ngay. Khoảnh khắc ấy, tim anh đập nhanh như thể muốn vỡ ra vậy. Đúng là em rồi! Chắc chắn là em rồi! Em có thật! Em không chỉ tồn tại trong những giấc mơ của anh về tiền kiếp... Nhưng, liệu em có nhận ra anh? Nhất là, trong... bộ dạng này? Cái bộ dạng nửa nạc nửa mỡ này... Khó mà nghĩ rằng em sẽ không xa lánh ngay khi nó chỉ vừa lại gần hơn...

“Không phải như anh nghĩ đâu!”

Em cười dịu dàng khi nghe anh kể lại nỗi lo lắng trước khi dốc hết can đảm tiến về phía em ngày hôm ấy.

Bây giờ, khi đã là của nhau rồi, em mới kể trọn vẹn cho anh nghe những điều diễn ra trong lòng mình thời khắc đó.

“Lúc trông thấy anh, em có cảm giác thân quen kỳ lạ lắm. Như thể em và anh đã biết nhau từ lâu lắm rồi... Dù không thể lý giải được nhưng em đã yêu anh ngay từ giây phút đó. Nói sao nhỉ... có lẽ chính là cái người ta hay gọi là “tình yêu sét đánh”...”

Thật kỳ lạ. Cuộc sống luôn tồn tại những chuyện chẳng thể lý giải được, phải không em? Riêng anh, sẽ không thấy lạ lùng nếu mình biết được rằng ngoài cuộc sống này còn tồn tại nhiều cuộc sống trước đây nữa. Những chuyện xảy ra trong quá khứ dù xa xôi cách mấy vẫn sẽ còn và luôn gây ảnh hưởng đến hiện tại này. Cái cảm giác thân quen đó ta chỉ gặp ở một số người và không gặp ở nhiều người khác - ai cũng đã từng trải qua trong đời. Vì đơn giản, chúng ta luôn được kết nối bởi một sợi dây vô hình. Những người từng quen biết, yêu nhau từ những quá khứ xa xôi thì sợi dây ấy bền chặt hơn, kéo chúng ta lại gần nhau không sớm thì muộn. Đó là “duyên”, em à. Như cái tên anh của hiện tại vậy. Cái tên anh vốn không hề thích thú thậm chí ghét bỏ vì chẳng phù hợp với mình. Nhưng dẫu có thích hay không thì nó vẫn cứ ở đó, vẫn cứ âm thầm gắn kết người với người từ kiếp này qua kiếp khác.

“Em không... sợ anh sao?”

“Không! Không đâu anh! Dù cho anh có là thế nào, em vẫn yêu anh... Em tin những gì anh nói. Tuy em không thể nhớ được như anh, nhưng với em lòng tin thì không cần thiết phải kiểm chứng. Em chỉ biết mình yêu anh, bao lâu nữa cũng vẫn sẽ như vậy...”

Yêu một người liệu có phải là cái tội hay không?

Đã bao đêm anh tự dằn vặt mình chỉ với một câu hỏi ấy. Anh phải làm sao đây? Tại sao người ta yêu nhau, đến với nhau thật dễ dàng... anh với em lại không? Tại sao? Tại sao vậy? Ai? Ai có thể trả lời cho anh biết đây?

Họ sẽ không trả lời đâu, phải không em? Khi họ còn nhìn chúng ta bằng ánh mắt kỳ thị và quan điểm phê phán. Họ không ngăn được cơn ghét bỏ bất cứ điều gì không giống với họ, không “bình thường” như họ. Và rồi họ vẫn cứ nghĩ tình yêu của chúng ta thật sự là một cái tội, em à...

Em bảo anh mình hãy trốn đi, đi đâu đó thật xa, lánh xa những con mắt chòng chọc đâm vào chúng ta nơi này.

Hay chúng ta có thể nhắm mắt lại, nắm chặt tay nhau, dần tan biến vào cõi hư vô và đợi cái “duyên” làm đúng đắn chức trách nhiệm vụ của nó vào lần tiếp theo, không còn những sai khác...

Anh cũng đã nghĩ đến...

Nhưng trời ơi, một lần nữa cái “duyên” khiến anh phải chần chừ.

Những đấng sinh thành ra chúng ta, họ cũng chính là những người gắn kết với chúng ta bền chặt ở cuộc sống này. Rồi bỏ đi, họ sẽ thế nào? Họ sẽ đau khổ, xót xa ra sao?

Dẫu họ có thất vọng vì chúng ta đến nhường nào, khi một ngày anh nói với họ tất cả về chúng ta... họ vẫn là người thương yêu ta nhất.

Yêu một người liệu có phải là cái tội hay không?

Đã bao đêm anh tự dằn vặt mình chỉ với một câu hỏi ấy. Anh phải làm sao đây? Tại sao người ta yêu nhau, đến với nhau thật dễ dàng... anh với em lại không? Tại sao? Tại sao vậy? Ai? Ai có thể trả lời cho anh biết đây?

Ai sẽ cảm thông đây? ./.

Lưu Quang Minh – 9/2015

Máy bay

Tuyết về tới nhà lúc 9 giờ tối. Cố giữ gương mặt mình không lộ vẻ gì khác lạ, chị mở cổng rồi dắt xe vào sân.

Chồng chị đang ngồi xem ti-vi một mình chờ chị về như mọi lần, trông thấy liền đứng dậy dắt xe giúp chị lên cái dốc từ sân vào nhà rồi sắp xếp lại mấy cái xe cho ngay ngắn.

“Hôm nay học vui không em?”

“Dạ... cũng vui...”

“Thế hả. Thôi đi tắm rồi ăn cơm...”

Chị và anh lập gia đình đã hơn 1 năm nay, ở chung với nhà chồng. Anh là bác sĩ, giỏi giang, tài năng. Còn chị theo nghề cô giáo mầm non. Gọi là đi làm nhưng với chị cũng chỉ để cho vui thôi. Cũng như gần đây đi học Anh văn vào buổi tối cũng chỉ để cho vui. Kinh tế gia đình một vai anh đã gánh vác cả rồi.

Nhớ lại hồi sắp cưới, bạn bè chị ai cũng xuýt xoa khen anh.

“Con Tuyết lấy được anh Công là sướng nhất rồi nhé, ganh tỵ với mày quá, Tuyết ơi!”

Chị cười trừ. Ừ thì anh đúng là niềm mơ ước của nhiều cô gái. Với đám con gái ngáp nghé trong hội “ế” như chị và đám bạn thì lại càng “long lanh”. Trước đó, chị đâu có nghĩ rồi mình sẽ lấy anh. Khi mẹ kéo chị đi coi mắt, chị còn tính trốn nữa cơ. Anh vốn là con trai của một người bạn của bà bạn thân của mẹ chị. Anh du học ở Mỹ về rồi đi làm trong bệnh viện của nước ngoài đầu tư, tương lai sáng lạn. Gia đình anh cũng thuộc hàng khá giả, kinh tế chẳng phải lo nghĩ nhiều. Nói chung là, anh tuyệt vời, anh hoàn hảo, trong mắt tất cả mọi người. Anh chỉ còn thêm một việc lấy vợ sinh con nữa là xong, chẳng ai chê trách được điều gì.

Chị không nghĩ anh lại chọn chị, một người cái gì cũng chỉ ở mức trung bình, nhàn nhạt. Ở cái tuổi gần như đã lỡ thì, anh như chiếc phao cứu sinh từ đâu ném tới giải cứu cho cuộc đời tưởng chừng sẽ nhuộm màu “tăm tối” của chị.

“Nó thích con, thương con thế, con còn không đồng ý ngay đi?”

Thôi thì theo ý mẹ, chị gặt đầu đầu tình cảm với anh chỉ lợt lạt qua loa. Và đám cưới diễn ra chóng vánh ngay sau đó.

“Ngày xưa ông bà mình lấy nhau về rồi mới thương nhau sâu nặng, ăn ở bền lâu, học đầu xa, học ông bà mình ấy con ạ...”

“Dạ, mẹ...”

Và thế là đám cưới diễn ra trong sự hài lòng mãn nguyện của gia đình hai bên.

Quả thật, chẳng có gì đáng phải phàn nàn về anh. Anh là một người chồng tốt và rồi hẳn sẽ là một người cha tốt...

Vậy thì, tại sao?

Tại sao chị lại như thế?

Anh đối xử với chị còn không đủ tốt, hay bởi chị vốn dĩ chưa bao giờ yêu anh đâu có là vợ chồng thực sự chung sống một nhà?

Tuyết gặp Hoài ở lớp Anh văn tại chức.

Lần đầu tiên trông thấy Hoài, tim chị bỗng dung trật nhịp. Thành thích... thành thích... Chuyện gì xảy đến với chị thế này? Tim ơi, mày làm sao vậy?

Hoài kém chị những bốn tuổi, từ quê lên thành phố học nghề sửa xe hơi rồi đi làm. Dù nhỏ hơn nhưng cách nói chuyện của Hoài rất chững chạc, có lẽ vì phải ra đời bươn chải sớm. Cả ngày làm việc trong xưởng mệt mỏi là vậy mà đến tối Hoài vẫn chịu khó dành thời gian đi học anh văn. Nghe Hoài tâm sự, chị không khỏi cảm động và thầm nể phục nó. Hoài học giỏi, tiếp thu nhanh, ngồi học bên cạnh chị như được lây cái nhiệt huyết hừng hực của nó. Và từ khi nào những buổi tối chị nôn nao đến lớp không phải để học nữa, mà vì trong lớp có Hoài...

“Hoài thích Tuyết...”

Tim chị tưởng như đã văng khỏi lồng ngực khi nghe Hoài nói những lời đó. Chỉ thấy mặt mình nóng bừng, chuyển màu đỏ lựng, cả người run rẩy không sao thốt nên lời... Cảm giác này là gì? Chẳng lẽ chị đã yêu? Tình yêu thật sự là thế này sao: nó làm người ta mất đi lý trí và không còn là mình nữa...

Quả thật, chị không thể cưỡng lại sức hút quá lớn của Hoài. Hoài như ngọn lửa lớn, còn chị hết con thiêu thân, cứ thế bất chấp lao vào.

Và nụ hôn đầu tiên Tuyết bị cuốn vào Hoài trong hết thảy cuồng nhiệt mê say. Thì ra hôn là thế này ư? Bấy lâu nay chị đã quên bằng nụ hôn có vị ngọt như thế nào. Cả với chồng chị cũng chưa từng hôn lâu và sâu đến vậy. Nó khác, khác nhiều lắm...

“Hoài yêu Tuyết...”

Chị ôm chặt lấy thân hình vạm vỡ rắn chắc của Hoài. Con nhà nông có khác, mạnh mẽ và nam tính biết mấy. Chồng chị thì gầy gò thư sinh hơn nhiều. Và chắc chắn là không thể ấm áp bằng. Cả cái mùi cơ thể này nữa. Chị dụi đầu vào ngực Hoài, hít hà. Chị không nhớ chồng chị có mùi đặc trưng không, hoặc nếu có chắc chị cũng không thể ngửi thấy...

Tại sao chị không gặp Hoài sớm hơn?

Nếu gặp được Hoài sớm hơn, có lẽ đời chị đã khác, khác rất nhiều...

Nhiều đêm chị thao thức, nằm quay lưng về phía chồng mà không thể ngưng nghĩ ngợi. Hơn một năm nay, chị có hạnh phúc không? Chị chẳng biết. Chị chỉ biết mấy tháng vừa qua, chị đã thực sự hạnh phúc.

Nhưng... hạnh phúc này liệu có bền lâu? Nó là sai trái, hẳn vậy. Chị biết, nên chị mới cảm thấy áy náy cắn rứt mỗi buổi tối trở về nhà trông thấy chồng đang thui thủi ngồi xem ti-vi đợi mình. Anh nào biết có những tối chị hoàn toàn chẳng hề đi học mà dành thời gian đi chơi với Hoài. Hai đứa cứ thế lang thang lê la khắp các góc phố, con đường nhộn nhịp của Sài Gòn. Chị thấy mình trẻ lại, thực sự trẻ lại khi ở bên Hoài. Tuổi trẻ của chị cũng chưa từng có chuyện lãng mạn như nắm tay nhau đi bộ dưới làn mưa lâm râm hay “liều lĩnh” hôn nhau giữa quán cà-phê đông người. Nếu đây là một cuốn phim tình cảm lãng mạn kiểu Hàn Quốc mà chị đang được đóng vai chính thì chị chỉ muốn có thể xem mãi chẳng bao giờ thấy tập kết thúc...

Chị yêu Hoài. Và chị đã phản bội chồng mình thật rồi...

Không! Có đúng là chị phản bội chồng? Hay vốn dĩ trong tâm tưởng của chị đã chẳng bao giờ có anh, ngay cả trước khi gặp Hoài?

“Thật mà chưa biết “máy bay” nghĩa là gì à?”

“Không... “máy bay” là sao... Tự nhiên lại “máy bay”...”

“Là giống cặp kia kìa! Thấy không?”

Linh đưa mắt về phía bàn trước mặt đằng xa trong quán cà-phê rộng rãi này. Tuyết nhìn theo. Một cặp đang cười đùa rất tình tứ với nhau như quên hết thấy mọi sự trên đời, như thể chung quanh chẳng còn ai chỉ có mình đôi ta. Không khó để thấy chàng trai trẻ hơn người phụ nữ kia rất nhiều. Tuyết chột dạ, giật thót. Chẳng lẽ... Linh nó muốn ám chỉ mình?

“Thấy chưa?”

“Ờ... ờ... rồi sao?”

“Nguyên văn của câu đó là “phi công trẻ lái máy bay bà già”, giờ một của mấy bà lớn tuổi là cặp với trai trẻ đó... thấy kỳ không?”

“Kỳ... có gì đâu mà kỳ? Miễn... người ta yêu nhau thôi chứ...”

“Ái chà chà... dạo này “tiến bộ” quá ta!”

“Thì tao thấy... Sao đàn ông họ yêu rồi lấy vợ trẻ hơn cả chục tuổi vẫn được, còn phụ nữ yêu người kém tuổi hơn chút cũng bị nói này nói kia...”

“Lý luận ghê nhỉ? Nghe mày nói chắc tao cũng phải kiếm cậu nào trẻ quá, “ế” quáт queo rồi!”

“Cứ thử xem! Cái câu “máy bay” của mày thì tao mới nghe... nhưng tao đã nghe câu “chồng già vợ trẻ là tiên, vợ già chồng trẻ là duyên ba đời” rồi...”

“Ha ha ha! Thôi đi má ơi! Một đời còn chưa thấy đâu, ở đó mà ba đời!” N

Nghe Linh cười nắc nẻ mà lòng Tuyết chẳng thấy vui theo, chỉ thấy khó chịu thế nào. “Máy bay” gì chứ? “Phi công” gì chứ?

Tuyết lại nhìn về phía cặp đôi kia. Ánh mắt, nụ cười của họ đều toát lên một niềm hạnh phúc thật khó tả. Họ đang cùng nhau tận hưởng một buổi chiều chủ nhật tuyệt vời nơi quán cà-phê này. Chị có thể cảm nhận được thứ tình cảm ấm áp họ dành cho nhau. Đơn giản vì nó hết như tình cảm của chị và Hoài. Chàng trai kia khiến chị nhớ Hoài nhiều hơn. Thường vào những ngày cuối tuần, Hoài đều chạy xe máy về quê thăm gia đình cho đến mờ sáng thứ hai mới lên lại thành phố. Không được gặp Hoài, tim chị dần còn cào trong một cơn đói. Để rồi đầu tuần sau, buổi tối khi đến lớp, trông thấy Hoài đã ở đó, tim chị lại rung lên rộn ràng từng nhịp thổn thức. Hoài ơi...

Chẳng biết có phải vì lúc chiều nhắc tới “máy bay” với Linh hơi nhiều không mà đêm đến chị nằm mơ thấy máy bay thật.

Chiếc máy bay đó đang cất cánh khỏi đường băng. Phút này còn đang di chuyển càng lúc càng nhanh trên đường băng để lấy đà, phút sau nó đã phóng lên không trung nhắm thẳng vào bầu trời sáng rực, đâm xuyên qua những làn mây. Nó khấp khểnh lao đi vun vút như thể con chim sung sướng hòa mình vào nền trời xanh biếc sau một khoảng thời gian dài bị nhốt trong cái lồng chật hẹp. Băng qua đại dương, băng qua những vách núi, cánh đồng, nó bay đến một nơi nào đó chưa từng có ai đặt chân tới...

“Tít tít tít...”

Bừng tỉnh mở mắt ra, trước mặt chị chẳng thấy bầu trời bao la nào mà chỉ có cái trần nhà quen thuộc của phòng ngủ. Với điện thoại tắt chuông báo thức, chị hiểu rằng một ngày nữa của hiện thực này lại đến. Một hiện thực quá đỗi rõ ràng: chị là người đã có gia đình. Chị ra khỏi giường, vào bếp chuẩn bị bữa sáng cho anh như mọi ngày. Ăn sáng xong vợ chồng ai theo đường người nấy, hòa vào dòng xe cộ bon chen hối hả. Cứ thế, chị lần lượt lướt qua những ngã ba, ngã tư quen thuộc. Những con đường trải nhựa dưới chân không chỉ là nơi mỗi sáng chị chạy xe tới chỗ làm, chúng cũng đồng thời “tiếp tay” cho những buổi tối chị “cúp” học ngồi sau xe Hoài đi chơi. Chị lại thèm thuồng vòng tay trọn vẹn từ đằng sau ôm siết lấy thắt lưng Hoài – điều mà dường như chị chưa bao giờ dẫu chỉ một lần từng làm với chồng mình.

Tối nay chị và Hoài lại “cúp” tiết sau buổi học Anh văn để đi chơi. Chị tựa đầu vào lưng Hoài như mọi lần, cái cảm giác sao mà bình yên và dịu dàng đến thế. Chị nhắm mắt lại, tưởng tượng mình đang bay bổng nhẹ nhàng trên một đám mây màu hồng...

“Tuyệt!”

Chị giật nảy mình. Ai vừa gọi tên chị ấy nhỉ? Mà cái giọng này thì chỉ có thể là...

Đúng như chị đoán. Vừa lo lắng quay qua quay lại nhìn, chị đã bắt gặp Linh đang chạy xe sát theo sau.

“Tuyệt! Là mày phải không?”

Trong cơn hoảng hốt, Tuyết vội nhắm tịt mắt quay lại úp mặt vào lưng Hoài. Chết rồi, bị con Linh nó bắt gặp đi chơi thế này, mình phải làm sao đây?

“Dừng xe! Dừng xe ngay!”

Chị liền mở mắt ra. Xe của Linh đã chạy lên song song ngay bên cạnh. Hoài lúng túng một hồi thì cũng phải cho xe tấp vào lề.

Vừa đặt chân xuống xe, Tuyết đã bị Linh kéo tay ra một góc cách xa chỗ Hoài để nói chuyện.

“Trời ơi! Tuyết! Mà biết mà đang làm gì không?”

“Tao... tao...” - Môi chị mấp máy nói chẳng nên lời.

“Thằng đó là thằng nào?”

“Bạn học Anh văn thôi...”

“Mà với nó... lâu chưa?”

“...Chưa...”

“Tao không hiểu, Tuyết à! Anh Công ảnh tốt vậy, sao mà có thể đối xử với ảnh như thế!”

“Tao... tao không biết nữa...”

“Về! Về nhà với tao. Chấm dứt ngay đi. Mà tưởng tượng xem nếu hôm nay không phải là tao mà là người nhà chồng mà bắt gặp, đến tai chồng mà thì sẽ thế nào! Tỉnh lại đi Tuyết ơi...”

Tuyết về tới nhà lúc 9 giờ tối. Cố giữ gương mặt mình không lộ vẻ gì khác lạ, chị mở cổng rồi dắt xe vào sân.

Như mọi lần, chồng chị đang ngồi xem ti-vi một mình chờ chị về, trông thấy liền đứng dậy dắt xe giúp chị lên cái dốc từ sân vào nhà rồi sắp xếp lại mấy cái xe cho ngay ngắn.

Trông theo tấm lưng của chồng đang dắt xe, chị lại nhớ đến tấm lưng của Hoài rồi bất chợt thảng thốt. Không! Không được... Linh nó nói đúng, phải chấm dứt thôi...

Đêm ấy, trong giấc ngủ chập chờn, chị lại mơ thấy chiếc máy bay. Bầu trời tự do vời vời, khoảng không bao la rộng lớn kia sao mà trong xanh đến ngút mắt. Nó cứ bay, bay mãi...

Giông tố đột nhiên nổi lên. Nó chao đảo, lộn nhào với tới tập gió giạt, mưa sa.

Liệu có sân bay nào bấy giờ đang thấp thỏm chờ đợi nó hạ cánh bình yên, an

toàn? ./.

Lưu Quang Minh – 7/2015

Đợi

Chẳng lẽ cái tên cha sinh mẹ đẻ lại ứng vào đời bà thật?

Hôm nay bà lại đợi. Đợi ai? Ai sẽ ghé thăm vào ngày hôm nay? Hay chẳng một ai cả?

Dù sao chẳng nữa, bà vẫn cứ đợi.

Ngày nào bà cũng phải mở cổng bước ra ngoài hẻm. Khi đứng. Khi lót dép ngồi bệt xuống. Khi thì đi đi lại lại dẫu tấm lưng còng đã rệu rã. Cứ thế, bà phóng đôi mắt mòn mỏi về phía đầu con hẻm hun hút xa xôi.

Dường như bà luôn cảm thấy sợ sự tù túng trong căn nhà nhỏ hẹp quanh quẽ của chính mình. Bà ở trong nó lâu hơn nữa thì chẳng thể nào chịu được. Nên bà thoát ra. Ít ra ở ngoài này bà không có cái cảm giác mình bị giam hãm.

Rốt cuộc thì bà đứng ngoài này đợi ai?

Con cái bà đều đã lớn và có gia đình riêng của chúng. Thường thì vào cuối tuần, chúng mới dắt vợ chồng con cái về thăm bà. Dẫu ai cũng đều biết rằng bỏ mặc một bà già thui thủi trong căn nhà ọp ẹp cũ kỹ tít sâu trong con hẻm bé xiu này là điều rất không nên, nhưng làm sao được đây, khi đứa nào cũng còn đang phải vật lộn với chính cuộc mưu sinh của chúng? Mấy đứa con bà đều là dân lao động, làm thuê - bận tới mắt tới mũi mà thu nhập có khi còn chẳng đủ ăn. Bà hiểu và thương lắm, sức già lại chẳng đỡ đàn được gì nên cũng không dám phiền hà nhiều đến tụi nó.

Dù sao chẳng nữa, bà vẫn cứ đợi.

Mỗi ngày mới sang, thức dậy mở mắt ra mà trong lòng bà chỉ mong mau mau cho đến cuối tuần. Vì chỉ đến lúc đó, bà mới được thấy bóng dáng không của vợ chồng thằng Hai thì cũng của con Ba, thằng Út từ đầu hẻm chạy xe lại phía bà. Và rồi kìa, tiếng mấy đứa cháu đã gọi bà í ới từ xa khiến tim bà nhảy thót như muốn rớt ra:

“Ngoại ơi ngoại...”

“Nội ơi...”

“Sao má cứ thích đứng ngoài này... già cả rồi, đứng ngoài đường nguy hiểm lắm, má ơi!”

Bà móm mém cười với con, với cháu. Giây phút ấy có lẽ là lúc bà thấy hạnh phúc nhất sau khoảng thời gian dài đợi chờ đằng đằng. Cả một tuần trôi qua, bà chỉ đợi đứng cái khoảnh khắc này mà thôi.

Nhưng hôm nay lại không phải là cuối tuần. Sẽ chẳng có đứa nào đến thăm bà cả...

Dù sao chẳng nữa, bà vẫn cứ đợi.

Bà đã quá quen với chuyện chờ đợi ngay từ hồi còn trẻ. Bà lấy chồng sớm lắm. Thuở ấy nhà vẫn còn ở quê - cái miền quê nghèo quanh năm cày lên sỏi đá. Chồng bà sau một thời gian dài không chịu đựng nổi nữa liền bỏ xứ đi làm ăn xa, quyết tâm đổi đời.

“Đợi anh, anh sẽ sớm về với má con em...”

Thế là bà đợi. Lúc đó thằng Hai và con Ba mới có 5, 6 tuổi. Một mình bà ở nhà vừa làm dâu lo cho ba má chồng vừa chăm con. Cơ cực, vất vả thật nhưng bà chịu được hết. Vì bà có một người chồng để chờ đợi ngày không xa sẽ trở về. Chồng là niềm tin, con cái là hi vọng của bà. Còn những điều ấy, thời gian bao lâu bà vẫn có thể đợi.

Một ngày. Một tuần. Một tháng. Một năm.

Đợi! Bà đợi được mà! Rồi ông ấy sẽ sớm về thôi. Rồi gia đình mình lại quây quần đoàn tụ cùng nhau.

Niềm tin với ông chưa bao giờ tắt trong bà.

Và rồi một ngày, linh cảm khiến bà đang nấu cơm trong nhà phải lao vụt ra ngoài. Phía xa xa trên đường làng, bà đã thấy ông. Tim bà như vỡ òa trong nỗi hân hoan hạnh phúc sau bao tháng ngày nhẫn nại chờ đợi. Cảm giác ấy hết như một phần thưởng xứng đáng dành cho sự kiên định bền bỉ lâu nay. Từ xa, ông cũng đã trông ra bóng dáng quen thuộc của bà. Ông vội vàng chuyển từ đi thành chạy.

Anh về rồi! Anh về với em rồi đây, Đợi! Đợi ơi!

Bà giật mình choàng tỉnh. Trời mới chỉ lờ mờ sáng. Ông về với tôi đấy ư? Ông ơi...

Ông đã bỏ bà sang bên kia thế giới từ 3 năm trước. Mới đó mà...

Ông bỏ bà đi, đâu còn mỗi buổi chiều bà đợi ông như trước nữa. Ngày ấy ông về để bàn bạc kỹ lưỡng với bà trước khi quyết định đưa cả nhà lên thành phố này sinh sống.

“Trên thành phố không thiếu việc, sẽ luôn có cơ hội nếu chúng mình tự tạo ra nó... Và em sẽ không cần đợi anh đăng đăng thế này nữa... Cùng lắm thì chỉ phải đợi mỗi chiều về mà thôi...”

Bà nghe ông nói vậy thì cảm động lắm. Tất nhiên là bà đồng ý ngay. Đáng lẽ ra bà phải theo ông ngay từ cái ngày ông muốn ra đi kia.

Rồi gia đình bà cũng có mặt ở thành phố, lặn lội đủ nghề. Hai vợ chồng vừa làm vừa vay mượn, cuối cùng cũng mua được căn nhà nhỏ xíu trong hẻm sâu này để có một chốn dung thân yên ổn của riêng mình mà không phải thuê trọ từ ai. Hơn 50 năm qua bà và ông đã ở đây, chứng kiến con cái khôn lớn trưởng thành rồi ra riêng. Ký ức của bà vẫn còn đó những ngày xưa ông xách xe đi làm, vẫy tay tạm biệt bà:

“Anh đi nhé. Đợi anh. Chiều anh lại về với em và các con...”

Cũng tại đây, ông bà có thêm thằng út. Nhà lại thêm một miệng ăn. Bà ở nhà chăm con. Ông càng phải ra ngoài làm việc cật lực nhiều hơn. Cuộc sống còn đầy vất vả, túng thiếu nhưng chắc chắn không bao giờ thiếu tình yêu và tiếng cười. Đợi ông về mỗi buổi chiều nhá nhem tối cùng các con đã trở thành một thói quen ăn sâu vào bà. Với bà, đó thật sự là một niềm hạnh phúc.

Cho đến tận bây giờ.

Dù sao chẳng nữa, bà vẫn cứ đợi.

Ông mất vì tai nạn giao thông. Sáng hôm ấy - bà nhớ rõ là chủ nhật - ông chỉ tính đi mua đồ ăn sáng cho bà rồi về ngay. Thế rồi, bà đợi, đợi mãi chẳng thấy ông về. Linh cảm báo với bà chuyện chẳng lành ập tới.

“Ông ơi... Ông đâu rồi? Ông ơi...”

Lưng bà đã còng. Chân bà đã mỏi. Bà đi nhưng không đi xa và nhanh được. Bà gọi cũng không thể to và rõ như ngày còn trẻ...

Phải đến tối người ta mới báo cho bà hung tin ấy.

Bà đợi. Sau cùng ông đã về. Cùng với nhiều người khác... Con cái cũng tức tót

trở về nhà.

“Ông chịu về với tôi rồi à? Ông ơi...”

Chẳng lẽ cái tên cha sinh mẹ đẻ lại ứng vào đời bà thật?

Hôm nay bà lại đợi. Đợi ai? Ai sẽ ghé thăm vào ngày hôm nay? Hay chẳng một ai cả?

Dù sao chẳng nữa, bà vẫn cứ đợi.

Sở dĩ bà không muốn ở trong căn nhà này quá nhiều một phần là bởi nó có quá nhiều kỷ niệm. Nhìn bất cứ đâu, góc nào cũng có thể hình dung ra ông đang ngồi đó mỉm cười với bà. Những lúc như thế nước mắt bà lại ứa ra, nhạt nhòa đi tất cả. 3 năm thôi mà tưởng chừng dài như thế 30 năm vậy. Bà đã từng đợi ông hơn một năm trời biến biện đi làm ăn xa mà chẳng hề thấy khó khăn như bây giờ.

Người ta có thể sẵn sàng đợi chờ ai đó khi biết chắc họ sớm muộn rồi sẽ trở về với mình thôi – dầu mất bao lâu vẫn có thể đợi được, phải vậy không? Nhưng chỉ khi người ta “biết chắc”. Nghĩa là người ta còn nuôi được hi vọng trong lòng. Còn hi vọng là còn có thể cố gắng. Vậy mà, cái bà “biết chắc” bây giờ lại hoàn toàn ngược lại. Ông sẽ không về nữa đâu... Đợi bao lâu, chờ bao lâu rồi cũng thế thôi... Người chồng đáng thương của bà - người bà đã nguyện dành cả đời mình để nâng khăn sửa túi, chăm sóc cho ông... ông ấy... không về nữa... Không bao giờ về nữa...

“Ông ơi... tôi nhớ ông lắm...”

Những đêm khuya nằm một mình trên cái giường trống trải, bà chỉ mong cho trời mau mau sáng. Bà đợi ánh bình minh lên xua tan đi cảm giác lẻ loi đơn chiếc của tuổi già, xua tan đi sự buồn bã đeo bám khi trời tối và cả nỗi sợ hãi vô hình nữa... Giá mà có ông ở đây, hắt vòng tay ấm áp ấy sẽ ôm ngay lấy bà xoa dịu, chở che.

Chẳng lẽ cái tên cha sinh mẹ đẻ lại ứng vào đời bà thật?

Hôm nay bà lại đợi. Đợi ai? Ai sẽ ghé thăm vào ngày hôm nay? Hay chẳng một ai cả?

Dù sao chẳng nữa, bà vẫn cứ đợi.

Cuối cùng thì cũng đến cuối tuần. Dường như bà dậy sớm hơn mọi ngày trong sự khấp khởi.

Bà mở cổng bước ra ngoài hẻm. Khi đứng. Khi lót dép ngồi bệt xuống. Khi thì đi đi lại lại dẫu tấm lưng còng đã rệu rã. Cứ thế, bà phóng đôi mắt mòn mỏi về phía đầu con hẻm hun hút xa xôi.

Tụi nó sắp về rồi! Đợi, đợi thêm chút nữa thôi...

Bà đợi được mà. Như lâu nay vẫn thế. Vợ chồng con cái thằng Hai, con Ba, thằng Út... về với má đi. Về với má, các con! Về với bà, các cháu...

Bà nhìn chăm chăm lối vào duy nhất dẫn tới căn nhà này. Mỗi lần nghe thấy tiếng xe, tim bà lại đập mạnh. Thành thị. Thành thị. Thành thị.

Không phải... Bà nhớ rõ ràng từng tiếng xe của chúng nó. Bà thở hắt ra khi chiếc xe của người lạ phóng qua.

Đợi! Đợi một chút nữa thôi! Chúng nó về ngay thôi...

“Ngoại ơi ngoại...”

Tim bà nhảy thót như muốn rớt ra ngoài khi nghe tiếng gọi và tiếng xe quen thuộc ấy. Trên khuôn diện đã lấp đầy những vết dấu in hằn của thời gian, nụ cười bà móm mém yêu thương.

Hôm nay, giây phút này, bà không còn phải chờ đợi nữa. ./.

Lưu Quang Minh – 10/2015

Gò má cao

Hôm anh dắt Liên về ra mắt, mới nhìn sơ qua má anh đã nhúu mày nhăn mặt. Không khó khăn gì để nàng thấy hết vẻ mặt chẳng hề vừa ý ấy của bà.

Chưa cần bà nói nàng cũng biết là vì sao...

Đâu phải do nàng cư xử thiếu lễ phép hay ăn nói vô ý vô tứ.

Cũng nào bởi nàng học hành không đến nơi đến chốn chẳng ra đâu vào đâu.

Hay do gia cảnh của nàng thế này thế kia.

Dùng bữa cơm tối với gia đình anh thôi mà cứ như nàng đang ngồi trên đồng lửa chịu cực hình.

Ngày trước, nàng cũng đã từng phải nhận lấy nhiều cái nhúu mày hết vậy nơi những người lớn... Giờ thì đến lượt má anh, dù đã đoán biết trước nàng vẫn không khỏi chạnh lòng.

Bao lần nhìn vào trong gương, nàng vẫn một mình thở dài tự hỏi...

Gò má cao ư? Gò má cao thì đã làm sao?

Với nhiều người thì có làm sao thật.

“Em đừng buồn, từ từ rồi má anh cũng sẽ thích em thôi...”

Anh trấn an nàng trên đường chở nàng về nhà sau buổi tối ra mắt “thất bại”.

“Dạ...”

Nàng ôm anh chặt hơn từ đằng sau. Quả thật, nàng rất yêu anh. Nếu không phải là anh, nàng sẽ chẳng cưới ai khác nữa.

“Em về nhé...”

Loáng cái đã tới chung cư chỗ nàng ở. Nàng bước xuống xe, thủ thủ trước khi đặt một nụ hôn dịu ngọt lên môi anh như thường lệ.

“Anh về cẩn thận. Về tới nhà nhắn tin cho em...”

“Ừ... em à...”

“Sao vậy anh?”

“Anh yêu em nhiều lắm!”

Nàng phì cười:

“Sến quá đi! Nhưng mà em thích! Em cũng yêu anh!”

“Nhiều không?”

“Nhiều! Nhiều lắm cơ!”

Anh cười khoái chí, vẫy tay tạm biệt nàng rồi phóng xe đi.

Nàng nhìn theo cho đến khi bóng dáng anh mất hút vào đêm mới bước trở về chung cư, bấm thang máy lên tầng mình ở.

Mất một chốc lục tìm chìa khóa trong túi xách rồi tra vào ổ trên tay nắm cửa, cuối cùng nàng cũng vào được căn hộ của mình, tay lại lần mò lên tường trong bóng tối tìm công tắc. “Tách!” Đèn bật lên sáng trưng. Căn hộ hiện ra với đủ đầy tiện nghi trước mắt. Rộng rãi, thoải mái thật. Nhưng cũng trống vắng và cô quạnh biết mấy khi nàng chỉ ở có một mình.

Dẫu vậy, nó vẫn không thể ngọt ngào bằng lúc nàng ở cùng gia đình mình. Gọi là gia đình đó nhưng với riêng nàng thì nửa vời và xa lạ lắm... Ba má ruột quả thật có ơn sinh ra nàng. Nhưng người thật sự nàng chịu ơn dưỡng dục lại là cha nuôi. Ngay cả cái tên Liên cũng là do cha nuôi nàng đặt cho...

Cho đến bây giờ nhiều khi nghĩ lại nàng vẫn không tin dù rút ruột mang nặng đẻ đau, ba má vẫn có thể đành lòng cho nàng đi khi còn đỏ hỏn dễ dàng đến thế. Cái ngày nàng òa khóc chào đời của hai mươi lăm năm về trước, nàng không thể ngờ cũng là ngày nàng được ba má bế đi cho. Vì sao ư? *Vì nhà mình nghèo, con à... Cho ba má xin lỗi...* Mãi đến năm nàng mười bảy tuổi, khi đã hầu như ý thức được tất cả, ba má nàng mới tìm đến và giải bày như vậy. Và nàng trở về nhà. Ngôi nhà nay đã xây cất rộng rãi khang trang hơn trước nhờ số tiền cha nuôi cho ba má nàng lấy vốn làm ăn. Nàng cũng có phòng riêng như khi ở với cha nuôi - không ở hẳn mà đi đi về về giữa cả hai nhà. Nhưng... chỉ vậy thôi, chẳng còn gì khác. Nàng không cảm nhận được thứ tình cảm máu mủ ruột rà với ba má ruột. Chắc có lẽ bởi tất cả tình yêu thương và kính trọng của con cái, nàng đã dành hết cho cha nuôi rồi.

Cha nuôi vốn là một đại gia giàu có vào hàng nhất nhì ở quê nàng. Hẳn đó là lý

do đầu tiên để ba má đi tới quyết định cho nàng đi. Cha thôi vợ từ hồi còn trẻ, khi chưa có mụn con nào. Từ lúc nhận nuôi nàng, cha cứ ở vậy cho đến giờ, chẳng có ý định đi thêm bước nữa. Cha thường hay nói đùa:

“Con là “tình yêu” lớn nhất của cha rồi, đâu cần thêm ai khác!”

Không chừng thì may mắn vốn đã mỉm cười với nàng khi được cha nhận nuôi. Nhờ vậy mà nàng mới được ăn học tử tế nên người, chưa một ngày nào phải sống trong cảnh cơ cực nghèo khổ.

Dẫu vậy, lớn lên nàng lại phải chịu một nỗi khổ khác chỉ bởi ngoại hình của mình.

Nàng thờ dài bước vào nhà tắm, soi mình trong tấm gương lớn nơi bồn rửa tay.

Nổi bật trên khuôn diện kia là những đường nét cân đối... Không! Chính là hai “của nợ” này đây! Mím chặt môi, nàng đưa tay sờ lên má mình.

Gò má cao ư? Gò má cao thì đã làm sao?

Khi nàng mười tám đôi mươi, lần đầu tiên nàng biết đến cái điều gọi là “gò má cao”. Hôm ấy một người bạn ở xa của má ghé chơi nhà, trông thấy nàng chột buột miệng:

“Ôi, gò má cao thế!”

Nàng ngơ ngác chẳng hiểu bác ấy nói gì. Nhưng ba chữ “gò má cao” đã dần ăn sâu vào tâm trí nàng kể từ khoảnh khắc ấy, thậm chí biến thành một nỗi ám ảnh lâu dài về sau này.

Những cái nhú mày cứ thế xuất hiện nhiều hơn theo năm tháng, buộc nàng phải tự hỏi “gò má cao” là chi, tại sao chỉ vì nó mà nàng phải chịu đựng cảm giác thiếu thiện cảm của người khác với mình. Nhất là... những người lớn. Không chỉ vậy, nhiều chàng trai cũng tỏ hãnh về rụt rè trước nàng. Nói đúng hơn là trước đôi gò má cao này. Họ sợ là phải, nàng chỉ cần lên mạng gõ vài chữ tìm kiếm cũng thấy được ngay:

Gò má cao là tướng sát phu.

Sát phu? Ra là vậy...

“Anh về đến nhà rồi. Em ngủ chưa?”

Tin nhắn của anh tới cùng tiếng âm báo quen thuộc.

“Chưa anh ạ.”

Nàng trả lời tin nhắn ấy rồi thờ người nhìn chăm chăm vào màn hình. Hình nền điện thoại là ảnh chụp nàng và anh trong một chuyến du lịch gần đây. Nụ cười của cả hai đều ánh lên rõ ràng hạnh phúc. Nhưng... kìa... đôi gò má kia. Nàng càng cười, chúng lại càng hiện rõ. *Sát phu... Là tướng sát phu...* Nàng mím môi nhấn tiếp cho anh:

“Lấy em, anh có sợ không?”

“Sao lại sợ hả em?”

Ngập ngừng một chút, nàng nhấn tiếp:

“Thì người ta nói em có số sát phu, giờ anh chạy vẫn còn kịp, suy nghĩ kỹ đi!”

“Tuồng gì, chết vì ai chứ chết vì em thì anh cũng bằng lòng!”

Nàng bật cười trước tin nhắn trả lời hóm hỉnh của anh. Dầu thế, chỉ một phút sau nàng đã lại thấy lòng trĩu nặng trở lại. Bây giờ thì anh vẫn có thể cứ tếu táo như vậy, nhưng dựng vợ gả chồng rõ ràng là chuyện hệ trọng của cả đời người, nào đâu phải chuyện đùa. Nàng vẫn nhớ như in cái nhú mày khó chịu của má anh tối nay... Đôi lưỡng quyền nhô cao này hết như hai ngọn núi sừng sững từ đâu mọc lên đứng ngăn trở giữa anh và nàng. Hai đứa có thể vượt qua mà đến bên nhau được không? Dầu cho anh thật tình hoàn toàn không nghĩ gì, nhưng còn má anh, còn những người khác nhìn vào mà không thôi buông lời phán xét? Miệng đời cay nghiệt lắm, anh ơi...

Mãi miết với những nghĩ suy rối như mớ bòng bong, nàng cầm điện thoại vào phòng ngủ rồi lên giường thiếp đi lúc nào không hay.

Càng lớn Liên càng tỏ rõ sự thông minh quyết đoán của mình, nhất là trong kinh doanh – lĩnh vực mà nàng yêu thích nhất. Có lẽ một phần vì ngay từ thời sinh viên, nàng đã được cha nuôi hướng dẫn chỉ dạy tận tình về công việc làm ăn. Cứ thế nàng vừa phụ giúp cha, vừa học việc. Ra trường làm cho cha một thời gian, tích lũy khá khá kinh nghiệm và một số vốn nhất định, nàng mới xin cha ra riêng thử sức tự mình kinh doanh. Cha vui vẻ tạo điều kiện, còn cấp thêm vốn cho nàng.

Cha ơi, ơn nuôi nấng dưỡng dục của cha, biết bao giờ con mới trả cho hết?

Được cha nuôi hậu thuẫn, nàng mạnh dạn hơn khi khai trương tiệm spa nhỏ

nhỏ đầu tiên của mình. Ai khởi nghiệp ban đầu cũng đều gặp khó khăn vì chưa có nhiều khách hàng, nàng nhủ lòng phải nỗ lực vượt qua nếu không muốn tất cả vỡ tan như bong bóng xà phòng. Và dần dần thì mọi thứ cũng đi vào quỹ đạo của nó. Đến bây giờ, spa của nàng luôn có một lượng khách quen tin dùng, lợi nhuận hàng tháng rất ổn định.

Căn hộ chung cư này là một trong những thành quả đáng tự hào của nàng từ công việc kinh doanh. Nàng còn mở thêm một tiệm đĩa nhỏ gần nhà ba má ruột cho má nàng trông coi và có thêm thu nhập. Thật ra thì nàng chỉ muốn được sống một mình cho nhẹ nhõm. Bởi vậy lúc tìm được căn hộ này, nàng quyết định mua ngay không chút đắn đo. Giữa gia đình và nàng luôn luôn tồn tại một khoảng cách vô hình. Cái khoảng cách vốn dĩ đã hình thành từ lúc ba má bế nàng còn đỏ hỏn đi cho cha nuôi. Nàng vẫn nhớ những ngày tết khi nàng mười bảy, mười tám tuổi sang nhà họ hàng chúc tết cùng ba má và chị hai. Dường như ở đó, nàng không tồn tại. Với họ hàng nàng chỉ là một người đứng xa lạ ở đâu chui vào nhà gọi họ là cậu, mợ, thím, dì... Họ vẫn vui vẻ nói cười nhưng chỉ dành sự quan tâm cho mình chị hai chứ không phải là nàng. Chị hai không bị ba má cho đi như nàng. Nên chị hai mới thật sự là con cháu của họ. Cái cảm giác buồn bã, cô độc ở ngay giữa những người thân ruột thịt lúc ấy có lẽ chỉ mình nàng mới hiểu. Nàng thấy ganh tỵ với chị hai. Tại sao cùng là con của ba má mà chị lại dành hết tình thương yêu của họ? Ngay cả lúc cho nàng đi, rõ ràng tình yêu của ba má với nàng không đủ lớn... Chỉ nghĩ tới đó, nước mắt nàng đã ứa ra trong rất nhiều đêm của cái tuổi mười bảy đắm buồn.

Chẳng ai biết điều đó. Nàng luôn thể hiện mình là một cô gái mạnh mẽ trước mặt mọi người. Cha nuôi vui vì nàng giống ông ở sự quyết đoán – nét tính cách luôn có ở một người thành công.

“Dù sao con cũng là con gái, phải nghĩ đến hạnh phúc riêng của mình, con ạ...”

Cho tới khi cha nhấn nhủ với nàng câu nói ấy, nàng vẫn chưa từng rung động trước một ai. Ai đáng để nàng rung động đây? Những chàng trai hầu như đều chùn bước trước nàng - không rõ vì tính cách mạnh mẽ của nàng hay vì... đôi gò má cao. Nhưng rồi, nàng gặp anh. Một người vừa bản lĩnh lại sống rất tình cảm. Và còn hài hước nữa chứ... Chẳng bao giờ nàng có thể buồn lâu được khi ở bên anh.

Nàng yêu anh nhất hẳn chính là ở ý chí vươn lên. Anh giống nàng phần nào đó khi trải qua một tuổi thơ chỉ có má mà thiếu vắng đi hẳn tình cảm của người cha. Ba anh đã rời bỏ hai má con từ lúc anh chỉ vừa lờ mờ ý thức được về cuộc sống này. Một mình má vất vả chắt vạt nuôi anh khôn lớn nên người. Càng lớn, anh càng hiểu chuyện và thương má, cố gắng học cho thật giỏi để không phụ lòng má. Vừa ra trường, anh ngay lập tức được nhận vào làm trong một công ty lớn của nước ngoài

rồi thăng tiến lên trưởng phòng chỉ sau ít năm. Nếu anh sinh ra trong một gia đình vốn đã sẵn khá giả mà mọi chuyện đều dễ dàng với mình, có lẽ nàng đã không cảm phục và yêu anh như bây giờ.

Nàng vẫn nhớ như in ngày đầu tiên mình gặp anh trong sinh nhật của một người bạn chung. Anh ở đó, nụ cười dịu dàng ấm áp tự tin tiến lại bắt chuyện với nàng. Thấm thoát mà đã gần ba năm yêu nhau rồi...

Thình lình, nàng thấy chung quanh những cái nhú mào của hết thầy mọi người trong bữa tiệc đó. Những cái nhú mào khó chịu mà nàng cứ buộc phải chịu đựng bao nhiêu lâu nay kể từ cái tuổi mười tám... Tại sao, tại sao vậy? Tại sao lại là nàng?

Chợt trước mặt nàng, má anh đứng ngay đó, chắn ngang giữa nàng và anh. Vẫn là cái nhú mào nhăn mặt của bà nhưng sao làm tim nàng thấy đau hơn hết thầy. Nàng biết anh rất thương và kính trọng má... Nếu phải lựa chọn giữa má và nàng, hẳn anh sẽ...

Em yêu anh lắm, Hoàng ơi... Em phải làm sao đây?

Đất trời đột nhiên rung chuyển, hai quả núi sừng sững nhô lên trước mắt che khuất mặt anh và má. Phút chốc chỉ còn nàng với màn đêm tĩnh lặng và cô độc tận cùng.

Nghiền chặt đôi mi, nước mắt nàng lại trào ra, đầm ướt áo gối. ./.

Lưu Quang Minh – 7/2015

Giúp việc nhà

Như mọi ngày, cô Mai thức dậy từ sớm để khởi đầu những việc bộn bề không tên của thường nhật. Đầu tiên là chuẩn bị bữa sáng cho cả nhà. Cô bật bếp, bỏ mấy vắt mì vào nồi. Mì gói là món dễ làm cô vẫn thường hay nấu nhất. Nó nhanh chóng, phù hợp với thời gian ít ỏi của mọi thành viên trong gia đình dành để tranh thủ lấp đầy bao tử trước khi rời nhà đi làm, đi học.

Chỉ một chốc, mùi thơm phức khó cưỡng của nồi mì đã bốc lên nghi ngút góp phần đánh thức các thành viên còn lại trong nhà vẫn chưa thức dậy – chủ yếu là hai người trẻ nhất.

Như mọi gia đình tiêu chuẩn thường thấy ở thành phố này, trong nhà có bốn người tất cả: hai vợ chồng cùng hai đứa con - một trai, một gái - tính thêm cô nữa là năm.

Hai vợ chồng đều đã ngoài ngũ tuần. Đứa con gái lớn tốt nghiệp xong đi làm cũng gần được hai năm. Thằng em út thì vẫn đang học năm thứ 3 đại học.

Mì chín, cô bỏ ra tô rồi cất tiếng gọi:

“Ăn sáng thôi, cả nhà ơi!”

Ngoài sân, người chồng người cha – trụ cột của cả gia đình – đang tập thể dục. Nghe tiếng cô cùng mùi thơm bốc lên mời gọi ba liền chạy vào. Trong nhà, người luôn hưởng ứng món mì cô nấu nhất chính là ba.

“Ái chà chà, ngon quá!”

Ngồi xuống bàn ăn, ba với lấy hũ ớt cô để sẵn trên bàn cho vào tô mì nghi ngút khói. Ba vốn ăn cay cực, món gì cũng phải có ớt mới chịu. Ba xì xụp mì được một chút thì má từ phòng ngủ bước ra.

“Linh với Thành vẫn chưa xuống à, không khéo lại muộn giờ...”

“Vâng, để em lên gọi tụi nó...”

Phòng mỗi đứa nằm riêng biệt trên lầu một của ngôi nhà ba tầng này. Cô đã nắm gần như trọn vẹn tất cả góc ngách của nó, gần bó như hai người bạn thân thiết lâu

ngày. Cũng phải thôi, cô ở đây mới đó đã được gần ba năm rồi, kể từ ngày được một người quen giới thiệu đến làm cho nhà này. Ngày nào cũng một tay cô quét dọn, lau chùi... chẳng khó khăn để cô thuộc hết mọi nơi mọi chỗ cây cối và giẻ lau có thể vươn tới.

Cô gọi với vào phòng đưa con gái lớn:

“Linh ơi... Xuống ăn sáng còn đi làm con!”

“Dạ, con xuống liền!”

Cô mỉm cười, qua phòng Thành gõ cửa:

“Thành dậy chưa con!”

Không thấy cu cậu trả lời. Khéo lại ngủ quên rồi cũng nên. Đêm nào nó cũng thức tới tận 3 - 4 giờ sáng để làm bài tập, đề án môn học gì đó... nên thường là dậy không nổi.

Cô đẩy cửa vào, thấy nó vẫn đang nằm chèo queo ngáy khò khò trên giường. Giờ này chưa chịu dậy ăn sáng, chút nữa lại cuống cuống vội vội vàng vàng phóng xe đi học...

“Thành ơi, dậy đi con, muộn giờ tới nơi rồi...”

Nghe tiếng cô, mắt một lúc nó mới nheo mắt, nhắm mắt cố hết sức vùng dậy khỏi giường.

“Đánh răng rửa mặt thay quần áo rồi xuống ăn ngay nhé, mì nở hết rồi...”

“Dạ, cô...”

Được cái, hai đứa con trong nhà này đều ngoan ngoãn, biết nghe lời. Chúng nó lớn hết cả rồi còn gì, đâu phải là trẻ nít.

Con trai cô ở quê năm nay cũng đã mười lăm tuổi. Tuần nào cô cũng gọi điện thoại về hỏi han, bảo ban nó học hành và tự lo cho bản thân cùng với nhà cửa. Nó thương má nên cũng chịu học, cuối mỗi năm học đều đem giấy khen của trường về khoe má. Với cô, nó là tất cả những gì mà cô có. Cô rời quê lên thành phố làm giúp việc nhà cho người ta, chấp nhận sống xa nó, cũng chỉ để cuộc sống khá hơn một chút, có tiền trang trải cho những lo toan chật vật hai má con phải đối mặt. Cô nhớ lại chiều hôm qua lời nó nói trong điện thoại làm tim cô thất lại:

“Con nhớ má lắm...”

“Má cũng nhớ con... Học cho ngoan, nghe lời ngoại... Tết má về với con...”

Khi đi, cô gửi nó cho má cô, hai bà cháu dựa vào nhau mà sống. Hồi đó nó mới mười một, mười hai tuổi, gầy đét vì suy dinh dưỡng... vậy mà Tết năm ngoái cô về đã thấy nó lớn phổng, chẳng mấy chốc mà ra dáng thanh niên tới nơi.

Mỗi lần trông thấy thằng Thành, cô lại nhớ đến nó. Nhớ nó, cô có thêm động lực làm việc, gửi tiền về cho hai bà cháu ở quê...

Sau cùng thì cả nhà đều đã quây quần bên bàn ăn. Thành cố nuốt vội hết tô mì đã nở to cho xong rồi xách ba lô chạy ra xe mở cổng đi học.

“Con đi nha ba má...”

“Ngày nào cũng thế!” – Má trông theo bộ dạng hấp tấp của nó, lắc đầu ngao ngán.

“Nó thức khuya làm đồ án mà má. Năm ba rồi, cực lắm... Hồi trước con cũng vậy...” – Linh bênh ngay.

“Ừ, khổ thân. Thôi ráng vậy chứ biết làm sao...”

Ăn xong tới lượt Linh dắt xe đi làm. Công ty nó vốn ở gần nhà nên giờ giấc thoải mái hơn chút xíu, giờ nghỉ trưa có thể tranh thủ chạy vù về nhà ăn cơm được.

“Chào ba má, con đi làm...”

“Ừ, đi đi con. Lái xe cẩn thận...”

“Dạ...”

Hai người lớn luôn rời nhà sau cùng. Cả ba và má đều làm nghề kinh doanh buôn bán, có cửa hàng, cơ sở sản xuất riêng... Cô chỉ biết được đến thế và cũng chỉ cần biết tới vậy. Còn lại, chuyện của cô là trông nom nhà cửa, lau dọn, giặt giũ, đi chợ, cơm nước cho cả nhà... Quanh đi quẩn lại vẫn chỉ có bấy nhiêu việc thôi mà loáng cái đã hết một ngày.

Giờ thì cô phải xách giỏ đi chợ gần nhà mua các thứ để nấu bữa trưa và bữa tối cho cả nhà. Cô đi rất nhanh, chốc lát đã về đến nơi, rồi lại tiếp tục làm các việc khác.

Hắn cứ cắm mặt vào làm hoài như thế đôi lúc cô sẽ thấy buồn chán lắm. Nhưng thật may cô không phải thui thủi một mình cả ngày. Còn có nó vẫn hay quẩn quanh chân để lâu lâu cô lại tâm tình mà.

“Meo...”

Cứ nghe tiếng kêu thân thương của nó vang lên rồi cái đầu nho nhỏ với mớ lông mềm mại dụi dụi vào chân cô là biết ngay cu cậu lên con đoi đòi ăn rồi đây.

“Ô, em dậy rồi à? Để cô lấy hạt cho em ăn nha!”

Nó chính là con mèo mướp vàng nhà nuôi đã độ hơn một năm nay, từ dạo trước Tết năm ngoái, con bé Linh đặt tên là Bé Tí. Vốn là mèo nhà nhỏ bạn thân của Linh đẻ một lứa tới năm, sáu con, nhỏ liền cho Linh một đứa. Ngày mới về nó còn bé bé, xinh xinh - nên mới được cô chủ đặt tên như thế - mà bây giờ đã lớn tướng, ra dáng nam nhi lắm rồi nhé. Gọi là Bé Tí chứ có bé bỏng gì nữa đâu! Cô với lấy cái bịch hạt thức ăn cho mèo trên kệ đồ ra cái đĩa của nó nằm ở góc nhà. Nó háo hức sung sướng ngấm mấy cái hạt nho nhỏ thơm phức đầy quyến rũ - với riêng nó - đang được trút ra đầy lên trên mặt đĩa. Thèm thuồng là vậy mà nó vẫn ngoan ngoãn đợi cô trút xong mới tiến lại ăn. Cô mỉm cười vuốt ve đám lông mượt mà ấy khi nó say sưa nhai hạt nghe rõ những tiếng “rộp rộp” trong miệng.

“Ăn cho no đi con trai!”

Cô vẫn thường thủ thủ với nó triu mến kiểu vậy. Cứ như thể nó là con trai cô thật. Có lẽ, làm thế giúp cô phần nào xoa dịu nỗi nhớ quê, nhớ nhà, nhớ con... Ôi cái miền quê nghèo xác xơ đến chẳng có gì ăn mà sao cô vẫn nao nao nuôi trong lòng nỗi nhớ. Miền quê ấy bao nhiêu người cảm lòng không nỗi đã phải rời đi tứ cố vô thân kiếm ăn xứ khác. Có khi họ còn sẵn sàng bỏ đi vội vã chẳng một lời từ biệt. Hết như chồng cô vậy. Cô vẫn nhớ như in một sớm mai hai má con mở mắt ra, ông ấy đã biến mất không để lại bất kỳ vết dấu nào. Cho đến tận bây giờ cô vẫn không biết được ông ấy ở đâu, làm chi, liệu sống có yên ổn mạnh khỏe hay đã mệnh hệ gì?

Tất cả cứ mờ mịt, chỉ một màu trắng xóa.

Trắng như mớ bột giặt cô đang đổ vô máy sau khi đã bỏ hết đám quần áo dơ vào. Cô bấm nút, cái máy giặt lập tức rung lên phát ra tiếng gầm gừ dữ tợn. Dạo trước Bé Tí mỗi lần nghe nó gầm lên thì sợ lắm, co rúm người lại. Nhưng rồi càng lớn, Bé Tí càng thấy nó chẳng có vẻ gì là đáng sợ cả - chỉ được mỗi cái “mòm to” - nên không còn chạy vọt đi mỗi khi cô bấm nút mở máy nữa. Trái lại nó ngồi yên cạnh bên, ngược đầu lên quan sát nghe ngóng nhất cử nhất động của cô. Trong nhà, nó quán cô nhất. Đơn giản vì cô là người cho nó ăn, và cũng ở bên nó, chơi với nó, trò chuyện với nó nhiều nhất. Loài vật trông vậy chứ hay lắm, ai thương nó nó biết hết cả đấy. Như Linh, mỗi lần về đến nhà là phải lập tức hỏi liền:

“Bé Tí đâu rồi cô?”

“Nằm ngủ trong phòng ấy con...”

Thế là con bé chạy vào, ngắm nó đang say sưa ngủ. Sướng thế chứ, cứ ăn cho no rồi ngủ, ngủ đã đời lại “meo meo” đòi cô cho ăn. Linh yêu nó quá, không cầm lòng được, lấy tay ve vuốt đầu rồi sờ dọc cái mũi hồng hồng be bé của nó. Nó nheo mắt vì bị quấy rầy giấc ngủ, vươn người trong khi vẫn đang nằm, chân căng dài ngoằng, rồi há hốc miệng ngáp dài. Linh ôm nó vào lòng rồi bế ra ngoài phòng khách chơi. Nó nằm im thín thút gọn trong tay cô chủ. Cô trông hai đứa, cảm giác bình yên đến lạ.

Trong nhà, có lẽ nó chỉ ghét mỗi thằng Thành. Mấy lần thằng Thành giờ trò nghịch ác, nó đang lim dim ngủ thì đi ngang, tự dưng đá cho nó một cái. Dần dà, cứ thấy bóng dáng thằng Thành là nó linh mất hút, chui vào hốc vào kẹt nào đó, đợi thằng Thành đi rồi mới chịu mò ra. Còn nếu thằng Thành cứ cố tìm cách ôm nó, dễ chừng lãnh vài nhát cào của nó như chơi. Đơn giản, ai đã không thật lòng thương yêu nó, cũng chẳng thể khiến nó thương mình được.

“Đời này, cho gì thì nhận được nấy, phải không con trai...” – Cô vuốt ve mớ lông vàng mượt của nó. Hễ chỉ cần có chút ánh nắng rơi vào là có thể thấy được rõ ràng những sợi lông rụng đang bay phát phới, tứ tung.

Đồ giặt xong, cô đem phơi. Nó nhìn áo quần trên dàn móc ngoài ban công, thích thú với những giọt nước từ đó rơi xuống tong tong. Nhưng rồi chỉ một lúc là nó chán, khi cô đã phơi hết đồ và bước xuống nhà, vo gạo nấu cơm. Nó theo chân cô liền. Cô đi đến đâu nó bám đến đó, như hình với bóng vậy. Như đứa con chỉ cảm thấy yên tâm khi luôn được ở gần bên má.

Cô đặt nồi cơm điện rồi lấy bịch rau muống mua ban sáng ra lột. Bé Tí nằm ườn ngay trước chỗ cô ngồi cùng cái rổ, lẳng lặng chăm chú quan sát. Cô vừa lột, lâu lâu lại nói vài câu bằng quơ với nó. Nhờ vậy mà cô chẳng khi nào buồn cho nồi. Thỉnh thoảng cô vớt cho nó cọng rau thừa vừa lột. Nó tưởng con gì lạ nên ra chiều đề phòng ghê lắm, rồi lấy chân khều khào. Và bắt đầu nghịch ngợm như một đứa trẻ. Cô phì cười với đủ cử chỉ hiếu động của nó. Chơi chán nó lại nằm ra đó, giương mắt lên nhìn cô nấu nướng nơi bếp. Từ từ mắt cũng díp lại, rồi ngủ thiếp đi lúc nào chẳng biết.

“Ôi, em ngủ say thế!”

Nó nheo mắt khi bị giọng nói quen thuộc kia quấy rầy.

Linh đã về đến nhà. Trời trưa nắng chang chang. Cơm canh cô đã nấu xong

tương tất. Trưa nay chỉ có hai cô cháu ăn thôi, Thành học cả buổi chiều nên nó ở lại trường đi ăn với bạn luôn. Ba má thường trưa cũng không về.

Được nghỉ trưa có một tiếng rưỡi ít ỏi nên Linh tranh thủ ăn nhanh còn đi. Nó làm thiết kế quảng cáo gì đó cho công ty của nước ngoài, cô chỉ biết đến vậy.

Hôm nay cô nấu thịt kho hột vịt, rau muống xào, canh khoai mỡ. Toàn mấy món Linh khoái khẩu. Ngắm nó ăn ngon lành thôi cô đã đủ thấy no và vui. Còn hạnh phúc nào bằng nhìn mọi người say sưa thưởng thức những món do chính tay mình nấu nướng. Cô vốn đã thuộc hết từ lâu những món ưa thích của từng thành viên trong gia đình.

Linh bới liền mấy chén cơm. Con nhỏ này là vậy, đựng đúng món nó thích thì bao nhiêu cơm nó cũng ăn. Nhưng đã không hợp miệng rồi thì chỉ một chén là nó đã vội vàng đứng lên.

Ăn xong nó sẽ lên phòng chợp mắt được một chốc rồi lại chạy ù lên công ty.

Bé Tí từ nãy đến giờ cứ quanh quẩn đi tới đi lui dưới bàn ăn. Rồi có lẽ cảm lòng khôngặng, nó nhảy phốc lên cái ghế kế bên chỗ cô ngồi, nhìn cô say đắm.

“Bé Tí đói rồi à?” - Linh vừa ăn vừa cười với nó.

Nó lại quay sang nhìn Linh, đôi mắt to tròn thèm thuồng, héch cái mũi nhỏ ngửi ngửi mùi thơm từ đĩa thịt kho trên bàn mời gọi.

Thình thoảng cô chiều nó, cắn một mẩu thịt xiu xiu vớt cho nó ăn. Nó như vớ được vàng, tóp lấy tóp để.

Sau cùng thì để thỏa lòng mong ước, cô cũng trộn ít cơm với nước kho, mấy miếng thịt đã xé nhỏ bỏ vào đĩa cho nó xơi. Một lần nữa lòng cô thấy ấm khi ngắm nó vục đầu vào đĩa.

Cô vào nhà trong nằm nghỉ trưa một lúc. Trong giấc ngủ chập chờn buổi trưa hè là những ngẫm nghĩ sửa soạn cho bữa cơm tối. Cốt làm sao khi mọi thành viên của gia đình trở về sau một ngày làm việc mệt mỏi, trên bàn ăn cơm nước đã sẵn sàng. Và như bao ngày, sự ấm áp ấy lan tỏa trong mỗi bữa ăn, nơi trái tim của người giúp việc thềm lặng. Từ đâu đó của cơn mơ, hình ảnh cô với thằng con trai đang ăn cơm trưa chột bùng lên – một bữa cơm đạm bạc mà vui vậy, kèm nỗi nhớ nhà thôn thức...

Học cho ngoan, nghe lời ngoại... Tết má về với con... con trai. ./.

A-xít

Khi dọn dẹp, tôi mới tình cờ tìm được cuốn sổ nhật ký của cô út tôi giấu bên dưới gầm giường trong phòng tôi – nơi trước đây cô từng ở. Cô tôi mất gần 1 năm trước khi chỉ vừa chớm hai mươi. Cô chọn cách tự tử bằng việc nhảy sông. Khó khăn lắm người ta mới tìm vớt được thi thể trương phình hoàn toàn biến dạng của cô tôi sau đó...

Ký ức của tôi về cô khá nhiều. Thật ra, tôi luôn xem cô như một người bạn thân của mình từ hồi còn bé xíu. Mất đi cô là một mất mát lớn của đời tôi. Tôi thương cô nhiều lắm. Càng thương, tôi càng thâm trách cô sao lại quá đại dột như vậy... Cô ơi...

Năm tôi lên sáu, bắt đầu có nhận thức thật sự rõ rệt hơn về cuộc đời này, cô út đã luôn hiện diện ở bên tôi. Ngày ấy, cô đang bước vào cái tuổi đẹp đẽ mà người ta vẫn thường hay ví von với đêm trăng tròn: mười sáu – đó cũng là tuổi của tôi ở thì hiện tại. Có lẽ cô giống chị của tôi hơn là một người cô. Sở dĩ như thế vì mẹ tôi lấy chồng rất sớm và sinh tôi vào năm hai mươi tuổi. Cô tôi ngày ấy đẹp lắm. Đẹp long lanh và mong manh hết như ánh trăng kia vậy. Vì thế mà tôi thần tượng cô lắm. Nhưng có lẽ cũng do đó mà đời cô mới khổ... Cô thuở ấy luôn là người bày trò chơi với tôi, khiến tôi chẳng có dịp nào để buồn lâu – đâu giống như bây giờ khi đã không còn cô nữa...

Lấy khăn phủi sạch đám bụi bám đầy trên bìa cuốn sổ, tôi ngồi xuống giường mở nó ra đọc. Cuốn nhật ký bắt đầu bằng dòng ngày tháng năm của ba năm về trước. Nghĩa là được viết trước khi cô tôi qua đời hai năm... cũng như trước cái sự kiện kinh khủng kia ngàn ấy thời gian...

Ngày... tháng... năm...

Nhật ký ơi, mới biết nhau hai tháng mà anh ấy đã ngỏ lời yêu mình rồi, như thế liệu có vội vàng quá không? Dù sao, trong lòng mình cũng có tình cảm với anh thật. Anh đẹp trai, nói chuyện có duyên, rất ga-lăng, gia đình lại khá giả... Nhưng tình cảm này liệu có bền lâu không? Mình lo lắng lắm, nhật ký ơi.

Vậy ra đây là nhật ký tình yêu của cô tôi. Về chuyện tình yêu của cô, tôi không

được biết rõ lắm. Nói đúng hơn thì cô thừa thốt dần tâm sự với tôi và bắt đầu tỏ ra xa cách khi bước qua tuổi hai mươi. Mà... cũng phải thôi, làm cách nào cô có thể tâm sự về chuyện tình yêu với một đứa nhóc con chỉ mới lên mười? Thế nên cô mới trút hết tâm tư vào nhật ký này...

Tôi lật qua đọc lướt trang sau và những trang sau nữa. Ngày tháng đề trên đó ngắt quãng chứ không liên tục. Có vẻ như chỉ khi gặp phải một vấn đề lớn nào đó cô mới tâm tình với nhật ký.

Ngày... tháng... năm...

Cuối cùng thì mình cũng nhận lời yêu anh. Mình hạnh phúc lắm. Anh là của mình, mãi mãi sẽ chỉ là của mình mà thôi. Dù thế nào thì mình cũng không để mất anh đâu, nhật ký à.

Tôi nhớ càng lớn, cô lại càng đẹp. Vẻ đẹp trắng tròn tuổi mười sáu ngày một thêm nảy nở khi cô bước qua những tháng năm thanh xuân đẹp nhất của tuổi hai mươi. Và hẳn là một người đẹp như cô sẽ có rất nhiều chàng trai thăm thương theo đuổi. Cuối cùng thì cô lại chọn người ấy...

Ngày... tháng... năm...

Ở bên anh mình cảm thấy rất vui... và hãnh diện với mọi người vì anh nữa. Anh cũng hãnh diện ra mặt khi đi chơi với mình. Phải rồi, vì mình vốn xinh đẹp mà. Hai đứa mình thật đẹp đôi. Mình yêu anh. Mình yêu anh nhiều lắm!

Tình yêu là gì vậy nhỉ? Cho tới thời điểm này, tôi vẫn chưa thể có một khái niệm thật sự rõ ràng về nó một khi bản thân chưa từng thật sự yêu ai. Tôi chỉ lờ mờ hình dung đoán định qua những gì cô tôi viết rằng nó rồi sẽ khiến mỗi người chẳng còn là chính mình nữa. Nó biến đổi chúng ta dần dần – hoặc tốt lên hoặc xấu đi. Cứ thế, ngày ngày, từng chút, từng chút một...

Ngày... tháng... năm...

Anh lại tặng mình quà. Sau cái túi xách, bây giờ đến chiếc váy mà mình thích mê từ lâu. Tuyệt quá! Mình sung sướng diện nó vào rồi ngắm nghía trước gương hoài không chán. Mỗi lần như thế mình lại cảm thấy yêu anh nhiều hơn trước. Người yêu của mình thật hoàn hảo. Sẽ chẳng có ai thay thế được anh đâu. Và anh cũng chỉ được phép yêu mình mình mà thôi. Mình không cho phép bất kỳ ai khác động đến tình yêu của mình. Đứa nào dám, nó phải trả giá đắt!

Đọc đến đây, tôi đã bắt đầu thấy rõ sự đối khác của cô tôi. Cô út tôi trong ký ức là một người dịu dàng tình cảm với nụ cười hồn nhiên rạng ngời luôn thường trực trên môi. Hay là tôi hóa ra lâu nay vốn dĩ chẳng hiểu gì về cô cả? Tất cả những điều tôi thấy chỉ là bề ngoài hiển hiện trước mắt thôi. Nhưng đằng sau vẻ đẹp hiền hòa hồn hậu như dòng suối mát ấy là gì? Là gì? Tôi chợt thấy cõi lòng mình hoang mang.

Ngày... tháng... năm...

Mình chẳng thể chịu được, thậm chí ghét cay ghét đắng ánh mắt của mọi đứa con gái dám nhìn người yêu mình bất kể lúc nào. Trông chúng nó thêm thường anh đến là tội nghiệp. Còn lâu! Đừng có mơ mà động đến anh. Anh chỉ là của mình, một mình mình mà thôi!

Cô út trong ký ức thuở bé là người vẫn thường xuyên mua kẹo cho tôi ăn. Dù sau này những cây kẹo thơm ngon cứ ít dần đi và rồi hoàn toàn biến mất, tôi vẫn rất quý cô. Càng lớn, người ta càng có nhiều điều phải lo lắng trong cuộc đời này, có lẽ vậy. Dường như khi dành sự quan tâm cho một số thứ, mình buộc phải bỏ quên một số thứ khác... Với đầu óc còn nhiều phần non nớt của tuổi mười sáu, tôi chỉ nghĩ được đến thế. Sự quan tâm của cô út khi ngoài hai mươi chắc chắn không còn là tôi nữa, mà tất cả trái tim cô đã dành trọn cho tình yêu này.

Ngày... tháng... năm...

Hôm nay anh và mình lại cãi nhau. Tại sao vậy? Mình đâu có muốn cứ phải cãi nhau với anh! Nhưng không thể thì mình không chịu được. Anh bảo mình ích kỷ. Ủ, phải, mình ích kỷ thế đó! Mình đã bảo anh là của mình, chỉ là của riêng mình thôi mà! Mình không cho phép anh nhìn ai, nói chuyện với ai, đi chơi với ai ngoài mình ra. Chỉ có mình mới được quyền làm thế, vì mình là người yêu anh cơ mà.

Đọc đến đây, tôi sớm biết rồi sẽ có chuyện chẳng lành xảy đến tiếp theo...

Ngày... tháng... năm...

Giờ thì anh thách thức tôi, đúng không? Được lắm. Tôi không để yên cho anh đâu. Anh cứ luôn miệng nói chúng nó hết là em gái anh, rồi lại bạn thân anh. Anh tưởng tôi mù hay sao mà không biết anh đang làm gì sau lưng tôi? Chờ đó mà xem! Cứ chờ đó!

Tôi vội vàng lật nhanh qua để đọc tiếp các trang sau, con hồi hộp khiến tim đập

càng lúc càng nhanh hơn...

Ngày... tháng... năm...

Bây giờ thì mình bắt đầu hiểu lòng dạ của hắn rồi. Nhưng, tại sao tim mình đau thế này? Mình yêu hắn, thật sự rất yêu hắn. Hắn trách mình ghen tuông mù quáng, vậy hắn có chịu hiểu cho lòng mình không? Hắn khiến mình tổn thương hắn mới thấy vui, phải vậy không?

Tôi đọc liền một mạch những trang tiếp theo.

Ngày... tháng... năm...

Hắn bảo hắn chán mình, hắn không còn yêu mình nữa. Tại sao vậy? Tại sao lại như vậy? Ban đầu cũng chính hắn nói yêu mình, thương mình. Giờ thì sao? Mình không chấp nhận! Không thể dễ dàng như thế được. Hắn là của mình, mãi mãi chỉ là của mình mà thôi!

Ngày... tháng... năm...

Giờ thì hắn công khai đi với nó. Con quỷ cái! Mình phải làm sao đây? Mình phải làm gì đây? Con quỷ cái đó thật trơ trẽn... Cần phải dạy cho nó một bài học. Đúng vậy, tao sẽ dạy cho mày một bài học!

Tim tôi chợt nhói lên, mắt vẫn dán chặt vào những dòng chữ.

Ngày... tháng... năm...

Có cách nào để anh chỉ yêu mình mình thôi không, mãi mãi không thể có ai khác nữa? Mình suy nghĩ nhiều lắm, thức trắng cả mấy đêm nay. Mình đã muốn dạy cho con kia một bài học thật, nhưng bây giờ thì mình lại nghĩ khác. “Xử” nó, cùng lắm anh bỏ nó rồi lại đi với con khác. Đúng như anh nói, người như anh không có con này lại có con khác thôi...

Trời không nóng mà sao mồ hôi cứ túa ra khắp người tôi.

Ngày... tháng... năm...

Mình yêu anh, lúc nào cũng yêu anh cả. Chỉ có điều anh quá đào hoa, anh có quá nhiều những đứa con gái vây quanh. Mình biết tổng chúng nó thật lòng nào có yêu gì anh. Chúng nó làm sao yêu anh bằng mình cho được? Nếu...

anh xấu đi một chút. Đúng rồi, chỉ cần anh xấu đi một chút thôi, chắc chắn chúng nó sẽ không tranh giành anh của mình nữa.

Cô ơi ... Đừng!

Ngày... tháng... năm...

Mình làm tất cả cũng chỉ vì mình quá yêu anh thôi! Anh ơi, anh có hiểu cho em không? Anh đừng trách em, anh nhé. Anh hãy yên tâm, dù anh có thế nào em vẫn luôn ở bên anh, yêu anh. Anh chỉ cần có em là đủ... Ngày mai, ngày mai thôi, anh sẽ là của mình. Hoàn toàn là của mình. Chỉ của một mình mình.

Tôi run rẩy nhìn ngày tháng viết trên trang tiếp theo. Là thật rồi. Đúng là ngày này...

Ngày... tháng... năm...

Anh ơi... Anh tha thứ cho em... Em thật lòng không muốn anh bị như vậy đâu. Em chỉ cần anh ở bên em thôi. Anh ơi, anh sẽ không sao mà, phải không anh?

Ngày... tháng... năm...

Tại sao? Tại sao lại như vậy? Mình không tin! Không... Không phải tại mình. Không phải, không phải đâu! Mình không cố ý mà... Anh ơi... Em xin lỗi...

Ngày... tháng... năm...

Đêm nay mình lại nằm mơ thấy anh. Khuôn mặt anh trong mơ vẫn toàn vẹn, lành lặn như thuở nào... Anh nhìn mình nở nụ cười hiền hòa như ngày đầu tiên hai đứa mới gặp nhau. Nhưng hễ mình tiến đến gần, bóng hình anh lại lùi ra xa. Anh ơi, đợi em với, anh ơi! Đừng bỏ mặc em trong đêm tối này. Đừng bỏ mặc em một mình nơi đây. Làm sao em có thể sống thiếu anh được, anh ơi...

Tôi đọc tiếp trang cuối cùng có chữ còn lại trong cuốn sổ.

Ngày... tháng... năm...

Mình biết mà, anh đang chờ mình. Mình phải gặp anh. Anh ơi, đợi em, hôm nay em đến gặp anh đây. Em yêu anh rất nhiều.

Mắt tôi nhắm nghiền, cố gắng trấn tĩnh lại sau tất cả, tưởng như mình vừa trải qua một cơn ác mộng kinh khủng vậy.

Điều gì đã khiến cô tôi thành ra như thế? Vì tình yêu ư? Tình yêu có thể khiến con người trở nên mù quáng như vậy sao? Hay lòng ghen tuông hùng hực trong cô đã ngấm ngấm biến thành một thứ a-xít ăn mòn hết tất cả...

Tôi nhìn ra cửa sổ. Đêm khuya vắng, bên ngoài chỉ độc một màu tối đen như mực.

Năm nay tôi chỉ mới mười sáu tuổi. Sau này, tình yêu của tôi liệu sẽ ra sao?

Rùng mình, tôi nhớ đến cô tôi ở bờ sông. ./.

Lưu Quang Minh – 7/2015

Ba

“Con không có ba... Chú làm ba con nha...”

Anh chẳng ngờ được câu nói ấy lại có thể thốt ra từ miệng một con bé chỉ mới 4 tuổi. Nghe nó nói, đầu tiên anh giật mình. Sau đó là một cảm giác chua xót trào lên từ đáy tim. Quả thật anh lúng túng, không biết trả lời sao. Đành yên lặng cười trừ.

Làm thế nào nó có thể nói được như vậy? - Anh tự hỏi. Là suy nghĩ thật tình của con trẻ hay có phần bị ảnh hưởng từ người lớn? Nhất là khi... ba của nó thật sự vẫn sống sò sò ra đó, và chính nó cũng biết đến sự tồn tại của anh ta.

Anh gặp cô khi cô đã đi qua một lần đò và có nó. Còn anh, trải qua nhiều mối tình vẫn chẳng đến được đâu.

“Anh có ngại không?” – Cô ngập ngừng hỏi lúc quyết định thổ lộ cho anh biết về “tình trạng” của mình.

“Ngại gì?”

“Chuyện... em đã có con...”

Anh không biết trả lời sao. Cuộc đời dường như đang đặt ra quá nhiều câu hỏi khó dành cho anh thì phải.

“Em hiểu mà. Những người khác... khi biết... họ cũng ngại...”

Cô bảo rằng không trông đợi gì nhiều nơi mối quan hệ này với anh. Cảm thấy vui vẻ khi bên nhau, thế là đủ.

“Em là single mom (mẹ đơn thân) mà, anh cứ đối với em thế này là tốt lắm rồi...”

Anh cũng chưa từng nghĩ mình sẽ quen với một single mom – bà mẹ đơn thân. Nhưng quả thực, cảm giác khi quen cô rất khác những người con gái trước đây.

Nói thế nào nhỉ... Nó nhẹ nhàng, bình yên đến lạ. Cô dịu dàng như một cơn gió mát lành trong trẻo kịp thời thổi vào cõi lòng anh chỉ toàn cỏ cháy khô cằn. Hết một miền đất không tên hạn hán quanh năm phút chốc nhận được cơn mưa rào, tất cả cảm xúc trong anh tái sinh, tươi mới.

Anh thầm cảm ơn cô rất nhiều vì điều đó.

Thật ra thì, anh luôn nuôi cái cảm giác mình không gặp may mắn với phụ nữ. Nếu may mắn, hẳn giờ này khi đã ngoài ba mươi anh phải yên bề gia thất từ lâu rồi chứ... Ấy vậy mà... Những cuộc tình đi qua đời anh, họ đều đã có mái ấm, chồng con của riêng họ... Còn anh? Nhìn lại mình, anh chẳng có gì cả. “Tam thập nhi lập” nhưng anh chưa làm được gì lấy lòng hay chí ít gọi là ra hồn. Chỉ là một gã đàn ông tầm thường.

Có lẽ anh tầm thường thật. Thế nên người ta mới lần lượt đến rồi lại bỏ anh mà đi. Cứ đem trái tim mình ra tung hứng làm trò đùa, sớm muộn nó cũng thành ra chai sạn. Anh dần đánh mất hết những cảm xúc chân thành, yêu thương với phụ nữ. Họ cũng đâu thật lòng thật dạ thương yêu anh, phải vậy không? Mà anh có gì để cho họ yêu thương đây? Anh cũng chẳng biết nữa.

“Em có gì để anh yêu vậy?”

Cô cũng hỏi anh mấy câu kiểu đại loại mọi cô gái đều đã ít nhất một lần hỏi anh như thế. Dường như sở trường muôn thuở của phụ nữ là đặt ra những câu hỏi hóc búa cho cánh đàn ông – anh nghĩ vậy.

Yêu? Không yêu? Hay là yêu? Hóa ra cứ phải “có gì” thì mới yêu được, thì mới đúng đắn là tình yêu hay sao?

Anh không biết trả lời sao. Cuộc đời dường như đang đặt ra quá nhiều câu hỏi khó dành cho anh thì phải.

Nhưng có lẽ anh yêu cô thật. Dù cô không thể nói là ưa nhìn. Dù cô mang cái “mác” single mom (mẹ đơn thân). Dù cô đã từng lấy chồng và li dị. Dù con gái cô năm nay đã lên bốn tuổi.

Chẳng sao cả. Với anh, yêu là yêu, không màng lý do, đâu cần phải “có gì”.

Tình yêu vốn dĩ lạ lùng như vậy đấy. Vào lúc anh không còn mong đợi gì nữa, nó lại đến với anh, soi rọi và biến đổi tâm hồn anh - hoàn toàn.

Cũng có thể bởi anh phần nhiều đồng cảm với cô. Làm mẹ đơn thân – mới nghe thôi đã thấy toát lên nỗi vất vả. Cô không những chỉ làm mẹ mà phải đồng thời đảm đương luôn vai trò của một người cha. Mỗi lần nghĩ tới đó, anh lại thấy thương cô, càng thương con gái cô nhiều hơn... Nói đâu xa, chính bản thân anh từ nhỏ cũng không được nhận đủ đầy tình cảm của cả ba và má.

Ngày đó, đầu anh chỉ mới bốn, năm tuổi – hệt như con gái cô bây giờ, má vẫn

sẵn lòng bỏ hai cha con anh ra đi, đến với một người đàn ông khác.

Nghĩa là cũng như cô, ba anh ngày đó phải đóng cùng lúc cả hai vai ba và má. Nhưng dù sao, với một người đàn ông, sức nặng đè lên vai ba anh có thể quá sức thật đấy, anh cảm thấy vẫn phần nào đỡ khó khăn hơn cô. Hay là anh nghĩ sai? Làm sao anh biết hết sự chịu đựng phi thường âm thầm của ba cho được? Có lẽ vậy... Nuôi con một mình chẳng bao giờ là dễ dàng cả...

Thỉnh thoảng, anh lại tự hỏi lòng giá trị của hôn nhân là gì?

Yêu là phải cưới. Ai cũng bảo thế. Hôn nhân là bến bờ cuối cùng để con thuyền yêu thương của đôi lứa neo đậu vào. Thế thì tại sao... tại sao người ta đã quyết định lầy nhau rồi mà lại còn bỏ nhau?

“Con không có ba... Chú làm ba con nha...”

Câu nói của con bé chột văng vẳng bên tai khiến tim anh thất lại. Ngày xưa lúc bằng tuổi con bé, anh không nói được như nó đâu... Anh chỉ mơ hồ cảm nhận một nỗi buồn càng lúc càng sâu sắc mỗi buổi chiều về khi người rước anh ở nhà trẻ luôn luôn là ba. Anh vẫn nhớ mình thường trộm nhìn ba má của những đứa trẻ khác. Không, nói đúng hơn là má của chúng. Cái cách người phụ nữ triu mến âu yếm nhìn con cái họ, dặt tay chúng đi hay ôm áp vào lòng... nó khác, khác lắm, khác xa so với người đàn ông. Không phải là ba không thương anh. Anh cảm nhận được chứ, tình yêu của ba dành cho anh lớn lắm, hi sinh nhiều điều lắm... Nếu không thì ông đã chẳng chấp nhận ở vậy một mình nuôi anh cho đến ngày khôn lớn, không đi thêm bước nữa với bất kỳ ai khác. Chỉ là, anh không có má... Anh ước gì có ai đó làm má anh... Một người má thật sự...

Anh chưa nói ra điều này với một ai cả. Mãi mãi nó là một nỗi niềm sâu kín chôn chặt nơi đáy lòng anh. Lớn lên, nỗi niềm ấy dần biến thành khao khát được phụ nữ yêu thương. Con người là vậy, cái gì không có được họ mới phải nhọc công tìm kiếm. Nhưng ai? Liệu ai sẽ yêu thương anh chân thành bằng cả con tim mình đây?

Nhiều cuộc tình qua đi, nhiều nỗi buồn để lại. Cho đến khi anh gặp được cô.

“Lấy nhau về rồi những gì xấu xí mới bộc lộ hết ra anh à... Em cũng thương con em chứ, muốn con có đủ đầy ba má... Biết là khi ba má li hôn, mình khổ một thì con cái khổ mười... Nhưng...”

Cuộc đời không chỉ đầy những câu hỏi hóc búa mà còn đầy những bất ngờ. Vậy nên chữ “nhưng” mới thường phải xuất hiện lửng lơ ở cuối câu giải bày.

Nghe cô nói, anh tự hỏi phải chăng lâu nay mình thầm trách người ta tìm được điều họ ao ước rồi lại đành đoạn vứt bỏ nó... chưa hẳn là đã đúng? Anh trách họ những lúc anh kiếm tìm mà không thấy, vất công đi mà chẳng tới được đâu... Trong khi đó nhìn họ kìa: họ ở đó hạnh phúc rạng ngời trong đám cưới của mình, tiếp theo sau là sinh ra những đứa con đẹp đẽ tựa thiên thần... Rõ ràng họ đến với nhau bằng tình yêu cơ mà, có ai ép uổng họ đâu? Hôn nhân là bến bờ họ chọn lấy. Thế rồi thời gian hờ hững trôi qua, lòng dạ họ dần dần đổi thay, họ không thấy quý trọng hạnh phúc mình đang có nữa... Dường như luôn là vậy, điều gì đã có được trọn vẹn trong tay thì giá trị của nó chỉ còn lại một nửa.

Phải vậy không? Phải vậy không? Phải đó chính là lý do má đành lòng bỏ hai ba con anh mà đi, kiếm tìm hạnh phúc mới cho riêng mình không?

Anh không biết. Anh không bao giờ gặp lại bà nữa. Cũng chẳng biết bà đang ở chân trời xứ sở nào. Đến tận hôm nay, chưa một lần bà chủ động liên lạc với anh...

“Con người kia, anh ta lạnh lùng lắm... Chỉ cần anh ta gọi một cú điện thoại thôi, em sẵn sàng cho gặp con ngay. Nhưng... chưa bao giờ... chưa bao giờ cả, anh à...”

Con gái cô, nó giống anh quá... Nỗi buồn ấy, nỗi đau đớn ấy, có ai thấu được đây? Ba má chia ly, con cái luôn là người khổ nhất, chịu nhiều thiệt thòi nhất. Mặc dù nó chẳng có tội tình gì.

Không lạ khi nó nói với anh như vậy, ngay lần đầu tiên anh và cô dắt nó đi chơi. Trong đôi mắt tròn xoe đen láy kia đang vui dần đi sự vô tư hồn nhiên của con trẻ, có phải đều do lỗi ở người lớn hay không?

Thương lắm!

Bữa đó, cả ba đi chơi ở một trung tâm mua sắm lớn nhất nhì thành phố. Nó đi giữa, hai tay nắm chặt tay anh và cô. Anh đoán, có lẽ đó là lần đầu tiên nó được cả hai người lớn cùng dắt đi chơi. Ngày trước, anh còn chưa một lần được đi cùng ba và má.

Thế rồi, đột nhiên nó thót lên như vậy.

Được một lần gọi tiếng “ba”, với những đứa trẻ khác thật đơn giản. Nó thì không. Cũng như anh vốn từng thèm lắm một lần được gọi hai tiếng “má ơi!”.

Chẳng bao giờ là dễ dàng cả...

Cô gọi điện thoại cho anh. Vừa bắt máy, đầu dây bên kia đã vang lên một giọng lạnh lút:

“Ba ơi! Con nhớ ba lắm! Ba nhớ khi nào rảnh lại chở má con con đi chơi nha ba...”

Anh mỉm cười dù hai mắt đã hoen đi từ khắc nào:

“Ừ, ba biết rồi. Cuối tuần cả nhà mình lại đi chơi, con gái nhé...” ./.

Lưu Quang Minh – 10/2015

Người xa lạ

Thỉnh thoảng, không kìm được cơn tò mò, gã lại âm thầm vào xem facebook của nàng.

Hôm nay, nàng vừa cập nhật ảnh đi chơi Thảo Cầm Viên của cả nhà. Con gái nàng năm nay gần bốn tuổi, xinh xắn đáng yêu với đôi mắt đẹp to tròn long lanh hết như má nó vậy. Gã lặng lẽ quan sát nụ cười rạng rỡ của nàng mà cảm nhận hết niềm hạnh phúc viên mãn đủ đầy thật sự nàng đang có. Và người đàn ông đứng kế bên nàng kia, anh ta cũng đang tươi cười vui vẻ biết bao nhiêu. Quả thật, anh ta xứng đáng có được nàng hơn gã. Mặc dù, gã là người đến trước, từng có được trái tim của nàng trước anh ta.

Thời gian trôi nhanh chẳng đợi một ai. Gã và nàng đều đã, đang và sẽ tiếp tục già đi. Chẳng mấy chốc tuổi thanh xuân đã nói lời giã từ mãi mãi, chỉ còn nằm lại trong ký ức mỗi người mà thôi. Ôi cái tuổi thanh xuân đẹp đẽ ấy, tình yêu một đời của gã, giấc mộng êm đềm nhất mà gã có... kết thúc lâu lắm rồi...

Gã thấy vui vì nàng đang hạnh phúc, gặp được người cho nàng hạnh phúc – như lời gã từng chúc nàng khi chia tay.

Còn gã? Có sao bao nhiêu năm trôi qua rồi mà cõi lòng vẫn trống vắng quanh quẽ thế này? Đâu có ai yêu thương gã. Gã cũng chẳng thể yêu thương thêm một ai...

Liệu lòng nàng có còn dù chỉ một chút xiu nào nhớ đến gã không? – Câu hỏi ấy thỉnh thoảng lại trôi lên khi gã ngắm nhìn nụ cười dịu dàng của nàng trên facebook.

Chắc là không rồi...

Vì bây giờ, nàng và gã chỉ là hai người xa lạ.

Mãi mãi là những kẻ xa lạ chẳng bao giờ dính dáng gì đến nhau nữa trong cuộc đời bao la rộng lớn này.

Cho con gái đi ngủ xong, rảnh rang rồi nàng mới mở điện thoại lướt facebook một chút.

Chồng nàng bữa nay lại đi công tác nước ngoài, nhà chỉ có mỗi hai má con.

Lướt facebook một hồi, nàng chột nghĩ đến gã. Đạo này gã thế nào rồi nhỉ?

Thỉnh thoảng, không tìm được lòng mình, nàng lại lặng lẽ vào xem facebook của gã.

Dù cả hai chẳng hề “kết bạn” trên facebook, nàng chỉ cần gõ tên gã trên thanh tìm kiếm là tức thì trang cá nhân của gã đã hiện ra ngay.

Khác với nàng, gã chẳng cập nhật chi nhiều. Hầu như là không có gì... như thế gã tạo trang facebook ra chỉ để cho có, cho vui với người ta vậy thôi. Cuộc sống hiện tại của gã đáng chán, hay bởi gã luôn là kẻ kiêu lời như tính cách xưa nay vốn vậy? Dù sao thì, gã vẫn còn biết cập nhật ảnh đại diện của mình. Trông gã trong hình vẫn thế, chẳng có nhiều thay đổi lắm. Phải rồi, nàng mới là người thay đổi nhiều nhất. Dù muốn dù không, nhìn vào gương nàng chỉ thấy một bộ dạng ngày một già đi, xấu hơn nhiều kể từ ngày sinh con gái. Cũng may là nàng có được một đức ông chồng biết thương yêu chiều chuộng vợ hết mực, chứ nếu không chẳng biết nàng sẽ còn tàn tạ đến cỡ nào nữa. Chồng nàng là một người đàn ông vô cùng hiểu biết và độ lượng. Ở bên anh, làm vợ anh, nàng hoàn toàn yên tâm và mãn nguyện. Điều mà ngày xưa, khi bên gã, nàng chẳng bao giờ có được.

Dẫu vậy, thỉnh thoảng lòng nàng lại bồi hồi nhớ gã - giống như ngày hôm nay.

Dù đã hoàn toàn chẳng còn là gì của nhau nữa, chỉ là hai kẻ xa lạ tuy sống cùng một thành phố mà đâu bao giờ chạm mặt, dường như nàng vẫn cất giữ bóng hình của gã ở một góc nào đó sâu thẳm nhất trong trái tim mình.

Người ta bảo tình đầu thì hiếm khi nào thành, nhưng đó lại thường là mối tình ai cũng đều khắc cốt ghi tâm. Nàng không là ngoại lệ.

Gã bây giờ thế nào?

Gã đã chịu yên ổn với tình yêu hiện tại hay chưa?

Khi nào thì gã mới chịu yên bề gia thất đây?

Đám cưới của gã hẳn sẽ chẳng hề có sự hiện diện của nàng, như ngày xưa gã đã không được phép có mặt trong cái đám cưới linh đình mà nàng chắc chắn là cô dâu còn vị trí chú rể lại thuộc về một người không phải là gã.

Trong lòng gã từng có chút nào ân hận vì để mất nàng không?

Chẳng thể nào biết được... Những câu hỏi đã mãi mãi vùi sâu nơi đáy tim này, chưa một lần nàng thoát ra.

Tất cả đã là quá khứ. Kỉ niệm đau vui đau buồn thì cũng đều là những khoảnh khắc đã qua. Cát giữ trong tim hay chọn cách vứt bỏ, tùy thuộc ở mỗi người.

Với nàng, chúng sẽ yên nghỉ ở đây, nơi giữa lòng ngực này, để rồi thỉnh thoảng một hôm nào đó chợt thấy lòng thốn thức...

Chỉ là thỉnh thoảng, thỉnh thoảng thôi...

Thỉnh thoảng, trong lúc hòa vào dòng người, xe trên đường, gã bắt gặp tấm lưng của ai đó giống hệt nàng.

Nàng kia! Có phải là nàng không ? Sao mà... giống thế?

Tim gã run lên lay bẩy. Thành thích. Thành thích. Thành thích.

Gã chẳng bao giờ biết chắc chắn đích xác được người chạy xe trước mặt kia có đúng là nàng hay không. Vì gã chỉ dõi theo cho đến khi bóng dáng ấy hoàn toàn mất hút.

Có thể là nàng thật. Cũng có thể là không. Nhưng nếu là nàng thật thì sao? Chẳng lẽ lại bám theo nàng? Bao lâu nay nếu muốn thì đã có thể gặp được nhau rồi, đâu cần đợi tới khi tình cờ chạm mặt nhau trên đường...

Đèn đỏ. Gã thắng xe trước vạch kẻ đường dành cho người đi bộ, mắt dăm dăm nhìn cái bảng điện tử đang đếm ngược về 0 để chuyển sang đèn xanh. Có những đèn tín hiệu giao thông chỉ mất đúng 30 giây chờ đợi, cũng có những đèn bắt người ta phải nhẫn nại đến gần một phút. Khi không đủ kiên nhẫn để quan sát những con số chậm chạp ấy nữa, gã mới đưa mắt nhìn sang trái rồi lại sang phải.

Chịu trận chờ đèn đỏ chung với gã ở những ngã tư là vô số những con người khác. Già có. Trẻ có. Đẹp có. Xấu có. Giàu có. Nghèo có. Những khuôn diện chẳng ai giống ai đó đều hiển hiện đủ đầy mọi cảm xúc thái độ khác nhau.

Dường như, chỉ riêng mỗi gã ở đó giữ một nét mặt vô cảm, lạnh lẽo.

Tất tần tật chung quanh là những con người xa lạ gã chẳng quen, chẳng biết, chẳng gọi lên một chút xiu bận lòng nào.

Đã là những người xa lạ thì mãi mãi cũng chỉ là những người xa lạ, phải thế không?

Ấy thế mà, có những người đã từng là tất cả của nhau, yêu thương đến tận cùng... thời gian vẫn cứ lạnh lùng cuốn trôi tất cả...

Người xa lạ...

Tại sao chỉ là người xa lạ... nhưng vẫn hoài bận lòng nhung nhớ?

Chồng nàng đi công tác về mua quà cho cả má lẫn con.

Con gái nàng mê búp bê lắm, lần nào chồng nàng về cũng mua cho con một “em” búp bê “hàng hiệu” xinh đẹp dễ thương. Phần nàng, chồng cũng mua chỉ toàn là hàng hiệu: túi xách, mỹ phẩm, nước hoa... Tất cả đều đúng boong sở thích của nàng, chẳng lệch đi đâu được.

Lấy một người yêu mình hẳn là hạnh phúc nhất, phải vậy không?

Bữa cơm ấm áp có mặt đầy đủ cả ba thành viên của gia đình nhỏ thế là lại có thể diễn ra. Lắm khi một tuần, vài tuần thậm chí hơn cả tháng vợ chồng nàng mới có được một bữa cơm đúng nghĩa như vậy. Anh bận bịu bận rộn, vì tính chất công việc phải thường xuyên đi xa suốt. Tuy vậy người đàn ông của công việc ấy vẫn rất thương vợ yêu con. Với anh, chẳng có gì thay thế được gia đình. Tất cả hiển hiện trong ánh mắt trù mến anh nhìn nàng, trong lời nói dịu dàng với con gái. Người phụ nữ trong gia đình còn cần gì hơn một người chồng như vậy? Lặng nhìn anh cười đùa với con, và ăn cơm nàng nấu ngon lành, nàng chợt thấy mình có lỗi với anh biết mấy... Dù nàng chưa làm gì sai, chỉ là trong suy nghĩ lại “thỉnh thoảng” để tâm đến một bóng hình cũ kỹ.

“Anh yêu em, hãy đồng ý lấy anh nhé!”

“Anh sợ... không thể mang lại hạnh phúc cho em. Anh chưa sẵn sàng để lập gia đình...”

Bên tai, hai câu nói của hai người đàn ông trong đời nàng khẽ văng vẳng từ quá khứ vọng lại. Một người lớn tuổi hơn và hết lòng hết dạ yêu nàng dần ngày đó nàng chẳng có mấy tình cảm. Người còn lại cùng tuổi nàng từng rất

yêu và cũng rất yêu nàng nhưng lại sợ bị ràng buộc quá sớm, sợ phải đối mặt với hai chữ “trách nhiệm”.

Đôi khi, lý do người ta rời xa nhau chỉ đơn giản là bởi họ gặp và yêu nhau không đúng thời điểm.

“Thôi thì, xem như chúng ta có duyên mà không có phận... Anh chúc em hạnh phúc...”

Gã phũ phàng đẩy nàng về phía chồng nàng hiện tại, chỉ bằng một câu nói đó. Nàng sẽ chẳng bao giờ quên được cái ngày cả hai trở thành những kẻ xa lạ.

Hai người xa lạ gặp nhau, yêu nhau tha thiết, rồi lại rời xa nhau, trở về là hai người xa lạ...

Vậy yêu nhau tha thiết rồi cũng để làm gì?

“Em, ăn cơm đi chứ, đang nghĩ gì đấy?”

“À, à không...”

Thình thoảng, không tìm được con tò mò, gã lại âm thầm vào xem facebook của nàng.

Nàng vừa cập nhật mấy cái ảnh mới.

Lại quà của ông xã tặng vợ và con đây!

Những chai nước hoa, túi xách, mỹ phẩm, giày cao gót.

Một con búp bê xinh xắn.

Còn đây là quà của vợ tặng chồng!

Một bữa cơm thơm tất với những món ngon nàng nấu.

Ôi những món ngày xưa nàng nấu cho gã. Những món mà gã rất thích... Chẳng bao giờ gã còn có thể ném lại chúng nữa.

Mãi luôn hạnh phúc như thế em nhé, người xa lạ. ./.

Trinh

Và như thế, gia đình nhỏ của nàng quyết định trở về Việt Nam chơi đến tận 1 tháng. Mới đó mà chỉ còn vài ngày nữa nàng sẽ đón sinh nhật tuổi ba mươi của mình. Thời gian trôi qua nhanh quá... Đã hơn bốn năm trời nàng theo chồng sang xứ người định cư. Mừng thay, sinh nhật này nàng đã ở nơi chôn nhau cắt rốn của mình chứ không phải một phương trời xa lắc. Máy bay cuối cùng cũng hạ cánh an toàn xuống phi trường. Nàng và chồng dắt đưa con gái bốn tuổi cùng xe đẩy linh kinh hành lý bước về phía cổng ra. Tim nàng đập mạnh hơn theo mỗi bước chân ấy, tưởng như nỗi nhớ quê nhà bao lâu nay ào ra nức nở. Về rồi, ta đã về tới nơi rồi... quê hương ơi!

“Trinh! Đàng này!”

Giọng nói quen thuộc vang lên từ xa kia lẫn trong đám đông đang đứng đợi người nhà phía sau rào chắn. Nàng mỉm cười, vẫy tay khi đã trông thấy cô bạn thân bao năm không gặp:

“Tuyệt!”

“Con... con ơi!”

Là má nàng, đứng sát bên Tuyệt, cùng với mấy anh chị ruột của nàng nữa. Tim nàng như muốn vỡ ra khi nghe tiếng má gọi, vội vàng chạy về phía má...

“Má... con về rồi đây, má ơi...”

Hai má con ôm lấy nhau trong nỗi vỡ òa của cảm xúc bấy lâu căng tràn.

“Cháu ngoại của má... Cháu má...”

Má run run nhìn về phía chồng và con gái nàng.

“Dạ, đúng rồi, cháu má đó! Tina, chào ngoại đi con!”

“Con chào má...” – Chồng nàng dắt Tina lại chỗ má đứng.

“Chào con trai...”

“Con thừa ngoại...”

Ôi, cảnh đoàn tụ như giấc mơ bao lâu nay nàng vẫn thường trần trở mỗi đêm nơi xứ người lạc lõng. Hai mắt nàng hoen đi từ khắc nào, mờ nhòa đi hết mọi cảnh trí khuôn diện chung quanh.

“Thấy mày bây giờ hạnh phúc viên mãn thế này, tao mừng cho mày lắm...”

Trình không nói gì, chỉ mỉm cười đáp lại Tuyết. Cả hai đang ngồi trong quán cà phê, hàn huyên cho thỏa nỗi xa cách bao lâu nay. Dù rằng hai đứa vẫn thường xuyên liên lạc qua facebook, rồi chat chít... nhưng làm sao hơn được chuyện trò với người bằng xương bằng thịt.

Có thể nói, Tuyết là đứa bạn thân gần như duy nhất của Trình. Nhà hai đứa vốn là hàng xóm, lớn lên lại đi học chung một trường một lớp - dẫu rằng Trình chỉ học dở dang hết lớp bảy thôi. Thân thiết là vậy, mà một thời số phận cả hai thật khác xa nhau.

“Mới đó mà đã mười năm rồi, mày nhỉ?”

Trình trầm ngâm, ký ức ngày xưa ấy dần hiện về, phút chốc lấp đầy tâm trí nàng. Cái quá khứ kinh khủng đó tưởng chừng đã ngủ yên từ lâu lắm, Trình chẳng bao giờ còn muốn nhớ. Dù sao thì nó cũng là một phần cuộc đời nàng... Đâu phải hễ cứ nói quên là có thể quên đi cho bằng hết được...

Mười năm trước, Trình và Tuyết chỉ vừa chớm hai mươi tuổi. Hai mươi tuổi, cái tuổi đẹp đẽ nhất của đời người con gái – ai cũng bảo vậy. Có sớm quá không để lập gia đình vào lúc này?

Với đầu óc còn non nớt của nàng thuở đó, chưa thể hiểu được thế nào là sớm hay muộn. Nhưng nhà nàng khi ấy nghèo lắm, anh chị em lại đông. Nàng chỉ nghĩ được rằng mình cần phải làm điều gì đó để đỡ đàn ba và má. Lấy chồng là một cách... Thế nên khi một người bạn của má ngỏ ý về một cuộc mai mối, nàng đã gật đầu.

Gã vốn là một Việt kiều đã ngoài ba mươi tuổi vừa về nước, thành công và giàu có. Lần trở về này, gã cần tìm một cô vợ Việt Nam. Có đúng là gã ta cần vợ không, hay là một điều gì khác? Đầu óc non nớt của nàng thuở đó làm sao mà hiểu hết được...

Dẫu vậy, nàng vẫn đồng ý sắp xếp một cuộc hẹn với gã.

Gã không hẳn là đẹp trai, nhưng cư xử khá lịch thiệp, hiểu biết. Gã khen nàng xinh xắn, giống với những gì gã đã hình dung về một cô vợ Việt Nam hiền thực, đảm

đang, chiều chồng, thương con. Gã nói đó là những đức tính tuyệt vời của người phụ nữ Việt Nam mà gã luôn mê mết. Nàng mỉm cười... Thật lạ, chỉ mới gặp nhau thôi, làm sao gã đã có thể thấy hết những đặc điểm ấy ở nàng? Đến nàng còn không rõ liệu mình thật sự có chúng hay không... Dù sao thì, nàng quả thật đã có thiện cảm với gã. Chẳng phải bởi cái mác Việt kiều, thành công, giàu có... mà bà mai hồ hởi giới thiệu về gã đâu. Chỉ là, một đứa con gái chưa tiếp xúc với đàn ông bao giờ dễ thường bị choáng ngợp bởi lời nói ngọt ngào hoa mỹ, cử chỉ ân cần của một người khác phái từng trải hơn mình nhiều tuổi. Đó nào phải là tình yêu – nàng bây giờ hiểu rõ, nhưng nàng của ngày xưa ấy thì không. Thiếu nữ thơ ngây khờ dại nghĩ rằng người đàn ông này cần mình, và mình... có lẽ cũng cần họ trong đời.

“Anh nghĩ là mình thích em. Em nghĩ thế nào về anh?”

“Dạ...”

Nàng thậm chí còn không biết cách diễn tả thế nào ý kiến của mình. Lâu nay, nàng không có thói quen đó.

“Mình sẽ tìm hiểu nhiều hơn, em nhé. Anh mong là, chúng ta sẽ có chung một đích đến...”

Nàng gật đầu, tim đập rộn ràng trong lồng ngực. Đó nào phải là tình yêu – nàng bây giờ hiểu rõ, nhưng nàng của ngày xưa ấy thì không.

Đám cưới đến một cách chóng vánh, ngoài sức tưởng tượng của nàng. Sao có thể nhanh đến thế được? Ngày cưới, Tuyết ôm lấy nàng trong xúc động:

“Chúc mừng mày! Lấy chồng rồi cũng đừng quên bạn bè nhé...”

“Sao mà quên được, con nhỏ này!”

Nàng những tưởng đó là ngày nàng bước chân vào một thiên đường hạnh phúc người ta thường gọi là hôn nhân. Nào có ngờ đâu, bước chân ấy đưa lối tới thẳng địa ngục.

Chỉ đến cái thời khắc động phòng của đêm tân hôn, nàng mới thấu hiểu được điều đó.

“Trình ời...”

Nàng co ro, nép người trên cái giường ấy, trên tấm khăn trắng toát ấy. Bàn tay tham lam của gã cứ thế mò mẫm, lần tìm. Tim nàng như muốn vọt ra khỏi lồng ngực. Chuyện gì đang xảy ra vậy? Nàng sợ, sợ lắm... Càng lúc, gã càng trở nên thô

bạo, ngầu ngiến. Nàng vẫn nằm yên đó, chịu đựng.

“Trình ơi... Em đẹp lắm... Anh yêu em...”

Gã hôn nàng, hau háu, tới tấp. Đó cũng là lần đầu tiên nàng biết một nụ hôn có vị như thế nào. Lưỡi gã quấn lấy lưỡi nàng, bờ môi nóng rùng rục. Nàng chỉ có thể cảm nhận bằng xúc giác nhạy cảm tột bậc của mình, khi hai mắt vẫn nhắm nghiền trong hồi hộp lo lắng.

Thế rồi... thế rồi...

Nàng nhớ như in mình đã đau đến thế nào, cả thể xác lẫn tâm hồn. Mười năm rồi, mà ngỡ như hôm qua vậy.

“Cuộc đời dù khổ đau cách mấy, sau cùng vẫn sẽ tốt đẹp cả thôi, phải không mày?”

Trình quay sang nhìn cô bạn thân, mỉm cười gật đầu:

“Hửn rồi...”

Nàng quý trọng hiện tại này biết mấy. Chỉ khi đã trải qua hết mọi đòn đau tận cùng của quá khứ, nàng mới cảm nhận rõ giá trị của hạnh phúc ngày hôm nay.

“Con chó chết!”

Lãnh trọn cái đập của gã ta, nàng ngã bật từ trên giường xuống thẳng nền đất lạnh. Chuyện gì vậy? Chuyện gì đang xảy ra vậy?

“Con chó này! Mày dám lừa ông à!”

Khi nàng chỉ vừa định thần lại thì đã ăn thêm ngay mấy cái tát như nẩy lửa của gã đàn ông kia. Gã đàn ông mà chỉ vài tiếng trước còn sấm vai chú rể trong đám cưới như mơ của nàng. Cái vô lịch thiệp, hiểu biết, ngọt ngào, ân cần... của gã đã hoàn toàn biến mất. Chỉ còn ngay đó, trước mắt nàng: chắc chắn không phải một con người. Gã chẳng khác nào một con thú đã đánh mất hết nhân tính vậy.

Gã vẫn chưa dừng lại. Những cái tát chuyển thành những cú thụi, đám tới tấp khắp cơ thể mỏng manh yếu ớt của nàng. Vừa đánh, gã vừa gào lên những tiếng chửi rủa tục tĩu:

“Con chó! Đ... m... mày! Trình gì cái thứ như mày! Trình cái... m... mày...”

Thực ra, lúc ấy nàng hoàn toàn không hiểu được lời gã nói. Nàng vốn không có

khái niệm gì về tất cả những điều đang xảy ra này. Tâm hồn trong trắng của nàng chưa hề bị vấy bẩn. Nhưng nó thấy sợ hãi, và dần biến thành nỗi ám ảnh kể từ giây phút đó.

Sáng hôm sau, gã chỉ vào tấm khăn trắng toát nhăn nheo trên giường cho má gã thấy. Rồi gã lạnh lùng chỉ thẳng vào mặt nàng:

“Cút về nhà mày đi!”

Má chồng gọi điện thoại cho ba má nàng để trả dâu. Nàng khóc đến sưng hết cả hai mắt suốt một tuần sau đó. Phần gã, lập tức mua vé bay ngay khỏi Việt Nam, nhanh như khi bước chân vào cuộc đời nàng vậy.

Mấy tháng sau, đến lượt Tuyết thông báo sẽ lấy chồng. Từ lúc xảy ra việc, cách mấy ngày nó lại qua nhà an ủi nàng, hai đứa thường ngồi thu lu một góc tâm sự. Hôm nó qua báo cho Trinh tin ấy, hai đứa cũng ngồi trong góc thủ thi.

“Tao thương mày lắm, Trinh à...”

“Tao sợ lấy chồng lắm rồi... Nhưng, sao mày vội vã vậy...”

“Tao... tao không muốn cũng không được... Tại... tao lỡ...”

“Lỡ gì...”

“Thì... lỡ có bầu. Gần bốn tháng rồi mới biết...”

“Có bầu? Sao... sao lại có được?”

“Mày không biết thiệt hả?”

“Không...”

“Khoan đã... Trước khi lấy chồng, mày không có... với ai hết hả?”

“Có gì? Mày nói linh tinh gì vậy?”

“Thì... chuyện ấy đó... Có chuyện ấy... thì mới có bầu, mày hiểu không?”

“Chuyện ấy là chuyện gì?”

“Trời ơi!”

“Con nhỏ này... có gì thì nói đại đi, nói vậy ai mà hiểu...”

“Nói tóm lại là trước khi lấy chồng, mày không quen ai hết, đúng không?”

“Ừ, có ai mà quen với biết... Mà sao mày có bầu được?”

Trình nhớ lại đoạn hội thoại ngô nghê đó, bật cười.

“Hồi đó không hiểu sao tao khờ dữ vậy, ha Tuyết. Con gái mày giờ cũng được chín tuổi rồi hen...”

“Ừ, thiệt, nghĩ lại mà muốn cười lộn ruột...”

“Thì... hồi nhỏ có ai nói cho đâu mà biết... Biết thì cũng đã đỡ khổ...”

Đám cưới của Tuyết không hoành tráng như của Trình. Nhưng nàng biết, nó đã thật sự hạnh phúc. Chồng Tuyết hơn nó năm tuổi, làm thợ điện. Nhìn nụ cười rõ ràng của nó bên người mà nó yêu thương thật lòng thật dạ, nàng mừng cho nó lắm. Còn nàng...

Bốn năm sau, nàng gặp anh – người chồng hiện tại. Cũng lại là một Việt kiều. Ban đầu, nàng sợ lắm. Anh kiên trì theo đuổi mãi, phải hơn một năm sau nàng mới chấp nhận. Cái gì nhanh đến thì nhanh đi, luôn là vậy. Nàng chẳng bao giờ muốn lặp lại cái vết xe đổ ngày xưa nữa. Thậm chí nàng cũng nói hết tất cả với anh về cái quá khứ kinh khủng ấy.

“Quá khứ đã là quá khứ, anh chỉ cần biết hiện tại này của anh và em, và tương lai của hai đứa mình...”

Câu nói đó khiến nàng xúc động. Vì nàng hiểu tình yêu của anh chân thành, và tấm lòng anh thật bao dung.

“Trình, đi với má...”

Hôm đó má và chị đưa nàng đi bác sĩ khám - chỉ trước đám cưới một tuần.

“Thật vậy sao, bác sĩ?”

“Đúng vậy. Có rất nhiều người giống với trường hợp của cô nhà. Theo như tôi thấy thì nó vẫn còn nguyên vẹn, vì quá dày nên những lần gần gũi đầu tiên sẽ không hề hấn gì...”

Trời ơi... Điều đó có nghĩa là... bao lâu nay nàng bị oan mà phải sống trong sự tủi hổ đó. Sống với cái lỗi lầm không phải do mình gây ra. Nàng khóc, không đến nỗi sùng cả hai mắt như lúc xưa, nhưng giống một cơn mưa, nó giúp nàng gột rửa hết nhơ nhuốc để sống một cuộc đời mới – đúng nghĩa.

Ấy vậy mà, đêm tân hôn với anh vẫn chẳng hề suôn sẻ.

Anh mới lại gần, nỗi ám ảnh trong nàng đã bùng tỉnh. Và lần này, người bị đạp thẳng cẳng từ trên giường xuống nền đất lạnh... lại là anh. Vất vả chật vật lắm, gần một năm sau nàng mới có Tina – thiên thần nhỏ của vợ chồng nàng.

“Thôi, về đi mày. Tối nay còn ăn sinh nhật tao nữa!”

“Ừ, bạn hiền...”

Sinh nhật nàng năm nay ám áp biết mấy bên gia đình, người thân, và con bạn chí cốt. Ở quê hương bao giờ cũng phải hơn xứ người xa xôi kia rồi.

“Nào, chuẩn bị thôi nén nhé!”

Chồng nàng lấy hộp quẹt thắp cây nến hình con số 30 trên bánh sinh nhật. Mọi người vừa vỗ tay vừa hát theo nhau bài *Happy Birthday* quen thuộc.

Hai mắt nàng hoen đi khi thổi tắt nến. Văng vẳng bên tai là câu nói của Tuyệt.

Cuộc đời dù khổ đau cách mấy, sau cùng vẫn sẽ tốt đẹp cả thôi, phải không mày?

Phải rồi! ./.

Lưu Quang Minh – 9/2015

Mộ

Ngày giỗ, Thủy cùng má đi thăm mộ ba.

Mới đó mà đã hai năm trời trôi qua. Thời gian lúc nào cũng vậy, tưởng rằng chậm rãi mà hóa ra lại trôi nhanh vô cùng.

Ba Thủy nằm đó, yên nghỉ dưới ba tấc đất. Chỉ ánh nhìn của ông từ di ảnh trên mộ còn đó, chọc thẳng vào hai má con.

Thật lòng thì, Thủy vẫn thấy sợ ánh mắt đó của ba. Khi còn sống, đôi mắt ấy rất có thể biến ngay thành hai hòn lửa đỏ từ đó phóng ra những mũi lao đâm vào tim Thủy nhiều vết sâu hoắm. Nó ánh lên cái hằn học, bạo tàn khủng khiếp. Chẳng thể tìm thấy một chút yêu thương nào bên trong đôi mắt đó, dẫu Thủy có cố gắng cách mấy.

“Thấp nhang cho ba đi con...”

“Dạ...”

Không biết sau khi chết, con người ta sẽ đi về đâu?

Thình thoảng, câu hỏi ấy lại trôi lên bên trong Thủy. Nó chưa thể trả lời chính xác được, khi nó còn tồn tại nơi đây – trên mặt đất này.

Một số người bảo chết là hết, chẳng còn gì. Nếu có chỉ là chút tàn tro, chút xương cốt. Phần còn lại tin có linh hồn. Tin có ma. Tin có luân hồi. Tin có kiếp sau. Và thường thì họ đều tin có nhân quả.

Thủy không biết những điều kia có thật hay không, nhưng nó cũng tin có nhân quả.

Gieo nhân gì sẽ gặt quả nấy. Ngẫm nghĩ kỹ, nó thấy đúng... Có khi chẳng cần phải đợi tới kiếp sau, nhân quả đã ứng nghiệm từ ngay kiếp này rồi.

Khẩn xong, Thủy phụ má đốt cho ba ít vàng mã. Nó chẳng biết làm vậy, ba nó có thực sự nhận được hay không. Nhưng bao đời nay người ta vẫn làm thế rồi, mình cứ theo họ thôi. Ít nhiều, điều này cho người ta cái cảm giác ủi an phần nào. Có những chuyện lúc người đã mất còn sống mình chưa làm được cho họ, ân hận thì cũng đã

muộn màng. Thôi thì, đốt cho họ để mà lòng mình thấy phần nào ấm áp, nhẹ nhàng hơn... Cũng tốt thôi, nó nghĩ vậy.

Khói theo đó bốc lên mù mịt. Thủy đưa từng tờ vàng mã vào ngọn lửa đang bùng cháy, ngắm nhìn cái lưỡi tham lam của nó quán lấy và biến tất cả thành tro bụi.

Rồi mọi thứ đều sẽ trở về với tro bụi. Sinh ra từ tro bụi. Chết đi thành tro bụi.

Phải vậy không?

“Khán chào ba rồi mình về con...”

“Dạ...”

Nó chấp tay, nhắm mắt lại. Ngay bây giờ, lòng nó phẳng lặng yên ắng như mặt hồ không chút gợn sóng vậy.

Tạm biệt ba, con với má về nhé. Mỗi năm, hai má con lại đến thăm ba...

“Thôi mình về, con gái...”

“Dạ...”

Nó chở má trên chiếc Dream cũ kỹ về nhà. Dọc đường, xe cộ bon chen tấp nập như lâu nay vẫn vậy. Cuộc sống vẫn cứ thế không ngừng tiếp diễn trên mặt đất này. Dù gì thì, nó và má vẫn phải tiếp tục sống...

Ngày trước, nó cũng từng nhủ lòng mình vậy. Như người ta thường nói, mỗi ngày trôi qua đều là một trận chiến. Riêng bản thân nó, trận chiến lớn nhất lại nằm ở tận sâu bên trong. Trận chiến của yêu thương và oán hận. Chúng rất thường xuyên xảy ra. Có thể thôi oán ghét được không? Yêu thương nhiều hơn một chút được không? Cái cảm giác ấy khó chịu lắm. Nó giày vò, dần vạt tâm can Thủy. Cũng hết như cách ba nó từng giày vò, dần vạt má con nó.

Ba không phải là một người cha tốt. Có cố gắng nghĩ suy kiểu gì thì rồi cũng thành ra như thế... Nếu thực sự là một người cha tốt, nước mắt nó đã không phải rơi nhiều đến vậy. Và nếu thực sự là một người chồng tốt, má nó đã không phải khổ nhiều, không phải chịu đựng quá nhiều... vì ba.

Đèn đỏ. Nó dừng xe nơi ngã tư, tiếp tục hứng chịu bụi bặm, khói xe và tiếng ồn.

Trong lúc chờ đợi, chẳng biết làm gì hơn nó đành nghiêng đầu đảo mắt nhìn mọi người chung quanh đang dừng xe như nó. Khuôn diện họ hiện rõ sự khó chịu, bức bối. Vì bụi bặm, khói xe hay tiếng ồn? Tất cả? Dầu sao, riêng tiếng ồn này vẫn còn

khá dễ chịu với nó. Suy cho cùng cũng chỉ là một mớ âm thanh hỗn tạp của đủ những thứ tiếng động riêng lẻ cộng lại thôi. Chúng không chủ đích nhắm vào ai, hành hạ ai. Khác hẳn những lời chửi rủa, nhiếc móc của ba nó. Thật vậy, không chỉ đôi mắt ba là hai hòn lửa đỏ từ đó phóng ra những mũi lao đâm vào tim Thủy nhiều vết sâu hoắm, những câu từ phát ra nơi ba còn độc địa hơn nhiều. Như thể những mũi tên có tẩm thuốc độc vậy. Một khi đã chạm vào tim, chất độc liền lập tức phát tác. Có thể người ta sẽ không chết liền ngay lúc ấy, nhưng chất độc vẫn cứ ngấm ngấm tàn phá. Ngày này qua ngày khác. Tháng này sang tháng khác. Thế nên, tim Thủy thỉnh thoảng lại bất chợt nhói lên. Và những ký ức buồn bã của quá khứ ấy theo đó hiện về.

Giày vò, dằn vặt.

“Đi đi con!”

Má vỗ nhẹ vào lưng nó. Đèn đã chuyển sang xanh từ lúc nào.

“Dạ...”

Trong lòng nó, má là tất cả - người thân thương duy nhất còn lại. Đoạn đường phía trước có thể nào, nó vẫn sẽ đương đầu, vì má.

Xe lại tiếp tục lăn bánh.

“Con chó! Quân ăn hại!”

Ba gằn giọng, túm lấy tóc má, kéo lê bà trên nền đất lạnh.

Thủy co rúm người, hai bàn tay bịt chặt hai tai, nhắm tịt mắt lại, cố gắng không để cho những lời chửi rủa tục tĩu cay độc ấy chui vào tai, xử sự tàn nhẫn ấy lọt vào mắt.

Đôi lúc nó muốn mình biến tan đi, chẳng còn tồn tại nữa. Có lẽ chỉ như thế nó mới không còn cái cảm giác luôn khiến nó phải buồn nôn này. Ghê tởm! Có ai như nó không? Ghê tởm chính đáng sinh thành ra mình. Nhưng... đó là đáng sinh thành ra nó ư? Là ba nó đấy ư? Hay vốn dĩ là một con quỷ đội lốt người. Con quỷ được sinh ra chỉ để hành hạ má con nó.

Đôi lần nó ước giá mà ba nó không tồn tại. Có ai như nó không? Ước muốn kinh khủng đến thế mà cũng nghĩ ra cho được. Nhưng... đó là đáng sinh thành ra nó ư? Là ba nó đấy ư? Hay vốn dĩ là một con quỷ đội lốt người. Con quỷ được sinh ra chỉ

để hành hạ má con nó.

Con quý ấy từ đâu sinh ra? Xuất hiện từ lúc nào? Tại sao con quý lại ở đây, hiện hiện trong gia đình nó, mái ấm của nó? Tại sao lại xảy ra với má con nó mà không phải bất kỳ ai khác trên thế gian này? Tại sao... và tại sao?

Ngân ấy câu hỏi cùng một lúc trôi lên bên trong Thủy. Cứ thế này đầu nó sẽ nổ tung mất. Có khi nó cũng ước giá mà đầu nó nổ tung thật, óc phọt ra, và như vậy nó không còn phải nghĩ ngợi thêm bất cứ điều gì.

Không biết sau khi chết, con người ta sẽ đi về đâu?

Nó chưa thể trả lời chính xác được, khi nó còn tồn tại nơi đây – trên mặt đất này.

Nó không sợ chết. Ngược lại, sống như thế này thì còn khổ sở hơn cả chết.

Có thể thôi oán ghét được không? Yêu thương nhiều hơn một chút được không? Được không? Được không, Thủy?

Ba nó là một con ma men. Không ngày nào ông ấy không đụng tới rượu. Nó biến đổi ông dần dần trở thành một con người lạ lẫm (hay con quý?) – rất khác trước kia. Trước kia - khi Thủy còn nhỏ - ba nó không như thế này. Bất kể chuyện gì cũng đều phải có nguyên nhân của nó chứ? Chắc chắn ba nó không đột nhiên thành ra vậy. Nó nhớ lại, ngày đó gia đình nó hòa thuận yên ả. Ba nó hồi ấy rất chí thú làm ăn. Gia đình tuy chưa thể gọi là quá khá giả nhưng cũng thuộc vào hàng trung lưu. Ký ức đẹp đẽ nhất về ba nó dường như chỉ thuộc về cái phần dĩ vãng nhạt nhòa xa xăm gần gũi ấy. Rồi thì sao? Mọi thứ sụp đổ khi nó lớn hơn một chút, dần hiểu chuyện hơn một chút. Ấy là khi ba nó dồn hết vốn liếng tích góp được bao năm trời vào cuộc đầu tư làm ăn cùng một người bạn thân. Theo lời má kể lại với nó thì ba rất tin tưởng người bạn ấy. Tin đến mức có thể giao hết tiền của cho họ, không mấy may suy nghĩ. Người bạn ấy cũng từng giúp đỡ ba rất nhiều thuở hàn vi, khi ba mới bắt đầu khởi nghiệp. Chẳng có lý do gì lại không tin tưởng người ta cả. Bạn bè cũng hết như gia đình, với ba là tất cả.

“Khi lòng tin bị sụp đổ thì kinh khủng lắm, con à... Ba con đã không thể vượt qua được điều đó...”

Má nói với nó trong làn nước mắt, sau một trận hành hạ khiếp đảm của ba. Thì ra, lý do mà má cứ âm thầm chịu đựng nhiều đến thế chỉ đơn giản là bởi má vẫn luôn hiểu và cảm thông cho ba.

Ba bị người bạn đó lừa sạch tiền rồi trốn mất. Cái cảm giác mất trắng mọi thứ mình đã nhọc công tích lũy chỉ sau một đêm, ba là người rõ nhất. Từ đó, ba không

làm bạn với bất cứ ai nữa. Ba chỉ còn một người bạn thân duy nhất làm niềm ủi an: rượu. Người bạn này một khi ai đã gắn bó với nó thì thường chẳng thể dứt ra được. Và càng chơi với nó thì càng khiến tâm tính con người ta thay đổi, khác thường. Nó là một người bạn xấu, tàn phá họ từng chút từng chút một. Sở trường của nó là khiến người ta càng thêm thối chí, càng thêm bi lụy, đẩy họ rời xa hiện thực đến một nơi chốn giả tạo nào đó không còn những muộn phiền. Đáng buồn thay, nơi đó không có sự tỉnh táo, hiểu biết và yêu thương. Chỉ còn nổi oán trách, hằn học, hận thù với hết thảy loài người – kể cả những người thân yêu nhất.

Gia đình nó đã biến thành một nấm mộ như thế. Nấm mộ ấy lạnh lẽo, thê lương đến mức có lúc chỉ cần nghĩ đến thôi nó đã không còn ước mong lập gia đình với một người đàn ông nào cả. Làm sao biết được ngày mai kia, cái gia đình nó có công vun đắp, cuộc hôn nhân nó những tưởng sẽ chỉ toàn hoa thơm trái ngọt lại không trở thành một nấm mộ thảm thương?

Cái ngày ba nó rời bỏ thế gian này trở về với đất lạnh, sau một thời gian chống chọi với đủ bệnh tật về gan ruột lẫn tinh thần do “người bạn thân” kia gây ra, nó càng nghĩ suy nhiều hơn về kiếp người.

Ai mà rồi không phải chết? Có ai sống mãi, sống hoài cho được? Đã biết đích đến của mỗi đời người đâu gì hơn là một nấm mộ - có thể xanh tốt nếu vẫn được ai đó chăm sóc, cũng có thể héo tàn khi chẳng còn ai màng ngó ngàng tới nữa - tại sao không sống với nhau tốt hơn một chút? Đối xử với nhau bằng tình thương, bằng trái tim mình hướng về nhau liệu khó lắm hay sao? Chết rồi cũng có mang theo được gì mà cả đời phải lừa lọc, dối gạt, đua tranh, thù hận, làm tổn thương nhau hết lần này đến lần khác? Để được gì, rồi sẽ được gì?

Chỉ còn đó một nấm mộ.

Rồi cỏ cũng sẽ mọc cao lên, và chẳng còn gì nữa.

Mở mắt ra, trời đã sáng.

Giấc mơ đêm qua thật dài với Thủy. Nó như thể toàn bộ tám phẩm của ký ức được trải ra, ôn lại. Đoạn cuối giấc mơ ấy - tiếng lòng thổn thức sâu thẳm bên trong nó, khiến nó có một cảm giác thật kỳ lạ.

Như thể nó đã giải tỏa được hết mọi khúc mắc bấy lâu nay. Như thể mớ chỉ len lùm bùng rối rắm được tháo gỡ toàn bộ.

Khó mà gọi tên cho rõ ràng cảm giác ấy.

Nhưng lần đầu tiên, nó nghĩ về ba mà không thấy trời lên một hay nhiều câu hỏi.

Lần đầu tiên, nó thấy mình thương ba.

Vậy là sau cùng, nó cũng đã lựa chọn. Nó chắc chắn đó là một lựa chọn đúng. ./.

Lưu Quang Minh – 9/2015

Thay lời bặt

Nhân bản

Bác sĩ có nên làm điều này hay không?

Ông thật sự không biết.

Đây là những tháng ngày u ám nhất trong cuộc đời vị bác sĩ kính mến của chúng ta.

Ông ngồi đây, nơi căn phòng làm việc này, chỉ một mình.

Bất cứ chi tiết nào trong phòng cũng dễ dàng gợi lên hình ảnh người vợ thân yêu của ông – người mà ngày hôm nay không thể ở bên nở nụ cười hiền hòa xua tan sạch sẽ bao nhiêu âu lo nhọc mệt trong ông nữa.

Dẫu biết chẳng ai chống lại được thời gian, tận sâu đáy lòng bác sĩ vẫn không khỏi trào lên cảm giác cay đắng.

Cả đời người lẽ nào cuối cùng cũng sẽ chỉ còn lại một mình với cô độc?

Bác sĩ cầm lấy di ảnh của vợ trên tay, ngắm nhìn từng đường từng nét trên khuôn mặt xinh đẹp ngày còn trẻ của bà rất lâu. Ông lại chạm tay lên những trang giấy ghi chép trong cuốn sổ của mình. Đây là những nghiên cứu vô cùng quý giá của bác sĩ chưa từng được công bố cũng như một lần ứng dụng vào thực tế. Có thể nó sẽ mãi mãi nằm lại trên giấy như vậy.

Mãi mãi...

Hoặc không?

Bác sĩ có nên làm điều này hay không?

Câu hỏi ấy một lần nữa trôi lên, ngay trước mắt ông.

Đêm nay lại là một đêm bác sĩ thức trắng.

“Anh yêu...”

“Em... em dậy rồi à?”

“Vâng, em thấy mệt quá, cứ như vừa thức dậy sau một giấc ngủ rất dài vậy...”

“Ừ, chắc em bị cảm rồi. Uống viên thuốc này sẽ đỡ thôi...”

Người phụ nữ ấy ngồi hẳn dậy trên giường. Chung quanh là khung cảnh quen thuộc nơi phòng ngủ của vợ chồng bác sĩ. Tất cả đều gợi lên cảm giác thân thương khó tả.

“Uống đi em...”

“Vâng...”

“...”

“Có chuyện gì vậy?”

“À không...” – Bác sĩ vội vã chuyển ánh nhìn đắm đắm vào gương mặt kia sang hướng khác.

“Anh ơi... chân em...” – Giọng nói kia bỗng dưng thảng thốt.

“Phải, em thử đứng dậy xem!”

Bác sĩ cầm tay bà ấy. Đôi bàn chân run run đặt xuống nền đất lạnh. Và bà đứng hẳn người dậy.

“Anh ơi... em đứng được rồi...”

“Em thử bước đi xem, chậm rãi thôi.” – Bác sĩ mỉm cười.

“Trời ơi... em đi được, anh ơi em đi được rồi...”

Đôi chân ấy đã trở lại với bà. Diệu kỳ thay. Bà ôm chầm lấy ông trong nỗi hạnh phúc chẳng thể giấu giếm.

“Anh đã làm điều này như thế nào? Nói cho em biết đi, anh yêu?”

Bác sĩ xoa nhẹ lưng người phụ nữ mình thương yêu nhất khi vẫn đang trọn vẹn trong vòng tay ấm áp của bà. Phải rồi, chữa lành cho đôi chân của bà là cực kỳ khó

khăn. Mọi phương thuốc từng được bác sĩ áp dụng đều không mang lại kết quả khả quan. Cho đến khi...

“Anh đã hứa nhất định sẽ chữa lành cho em mà...”

“Anh đã làm thế nào vậy? Em muốn biết...”

“À...”

Chính lúc ấy, bác sĩ nhận ra mình không thể nói thêm được từ nào nữa.

Tất cả chỉ còn lại một khoảng lặng.

Một khoảng lặng hoàn toàn trắng xóa.

“Em ngủ ngon nhé... Anh làm việc một chút nữa sẽ ngủ.”

“Vâng. Đừng thức khuya quá, anh nhé... Khụ khụ...”

“Ừ...”

Khi biết chắc người phụ nữ mình thương yêu đã yên giấc trên giường, bác sĩ mới trở lại bàn làm việc, lần giờ cuốn sổ ghi chép của mình ra.

Tại sao? Tại sao vậy...?

Ông đặt bút tiếp tục những dòng nhật ký còn dang dở.

...

Ngày... tháng... năm...

Cơ thể nhân bản có biểu hiện lão hóa rất nhanh. Có thể nhận biết dễ dàng bằng mắt thường.

Phương pháp dùng thuốc không mang lại nhiều kết quả.

Tiến độ lão hóa nhanh gấp mười lần so với bản gốc, và vẫn tiếp tục tăng mạnh.

Thời gian sống của cơ thể nhân bản bị rút ngắn rất nhiều trên thực tế.

Nguyên nhân vẫn chưa được hiểu rõ.

...

Ngày... tháng... năm...

Tròn sáu tháng cơ thể nhân bản chào đời.

Quá trình lão hóa vẫn tiếp tục tăng mạnh.

Cơ thể nhân bản ngày càng yếu hơn.

Tiếp tục điều trị bằng thuốc.

...

Ngày... tháng... năm...

Một tháng của cơ thể nhân bản bằng mười năm của bản gốc.

Duy trì sự sống bằng mọi phương pháp khả thi.

Bác sĩ có nên làm lại điều này hay không?

Ông thật sự không biết.

Đây là những tháng ngày u ám nhất trong cuộc đời vị bác sĩ kính mến của chúng ta.

Ông ngồi đây, trong căn phòng làm việc này, chỉ một mình.

Bất cứ chi tiết nào trong phòng cũng dễ dàng gợi lên hình ảnh người vợ thân yêu của ông – người mà ngày hôm nay không thể ở bên nở nụ cười hiền hòa xua tan sạch sẽ bao nhiêu âu lo nhọc mệt trong ông nữa.

Dẫu biết chẳng ai chống lại được thời gian, tận sâu đáy lòng bác sĩ vẫn không khỏi trào lên cảm giác cay đắng.

Cả đời người lẽ nào cuối cùng cũng sẽ chỉ còn lại một mình với cô độc?

“Anh sẽ đưa em trở lại! Nhất định anh sẽ đưa được em trở lại, đừng lo lắng!”

“Anh... Em... yêu... anh...”

“Rầm” – Bác sĩ đập tay thật mạnh xuống bàn.

Không! Lần này ông phải thành công. Chắc chắn phải thành công.

“Anh yêu...”

“Em... em dậy rồi à?”

“Vâng, em thấy mệt quá, cứ như vừa thức dậy sau một giấc ngủ rất dài vậy...”

“Ừ, chắc em bị cảm rồi. Uống viên thuốc này sẽ đỡ thôi...”

Mọi chuyện rồi sẽ ổn mà, không thể có sai sót nào được...

“Anh ơi... chân em...” – Giọng nói kia bỗng dưng thảng thốt.

“Phải, em thử đứng dậy xem!”

Bác sĩ cầm tay bà ấy. Đôi bàn chân run run đặt xuống nền đất lạnh. Và bà đứng hẳn người dậy.

“Anh ơi... em đứng được rồi...”

“Em thử bước đi xem, chậm rãi thôi.” – Bác sĩ mỉm cười.

“Trời ơi... em đi được, anh ơi em đi được rồi...”

Đôi chân ấy đã trở lại với bà. Diệu kỳ thay. Bà ôm chậm lấy ông trong nỗi hạnh phúc chẳng thể giấu giếm.

Vòng tay ông xiết lấy bà.

“Em đừng rời xa anh nữa, em nhé!”

“Anh nói gì vậy? Em luôn ở bên anh mà...”

“Ừ... đúng rồi... Cảm ơn em, cảm ơn em đã luôn ở bên anh...”

Cơn xúc động trào lên nơi thẳm sâu trong cõi lòng hun hút của bác sĩ. Ông đã làm được! Sẽ chẳng có gì chia cắt được vợ chồng ông nữa.

Ha ha ha!

Giọng cười ngạo nghễ quen thuộc ấy lại vang lên. Không phải của bác sĩ. Rất nhiều lần trong những đêm khuya khoắt ông đã nghe thấy nó.

Đó phải chăng là giọng cười của ma quỷ?

Hay... thời gian?

Nó đang cười và mặt ông, cười vào mọi nỗ lực của ông, cười vào cách thức ông níu giữ yêu thương quan trọng nhất của cuộc đời mình.

Không! Thời gian! Ta thách thức ngươi! Ta tuyên chiến với ngươi!

Đến cùng!

Ha ha ha!

“Anh yêu...”

“Khụ... khụ...”

“Cố lên anh, em luôn ở bên anh...”

Bàn tay bà nắm thật chặt tay ông. Ông vẫn mong chúng mãi mãi không bao giờ rời nhau ra.

Nhưng ông biết mình đã đi đến cuối đoạn đường.

Thời gian... Vẫn là thời gian... Nó tiếp tục cười vào mặt ông như mọi lần.

Không!

“Em... Trong ngăn kéo bàn làm việc của anh có một cuốn sổ... Em hãy lấy nó ra, làm theo những gì được ghi chép trong đó. Anh sẽ trở lại, sẽ luôn ở bên em...”

“Anh... anh ơi...”

“...”

“Anh...”

Ngày... tháng... năm...

Em yêu,

Nếu em đọc được những dòng chữ này nghĩa là anh đã không còn ở bên em nữa.

Anh cũng như em, cũng từng trải qua những giờ phút khổ đau nhất của cuộc đời. Nhưng dù đau đớn cách mấy, anh vẫn mong anh là người chịu thay em tất cả.

Anh để lại cho em toàn bộ công trình nghiên cứu của anh nằm trong cuốn sổ này.

Anh đã dùng nó để đưa em trở lại. Không chỉ một lần. Nhưng anh đã duy trì được tuổi thọ của em gần với bản gốc nhất.

Hãy dùng nó để đưa anh trở lại.

Sẽ không có gì chia cắt được chúng ta nữa.

Kể cả thời gian.

Bà rùng mình.

Tất cả là sự thật ư?

Đây là mơ hay thực?

Đây là thực hay mơ?

Bà là ai?

Bà là cái gì?

Bà đánh rơi cuốn sổ xuống nền đất khi đọc đến dòng cuối cùng.

Thật ra anh cũng giống như em, là một người nhân bản. ./.

Lưu Quang Minh – 4/2014

Ca khúc chủ đề sách: *Diết Cho Người Tôi Yêu*

Sáng tác & Trình bày
Lưu Quang Minh

Đã nhiều lần trông thấy em,
Những giọt nước mắt ướt nhòa...
Đã nhiều lần tim anh đau nhói lên nào em có biết chẳng?
Chỉ muốn ôm em vào đây...
Hãy khóc trên vai anh này...
Nói hết ra đi... tâm tư vùi sâu trong đáy tim...

Chỉ cần nhìn em mỉm cười,
Những nụ cười tươi với đời...
Chỉ cần bình yên thế thôi... giữa bao nhiêu nỗi trôi...
Đã tốt với anh lắm rồi!
Người anh yêu thương ơi cứ bước tiếp đi...
Anh luôn dõi theo em đằng sau...

Đường đời còn bao chông gai,
Và còn thật nhiều đổi thay...
Dù rằng chẳng thể sánh vai,
Chung đôi với em trên đường

Một người nào cầm tay em?
Một người nào kề vai em?
Một người nào đang chờ che...
Cho em lúc vui hay buồn?

Dù đường một mình em đi,
Vẫn còn anh đây phía sau...
Lặng thầm ôm những đòn đau...
Trong tim mãi mơ bóng hình...
Em là hồng nhan của anh!

Đã nhiều lần trông thấy em,
Những giọt nước mắt ướt nhòa...
Đã nhiều lần tim anh đau nhói lên nào em có biết chẳng?

Chỉ muốn ôm em vào đây...
Hãy khóc trên vai anh này...
Nói hết ra đi... tâm tư vùi sâu trong đáy tim...

Chỉ cần nhìn em mỉm cười,
Những nụ cười tươi với đời...
Chỉ cần bình yên thế thôi... giữa bao nhiêu nỗi trôi...
Đã tốt với anh lắm rồi!
Người anh yêu thương ơi cứ bước tiếp đi...
Anh luôn dõi theo em đằng sau...

Đường đời còn bao chông gai,
Và còn thật nhiều đổi thay...
Dù rằng chẳng thể sánh vai,
Chung đôi với em trên đường

Một người nào cầm tay em?
Một người nào kề vai em?
Một người nào đang chở che...
Cho em lúc vui hay buồn?

Nàng là người mà tôi yêu!
Nàng là tình yêu rất sâu!
Nàng là duy nhất với tôi...
Nhưng anh biết chẳng bao giờ...
Em là hồng nhan của anh!

Chuyện về hồng nhan trong tôi!
Chuyện về tình yêu khôn nguôi!
Rồi thời gian cũng sẽ trôi...
Em tôi chắc có yên vui?
Tôi chúc cho em gặp người...
Yêu em... như tôi... yêu em...

Henry David Thoreau (1817 – 1862): Triết gia, thi sĩ, nhà tiểu luận người Mỹ.

Hanukkah: Một lễ hội truyền thống kéo dài 8 ngày của người Do Thái.

Mẹ Teresa (1910 – 1997): Một nữ tu Công giáo người Albania, là nhà sáng lập Dòng Thừa sai Bác ái ở Calcutta, Ấn Độ, năm 1950. Trong hơn 40 năm, bà chăm sóc người nghèo, người bệnh tật, trẻ mồ côi, người hấp hối, trong khi hoàn tất nhiệm vụ lãnh đạo dòng tu phát triển khắp Ấn Độ và đến các quốc gia khác.

Albert Schweitzer (1875 – 1965): Tiến sĩ, bác sĩ, nhà triết học, thần học người Đức. Ông đoạt giải Nobel Hòa bình năm 1952 vì đã có công lớn trong giúp đỡ người châu Phi, bắt chắp gian khổ, bệnh tật.

Auschwitz: Trại giam giữ tù nhân khét tiếng tàn bạo của Đức quốc xã.

Leonard Bernstein (1918 – 1990): Huyền thoại của nhạc cổ điển Mỹ. Ông được xem là nhạc trưởng vĩ đại, một pianist hoàn hảo, đồng thời là một trong số những nhà soạn nhạc xuất sắc nhất nước Mỹ.

Holocaust: Tên gọi nạn tàn sát khoảng 6 triệu người Do Thái và nhiều nhóm thiểu số khác ở châu Âu và Bắc Phi do phát xít Đức và các nước cùng phe gây ra trong Thế chiến thứ hai.

Duomo Pieta: Nhà thờ Duomo của Ý được xây dựng vào thế kỉ 14, bên trong có bức tượng Pieta – một tuyệt tác bằng đá cẩm thạch của kiến trúc sư vĩ đại Michelangelo (1475 – 1564).

Dylan Thomas (1914 – 1953): Nhà thơ nổi tiếng nước Anh.

Johann Sebastian Bach (1685 – 1750): Nhà soạn nhạc thiên tài người Đức.

Inuit: Một tộc người sống ở vùng Bắc Mỹ, gần Bắc Cực, trên đảo Groenland, tại eo biển Bering.

Camillo: Một tên gọi khá phổ biến của người Ý.

Model-T: Mẫu xe hơi nổi tiếng của công ty Ford, được tung ra thị trường lần đầu tiên vào năm 1908 và chấm dứt sản xuất vào năm 1927 với hơn 15 triệu chiếc đã được bán ra. Đây là dòng xe hơi đầu tiên tiếp cận với giới bình dân, được xem là sản phẩm mở ra thời đại xe hơi cho thế giới và được bình chọn là “mẫu xe của thế kỷ”.

Kipbi: Một loại bài phổ biến ở các nước nói tiếng Anh, có thể chơi được từ 2 đến 4 người.

1. Cán kịch là một thể loại kịch truyền thống của Trung Quốc.

* Mary Kay Ash (1918 – 2001): Nữ doanh nhân người Mỹ, người sáng lập nên hãng mỹ phẩm Mary Kay – ND.

* John Wesley (1703 – 1791): Nhà thần học, nhà truyền giáo và là nhà sáng lập Phong trào giám lý – ND.

* Virgil (70 TCN – 19 TCN): Tên thường gọi của Publius Vergilius Maro, nhà thơ lớn của La Mã cổ đại, người sáng tạo ra thể loại thơ sử thi – ND.

* Walter Wheeler (1841 – 1907): Cầu thủ bóng chày người Anh – ND.

* Super Bowl: Giải vô địch của Liên đoàn bóng bầu dục quốc gia, hiệp hội hàng đầu của bóng bầu dục Mỹ kể từ năm 1967. Trong hầu hết các năm qua, Super Bowl là chương trình được theo dõi nhiều nhất trong các chương trình phát sóng của truyền hình Mỹ. Ngày đấu chung kết của giải Super Bowl không chỉ là một trong những sự kiện thể thao lớn nhất mà bây giờ được coi như ngày lễ của Hoa Kỳ – ND.

* Ray Kroc (1902 – 1984): Một trong những nhân vật có ảnh hưởng nhất thế giới do tạp chí Times bình chọn. Năm 1955, được thừa kế một công ty quy mô nhỏ McDonald's, Kroc đã xây

dựng, phát triển nó trở thành thương hiệu thức ăn nhanh nổi tiếng nhất thế giới. Chính sự thành công của tập đoàn này không chỉ mang lại cho ông lợi nhuận lớn với hơn 500 triệu USD mà còn giúp Ray Kroc được biết đến với danh hiệu bất hủ Vua hamburger – ND.

* Hannibal (247 TCN – 183 TCN): Một tướng lĩnh và nhà chiến thuật quân sự người Carthage. Chữ “Hannibal” nghĩa là “niềm vui của thần Baal” (vị thần chủ của người Carthage), còn dòng họ “Barca” của ông có nghĩa là “tia chớp”. Ông được công nhận là một trong những vị tướng và nhà chiến thuật tài ba nhất trong lịch sử quân sự thế giới. Ông cũng được biết đến với một câu nói nổi tiếng: “Chúng ta sẽ hoặc tìm, hoặc tạo ra một con đường” – ND.

* Hunter S. Thompson: Nhà báo Mỹ nổi tiếng với thể loại phóng sự – ND.

* Hare Krishnas: Tên đầy đủ là The International Society for Krishna Consciousness, là một tổ chức tôn giáo của đạo Hồi, được thành lập ở thành phố New York năm 1966 – ND.

* Margaret Mead (1901 – 1978): Nhà nhân loại học người Mỹ và là diễn giả thường xuyên xuất hiện trên các phương tiện thông tin đại chúng những năm 60 và 70 – ND.

* Felix Adler (1851 – 1933): Nhà nghiên cứu đạo đức, chính trị và xã hội người Do Thái và là một nhà cải cách xã hội. Ông là người tạo nên Phong trào văn hóa đạo đức và được xem là một trong những người có ảnh hưởng nhất tới phong trào Chủ nghĩa Do Thái nhân văn – ND.

* Eldrige Cleaver (1935 – 1998): Thành viên lãnh đạo của Đảng Báo Đen và tác giả của cuốn sách Soul on Ice – ND.

* Nordstrom: Chuỗi cửa hàng bách hóa do gia đình Nordstrom thành lập năm 1901 tại Seattle, Washington, Hoa Kỳ, đặt dịch vụ khách hàng lên làm tôn chỉ cao nhất – ND.

* PBX (Private Branch Exchange): Có nghĩa là tổng đài điện thoại nội bộ, là một mạng điện thoại riêng được sử dụng trong phạm vi một công ty – ND.

* Dale Carnegie (1888 – 1955): Tên đầy đủ là Dale Breckenridge Carnegie, là nhà văn, nhà thuyết trình người Mỹ, nổi tiếng với cuốn sách How to win friends and influence people (Đắc nhân tâm) được viết năm 1936, một cuốn sách thuộc hàng bán chạy nhất và được biết đến nhiều nhất cho đến tận ngày nay – ND.

* Susan RoAne: Nhà văn, diễn giả hàng đầu thế giới người Mỹ – ND.

* Lord Chandos: Nhân vật hư cấu trong tác phẩm The Letter of Lord Chandos (Bức thư của Lord Chandos) của tác giả Hugo von Hofmannsthal – BT.

* Francois de La Rochefoucauld (1613 – 1680): Nhân vật thuộc đời thứ sáu của dòng họ La Rochefoucauld. Ông lưu danh hậu thế với tư cách nhà văn, nhà triết học với những chiêm nghiệm nhân sinh được đúc kết thành những câu danh ngôn bất hủ – BT.

* Joseph Pulitzer (1847 – 1911): Chủ bút báo New York World New York World, là người đề xuất giải Pulitzer – giải thưởng được trao cho nhiều lĩnh vực, trong đó quan trọng hơn cả là báo chí và văn học – ND.

* Thomas Jefferson (1743 – 1826): Tổng thống thứ 3 của Hoa Kỳ, là người dự thảo bản Tuyên ngôn độc lập năm 1776 và người thiết lập nên trường đại học Virginia – ND.

* Adolf Hitler (1889 – 1945): Người đứng đầu chế độ phát xít Đức, gây nên cuộc chiến tranh thế giới thứ Hai – ND.

* Ambrose Bierce (1842 – 1914): Nhà báo, nhà phê bình văn học, cây bút truyện ngắn người Mỹ. Vì quan điểm nhạo báng cũng như sự sôi nổi trong vai nhà phê bình, ông được đặt biệt

hiệu “Bitter Bierce” (Bierce chua cay). Ông nổi tiếng đến mức người ta nói rằng ý kiến ông về bài báo hay bài thơ có thể bắt đầu hay kết thúc sự nghiệp của một tác giả – ND.

* IPO (Initial Public Offering): Phát hành lần đầu (cổ phiếu) ra công chúng – ND.

* Philip Gilbert Hamerton (1834 – 1894): Tác giả chuyên viết sách “học làm người”, là tác giả cuốn Human Intercourse – ND.

* MySQL: Hệ quản trị cơ sở dữ liệu mã nguồn mở phổ biến nhất thế giới và được các nhà phát triển rất ưa chuộng trong quá trình phát triển ứng dụng vì MySQL là cơ sở dữ liệu tốc độ cao, ổn định, dễ sử dụng, có tính khả chuyển, hoạt động trên nhiều hệ điều hành, cung cấp một hệ thống lớn các hàm tiện ích rất mạnh – ND.

* Dorothy Sarnoff: Nữ diễn giả hàng đầu người Mỹ – ND.

* Dorothy Parker (1893 – 1967): Nhà thơ, nhà phê bình, nhà văn người Mỹ nổi tiếng với tài hóm hỉnh và châm biếm – ND.

* Jane Wagner: Nhà viết kịch, nhà văn, một trong những tác giả của loạt truyện Chicken Soup for the Soul – ND.

* Oracle: Tên của một hãng phần mềm, một hệ quản trị cơ sở dữ liệu phổ biến trên thế giới. Hãng Oracle ra đời vào những năm 70 của thế kỷ XX tại Hoa Kỳ – ND.

* Sun: Một công ty sản xuất phần mềm, bóng bán dẫn và máy tính được thành lập năm 1983, có trụ sở tại Thung lũng Silicon – ND.

* Larry Ellison (1944 –): Đồng sáng lập và CEO của hãng phần mềm doanh nghiệp lớn Oracle, là một tỷ phú vượt lên số phận – ND.

* Morgan Stanley: Ngân hàng đầu tư, một công ty chứng khoán có trụ sở chính tại Hoa Kỳ, được thành lập năm 1935. Đây là một trong những thể chế tài chính lớn nhất của thế giới, phục vụ những nhóm đối tượng là chính phủ, tổ chức tài chính khác và cá nhân – ND.

* McKinsey & Company: Công ty tư vấn nổi tiếng, được săn đón và thành công bền vững. Đội ngũ chuyên gia chiến lược ưu tú của công ty đã đào tạo được nhiều CEO hàng đầu thế giới – ND.

* Anton Chekhov (1860 – 1904): Nhà viết kịch người Nga nổi tiếng và có ảnh hưởng lớn trên thế giới với thể loại truyện ngắn – ND.

* Evelyn Waugh (1903 – 1966): Là một nhà văn người Anh. Ông viết tiểu thuyết, tự truyện và sách du lịch. Ông là tác giả cuốn tiểu thuyết nổi tiếng Brideshead Revisited (Thăm lại Brideshead) đã được đạo diễn Julian Jarrold chuyển thể thành phim – ND.

* Walt Mossberg (1947 –): Cây bút công nghệ của tạp chí The Wall Street Journal, người có rất nhiều năm làm việc trong lĩnh vực viết về công nghệ và là người sắp đặt cho cuộc gặp mặt lịch sử giữa Steve Jobs và Bill Gate năm 2008 – ND.

* TechCrunch: Blog công nghệ nổi tiếng nhất thế giới – ND.

* Fox Interactive: Một đơn vị của tập đoàn News Corporation bao gồm giải trí, tin thời sự, thể thao trên Internet – ND.

* CalIPERS: Hệ thống hưu trí công chức California. Cơ quan phụ trách hưu trí và các khoản phúc lợi y tế cho các công chức của bang California – BT.

* Steve Wozniak (1950 –): Kỹ sư máy tính người Mỹ và là người đồng sáng lập nên công ty máy tính nổi tiếng Apple – ND.

* Hewlett-Packard: Viết tắt là HP, là tập đoàn công nghệ thông tin lớn nhất thế giới tính theo

doanh thu, được thành lập năm 1939 tại Palo Alto, Hoa Kỳ và hiện có trụ sở tại Cupertino, bang California, Hoa Kỳ – ND.

* Tickle.com: Trang web cho phép mọi người đánh giá cá tính và chính bản thân mình thông qua các bài test [mà phần lớn] có căn cứ khoa học nhằm tìm hiểu về hành vi con người. Tickle được Monster mua lại năm 2004 với giá khoảng 100 triệu đô la – ND.

* Paul Graham (1964 –): Lập trình viên, nhà đầu tư mạo hiểm, Paul nổi tiếng với việc sáng lập nên Viaweb (sau này Yahoo mua lại đổi thành Yahoo! Store) và sáng lập của Y-Combinator – quỹ đầu tư mạo hiểm chỉ dành cho việc đầu tư vào các ý tưởng mới. Cùng với Guy Kawasaki (tác giả cuốn sách này), Paul Graham được biết đến như là một trong hai tượng đài sống trong thế giới khởi nghiệp công nghệ. Những bài học cùng lời khuyên của ông luôn luôn là kim chỉ nam cho bất kì một công ty nào muốn khởi nghiệp trong lĩnh vực công nghệ – ND.

* Ann Winbald: Nữ lập trình có ảnh hưởng nhất trong thế giới công nghệ – ND.

* Adobe: Một tập đoàn phần mềm máy tính của Hoa Kỳ có trụ sở chính đặt tại San Jose, California, Hoa Kỳ, được John Warnock và Charles Geschke thành lập vào tháng 12 năm 1982 – ND.

* Xerox: Một công ty dịch vụ kỹ thuật trị giá 8,54 tỉ bảng Anh và là một trong những thương hiệu được công nhận ngay lập tức trên thế giới – ND.

* Sequoia Capital: Tên một công ty quỹ đầu tư nổi tiếng ở Mỹ – ND.

* Herbert Hoover (1874 – 1964): Tổng thống thứ 31 của Hoa Kỳ, là một kỹ sư mỏ nổi tiếng và là một nhà cầm quyền theo chủ nghĩa nhân đạo. Ông là người đã xúc tiến hiện đại hóa nền kinh tế dưới thời hai tổng thống Warren Harding và Calvin Coolidge – ND.

* Ezra Pound (1885 – 1972): Nhà thơ, dịch giả, nhà phê bình người Mỹ, một đại diện xuất sắc của trào lưu văn học Anh Mỹ hiện đại nửa đầu thế kỷ XX. “Trong số những người còn sống, ông là người đã làm nhiều nhất để đánh thức những khát khao mới mẻ trong thơ ca”, theo lời nhà thơ Carl Sandburg – ND.

* Doanh nhân nội tại: những người khởi nghiệp từ công ty đang hoạt động – BT.

* George Bernard Shaw (1856 – 1950): Nhà soạn kịch người Anh gốc Ireland đoạt giải Nobel văn học năm 1925 – ND.

* Con bò hái ra tiền (cash cow): Ý chỉ sản phẩm nổi tiếng – ND.

* Hai gã ở gara: Ý chỉ Steve Jobs và Steve Wozniak, hai người đồng sáng lập Apple – ND.

* MIT: Học viện công nghệ Massachusetts, Hoa Kỳ – ND.

* John Milton (1608 – 1674): Nhà thơ, soạn giả, nhà bình luận văn học người Anh. Ông nổi tiếng với bài thơ “Thiên đường đã mất” (Paradise Lost), “Thiên đường trở lại” (Paradise Regained) và Areopagitica – bài luận lên án sự kiểm duyệt – ND.

* Biến công nghệ thành sản phẩm – ND.

* William Shakespeare (1564 – 1616): Nhà thơ, nhà soạn kịch thiên tài người Anh – ND.

* Wendy: Tên đầy đủ là Wendy's Old Fashioned Hamburgers, là một hệ thống nhà hàng ăn nhanh nổi tiếng về hamburger – ND.

* César Chávez (1927 – 1993): Công nhân, nhà lãnh đạo người lao động, nhà hoạt động vì dân quyền người Mỹ. Ông là người đồng sáng lập Hiệp hội người lao động nông trại quốc gia Hoa Kỳ – ND.

* Nelson Mandela (1918 –): Tổng thống Nam Phi từ 1994 – 1999 và là tổng thống đầu tiên được bầu cử dân chủ theo phương thức phổ thông đầu phiếu. Trước khi trở thành tổng thống, ông là nhà hoạt động chống chủ nghĩa phân biệt chủng tộc và là người đứng đầu phái vũ trang của Đảng quốc đại (ANC). Ông cũng là người nhận được giải thưởng Nobel Hòa bình năm 1993 – ND.

* David Livingstone (1813 – 1873): Nhà truyền giáo người Scotland thuộc Hội truyền giáo London và là nhà thám hiểm khám phá khu vực Trung Phi. Ông là người châu Âu đầu tiên nhìn thấy thác Victoria. David Livingstone là nhân vật thứ 98 trong số 100 người Anh vĩ đại nhất thuộc mọi thời đại theo kết quả một cuộc bầu chọn được đài BBC tiến hành năm 2002 – ND.

* Jaguar (báo đốm): Hãng sản xuất xe ô tô hạng sang của Anh được thành lập năm 1922, có trụ sở tại Whitley, Coventry, Vương quốc Anh – ND.

* G. B. Trudeau: Đã theo dõi và tìm hiểu 40 năm của nền văn hóa Mỹ qua sáu cuộc chiến tranh và tám chính quyền tổng thống – BT.

* David Letterman: Người dẫn chương trình truyền hình và một diễn viên hài. Ông phụ trách chương trình Trò chuyện đêm khuya trên kênh truyền hình CBS. Năm 1996, ông được bình chọn là một trong 50 ngôi sao truyền hình nổi tiếng mọi thời đại – ND.

* Guy Lombardo (1902 – 1977): Nghệ sỹ violin nổi tiếng người Mỹ gốc Canada – ND.

* Lão Tử: Nhân vật chính yếu trong triết học Trung Quốc, sống vào khoảng thế kỷ thứ 6 TCN, được coi là người đã viết Đạo đức kinh (cuốn sách của Đạo giáo có ảnh hưởng lớn), và được công nhận là khai tổ của Đạo giáo – ND.

* David Ogilvy (1911 – 1999): Được mệnh danh là cha đẻ của ngành quảng cáo – ND.

* R & D: Hoạt động nghiên cứu và phát triển – BT.

* Tom Bodett (1955 –): Tác giả, diễn viên lồng tiếng, người dẫn chương trình truyền thanh nổi tiếng người Mỹ – ND.

* Mortimer Feinberg và John J. Tarrant: Đồng tác giả cuốn sách “Tại sao người thông minh lại làm điều ngu ngốc” – BT.

* Gary Hart và Donna Rice: Được coi là một trong những vụ bê bối tình ái nổi tiếng trong lịch sử Mỹ giữa ứng cử viên hàng đầu cho vị trí tổng thống của đảng Dân chủ, Gary Hart với Donna Rice – ND.

* Dennis Kozlowski: CEO của công ty Tyco International Ltd, bị kết tội vào ngày 17/6/2005 về tội gian lận công quỹ và phải nhận hình phạt 25 năm tù – ND.

* Vua David: Chàng trai chẵn cừu khôn ngoan, đã đánh bại gã khổng lồ Goliath để từ địa vị thấp hèn trở thành vị vua danh tiếng với những chiến công lẫy lừng.

* Bathsheba: Con gái của Eliam, vốn là vợ của Uriah xứ Hittite, sau lấy vua David.

* Watergate: Vụ bê bối chính trị đã khiến tổng thống Nixon phải tuyên bố từ chức. Nixon là tổng thống duy nhất của nước Mỹ phải rời khỏi chiếc ghế quyền lực khi chưa hết nhiệm kỳ – ND.

* Whitewater: Cuộc điều tra bất động sản liên quan đến gia đình tổng thống Bill Clinton, tuy nhiên kết luận đưa ra là Clinton không dính líu gì trong vụ tai tiếng này – ND.

* Anton Lavey (1930 – 1997): Người sáng lập của giáo hội Satan. Ông từng tuyên bố không có những cảm hứng như Hữu thần – ND.

* Enron Corporation: Được thành lập vào năm 1985, với doanh thu lên đến 101 tỷ USD trong

năm 2000. Họ từng là tập đoàn năng lượng hùng mạnh nhất của Mỹ, hoạt động ở trên 40 nước và hậu thuẫn mạnh mẽ cho Tổng thống Bush. Thế nhưng, qua nhiều vụ làm ăn man trá, hối lộ, hiện nay các khoản nợ lên đến 15 tỷ USD và công ty hoàn toàn mất khả năng chi trả – ND.

* Chuck Palahniuk: Tác giả của nhiều tiểu thuyết đã được chuyển thể thành phim, trong đó có tiểu thuyết Đồi đầu hay chết mòn (được dựng thành bộ phim Fight Club) được xem là cuốn sách gối đầu giường của những nhà phê bình văn chương về vấn đề mâu thuẫn xã hội trong thế giới hậu hiện đại – ND

* Friedrich Nietzsche (1844 – 1900): Nhà triết học người Phổ, không được đánh giá cao trong thời đại của ông, nhưng đầu thế kỷ XX, ông đã được giới trí thức ở Đức, Pháp và Anh công nhận. Nietzsche là người có ảnh hưởng trực tiếp và gián tiếp tới thuyết hiện sinh, chủ nghĩa hậu hiện đại, phân tâm học và nhiều tư tưởng theo sau đó – ND.

* Sáu sigma: Hệ thống bao gồm các công cụ và chiến lược nhằm nâng cao quá trình hoạt động do hãng Motorola phát triển đầu tiên vào năm 1985. Mục đích của sáu sigma là nâng cao chất lượng của quá trình cho ra thành phẩm bằng cách nhận diện và loại bỏ những nguyên nhân gây lỗi và khuyết tật, giảm thiểu tối đa độ bất định trong sản xuất và hoạt động kinh doanh – BT.

* Carl Rogers (1902 – 1987): Được biết đến là một trong những người đặt nền tảng cho việc nghiên cứu liệu pháp tâm lý và được vinh danh vì những cống hiến tiên phong của ông trong cách tiếp cận nhân văn có tầm ảnh hưởng sâu rộng trong tâm lý học. Rogers được xem là một trong sáu nhà tâm lý học kiệt xuất nhất của thế kỷ XX và được xếp thứ hai sau Sigmund Freud – ND.

* Dwight D. Eisenhower (1890 – 1969): Tướng 5 sao trong lục quân Hoa Kỳ và là Tổng thống Hoa Kỳ thứ 34 từ năm 1953 đến 1961 – ND.

* Robert W. Sarnoff (1918 – 1997): Chủ tịch của NBC và RCA – tập đoàn truyền thông và radio của Mỹ – BT.

* Wayne Gretzky: Danh thủ khúc côn cầu – ND.

* Waterfall Forecast: Mô hình được các chuyên gia sử dụng để phân tích các hạng mục chính để xác định lỗ, lãi và cân bằng doanh thu – ND.

* Don Marquis (1878 – 1937): Nhà văn, nhà báo người Mỹ – BT.

* Alexa: Công ty chi nhánh của Amazon.com, chuyên cung cấp thông tin về lưu lượng truy cập đến các website – BT.

* Johann Wolfgang Von Goethe (1749 – 1832): Được coi là một trong những vĩ nhân của nền văn chương thế giới. Ông là một nhà thơ, nhà viết kịch, tiểu thuyết gia, nhà văn, nhà khoa học, họa sỹ của Đức. Tác phẩm kịch thơ Faust của ông là một trong những đỉnh cao của nền văn chương thế giới – ND.

* Lydia Sigourney (1791 – 1865): Nhà thơ nữ người Mỹ nổi tiếng trong những năm đầu và giữa thế kỷ XIX. Bà thường được nhắc đến như “nữ sỹ ngọt ngào của Hartford” – ND.

* Alain Van Der Heide (1970 –): Họa sỹ thiết kế có nhiều đóng góp cho các địa danh thương mại và cộng đồng khắp nơi trên thế giới – ND.

* Bán cứng: Dựa vào nỗi lo sợ, lòng tham của người mua để họ ra quyết định mua một cách nhanh chóng. Tuy nhiên vì mục đích là tăng doanh số tỉ lệ thuận với thiệt hại cho khách hàng nên “bán cứng” bị liệt vào danh sách “chơi không đẹp” trong marketing – BT.

* Martin Veitch: Cây bút công nghệ khởi nghiệp từ tạp chí PC Week. Các bài viết của anh

thường xuyên xuất hiện trên The Wall Street Journal phiên bản châu Âu, BBC News Online, CFO và the Guardian, và nhiều tạp chí danh tiếng khác – ND.

* Henry Ward Beecher (1813 – 1887): Nhà cải cách xã hội, diễn giả nửa cuối thế kỷ 19 – ND.

* CAPTCHA: Chuỗi ký tự mà thành viên phải điền vào khi mở tài khoản, là một dạng sắp đặt chữ đầu của Completely Automated Public Turing test to tell Computers and Humans Apart (Phép thử Turing công cộng hoàn toàn tự động để phân biệt máy tính với người), được Đại học Carnegie Mellon cố gắng đăng ký thương hiệu nhưng đã bị bác bỏ. Đây là quá trình máy tính yêu cầu người dùng hoàn tất một kiểm tra đơn giản mà máy tính có thể dễ dàng tạo ra và đánh giá nhưng không thể tự giải nó được. Vì máy tính không thể giải được CAPTCHA, nên đối tượng nào nhập đúng chuỗi ký tự đó sẽ được coi là con người – ND.

* Katherine Paterson (1932 –): Nhà văn Mỹ chuyên viết truyện cho thiếu nhi – ND.

* Geodude và Lickitung: Hai nhân vật trong phim hoạt hình Pokémon – BT.

* Abraham Lincoln (1809 – 1865): Tổng thống thứ 16 của Hoa Kỳ. Ông là một trong những người đã thiết lập Đảng Cộng hòa năm 1854, lãnh đạo Hoa Kỳ vượt qua cuộc khủng hoảng và chấm dứt chế độ nô lệ – ND.

* Mazel tov: Từ thường được dùng để chúc tụng trong trường hợp hoặc sự kiện vui vẻ, có nghĩa tương đương “good luck” (chúc may mắn) hay “Congratulations” (chúc mừng) – ND.

* Stephen Jay Gould (1941 – 2002): Một trong những tác giả dòng sách khoa học phổ thông có lượng người đọc đông đảo nhất thời ông. Phần lớn thời gian, ông giảng dạy sinh học ở đại học Harvard – ND.

* Lyman Bryson (1888 – 1959): Nhà giáo dục, cố vấn truyền thông cho đài CBS – ND.

* Fall Out Boy: Nhóm nhạc rock của Mỹ được thành lập năm 2001 và được xếp hạng thứ 93 trong số những nghệ sĩ xuất sắc nhất từ năm 2000 đến năm 2010 do Billboard bầu chọn – ND.

* Arctic Monkeys: Nhóm nhạc rock của Anh được thành lập năm 2002 và là một trong những ban nhạc nổi danh nhờ Internet. Arctic Monkeys được xem là ban nhạc thay đổi cách thức hình thành cũng như marketing của các nhóm nhạc thời đại mới – ND.

* My Chemical Romance: Ban nhạc rock của Mỹ từng được đề cử giải thưởng Âm nhạc Mỹ và giải Grammy, được thành lập năm 2001, gồm các thành viên Gerard Way, Mikey Way, Frank Iero, Ray Toro và Bob Bryar – ND.

* Black-Eyed Peas: Ban nhạc rap, pop, hip hop đến từ Los Angeles, Mỹ. Ban nhạc đã từng 6 lần giành giải thưởng Grammy cho ban nhạc thể hiện pop hay nhất, thể hiện rap hay nhất, video âm nhạc thời lượng ngắn hay nhất trong các năm 2005, 2006, 2007 và 2010 – ND.

* Sidney Madwed (1948 –): Tác giả, diễn giả người Mỹ chuyên viết và diễn thuyết về vấn đề sử dụng người trong các công ty, thể chế, tổ chức – ND.

* Peter Drucker (1909 – 2005): Chuyên gia hàng đầu thế giới về tư vấn quản trị. Ông được coi là cha đẻ của ngành Quản trị kinh doanh hiện đại, là tác giả nhiều cuốn sách quản lý nổi tiếng, trong đó có cuốn Những thách thức của quản lý trong thế kỷ 21. Những đóng góp của ông được đánh giá rất cao, tạp chí Financial Times (Thời báo tài chính) đã bình chọn ông là một trong bốn nhà quản lý bậc thầy của mọi thời đại (cùng với Jack Welch, Philip Kotler và Bill Gates) – ND.

* John F. Kennedy (1917 – 1963): Tổng thống thứ 35 của Hoa Kỳ. Ông là chính khách trẻ tuổi

nhất từng đắc cử Tổng thống Hoa Kỳ – ND.

* Rick Cook (1944 –): Một nhà báo, một tin tặc máy tính và là cây bút nổi danh vì sự hài hước của mình – ND.

* George Carlin (1937 – 2008): Tác gia, nhà phê bình xã hội và diễn viên hài người Mỹ đã từng 5 lần giành giải thưởng Grammy danh giá cho các album hài của ông – ND.

* Cookie: Những phần dữ liệu nhỏ có cấu trúc được chia sẻ giữa trang web và trình duyệt của người dùng, được lưu trữ dưới những tệp dữ liệu nhỏ dạng văn bản (dung lượng dưới 4k). Chúng được các trang tạo ra để lưu trữ/truy tìm/nhận biết các thông tin về người dùng đã ghé thăm trang và những vùng mà họ đi qua trong trang – ND.

* Dịch nghĩa: Này Xá Lợi Tử, sắc chẳng khác gì không, không chẳng khác gì sắc, sắc chính là không, không chính là sắc, Thọ, Tưởng, Hành, Thức cũng đều như thế – BT.

* Carnegie Hall: Nhà hát lớn ở thành phố New York, Mỹ, nơi thường tổ chức các buổi hội thảo, diễn thuyết của những diễn giả hàng đầu thế giới – ND.

* Jascha Heifetz (1901 – 1987): Được xem là nghệ sĩ violin vĩ đại nhất của mọi thời đại – ND.

* Carl Philipp Emanuel Bach (1714 – 1788): Nhà soạn nhạc nổi tiếng người Đức – ND.

* Rosalind Russell (1907 – 1976): Nữ diễn viên nổi tiếng người Mỹ – ND.

* Robert C. Murphy (1926 – 2000): Luật sư, từng giữ chức Chánh án tòa án tối cao Maryland từ năm 1972 đến năm 1996 – ND.

* Điều luật quy định người bị bắt có quyền giữ im lặng – ND.

* Franklin D. Roosevelt (1882 – 1945): Tổng thống thứ 32 của Hoa Kỳ, là gương mặt trung tâm của các sự kiện thế giới giữa thế kỷ XX khi ông lãnh đạo Hoa Kỳ suốt thời gian có cuộc khủng hoảng kinh tế toàn cầu và chiến tranh thế giới – ND.

* Technorati: Tên đầy đủ là Technorati Media, do Dave Sifry thành lập có trụ sở chính ở San Francisco, California, Hoa Kỳ. Sản phẩm của Technorati Media là technorati, một công cụ tìm kiếm internet dùng để tìm blog, cạnh tranh với Google, Yahoo! và IceRocket. Tính đến tháng 4 năm 2007, Technorati có phụ lục gồm 75 triệu trang blog – ND.

* Malcolm S. Forbes (1919 – 1990): Doanh nhân người Mỹ, người sáng lập nên tạp chí Forbes – ND.

* George Eliot (1819 – 1880): Bút danh của nữ nhà văn người Anh Mary Anne Evans. Bà là một trong những nhà văn tiên phong của thời đại Victoria. Những tiểu thuyết của bà phản ánh đời sống trung lưu tại miền nông thôn nước Anh, nổi tiếng với những mô tả hiện thực đơn giản, tình cảm, tâm lý. Bà sử dụng bút danh nam cho các tác phẩm để đảm bảo rằng tác phẩm của bà được chú trọng, để mình không bị coi là một nhà văn lãng mạn đơn thuần – ND.

* Red flag: Nghĩa đen là cờ đỏ, ám chỉ hoặc báo động mối nguy sắp tới – ND.

* Buzz Lightyear: Tên một nhân vật hoạt hình trong bộ phim Toy Story (Câu chuyện đồ chơi) – ND.

* Quyền chọn (options): Một loại chứng khoán phát sinh, thể hiện quyền được chọn bán hoặc mua một loại cổ phiếu nào đó – BT.

* Craigslist: Một cộng đồng trực tuyến có tính năng phong phú, nơi mua bán, trao đổi các sản phẩm dịch vụ, các quảng cáo tìm việc và có cả các mục cá nhân, với 4 tỉ lượt truy cập mỗi tháng – ND.

* Ernest Henry Shackleton (1874 – 1922): Nhà thám hiểm người Ireland gốc Anh, là người dẫn đầu bốn cuộc thám hiểm đến châu Nam Cực – ND.

* Carol Dweck: Giáo sư tâm lý thuộc Đại học Stanford, người đã tiến hành nghiên cứu trên hơn 400 học sinh tiểu học ở khắp nước Mỹ trong suốt một thập kỷ để rút ra kết luận: khen ngợi, nhân mạnh hay chú trọng sự nỗ lực của trẻ sẽ giúp cải thiện tính kiên trì cũng như kết quả công việc trẻ làm hơn nhiều so với khen trẻ thông minh – ND.

* Ken Iverson: Giám đốc điều hành đã biến một công ty gần phá sản vào những năm 60 của thế kỷ trước thành công ty sản xuất thép lớn nhất và thành công nhất ở Mỹ – ND.

* P. J. O’rourke: Nhà báo, nhà châm biếm chính trị người Mỹ nổi tiếng, được so sánh ngang với Mark Twain về độ hài hước – ND.

* Piranha: Loài cá nước ngọt ở Nam Mỹ chuyên tấn công và ăn thịt các động vật sống – ND.

1. Henry David Thoreau (1817 – 1862): Nhà văn, nhà thơ, sử gia và triết gia người Mỹ – ND.

1. Thung lũng Silicon: Nơi có hàng ngàn tập đoàn công nghệ, trong đó có cả các công ty nằm trong danh sách Forbes 500 – ND.

2. Frank Sinatra (1915 – 1998): Một ca sỹ, diễn viên người Mỹ từng đoạt giải Oscar cho nam diễn viên phụ xuất sắc nhất cho bộ phim From Here to Eternity – ND.

3. Macintosh: hay Mac, là một dòng sản phẩm máy tính cá nhân của hãng Apple – BT.

(1) Masterwort: Một loại cây lâu năm có tên khoa học là *Peucedanum ostruthium*, rễ của nó có công dụng kháng khuẩn, lợi tiểu, giảm đau và tăng cường miễn dịch.

(2) Gypsywort: Một loài cây lâu năm có tên khoa học là *Lycopus europaeus*, có công dụng chữa lành các vết thương và giảm sốt.

(3) Motherwort (*Leonurus cardiaca*): Một loại thảo mộc lâu năm, được sử dụng như một vị thuốc trong y học cổ truyền, có tác dụng ngăn ngừa nhiễm trùng tử cung ở phụ nữ, giúp an thần và tăng cường sức khỏe tim mạch.

(4) Nguyên văn “Jack-o’-lantern”, dịch sát từng chữ có nghĩa là “Jack cầm lồng đèn” – chính là chiếc lồng đèn làm bằng củ cải hay bí ngô trong dịp lễ Halloween. Theo thần thoại Ireland, có một anh chàng tên Jack rất lém lỉnh, rần rật, chỉ thích đi lừa người khác. Gặp ai gã cũng lừa, đến quỷ cũng chẳng chừa. Một lần Jack lừa một con quỷ trèo lên cây sau khi nó định lừa Jack để lấy cướp linh hồn. Quỷ trèo lên cây rồi, Jack khắc hình thánh giá quanh thân cây. Quỷ không thể trèo xuống vì nó rất sợ hình chữ thập, thế là quỷ bắt đầu van xin. Nó thề sẽ không bao giờ cướp linh hồn Jack nữa nếu gã chịu xóa hết các hình thánh giá trên cây để nó leo xuống. Khi Jack chết, thiên đường không mở cửa cho gã bởi quá khứ toàn đi lừa người, thế là gã lủi thủi đi xuống địa ngục. Nhưng khi tới cổng địa ngục, quỷ nhận ra Jack và nhớ tới thỏa thuận khi xưa nên Jack không được vào trú ngụ. Thế là linh hồn của Jack chẳng còn nơi định cư và cứ quanh quẩn chẳng biết đi về đâu. Cứ phải quờ quạng trong đêm tối, Jack xin quỷ chút lửa để soi đường. Cuối cùng quỷ thương tình ném cho anh chàng hòn than lấy từ bếp lửa địa ngục không bao giờ tắt. Và Jack lấy một củ cải đem khoét rỗng thành hình mặt quỷ, bên trong đặt hòn than. Và cứ thế mà Jack mãi lang thang trong lằn ranh thực-hư, giữa thiên đường và địa ngục, với chiếc lồng đèn trên tay... Sau này vào thế kỷ 19 khi người Ireland di cư đến Mỹ thì củ cải được thay thế bằng bí ngô và hình tượng ấy đến giờ đã trở thành biểu trưng của lễ Halloween trên khắp toàn cầu.

99. Túc Yeltsin.

100. Cháu Thành Cát Tư Hãn, từng chỉ huy quân Mông Cổ tiến đánh châu Âu, thống trị nước Nga vào thế kỷ XIII và lập ra quốc gia Kim Trướng.

101. Ta phải nói thêm rằng với thỏa thuận Belovezh do Yeltsin ký, lãnh thổ nước Nga bị mất đi nhiều hơn nhiều so với hòa ước Brest “sỉ nhục”. (Chú thích của tác giả).

102. Tên các tướng chỉ huy quân Bạch vệ chống lại nhà nước Xô viết trong những năm nội chiến (1917-1923).

103. Người đã sáp nhập Crimea vào lãnh thổ Nga năm 1783.

104. Người đã ra lệnh xây dựng pháo đài Groznaya, sau này là thành phố Grozny, thủ phủ Chechnya sau khi nhậm chức Tư lệnh quân đội Nga ở Gruzia.

105. G. E. Burbulis (sinh năm 1945): từng giữ các chức vụ Quốc vụ khanh Liên bang Nga, Phó Thủ tướng thứ nhất, Quốc vụ khanh thuộc Tổng thống Nga. Tốt nghiệp khoa triết học Đại học Tổng hợp Ural.

106. Vợ Yeltsin.

85. Tên những Dân ủy Nội vụ (ngành công an) dưới thời Stalin.

86. Thành phần Ủy ban gồm: Chủ nhiệm Ủy ban kiểm tra đảng thuộc Trung ương Đảng Cộng sản Liên Xô N. M. Shvernik (chủ tịch Ủy ban), Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng nước CHXHCN Xô viết Gruzia G. D. Dzhevakhishvili (thay cho Bí thư thứ nhất Trung ương Đảng Cộng sản Gruzia V. P. Mzhavanadze bị “ôm đột ngột”), Bí thư thứ nhất Thành ủy Moskva Đảng Cộng sản Liên Xô, P. N. Demichev, Chủ tịch Ủy ban an ninh quốc gia Liên Xô A. N. Shelepin và Chủ tịch Xô viết Moskva N. I. Dygai (Đurgai). (Chú thích của tác giả).

87. Câu nói trên được Pushkin đặt vào miệng Mozart trong tác phẩm bi kịch Mozart và Salieri của ông.

115. Khodynka: vụ giẫm đạp chen nhau nhận quà trong ngày đăng quang của Sa hoàng tại bãi Khodyn ngày 18 (30 theo lịch mới) tháng 5 năm 1896, khiến cho hơn 1300 người chết và hàng ngàn người bị thương. Sau đó Sa hoàng vẫn tiếp tục chương trình dạ hội, khiêu vũ. Tsushima (Đồi Mã): đảo của Nhật Bản giáp eo Triều Tiên và eo Tsushima, thông giữa biển Nhật Bản và biển Hoa Đông, nơi xảy ra trận hải chiến Nga-Nhật (1905) với thất bại nặng nề của quân Nga. Ngày Chủ nhật đẫm máu 9 (22)-1-1905: quân đội Sa hoàng đàn áp đoàn biểu tình ở Saint Petersburg, làm hàng trăm, thậm chí gần một ngàn người chết, vài trăm người bị thương. Vụ thảm sát Lena: vụ bắn giết công nhân bãi công ở mỏ vàng gần sông Lena (Siberia) ngày 4 (17)-4-1912 làm khoảng 270 người chết và 250-500 người bị thương.

116. Thượng phụ giáo chủ Tikhon sinh năm 1865, mất năm 1925.

117. Tên thật là Minei Gubelman (1878-1943), ủy viên UBTU, có thời kỳ là Bí thư ĐCS Liên Xô. Nhà tư tưởng về tôn giáo của ĐCS Liên Xô, thi hành chính sách vô thần, chống tôn giáo mạnh mẽ.

91. Đô đốc quân Bạch vệ thời nội chiến sau Cách mạng Tháng Mười ở Nga, bị xử tử năm 1920.

92. Thỏa ước xóa bỏ Liên Xô, thành lập Cộng đồng các quốc gia độc lập do ba nhà lãnh đạo Nga (Yeltsin), Belarus (Shushkevich) và Ukraina (Kravchuk) ký ngày 8-12-1991.

93. E. D. Stasova (1873-1966): ủy viên Trung ương ĐCS Nga (1918-1920), sau làm việc ở Quốc tế Cộng sản. Tro cốt được an táng trên tường thành Kremli. L. A. Fotieva (1881-1975):

thư ký riêng của Lenin (1918-1924).

94. Tên này được đặt theo kiểu Đức, phiên theo tiếng Anh là Saint-Petersburg (thành phố Thánh Pyotr/Peter). Đến năm 1914 đổi sang tên kiểu Nga là Petrograd. Thời kỳ 1924-1991 mang tên Leningrad.

95. Tạp chí Luận chứng và sự kiện.

70. Nhà văn Nga (1891-1926), chính ủy sư đoàn Chapaev, tác giả tiểu thuyết Chapaev đã dịch ra tiếng Việt (Sa-pa-ép).

71. Chúng tôi cũng muốn nhắc để các độc giả hiện nay nắm được chức vụ của các nhà lãnh đạo đó: I. V. Stalin - Tổng bí thư UBTƯ ĐCS Nga (Bolshevik), N. I. Bukharin - Tổng biên tập báo Sự thật, M. I. Kalinin - Chủ tịch BCHTƯ Liên Xô (về mặt danh nghĩa là nguyên thủ quốc gia), L. B. Kamenev và A. I. Rykov - Phó Chủ tịch Hội đồng dân ủy (Phó Thủ tướng) Liên Xô, L. D. Trotsky - Dân ủy phụ trách quân đội và hải quân kiêm Chủ tịch Hội đồng quân sự cách mạng Liên Xô. Bukharin và Kalinin là Ủy viên dự khuyết BCT UBTƯ ĐCS, những người còn lại là Ủy viên chính thức BCT. Vắng mặt trong cuộc họp là hai ủy viên BCT UBTƯ ĐCS: Chủ tịch Ban chấp hành Quốc tế Cộng sản G. Ye. Zinoviev (ai cũng biết là ông phát biểu ủng hộ đề nghị ướp xác) và Chủ tịch Hội đồng trung ương các công đoàn toàn liên bang M. P. Tomskey. (Chú thích của tác giả).

72. Nay thuộc Ukraina.

73. Nay thuộc Estonia.

74. Pantaleon (khoảng 275-khoảng 303), sinh ở Nicomedia (nay thuộc Thổ Nhĩ Kỳ), làm nghề thầy thuốc, bị hoàng đế La Mã xử tử vì theo đạo. Athos là tên bán đảo ở Đông Hy Lạp, nơi có ngọn núi cùng tên và 20 tu viện.

82. Một điều thú vị là L. B. Krasin, người năm 1924 chịu trách nhiệm giám sát công tác ướp xác Lenin, năm 1887 đã tốt nghiệp trường trung học này. Liệu Krasin có đoán trước được rằng thi hài Vladimir Ilyich giờ lại nằm trong tòa nhà ngôi trường quê hương của ông ở Siberia không! (Chú thích của tác giả).

83. Trong những năm 1990 nguyên phó giáo sư I. Zbarsky, người trước đó đã nhiều lần khẳng định rằng thi hài Lenin đặt trong Lăng là ‘một báu vật của dân tộc’, rằng việc gìn giữ thi hài của Người là chiến công của nền khoa học Xô viết, nhưng nay lại đưa ra những tuyên bố theo chiều hướng khác hẳn: rằng, thi hài Lenin trên Quảng trường Đỏ là ‘biểu tượng của một thời bạo quyền’, việc gìn giữ thi hài là một hành động dã man ‘không phù hợp với truyền thống của các dân tộc văn minh’, và ông ta, tức I. Zbarsky, chưa bao giờ yêu quý Lenin (báo Sự thật thanh niên ra ngày 23 tháng 2 năm 2000) và rằng phải ‘đem chôn’ Lenin. Trong thời gian Chiến tranh Vệ quốc vĩ đại, vị phó giáo sư mới 30 tuổi này, trong khi các bạn đồng trang lứa đang chiến đấu ngoài mặt trận với bọn phát xít, đâu có dám kêu gọi ‘chôn cất’ Lenin, vì nếu thế thì anh ta chắc chắn phải ra mặt trận. Suốt cuộc chiến tranh anh ta trốn trong hậu phương ở một nơi xa tít, dưới sự che chở áp ủ của người cha, hay nói một cách hình tượng là nấp sau thi hài Lenin. Năm 1942 thậm chí anh ta còn gia nhập Đảng Cộng sản Nga (Bolshevik). Tính cách vô đạo đức phát lộ đến mức kinh tởm của một kẻ cơ hội thấy rõ trong những lời bộc bạch của ông ta hiện nay. ‘Tôi luôn luôn phải nói trái lòng mình, – kẻ cơ hội đó thú nhận, – làm công việc tuyên truyền và thậm chí là thành viên cấp ủy đảng’ (I. Zbarsky, Mục tiêu số 1, trang 191). Lenin từng là thần tượng, nguồn nuôi sống, tạo ra đời sống sung túc, danh vọng và phần

thường cho I. Zbarsky. Chính trong Phòng thí nghiệm của Lăng, I. Zbarsky đã trưởng thành và định hình thành nhà khoa học. Nhưng khi thời thế đổi thay, Lenin bị công kích, bôi nhọ thì I. Zbarsky, lúc này đã trở thành viện sĩ, lại chạy sang với chủ mới. Hành động đó gọi là đào ngũ trong chiến đấu. (Chú thích của tác giả).

84. Dạng phòng truyền thống để sinh viên sinh hoạt, hội họp.

58. Từ Mavzoley (Lăng trong tiếng Nga) bắt nguồn từ tên gọi vua Mausolus. Lăng mộ ông vua này được xây dựng ở Halicarnassus (Tiểu Á) bởi các kiến trúc sư Pythis và Satyrus vào giữa thế kỷ IV trước Công nguyên (Chú thích của tác giả).

59. Thời điểm viết những ký ức này là vào năm 1937 (Chú thích của tác giả).

60. Bela Kun (1886-1938): một trong những người sáng lập ĐCS Hungary và lãnh đạo nước Cộng hòa Xô viết Hungary (1919), tham gia Ban lãnh đạo Quốc tế cộng sản. Bị Stalin xử bắn ở Nga.

61. Nguyên văn: Vasily Blazhennyi (Chân phước Vasily), chuyển sang tiếng Anh là Saint Basil [the Blessed].

62. Hiện nay lá cờ được lưu giữ tại các kho tàng của chi nhánh Bảo tàng Lịch sử quốc gia là “Bảo tàng V. I. Lenin” ở Moskva. (Chú thích của tác giả).

63. Các mô hình thu nhỏ của tòa Lăng thứ hai được lưu giữ tại các kho tàng của chi nhánh Bảo tàng lịch sử quốc gia là “Bảo tàng V. I. Lenin” và của Bảo tàng nghiên cứu khoa học kiến trúc quốc gia mang tên A. V. Shchusev ở Moskva. (Chú thích của tác giả).

64. Giấy vẽ cao cấp khó tẩy xóa, đặt theo tên nhà công nghiệp sản xuất giấy người Anh J. Whatman.

65. Tên viết tắt Liên bang Cộng hòa Xã hội chủ nghĩa Xô viết (Liên Xô) bằng tiếng Nga.

66. Bia đá trên mộ Napoléon ở Paris cũng được làm bằng đá thạch anh của vùng Karelia. (Chú thích của tác giả).

67. Tham gia ban giám khảo là các kiến trúc sư nổi tiếng nhất: L. N. Benua, I. V. Zholtovsky, I. I. Rerberg, I. A. Fomin, V. A. Shchuko, A. B. Shchusev và nhiều người khác nữa. (Chú thích của tác giả).

68. Kích thước của nó là $185 \times 220 \text{ cm}^2$. (Chú thích của tác giả).

69. Bộ chữ cái Arập vào những năm đó được dùng ở nước Cộng hoà Xã hội chủ nghĩa Xô viết Azerbaijan. (Chú thích của tác giả).

107. Trụ sở Xô viết Tối cao Liên bang Nga (nghị viện cũ), nay là trụ sở Chính phủ Nga. Còn gọi là Nhà Trắng.

97. Nay là Istaravshan, thuộc Tajikistan.

98. Nay là Turkmenbasy, thuộc Turkmenistan.

1. Lời bài hành khúc cánh mạng Các đồng chí, can đảm đi đều bước của Leonid Radin (Radin).

2. Lời ca trong vở opera Sông Đông êm đềm, nhạc I.I. Dzerzhinsky, lời thơ của L.I. Dzerzhinsky.

3. Ý nói khẩu hiệu Tự do, Bình đẳng, Bác ái. (Các chú thích đều của người dịch và Ban biên tập tiếng Việt, trừ khi có ghi chú khác).

4. 1797: năm diễn ra chính biến củng cố nền cộng hòa Pháp sau khi phái hữu nắm quyền. 1830: năm Cách mạng, liền sau đó Louis-Phillippe lên ngôi vua. 1848: năm Cách mạng và

nền Cộng hòa thứ hai ra đời. 1871: Napoléon III thoái vị sau khi thua trận trong chiến tranh Pháp-Phổ, dẫn tới sự ra đời của nền Cộng hòa thứ ba.

5. Xem phần phụ lục ở cuối sách.

6. V. A. Soloukhin (1924-1997): nhà văn Nga. Từng làm lính gác Điện Kremli (1942-1945).

7. A. N. Yakovlev (1923-2005): Tiến sĩ khoa học lịch sử, viện sĩ thông tấn Viện hàn lâm khoa học Nga. Từng là lính bộ binh chống phát xít Đức. Nguyên Viện trưởng Viện kinh tế thế giới và quan hệ quốc tế thuộc Viện hàn lâm khoa học Liên Xô, Trưởng Ban Tuyên truyền Trung ương Đảng Cộng sản Liên Xô, Bí thư Trung ương Đảng, ủy viên Bộ chính trị Trung ương Đảng. Ủng hộ mạnh mẽ đường lối cải tổ của Gorbachev.

8. Một hội kín coi nhau là huynh đệ, vốn bắt nguồn từ phường hội của các thợ nề Anh từ thời trung đại (vì thế có tên là freemasonry), sau trở thành một hội đoàn hướng đến lý tưởng cao cả như bác ái, bình đẳng và hoà bình. Các thành viên có đủ các tầng lớp (chính khách, nghệ sĩ, nhà khoa học,...), trong đó có nhiều nhân vật trọng yếu của cuộc cách mạng Pháp.

9. Tức Nicholas/Nikolai II, Nga hoàng cuối cùng, bị chính quyền cách mạng giết chết cùng gia đình năm 1918.

10. Hai nhà cách mạng Pháp: Jean-Paul Marat (1743-1793), bị một nữ thích khách đâm chết, và Honore-Gabriel Mirabeau (1749-1791).

11. Đảo ở Nam Đại Tây Dương, nơi Napoléon bị đày lần thứ hai cho đến khi chết.

12. Ngày chiếm ngục Bastille 14-7-1789, được lấy làm ngày Quốc khánh Pháp.

13. Lễ kỷ niệm 200 năm Cách mạng Pháp được tổ chức năm 1989.

14. Chữ “đỏ” (красный) trong tên gọi Quảng trường Đỏ vốn được dùng theo nghĩa cổ là “đẹp”. Một số thành phố cổ của Nga cũng có các quảng trường chính mang tên “đỏ/đẹp” tương tự.

15. Phong trào của những người Nga lưu vong, chủ yếu là trí thức, thay đổi thái độ từ chỗ chống đối chính quyền Xô-viết sang thừa nhận chính quyền này. Tên gọi “Đổi cột mốc” xuất phát từ tên tờ tạp chí (Smena vekh) của phong trào, xuất bản ở Pari thời kỳ 1921-1922. N. Ustryalov (1890-1937), nhà tư tưởng của phong trào “Đổi cột mốc”, đã quay về Liên Xô năm 1935 sau khi lưu vong, nhưng đến năm 1937 bị kết tội làm gián điệp và bị xử tử.

16. Đại Công tước Moskva, người đã đánh bại quân Tatar (Mông Cổ) trong trận Kulikovo (1380).

90. A. A. Vlasov (1900-1946) trung tướng Liên Xô, bị Đức bắt làm tù binh và hợp tác với Đức chống lại Liên Xô. Sau chiến tranh bị xử tử về tội phản quốc.

109. Khasan: hồ ở vùng Viễn Đông, gần biên giới với Triều Tiên. Khalkhin-Gol (Cáp Lạp Cáp Hà): sông ở vùng biên giới Mông Cổ và Trung Quốc, nơi quân đội Liên Xô cùng quân đội Mông Cổ đã đánh thắng quân Quan Đông của Nhật Bản năm 1939.

114. D. A. Volkogonov (1928-1995): Tiến sĩ sử học, viện sĩ thông tấn Viện hàn lâm khoa học Nga, thượng tướng. Từng làm Viện trưởng Viện lịch sử quân sự thuộc Bộ Quốc phòng Liên Xô nhưng bị mất chức năm 1991 vì “tội bôi đen lịch sử Liên Xô”, sau làm cố vấn về quốc phòng cho Tổng thống Nga Yeltsin. Có cha bị xử bắn và mẹ bị lưu đày dưới thời Stalin. Bộ ba tác phẩm viết về Lenin, Stalin và Trotsky được giải thưởng Nhà nước Nga 1996 về văn học nghệ thuật.

111. Tỳ phú Nga (sinh năm 1946), tiến sĩ khoa học kỹ thuật ngành toán, viện sĩ thông tấn Viện

hàn lâm Nga. Từng làm Phó thư ký Hội đồng An ninh thời Yeltsin, nhưng đến thời Putin bị kết tội và phải sống lưu vong.

112. Yushenkov (1950-2003) nguyên là đại tá quân đội. Phó tiến sĩ triết học. Một trong những thủ lĩnh của Đảng Nước Nga tự do, đại biểu Duma quốc gia. Bị ám sát chết.

113. Nước Nga ban đầu được chia thành 89 chủ thể hành chính, nay giảm còn 83 chủ thể. Một chủ thể có thể là một tỉnh, một vùng, một thành phố liên bang, một khu tự trị hay một nước cộng hòa.

96. Karbovanets là đơn vị tiền tệ của Ukraina thời kỳ 1992-1996; manat là đơn vị tiền tệ của Azerbaijan và Turkmenistan.

108. Chúng tôi trích dẫn thông tin báo chí. (Chú thích của tác giả).

17. Gorki (Горки - ‘khu đồi nhỏ’): khu dinh thự ở tỉnh Moskva, cách đường vành đai thành phố Moskva khoảng 10 km về phía nam, nơi dưỡng bệnh của Lênin trước khi mất. Sau khi Lênin mất được đổi tên là Leninskiye Gorki và trở thành bảo tàng. Cần phân biệt với Gorky (Горький) là tên cũ của thành phố Nizhny Novgorod từ năm 1932 đến 1990, đặt theo tên của văn hào Maxim Gorky.

18. Thơ Mayakovsky trong trường ca Vladimir Ilyich Lenin (1924). Bản dịch của Hoàng Ngọc Hiến trong Maiacốpski, con người, cuộc đời và thơ, NXB Đại học và trung học chuyên nghiệp, 1976.

19. L. B. Kamenev (1883-1936): ủy viên Bộ Chính trị Trung ương Đảng Cộng sản (BCT TƯ ĐCS) Bolshevik Nga và Phó Chủ tịch Hội đồng Dân ủy Nga, từng chủ trì các phiên họp của Bộ Chính trị khi Lenin ốm. Sau này bị Stalin bãi chức, khai trừ khỏi Đảng và bị xử bắn. G. Ye. Zinoviev (1883-1936): ủy viên BCT TƯ ĐCS Bolshevik Nga, Chủ tịch Ban chấp hành Quốc tế Cộng sản (1919-1926). Sau này bị bãi chức, khai trừ khỏi Đảng và bị xử bắn cùng với Kamenev, cùng được phục hồi danh dự năm 1988. M. I. Kalinin (1875-1946): người đứng đầu nhà nước Liên Xô về danh nghĩa trong nhiều năm, với cương vị Chủ tịch Ban chấp hành Trung ương (BCHTƯ) toàn Nga và Liên Xô (cơ quan quyền lực lập pháp tối cao), sau là Chủ tịch Xô viết Tối cao Liên Xô.

20. V. D. Bonch-Bruевич (1875-1955): nhà cách mạng, tiến sĩ khoa học lịch sử, từng làm Chánh văn phòng Hội đồng Dân ủy Nga.

21. Túc Krupskaya, vợ Lenin.

22. A. S. Yenukidze (1877-1937): bạn thời trẻ của Stalin, thư ký Đoàn Chủ tịch BCHTƯ Liên Xô (1922-1935). Sau bị khai trừ Đảng và bị xử bắn. Được phục hồi danh dự năm 1960.

23. F. E. Dzerzhinsky (1877-1926): thủ trưởng đầu tiên của cơ quan an ninh Liên Xô với chức danh Chủ tịch Ủy ban đặc biệt toàn Nga. V. V. Kuybyshev (1888- 1935): ủy viên BCT và Bí thư Trung ương ĐCS Bolshevik Nga, Phó Chủ tịch thứ nhất Hội đồng Dân ủy kiêm Chủ nhiệm Ủy ban Kế hoạch Nhà nước. T. V. Sapronov (1877-1937): từng làm thư ký Đoàn Chủ tịch BCHTƯ toàn Nga và ủy viên Đoàn Chủ tịch kiêm thư ký Hội đồng Trung ương các Công đoàn Liên Xô (đến năm 1924). Sau bị khai trừ Đảng và bị đàn áp, được phục hồi danh dự sau khi chết. Ye. M. Yaroslavsky (1878-1943): ủy viên Trung ương Đảng, ủy viên Ủy ban Kiểm tra Trung ương, viện sĩ, ủy viên ban Biên tập báo Sự thật.

24. Lời bài Hành khúc đưa tang, lời thơ của A. Arkhangelsky, thường sử dụng trong lễ tang cách mạng.

25. G. G. Yagoda (1891-1938): Dân ủy (tức Bộ trưởng) Nội vụ (1934-1936), sau bị Stalin xử tử.
26. B. V. Petrovsky (1908-2004): nhà ngoại khoa, Bộ trưởng Y tế Liên Xô (1965- 1980), viện sĩ Viện Hàn lâm Liên Xô/Nga và Viện Hàn lâm Y học Liên Xô/Nga.
27. Chi tiết hơn về nguyên nhân cái chết của V. I. Lenin được nói trong bài báo của viện sĩ B. Petrovsky “Vết thương và bệnh tình của V. I. Lenin” (báo Sự thật, 25, 26 tháng 11 năm 1990) và trong trả lời phỏng vấn của viện sĩ Viện Hàn lâm Y học Yu. Lopukhin “Bệnh tình và cái chết của V. I. Lenin: bịa đặt và sự thực” (tuần báo Công khai, 18 tháng 10 năm 1990) (Chú thích của tác giả).
28. Trích trong trường ca Vladimir Ilyich Lenin của Mayakovsky.
29. Hiện nay viên đạn được lưu giữ tại chi nhánh “Bảo tàng V. I. Lenin” của Bảo tàng lịch sử quốc gia ở Moskva (Chú thích của tác giả).
30. Thị trấn bên bờ vịnh Phần Lan, nơi Lenin ẩn náu tránh sự truy lùng gắt gao của Chính phủ lâm thời.
31. Xin lưu ý rằng những lời nói thể hiện tinh thần lạc quan cách mạng của G. M. Krzhizhanovsky đã trở thành những lời tiên tri: đất nước của Lenin đã trở thành quốc gia mà gần như ai cũng biết đọc biết viết, chấm dứt nạn thất nghiệp, đạt được những đỉnh cao khoa học và kỹ thuật, văn học và nghệ thuật, đã cứu các dân tộc châu Âu khỏi ách phát xít, đã đưa người lên vũ trụ (Chú thích của tác giả).
32. Xin lưu ý đây không phải cơ quan của Đảng Cộng sản Nga (Ủy ban Trung ương) mà là cơ quan quyền lực tối cao về mặt lập pháp của Liên Xô, do Đại hội các Xô viết bầu ra. Từ năm 1938 nó được thay thế bằng Xô viết Tối cao Liên Xô.
33. Thủ đô Gruzia.
34. Tên thật là Ismet Inonu (1884-1973), Pasha là tước hiệu cao quý. Sau này ông là Tổng thống thứ hai của Thổ Nhĩ Kỳ.
35. Nay là ngoại ô phía bắc Paris.
36. Tức La Habana, thủ đô Cuba.ư'''
37. Tên gọi cũ của Ulan Bator, thủ đô Mông Cổ.
38. Tên gọi cũ của Oslo, thủ đô Na Uy.
39. Trích trong trường ca Vladimir Ilyich Lenin của Mayakovsky, bản dịch của Hoàng Ngọc Hiến (sdd).
40. Trích trường ca của Mayakovsky.
41. Trích trường ca của Mayakovsky.
42. Nay là ga Leninskaya (Chú thích của tác giả).
43. Tức các bộ trưởng.
44. Otvovisty: phái cực Bolshevik hình thành năm 1908, đòi triệu hồi các đảng viên xã hội dân chủ ra khỏi Duma quốc gia, chấm dứt hoạt động hợp pháp, làm Đảng Xã hội dân chủ bị tách rời khỏi quần chúng. Năm 1909 nhập vào nhóm “Tiến lên”.
45. Mezhrayontsy: phái đảng viên xã hội dân chủ tồn tại ở Petrograd thời kỳ 1913-1917, gồm nhóm Trótkit, Menshevik, cực Bolshevik thỏa hiệp, đa số thành viên nhóm “Tiến lên”. Chủ trương dung hòa hai phái Bolshevik (“Đa số”) và Menshevik (“Thiểu số”) trong một Đảng Xã hội dân chủ “thống nhất”. Đến năm 1917 đa số họ đoạn tuyệt với nhóm Menshevik phòng thủ,

trở thành những người Bolshevik.

46. Nhóm trong Đảng Cộng sản Liên Xô năm 1918, gồm N. I. Bukharin, K. B. Radek, G. L. Pyatakov,... chống việc ký hòa ước Brest với Đức, hô hào tiếp tục chiến tranh cách mạng.

47. Detsisty: phái “cơ hội” trong Đảng Cộng sản Liên Xô thời kỳ 1920-1921, giải thích nguyên tắc tập trung dân chủ theo cách đòi có tự do phe phái trong Đảng.

48. Khuynh hướng trong Đảng Cộng sản Liên Xô thời kỳ 1920-1922, gồm A. G. Shlyapnikov, A. M. Kollontay,... coi công đoàn chứ không phải Đảng Cộng sản là hình thức tổ chức cao nhất của giai cấp công nhân.

49. Trích trường ca Vladimir Ilyich Lenin của Mayakovsky.

50. Ban đầu Lăng được gọi là hầm mộ (sklep) (Chú thích của tác giả).

51. Chi tiết hơn về việc này xem mục “Kỹ thuật ướp xác hoàn hảo” (Chú thích của tác giả).

52. Dmitriy Ilyich Ulyanov (1874-1943): em trai Lenin; Maria Ilyinichna Ulyanova (1878-1937): em gái Lenin; Anna Ilyinichna Yelizarova-Ulyanova (1864-1935): chị gái Lenin.

53. Lời của bài hát được dùng làm “hành khúc đưa tang” ở Liên Xô trước đây. Phổ thơ của A. Arkhangelsky.

54. Thủ đô Belarus.

55. Tiền thân của Đảng Cộng sản Nga (Bolshevik), sau này là Đảng Cộng sản Liên Xô.

56. Thủ đô Uzbekistan.

57. Thủ đô Azerbaijan.

88. Nhân vật thiếu nhi trong tiểu thuyết Những người khốn khổ của nhà văn Pháp Victor Hugo.

89. xagien = 2,134 m.

110. Nay là Kaliningrad.

75. Những học viên sĩ quan của trường quân sự mang tên BCHTU Liên bang Xô viết cũng chịu trách nhiệm tuần tra canh gác Điện Kremli. (Chú thích của tác giả).

76. Nông dân nghèo khổ.

77. Phong trào Hồi giáo ở Trung Á nổi dậy chống chính quyền Xô-viết ngay từ năm 1917 cho đến thập kỷ 1930.

78. Chi tiết hơn về Đội vệ binh danh dự thuộc Lăng Lenin được kể lại trong cuốn sách Những người lính gác ở vị trí gác số 1 của A. Abramov. (Chú thích của tác giả).

79. Sau này trường đổi tên thành Trường Đại học Sĩ quan chỉ huy (tức Trường Quân sự) mang tên Xô viết Tối cao CHXHCNXVLB Nga (1958-1993), nay là trường Chỉ huy Quân sự Moskva.

80. Nhắc đến cuộc tranh giành quyền lực giữa tổng thống Yeltsin và Xô-viết Tối cao dẫn đến xung đột vũ trang với phần thắng thuộc về Yeltsin.

81. Bộ trưởng Bộ tuyên truyền thông tin của chế độ Đức quốc xã, nổi tiếng về phương châm cứ lặp đi lặp lại lời nói dối thì người ta sẽ tin.

(1) Biểu muội: em họ.

(2) Biểu ca: anh họ.

(3) “Thái muội”: có thể hiểu một cách đơn giản là “nữ lưu manh”.

(4) Thanh: xanh; xích: đỏ; tạo: đen; bạch: trắng.

(1) Zombie: Thây ma sống lại nhờ phù phép. Thú nuôi Zombie là nhân vật trong game “My Pet Zombie”.

- (1) Cùng nhau sát cánh bay cao, ý nói tình cảm nam nữ ân ái, tâm đầu ý hợp, mãi không chia lìa.
- (2) Đây đủ là “vĩnh kết đồng tâm”, chỉ vợ chồng ân ái, hòa hợp, bên nhau đến già.
- (3) Trái ngược với chính khí, gần giống như tà khí.
- (4) Bài hát “Tù bổ” - Nhóm nhạc Yêu.
- (1) Độc chiến: quan sát và độc thúc trận đánh.
- (1) Quạt hòm của Trung Quốc, thường làm bằng gỗ, có thể mở ra, dùng để quạt bếp lò.
- (2) “Ngự tử” là từ dùng để chỉ một cô gái hội tụ nhiều yếu tố: chín chắn, nho nhã, kiên cường, tự tin, điềm đạm, có trí tuệ, bao dung, có khí chất...
- (1) Tào khang (tao khang): người vợ lấy từ lúc còn nghèo khó, ngoài ra , ngoài ra còn chỉ những thứ vô dụng, bị bỏ đi.
- (2) Mọi quan hệ thân thiết, chân thành, không có bất cứ điều gì giấu giếm đối phương. Nhưng ở đây, ý Nhược Nhất muốn nói là hai người đã từng có những lúc không mảnh vải che thân khi ở trước mặt đối phương.
- (1) Nương tình khi ra tay.
- (1) Khí ma sát: Một loại thể khí như sương mù sinh ra khi con người nhập ma, có thể gây ra rối loạn tinh thần, có thể làm giảm tu vi.
- (1) Người có phong thái tài hoa không ai sánh kịp.
- (1) Không nói trong khi ăn và ngủ.
- (1) Vốn là một câu thơ trong bài “Hiệp khách hành” của Lý Bạch, ở trong bài “Hiệp khách hành” của Lý Bạch, nguyên văn: “Thập bộ sát nhất nhân, thiên lý bất lưu hành”.
- (1) Tên một huyết đạo trên mu bàn tay.
- (1) Vì Mạc Mặc có cách phát âm là “mò mò”, gần âm với từ sờ, đọc là “mō” nên dễ khiến người ta nghe nhầm.
- (2) Tình yêu giữa nữ và nữ.
- (1) Mã Cảnh Đào là nam diễn viên Đài Loan, sinh ngày 10/2/1962, anh Đào là nam diễn viên Đài Loan, sinh ngày 16/02/1962, sau khi tốt nghiệp ngành điện ảnh, anh được mời tham gia nhiều bộ phim truyền hình chuyển thể từ tiểu thuyết Quỳnh Dao như: Tuyệt Kha, Cỏ non bên bờ nước sông trong xanh, Mai Hoa tam lộng...
- (1) Chu Bá Thông (周伯通) là một nhân vật có thật trong lịch sử Trung Quốc, ông sống vào cuối thời Bắc Tống, có ảnh hưởng lớn trong việc sáng lập Toàn Chân giáo. Từ sau năm 157, nhiều người biết đến ông như một nhân vật trong tiểu thuyết võ hiệp của Kim Dung.
- (2) Hấp tinh đại pháp là một môn võ công trong tiểu thuyết Kim Dung, người sử dụng môn võ công này có thể hấp thụ nội công của đối thủ, biến nội công của đối thủ thành của mình.
- (1) Đoạn trích trong bài “Giang thành tử” của Tô Thức, nhà thơ đời Tống.
- (1) Dùng một vật thể để tấn công một thứ gì đó.
- (1) Ý là đi thuyền ở nơi không có sóng gió mà cũng lật, quá là xui xẻo.
- (2) Quốc họa hay còn gọi là tranh Trung Quốc, là những bức tranh được vẽ trên lụa, giấy Tuyên Thành, có trục cuốn. Quốc họa là hình thức hội họa truyền thống của dân tộc Hán. Đề tài của các bức quốc họa là con người, sông núi, hoa cỏ, chim chóc... thể hiện sự nhận thức của cổ nhân về tự nhiên, xã hội và các lĩnh vực liên quan như chính trị, triết học, đạo đức...
- (3) Một loại bút pháp đặc biệt trong thư pháp, giữa nét vẽ có những vết trắng. Phi bạch cũng

là một biểu hiện điển hình của sự kết hợp hài hòa giữa hư và thực trong nghệ thuật quan truyền thống của Trung Quốc.

(1) Ví vớ với người không khéo ăn nói hoặc người có tính cách lạnh lùng, ít nói.

(1) Trình Giảo Kim (??? 2025), tên tự Tri Tiết, là công thần Trình Giảo Kim (??? 2025), tên tự Tri Tiết, là công thần khai quốc nhà Đường, 1 trong 24 công thần Lăng Yên các. Câu này chỉ sự việc bất ngờ xảy ra, nằm ngoài dự liệu.

(1) Nguyên văn: kỳ ba, vốn là một loài hoa đẹp quý hiếm, nay thường được dùng để châm chọc những người có hành vi quái đản, khác với người thường.

(1) Từ gốc Hán của “rùa đen” là “ô quy”. “Vụ quy” (ù gu) có âm đọc ô quy”. “Vụ quy” (wù guī) có âm đọc gần giống với “ô quy” (wū guī) nên Nhược Nhất nghe nhầm.

(1) Xem tinh tượng: xem sự sáng tối và vị trí của các ngôi sao để đoán ượng: xem sự sáng tối và vị trí của các ngôi sao để đoán điềm cát hung họa phúc của người và việc.

(2) “Trùng” nghĩa là “mộ”.

(1) Trong tiếng Trung, từ “不要脸” (bùyào liǎn) nghĩa là không biết xấu hổ, nghĩa mặt chữ là “không cần mặt”.

(1) Ý nói gục đầu xuống ngủ.

(1) Diệt nhi: Cháu.

(188) Chỗ này có lẽ tác giả nhầm lẫn 30 thay vì 50, đoạn dưới nhân vật này kể học lớp 7 vào năm 1972 thì hiện nay phải trên 50 tuổi rồi.

(189) Chuyển di (transference) là hiện tượng trong trị liệu tâm lý khi bệnh nhân coi người tư vấn tâm lý như một người quen thân của mình, thường là nhân vật chính trong câu chuyện của mình hơn là chỉ là người lắng nghe và trợ giúp để tháo gỡ vấn đề, người bệnh có thể nảy sinh những cảm xúc như đối với nhân vật đồng nhất mà có thể ảnh hưởng đến hiệu quả của việc điều trị.

(190) D. Grossman, Death as a way of life: From Oslo to the Geneva agreement (Tạm dịch: Chết như là một cách sống: từ hiệp định Oslo đến hiệp định Geneva). New York: Picador, 2004, trang 8.

(191) Như chú thích 204, trang 7.

(192) Như chú thích 204, trang 30.

(193) Như chú thích 204, trang 43.

(194) Như chú thích 204, trang 44.

(195) Lễ hội ngày 25 tháng 3 tưởng nhớ việc Maria được thông báo bà sẽ là mẹ của Chúa Jesus.

(196) D. Grossman, To the end of the land, trang 633.

(197) R. Cooke, “David Grossman: “I cannot afford the luxury of despair”” (Tạm dịch: David Grossman: Tôi không đủ sức trang trải cho nỗi tuyệt vọng), Observer, 29 tháng tám, 2010.

(198) Avraham Balaban, “The unquenchable bereavement of losing a child” (Tạm dịch: Nỗi đau không thể nào nguôi của việc mất một đứa con), Haaretz, 9 tháng 10, 2011.

(199) David Grossman, Falling out of time (Tạm dịch: Lạc bước thời gian). Tel Aviv: New Library, 2011, trang 120, 138 – 39. Tiếng Hebrew.

(200) Một dạng tù và, được sử dụng với mục đích tôn giáo, trong đó có lễ Yom Kippur của

người Do Thái, xuất hiện nhiều trong Kinh Thánh.

(201) Moshe Amirav, Jerusalem syndrom: The Palestinian – Israeli battle for the Holy City (Tạm dịch: Hội chứng Jerusalem: cuộc chiến Palestine – Israel giành giật Thành phố Thánh). Eastbourne: Sussex Academic press, 2009.

(202) Oz Almog, The Sabra.

(203) Từ gốc: permanent collection, chỉ bộ sưu tập thuộc sở hữu của bảo tàng, thường được trưng bày vĩnh viễn.

(204) Nhiếp ảnh gia người Israel, sinh năm 1966.

(205) Nghĩa là chỉ trích kịch liệt.

(206) Oz Almog, Farewell to “Srulik”: Changing values among the Israel elite (Tạm dịch: Vĩnh biệt “srulik”: những giá trị thay đổi trong giới tinh hoa Israel). Tel Aviv: Zmora-Bitan, 2004.

(207) David Brooks, “A loud and promised land” (Tạm dịch: vùng đất hứa ồn ào), New York Times, 16 tháng tư, 2009.

(208) A. Falk, Fratricide in the Holy Land.

(209) D. Grossman, Death as a way of life.

(210) Như chú thích 222, E. Shalit, “The relationship between aggression and fear of annihilation in Israel” (Tạm dịch: Mối quan hệ giữa sự hung hăng và nỗi sợ bị hủy diệt của Israel), Political Psychology số 15 (1994), trang 415 – 34. O. Grosbard, Israel on the couch.

(211) Y. Ezrahi, Rubber bullets., trang 251.

(212) D. Grossman, To the end of the land, trang 592.

(213) D. Grossman, Falling out of time, trang 99.

(214) Dalia Karpel, “He will return (or not)” (Tạm dịch: Anh ấy sẽ trở về (hoặc không)), Haaretz, 22 tháng 10, 2002. Tiếng Hebrew.

(215) Almog, The sabra.

(216) Yaron Peleg, “Heroic conduct: Homoeroticism and the creation of modern, Jewish masculinities” (Tạm dịch: Phẩm chất anh hùng: đồng tính luyến ái và sự tạo thành phẩm chất nam tính của người Do Thái hiện đại), Jewish social studies 13, số 1 (thu 2006), trang 31 – 58.

(217) Yoram Kaniuk, 1948, trang 113 – 21.

(218) Viết tắt của chứng rối loạn stress sau sang chấn.

(219) John Wayne (1907 – 1979): Diễn viên, đạo diễn người Mỹ nổi tiếng với thể loại phim cao bồi.

(220) Karpel, sđd.

(221) Đài tưởng niệm thực chất là hai hồ nước được xây dựng trên chính vị trí của hai tòa nhà bị đánh sập, nay đã không còn. Kiến trúc sư đặt tên cho hai hồ này như vậy ý nói chúng phản chiếu (reflecting) khoảng trống nơi hai tòa tháp từng hiện diện (absence), nhưng cũng là nơi du khách đến đây để chiêm nghiệm (một nghĩa khác của reflecting, ở đây có phép đa nghĩa) về sự vắng mặt này, cũng là về cái vô thường, cõi chết, biến mất.

(222) Dan Senor và Saul Singer, Quốc gia khởi nghiệp: Câu chuyện thần kỳ về nền kinh tế Israel. New York: Twelve, 2009.

(223) Almog, The sabra, trang 234.

(224) Bruno Boccara, “Policy making and its psychoanalytic underpinnings” (Tạm dịch: Làm chính sách và nền tảng phân tâm học của nó). www.socioanalyticdialogue.org.

(1) Tiếng Hebrew là bar mitzvah. Nghi lễ được tổ chức đánh dấu thời điểm trưởng thành cho trẻ em đến tuổi 13. Lễ dành cho bé trai là bar mitzvah (bar nghĩa là con trai), cho bé gái là bat mitzvah. Mitzvah có nghĩa là điều răn.

(2) Holocaust: là cuộc diệt chủng do Đức Quốc xã tiến hành và dẫn tới cái chết của khoảng 6 triệu người Do Thái. Một số nhà sử học sử dụng định nghĩa này bao gồm cả 5 triệu nạn nhân không phải Do Thái thiệt mạng vì các cuộc thảm sát của Đức Quốc xã, đưa tổng số nạn nhân lên con số 11 triệu người.

(3) Khoảng 45 mét.

(4) Thị trấn Do Thái nhỏ.

(5) Chỉ vị cứu tinh đến giải phóng dân tộc Do Thái.

(6) Lễ Vượt Qua (hay còn gọi là lễ Quá Hải) là lễ quan trọng nhất của người Do Thái, kéo dài một tuần trong khoảng tháng 3 hoặc 4 dương lịch. Lễ được cử hành như một cuộc tưởng niệm nhằm giúp mỗi người sống lại kinh nghiệm của cha ông đã giải phóng mình khỏi ách nô lệ của Ai Cập xưa kia.

(7) Năm 1917, ngoại trưởng Anh Arthur Balfour tuyên bố công nhận vùng đất Palestine là đất của người Do Thái.

(8) Chỉ những cuộc thảm sát người Do Thái của Nga hoàng.

(9) Diaspora: chỉ người Do Thái phải bỏ xứ Israel lang thang phiêu bạt kể từ thế kỷ VI trước Công Nguyên. Ở đây ý nói họ đã quay về Israel.

(10) Ngày nghỉ hàng tuần bắt đầu trước lúc mặt trời lặn vào thứ Sáu cho đến trước khi mặt trời lặn vào thứ Bảy.

(11) Lễ Đền tội, diễn ra vào tháng thứ 7, ngày thứ 10.

(12) Khu chợ người Hồi giáo.

(13) Những món ăn của người Hồi giáo.

(14) Vì diễn ra ngay vào ngày lễ này nên nó được đặt tên như vậy.

(15) Ở đây tác giả chơi chữ, từ gốc college còn có nghĩa lóng là nhà tù, sẽ liên quan đến phân tác giả được “thả” ra ở cuối đoạn này.

(16) Người Do Thái được sinh ra ở Israel.

(17) Chủ nghĩa Zion là một hình thức của chủ nghĩa dân tộc của người Do Thái và văn hóa Do Thái, ủng hộ một nhà nước quốc gia Do Thái trong lãnh thổ được xác định là vùng đất Israel. Chủ nghĩa Zion ủng hộ người Do Thái phát huy bản sắc Do Thái của họ và chống lại sự đồng hóa người Do Thái vào các xã hội khác cũng như ủng hộ việc trở lại của người Do Thái Israel, như cho người Do Thái được giải thoát khỏi sự phân biệt đối xử chống người Do Thái, trục xuất và bức hại đã xảy ra trong các xã hội khác.

(18) Ý chỉ cánh hữu và cánh tả. Sau này tác giả nói rất nhiều về sự tồn tại song song của hai phe này trong bản đồ chính trị Israel.

(19) Là phương pháp rút gọn dữ liệu, tìm mối liên quan giữa các biến liên tục, nhóm các biến có liên quan...

(20) Hermann Rorschach (1884 - 1922), nhà tâm thần học, nhà phân tâm học nổi tiếng theo

trường phái Freud Thụy Sĩ. Ông nổi tiếng với thí nghiệm để đối tượng thí nghiệm quan sát một bức tranh có những vết dầu mực loang đối xứng. Thông qua miêu tả của đối tượng thí nghiệm về bức tranh họ liên tưởng thấy được, người ta rút ra kết luận về tính cách và những ham muốn trong vô thức của họ.

(21) Trong trường hợp này nó có nghĩa là “ngay / chính xác là bây giờ”.

(22) Do Thái Đông Âu.

(23) Viết tắt của Weapon of mass destruction: Vũ khí hủy diệt hàng loạt.

(24) Tên gọi chung cho cuộc nổi dậy của người Palestine chống người Israel.

(25) Phỏng vấn trực tiếp Tom Segev, tháng 8 – 2005. (TG)

(26) Phỏng vấn trực tiếp Emanuel Berman, năm 2005. (TG)

(27) Martin Fletcher, Walking Israel: A Personal Search for the Soul of a Nation (Tạm dịch: Rong ruổi miền Israel: Cuộc tìm kiếm tâm hồn đất nước của một cá nhân). New York: St. Martin's Press, 2010.

(28) Ethan Bronner, “An Israeli Novelist Writes of Pain, Private and Public,” (Tạm dịch: Tiểu thuyết gia Israel viết về nỗi đau, cá nhân và công chúng), New York Times, 16 tháng 11, 2010.

(29) Một loại rượu nho đỏ.

(30) Một dòng người Do Thái hiện chiếm số đông những người Do Thái.

(31) R. Cramer, How Israel lost: The four questions (Tạm dịch: Israel đã mất mát như thế nào: bốn câu hỏi). New York: Simon & Schuster, 2004.

(32) Viết tắt của Special Weapon And Tactics: Đội chiến thuật và vũ khí đặc biệt, là một đơn vị chiến thuật ưu tú trong các cơ quan thi hành pháp luật, được đào tạo để thực hiện những nhiệm vụ nguy hiểm nằm ngoài khả năng của cảnh sát thông thường.

(33) Ý chỉ những người cánh tả tự do, đặc biệt cảm thông và đấu tranh cho những tầng lớp thiệt thòi.

(34) David Biale, Power and powerlessness in Jewish history (Tạm dịch: Quyền lực và bất lực trong lịch sử Do Thái). New York: Schocken Books, 1986, tr. 39.

(35) Là tổ chức đầu tiên có trách nhiệm về vấn đề nhập cư và tiếp nhận người Do Thái, từ Diaspora đến Palestine.

(36) Khoảng 27 mét.

(37) Một tổ chức phi chính phủ tại Israel, mục tiêu phản đối và giám sát hoạt động xây dựng các khu định cư của chính quyền Israel.

(38) Kiểu hành hình của bọn phân biệt chủng tộc Mỹ với những người da đen.

(39) Mũi đàn ông Do Thái đôi khi cầu nguyện.

(40) Thủ tướng Rabin có một sự nghiệp quân sự lẫy lừng trước khi làm thủ tướng, ông cũng là người đồng nhận giải Nobel hòa bình cùng Shimon Peres và Yasser Arafat.

(41) Từ gốc: sociopath, chỉ những người rối loạn nhân cách, chống đối xã hội, có những hành vi bất chấp luật pháp, tập tục, quyền lợi... của xã hội.

(42) Thuật ngữ có ý nghĩa khác nhau trong Kinh Thánh và trong đời sống chính trị. Trong Kinh Thánh, từ này biến đổi theo thời gian, chủ yếu về vấn đề biên giới và phạm vi lãnh thổ.

(43) Được luật pháp Israel công nhận là ban rabbi tối cao về đời sống tâm linh tôn giáo Do Thái ở Israel.

- (44) Tiếng Yiddish: Cái mông.
- (45) C. Kluckhohn và H. A. Murray, Personality in nature, society and culture (Tạm dịch: Tính cách trong tự nhiên, xã hội và văn hóa), New York: Alfred Knopf, 1948.
- (46) Raphael Patai, The Arab Mind (Tạm dịch: Tâm thức người Ả Rập), Long Island City, N.Y: Hatherleigh Press, 2002.
- (47) Phỏng vấn trực tiếp Yaron Ezrahi, 12 tháng 8, 2005.
- (48) Theo www.jewpi.com
- (49) Từ gốc: computer worm, giống như virus nhưng sức phá hoại lớn hơn, có thể tự tái tạo.
- (50) Một hình ảnh đối lập lại với bộ câu hòa bình.
- (51) Ở đây, tác giả áp dụng thuyết về sáu cấp độ khoảng cách trong các mối quan hệ xã hội. Đây là một học thuyết chưa được chứng minh nói rằng thế giới rất nhỏ bé, bất cứ ai trên hành tinh này cũng kết nối với người khác trong một chuỗi liên kết với nhau, xa nhất là cần tới sáu mối trung gian để liên hệ được với nhau. Có thể thấy rõ hơn về thuyết này trong các mạng xã hội như Facebook, Linkdle...
- (52) David Biale, sđd, 28.
- (53) Qua nhiều vụ tàn sát, hủy diệt, nhiều người Do Thái đã cải sang đạo khác, một số người thì không.
- (54) M. Botticini và Z. Eckstein, The chosen few: How education shaped Jewish history, 70 - 1492 (Số ít được lựa chọn: Giáo dục hình thành nên lịch sử Do Thái như thế nào, 70 – 1492). Princeton, N.J.: Princeton University, 2012.
- (55) B. Beit-Hallahmi, Original sins: Reflections on the history of Zionism and Israel (Tạm dịch: Tội tổ tông: Vài suy nghĩ về lịch sử chủ nghĩa Zion và Israel). Northampton, Mass: Interlink Publishing Group, 1998.
- (56) Như chú thích 53.
- (57) Tom Segev, One Palestine, Complete: Jew and Arabs under the British mandate (Tạm dịch: Một Palestine, trọn vẹn: người Do Thái và người Ả Rập dưới chế độ ủy trị của Anh). New York: Picador, 2001, trang 1.
- (58) Từ gốc: Mayflower, tên của một chiếc thuyền buồm chở những người theo đạo Ki tô độc lập với Anh giáo từ vùng Trung nước Anh di cư đến Hoa Kỳ để bắt đầu một cuộc sống mới vào năm 1620. Từ đó, cái tên Mayflower được coi là biểu tượng chỉ sự di dân từ châu Âu sang Hoa Kỳ. Nhiều gia đình quyền quý ở Mỹ hiện nay đều mong muốn xem xét tổ tiên mình nằm trong số những người trên con tàu đó.
- (59) Beit-Hallahmi, sđd, trang 77.
- (60) Như chú thích 57.
- (61) George Orwell, nhà văn Anh với những tác phẩm nổi tiếng như Chuyện ở nông trại (Animal Farm) 1984...
- (62) Theo www.jerusalemofgold.co.il.
- (63) Moshe Amirav, Jerusalem syndrome: the Palestinian – Israeli battle for the Holy city (Tạm dịch: Hội chứng Jerusalem: cuộc chiến Palestine – Israel giành lại thành phố Thiêng). Eastbourne: Sussex Academic Press, 2009.
- (64) Tiếng Anh: the facts on the ground.
- (65) Sergio DellaPergola, “Sergio DellaPergola vs. the author of “Voodoo Demographics””

- (Tạm dịch: Sergio DellaPergola vs. tác giả cuốn “Nhân khẩu học voodoo”), Azure Online 27 (Đông năm 2007).
- (66) Càng Jaffa.
- (67) Martin Fletcher, sđd, trang 753.
- (68) Nurit Gerzt, Captive of a dream: National myth in Israeli culture (Tạm dịch: Truy tìm một giấc mộng: huyền thoại dân tộc trong văn hóa Israel). Tel Aviv: Amoved publishers Ltd., 1995, bản tiếng Hebrew.
- (69) Ý nói về Sáng kiến phòng thủ chiến lược được Reagan giới thiệu vào năm 1983, bị đặt tên nhại là Chiến tranh giữa các vì sao, tên một bộ phim nổi tiếng của Mỹ, vì Reagan xuất thân là một diễn viên Hollywood. Đây là một dự án quốc phòng sẽ sử dụng các hệ thống có căn cứ trên không gian và mặt đất để bảo vệ Hoa Kỳ khỏi các cuộc tấn công bằng tên lửa hạt nhân liên lục địa chiến lược và không loại trừ sẽ được phát triển thêm phòng thủ trước khả năng tấn công từ ngoài vũ trụ.
- (70) Một thành phố cảng ở đồng bằng duyên hải miền nam Israel.
- (71) Một nhánh Do Thái giáo chính thống, còn có tên tiếng Việt là Hà Tây Đức.
- (72) Martin Fletcher, sđd, trang 753.
- (73) Một cuộc thăm hỏi gia đình họ hàng thân thiết vừa có người qua đời.
- (74) Tiếng Đức, nghĩa là “Đêm của những mảnh vỡ”, là cuộc tàn sát người Do Thái diễn ra trên hầu khắp lãnh thổ nước Đức và một phần nước Áo, xảy ra vào đêm mừng 9 rạng mừng 10 tháng 11 năm 1938 (đêm đó, những người công dân Đức được toàn quyền tra tấn, cưỡng hiếp hoặc giết người Do Thái) và diễn ra đến sáng ngày hôm sau, những mảnh vỡ kính rải rác đầy đường phố nơi có những cửa hiệu và chỗ ở của người Do Thái. Đây là khởi đầu của cuộc tàn sát chủng tộc Holocaust.
- (75) Cộng đồng người Do Thái ở Palestine tiền nhà nước Do Thái.
- (76) Tom Segev, sđd.
- (77) Chỉ những nhóm tộc người nói chung ngôn ngữ Semitic, trong đó tiếng Hebrew, tiếng Ả Rập.
- (78) Avner Falk, Fratricide in the Holy Land: A psychoanalytic view of the Arab – Israeli conflict (Tạm dịch: Huynh đệ tương tàn trên Đất Thánh: xung đột Ả Rập – Israel nhìn từ phân tâm học). Madison WI: University of Wisconsin Press, 2010.
- (79) Martin Fletcher, sđd, trang 635.
- (80) Yael S. Feldman, Glory and Agony: Isaac’s Sacrifice and National Narrative (Tạm dịch: Vinh quang và đau đớn: Sự hi sinh của Isaac và câu chuyện dân tộc). Stanford, Calif.: Stanford University Press, 2010.
- (81) Hạng hàng không lớn nhất của Israel.
- (82) Nhà tư bản, nhà đầu tư, nhà bất động sản, ngôi sao truyền hình và là người viết sách nổi tiếng ở Mỹ, hiện đang chạy đua vào chức Tổng thống Mỹ. Trong tay ông hiện có nhiều tòa cao ốc nổi tiếng ở Mỹ.
- (83) Tạm dịch: Kinneret của tôi. Kinneret là tên biển hồ Galilee.
- (84) Nằm phía tây nam nước Đức, được bao bọc phía tây và nam bởi thung lũng sông Rhine.
- (85) Thành phố của Áo, nổi tiếng với những khu phố cổ và những núi được xếp hạng di sản thiên nhiên thế giới.

- (86) E. Ben-Ari và Y. Bilu, Grasping land: Space and place in contemporary Israeli discourse and experience (Tạm dịch: Vùng đất ham hố: Không gian và nơi chốn trong diễn ngôn và trải nghiệm của người Israel). Albany, N.Y.: State University of New York Press, 1997.
- (87) Israel Vĩ đại hơn.
- (88) Sidra DeKoven Erzahi, “To what shall I compare you?: Jerusalem as ground zero of the Hebrew imagination” (Tạm dịch: Ta sẽ so sánh người là gì: Jerusalem như là mảnh đất hoang vu trong trí tưởng tượng Hebrew.). PLMA 122, số 1, (Tháng 1 năm 2007).
- (89) Avner Falk, sdd.
- (90) H. Kohut, The analysis of the self (Tạm dịch: Phân tích bản thân). New York: International Universities Press, 1971.
- (91) Sidra DeKoven Erzahi, sdd.
- (92) Hay còn được viết là Judah Halevi (1075 - 1141): nhà thơ, nhà vật lý học Do Thái người Tây Ban Nha.
- (93) Hayyim Nahman Bialik (1873 - 1934): nhà thơ Do Thái, được coi là nhà thơ của dân tộc Israel.
- (94) Gershon Rivlin, The Temple Mount is in our hand: Report from general Motta Gur (Tạm dịch: Núi Đền trong tay chúng ta: Báo cáo của tướng Motta Gur). Tel Aviv: Maarachot, 1973, trang 317, tiếng Hebrew.
- (95) Y. Erzahi, Rubber bullets: Power and conscience in modern Israel (Tạm dịch: Đạn cao su: Sức mạnh và ý thức trong Israel hiện đại). Berkeley: University of California press, 1998.
- (96) L. Eisenberg, Traditions and transition in Israel studies (Tạm dịch: Truyền thống và sự dịch chuyển trong nghiên cứu Israel). Albany: State University of New York press, 2003.
- (97) Theo www.jewpi.com.
- (98) Tên tiếng Anh: bipolar disorder hay manic-depressive disorder: Người bị chứng này có lúc “high” (manic) nghĩa là vui vẻ quá mức; và có lúc “low” (depression) nghĩa là buồn rầu đến mức tê liệt cơ thể. Ý nghĩ, cách làm việc, xử sự bất thường... nằm ngoài sự kiểm soát của người bệnh và thường gây ra những khó khăn trong công việc cũng như giao tiếp bình thường. Trạng thái “vui” nếu không được chữa trị sẽ trở thành tình trạng hoang tưởng (psychotic).
- (99) Tom Segev, The seventh million: the Israelis and Holocaust (Tạm dịch: 7 triệu: người Israel và Holocaust). New York: Picador, 2000.
- (100) Anwar Sadat (1918 – 1981): Tổng thống thứ ba của Ai Cập (1970 – 1981).
- (101) Nhà tâm lý học nổi tiếng sinh ở Áo năm 1913, mất năm 1981.
- (102) B. Susser và C. Liebman, Choosing Survival: strategies for a Jewish future (Tạm dịch: Lựa chọn sống sót: những chiến lược cho một tương lai Do Thái). Oxford: Oxford University press, 1997.
- (103) David Grossman, To the end of the land (Tạm dịch: Nơi tận cùng của đất). New York: Knopf, 2010, trang 376.
- (104) Israel Defense Forces: Lực lượng quốc phòng Israel.
- (105) Liên thể ái kỷ (narcissism contium) đi từ khỏe mạnh đến ổn định, rồi hủy diệt và cuối cùng là bệnh lý.
- (106) T. Friedman, From Beirut to Jerusalem (Từ Beirut đến Jerusalem). New York: Anchor

Books, 1990, trang 126.

(107) Tom Segev, One Palestine, complete.

(108) Trên đường chạy trốn khỏi Ai Cập, người Do Thái bị những chiến binh Amalek chặn đánh.

(109) Tom Segev, One Palestine, complete, trang 292.

(110) Tom Segev, One Palestine, complete, trang 291.

(111) N. Gertz, Myth in Israel: Captive of a dream (Tạm dịch: Huyền thoại ở Israel: truy lĩnh một giấc mơ). Portland, Ore: Vallentine Mitchell, 2000.

(112) Một cuộc thăm sát người Do Thái dưới thời Nga hoàng.

(113) Tom Segev, One Palestine, complete, trang 325.

(114) Oz Almog, The sabra: the creation of New Jew (Tạm dịch: Sabra: Người Do Thái mới). Berkeley: University of California press, 2000.

(115) O. Grossbard, Israel on the couch: the psychology of the peace progress (Tạm dịch: Israel trong phòng mạch: tâm lý trong tiến trình hòa bình). New York: State University of New York press, 2000.

(116) Nguyên văn: shoot the messenger (giết người đưa tin), một thành ngữ chỉ việc đổ lỗi cho người đưa tin xấu chứ không phải là người gây ra lỗi.

(117) Esther là hoàng hậu người Do Thái của vua Ba Tư Ahasuerus. Câu chuyện về việc bà đã cứu dân tộc Do Thái là nền tảng cho một lễ hội truyền thống của người Do Thái, lễ Purim. Ngày mà kẻ thù dự định tuyệt diệt dân Do Thái được lấy làm ngày lễ Purim nhằm tưởng nhớ bà.

(118) Y. Erzahi, Rubber Bullets.

(119) B. Beit-Hallahmi, sđd.

(120) Báo Jerusalem Post, 31 tháng năm, 2010.

(121) Yael Shilo, phỏng vấn trực tiếp.

(122) Pogrom là một cuộc nổi loạn bạo lực nhằm đe khủng bố hay tàn sát một nhóm dân tộc hay nhóm người theo đạo thiểu số, đặc biệt là nhằm vào người Do Thái.

(123) Amos Oz, A tale of love and darkness (Tạm dịch: Chuyện tình và bóng tối). New York: Harcourt, 2003, trang 14..

(124) Kibbutz theo tiếng Do Thái có nghĩa là “tổ hợp” - một hình thức tổ chức kinh tế nông - công nghiệp nông thôn độc nhất vô nhị trên thế giới đang tồn tại ở Israel.

(125) Một người học, người tập sự trong ngôi trường Do Thái chính thống giáo.

(126) Amos Oz, sđd, trang 485.

(127) A. Falk, sđd, trang 247.

(128) Gideon Levy, “A (second) passport for every worker” (Tạm dịch: Hộ chiếu (thứ hai) cho mọi công nhân), Haaretz, 2 tháng Sáu, 2011. Tiếng Hebrew.

(129) Nguyên là một pháo đài cổ xưa của người Do Thái nằm ở phía tây nam Biển Chết, nay thuộc lãnh thổ Israel. Pháo đài nằm trên vùng đất cao, vách đá thẳng đứng.

(130) Y. Kaniuk, Adam Ben Kelev. Tel Aviv: Sifriat Poalim, 1969. Tiếng Hebrew.

(131) Richard Strauss (1864 - 1949): Nhà soạn nhạc giao hưởng nổi tiếng người Đức.

(132) Ở đây chúng tôi dùng cách cấu tạo từ như Hán gian, Việt gian.

(133) Tom Segev. The seventh million, trang 4.

- (134) Một loại thuốc gây ảo giác.
- (135) Ka-Tzetnik, Tzofan-Edma. Bnei Brak, Israel: Hakibbutz Hameuchad, 1987, trang 25-26. Tiếng Hebrew.
- (136) Tom Segev, The seventh million, trang 196.
- (137) H. Yablonka, The state of Israel vs. Adolf Eichmann (Tạm dịch: Nhà nước Israel và Adolf Eichmann). Tel Aviv: Yediot Ahronot, 2001, trang 49-59. Tiếng Hebrew.
- (138) Tom Segev, The seventh million, trang 117.
- (139) Như chú thích 146, trang 97-98.
- (140) Ý chỉ Đêm kính vỡ.
- (141) Khái niệm trong triết học và nghệ thuật, là tác động mang tính cảm xúc của bi kịch đối với người xem, thông qua nỗi lo sợ và thương cảm mà bi kịch nảy sinh ra những tác động thanh lọc tâm hồn, tinh thần con người.
- (142) G. Hausner, The Jerusalem Trial (Tạm dịch: Vụ xét xử tại Jerusalem). Tel Aviv: Beit Lohamei Hagetaot và Hakinnutz Hameuchad, 1980, trang 245, 327.
- (143) H. Guri, Facing the glass booth: the Jerusalem trial (Tạm dịch: Đối mặt trong buồng kính: Vụ xét xử tại Jerusalem). Tel Aviv: Hakibbutz Hameuchad, 1962, trang 73.
- (144) H. Yablonka và O. Cummings, Survivors of the Holocaust: Israel after the war (Tạm dịch: Những nạn nhân sống sót của vụ Holocaust: Israel sau chiến tranh). New York: New York University press, 1999.
- (145) Một hoạt động ở trường cho trẻ. Trẻ mang đến lớp một đồ vật và kể chuyện về nó.
- (146) Nghi lễ đánh dấu sự thay đổi địa vị xã hội có trong nhiều tôn giáo, ở đạo Do Thái có thể là lễ Bar Mitzvah.
- (147) D. Grossman, “The carrier pigeon of the Holocaust” trong Death as a way of life (Tạm dịch: Bò câu đưa thư trong Holocaust; Chết như là một cách sống). Tel Aviv: Hakibbutz Hameuchad, 2003, trang 23. Tiếng Hebrew.
- (148) Steven Erlanger, “New museum, putting a human face on the Holocaust, opens in Israel” (Tạm dịch: Bảo tàng mới trưng bày những khuôn mặt người trong Holocaust, mở cửa ở Israel). New York Times, 16 tháng ba, 2005, A1.
- (149) Yaron London, phỏng vấn trực tiếp, 2014.
- (150) Yoram Kaniuk, 1948. Tel Aviv: Miskal – Yedioth Ahronoth Books và Chemed Books, 2010, trang 25. Tiếng Hebrew.
- (151) Hannah Arendt, Eichmann in Jerusalem (Tạm dịch: Eichmann ở Jerusalem). New York: Penguin Books, 1994, trang 118.
- (152) Tom Segev, The seventh million, trang 196.
- (153) D. Ben-Gurion, The reviewed state of Israel (Tạm dịch: Nhà nước Israel mới). Tel Aviv: Am Oved, 1969, trang 546.
- (154) Avraham Shapira, The seventh day (Tạm dịch: Ngày thứ bảy). London: Andre Deutsch, 1970, trang 160.
- (155) Tom Segev, The seventh million, trang 392.
- (156) D. Bar-On và O. Selah, “The vicious circle between relating to reality and relating to the Holocaust among young Israelis” (Tạm dịch: Vòng luẩn quẩn giữa liên hệ với thực tế và với Holocaust trong giới trẻ Israel), báo cáo nghiên cứu. Beer Sheva, Israel: Ben-Gurion

University, Khoa Nghiên cứu hành vi, 1990, trang 39.

(157) Y. Oron, Jewish – Israeli identity (Tạm dịch: Danh tính Do Thái – Israel). Tel Aviv: Kibbutz College School of Education, 1992, trang 58.

(158) Gideon Alon, “Begin: If Iraq tries again to build a nuclear reactor, we will act against it” (Tạm dịch: Begin: Nếu Iraq cố xây dựng nhà máy phản ứng hạt nhân một lần nữa, chúng ta sẽ ra tay ngăn chặn), Haaretz, 10 tháng 6 năm 1981, trang nhất.

(159) Trại hủy diệt của Đức Quốc xã ở Ba Lan.

(160) Trích dẫn trong The seventh million của Tom Segev.

(161) D. Grossman, “The carrier pigeon of the Holocaust”, trang 22.

(162) O. Grosbard, Israel on the couch, trang 35.

(163) Arendt, Eichmann in Jerusalem.

(164) Ghetto: Là từ để mô tả khu vực mà người Do Thái buộc phải sống.

(165) Bar-Yosef Yehoshua, “On the Kfar Kassem Incident” (Tạm dịch: Tại sự kiện Kfar Kassem), Davar, 18 tháng 12, 1956, trang 2. Trích dẫn trong The seventh million của Tom Segev.

(166) Sự kiện diễn ra vào ngày 16/9/1982.

(167) D. Rabikowitz, “You dont kill a baby twice” (Tạm dịch: Bạn không giết hai lần một đứa trẻ), True love. Tel Aviv: Hakibbutz Hameuchad, 1987, trang 64.

(168) Amos Oz, “Mr. Prime Minister, Hitler is already dead” (Tạm dịch: Thưa ngài thủ tướng, Hitler đã chết rồi), Yediot Ahronot, 21 tháng Sáu, 1982, trang 6. Tiếng Hebrew.

(169) Tom Segev, The seventh million, trang 401.

(170) Luật chống người Do Thái, được toàn Đại hội biểu quyết, ra đời trong Đại hội Đảng thường niên của Đảng Đức Quốc xã năm 1935 tại thành phố Nuremberg, tuyệt đối cấm người gốc Do Thái không được mang quốc tịch Đức, tuyệt đối cấm những liên hệ hôn phối hay tình cảm giữa người gốc Do Thái và người chủng tộc “Aryens” (người Đức thuần giống).

(171) Bar-On và Selah, sđd.

(172) Tom Segev, The seventh million, trang 4.

(173) Hành hình kiểu Linsơ: Kiểu hành hình man rợ, tàn ác đối với những người da đen châu Mỹ, từng kéo dài khắp các bang của nước Mỹ.

(174) Theo www.haaretz.co.il.

(175) Từ cảm thán, nguồn gốc tiếng Yiddish, tương đương với Chúa ơi, Trời ơi.

(176) Từ cảm thán, tiếng Yiddish, tương đương với Mẹ kiếp, Chó chết.

(177) D. Rosenblum, Israeli Blues (Tạm dịch: Những nỗi buồn Israel). Tel Aviv: Am Oved, 1998, trang 95. Tiếng Hebrew.

(178) Dina Porat, An Entangled leadership: the Yishuv and the Holocaust 1942 – 1945 (Tạm dịch: Lãnh đạo lúng túng: Yishuv và Holocaust 1942 - 1945). Tel Aviv: Am Oved Publishers, 1987, trang 65 – 66. Tiếng Hebrew.

(179) Judd Ne’eman, “The tragic sense of Zionism: Shadow cinema and the Holocaust” (Tạm dịch: Cảm thức bi kịch về chủ nghĩa Phục quốc Do Thái: Shadow Cinema và Holocaust), Shofar: An Interdisciplinary journal of Jewish studies 24, số 1, (Thu năm 2005) trang 22 – 36.

(180) Daniel Boyarin, Unheroic conduct: the rise of heterosexuality and the invention of the

Jewish man (Tạm dịch: Thử tìm hiểu sự nổi dậy của chứng dị tính luyến ái và phát minh của người Do Thái). Berkeley: University of California press, 1997. Raz Yosef, Beyond flesh: Queer masculinities and nationalism in Israeli cinema (Tạm dịch: Vượt ngoài xác phàm: Tính nam kỳ quặc và chủ nghĩa dân tộc trong điện ảnh Israel). New Brunswick, N.J., và London: Rutgers University press, 2004

(181) Y. Kaniuk, Adam Ben Kelev, trang 177.

(182) Adi Hagin, “Israelis in Germany: Choosing to live in a country with an awful history, but where you can survive” (Tạm dịch: Những người Israel ở Đức: Chọn sống ở một đất nước với lịch sử khủng khiếp nhưng lại là nơi có thể tồn tại), Markerweek, 9 tháng Tám, 2011. Tiếng Hebrew.

(183) Don Handelmann, Models and mirrors: towards an anthropology of public events (Tạm dịch: Mẫu và gương: theo một thuyết nhân chủng học về những sự kiện đại chúng). Cambridge, Anh: Cambridge University press, 1990.

(184) Từ tiếng Anh: the unthought known, là thuật ngữ tâm lý học được nhà tâm lý Christopher Ballos sử dụng lần đầu tiên năm 1987.

(185) Y. Ezrahi, Rubber bullets.

(186) Yehuda Elkana, “For forgetting” (Tạm dịch: Để mà quên), Haaretz, 2 tháng Ba, 1998. Tiếng Hebrew.

(187) Tom Segev, The seventh million, trang 504.

(225) Tom Segev, 1967, Israel, the war and the year that transformed the Middle East (Tạm dịch: 1967, Israel, chiến tranh và một năm rung chuyển Trung Đông). New York: Metropolitan Books, Henry Holt, 2005, trang 494.

(226) Như chú thích 240, trang 501.

(227) Ethan Bronner và Isabel Kershner, “Israel facing a seismic rift over role of women” (Tạm dịch: Người Israel đang phải đối mặt với một cơn chấn động chôn vùi vai trò của phụ nữ), New York Times, 14 tháng Một, 2012.

(228) Luật tôn giáo của người Do Thái.

(229) Yael S. Feldman, Glory and Agony.

(230) Tiếng Aram: Việc trói.

(231) A. B. Yehoshua, “From myth to history” (Tạm dịch: Từ huyền thoại đến lịch sử), AJS review, 28 tháng Một, 2004, trang 210.

(232) Là người Israel thời xưa, phân biệt với Israel hiện đại.

(233) Feldman, Glory and Agony, trang 141.

(234) Haim Be’er, “Haesh Vehaetzim”, Al Tishlah Yadkha el Hana’ar. Jerusalem: Keter, 2002, trang 11. Tiếng Hebrew.

(235) Jeffrey Goldberg, “Among the Settlers: Will they destroy Israel?” (Tạm dịch: Người định cư: Họ sẽ tiêu diệt Israel?), New Yorker, 31 tháng Năm, 2004.

(236) Evyatar Banai, “Avot Ubanim”, NMC Music Ltd., 1997. Tiếng Hebrew.

(237) Sigmund Freud, “Remembering, repeating and working-through” (Tạm dịch: Nhớ, lặp lại và giải quyết), Standard edition of the complete psychological works of Sigmund Freud. London: Hogarth press, 1953 – 74, 12, trang 147 – 56.

(238) Falk, Fratricide in the Holy Land, trang 19.

(239) T. Friedman, www.nytimes.com.

(240) D. Grossman, Death as a way of life, trang 41.

(241) Avener Falk, Moshe Dayan, the man and the legend: a psychoanalytical biography (Tạm dịch: Moshe Dayan, con người và huyền thoại: tiểu sử phân tâm học). Tel Aviv: Sifriyat Maariv, 1985. Tiếng Hebrew.

(242) Feldman, Glory and Agony, 145.

(243) Trí thức hóa là một trong những cơ chế phòng vệ tâm lý theo quan điểm của Freud, là quá trình chủ thể tách cảm xúc của bản thân ra khỏi một vấn đề nào đó và tập trung vào trên phương diện trí thức, hiểu biết về vấn đề đó thay vì là tập trung vào thực tế. Trí thức hóa bảo vệ bản thân chống lại sự lo âu bằng cách ngăn chặn những cảm xúc có liên quan đến vấn đề mà chúng ta đang đối mặt.

(244) Meduzot, kịch bản và đạo diễn: Etgar Keret. Tel Aviv: Lama Films, 2007.

(245) Trong Do Thái giáo, từ này chỉ Chúa, dịch nguyên nghĩa là Danh Chúa.

(246) Joseph Hodara, “Does Israel have a future? In-depth and clear” (Tạm dịch: Phân tích sâu sắc và sáng tỏ: Israel có một tương lai?), Haaretz, 20 tháng hai, 2012. Tiếng Hebrew.

(247) R. Patai, The Arab Mind (Tạm dịch: Tâm thức Ả Rập). Long Island City, N. Y.: Hatherleigh press, 2002.

(248) A. Falk, Fratricide in the Holy Land. O. Grosbard, Israel on the couch. Mira M. Sucharov, The international self: psychoanalysis and the search for Israeli – Palestinian peace (Tạm dịch: Bản ngã phổ quát: phân tâm học và cuộc kiếm tìm hòa bình Israel – Palestine). Albany: State University of New York press, 2006.

(249) Kể định thời xưa của người Do Thái ở nam Israel.

(250) Sei Rachlevsky, “Netanyahu Must Not Demolish the Strategic Alliance with U.S.” (Tạm dịch: Netanyahu không được xóa sổ liên minh chiến lược với Mỹ), Haaretz, 21 tháng Hai, 2012.

(251) Ethan Bronner, “Israel Senses Bluffing in Iran’s Threats of Retaliation” (Tạm dịch: Israel cảm thấy chuyện lừa gạt trong những cơ trả đũa của Iran), New York Times, 26 tháng Một, 2012.

(252) Thomas Friedman, “Bibi and Barack, the Sequel” (Tạm dịch: Bibi và Barack, tiếp theo), New York Times, 3 tháng 12, 2013, www.nytimes.com.

(253) Jeffrey Goldberg, “The crisis in US – Israel relations Is officially here,” (Tạm dịch: Khủng hoảng Mỹ - Israel chính thức là ở đây), Atlantic, 28 tháng 10, 2014, www.theatlantic.com.

(254) Meron Benvenisti, Intimate Enemies: Jews and Arabs in a Shared Land (Tạm dịch: Những kẻ thù thân thiết: Người Do Thái và người Ả Rập ở đất Shared). Berkeley: University of California press, 1995. Shmuel Rosner, “The one-state problem” (Tạm dịch: Vấn đề một nhà nước), New York Times, 6 tháng ba, 2012, latitude.blogs.nytimes.com.

(255) Abba Eban (1915 – 2012): nhà ngoại giao, chính trị gia của Israel.

(256) Tên gọi khác của hiệp định Oslo.

(257) Sucharov, International Self.

(258) Thomas L. Friedman, “Lessons from Tahrir Square” (Tạm dịch: Bài học từ quảng trường Tahrir), New York Times, 24 tháng Năm, 2011.

(259) Jeffrey Goldberg, “Goldblog is a pro - J Street Blog” (Tạm dịch: Goldblog thân với J Street blog), Atlantic, 28 tháng Ba, 2011.

(260) Peter Beinart, The Crisis of Zionism (Tạm dịch: Khủng hoảng chủ nghĩa Phục quốc Do Thái). New York: Times Books, Henry Holt, 2012.

(261) Theodore Sasson, The New American Zionism (Tạm dịch: Tân chủ nghĩa Do Thái Mỹ). New York và London: New York University Press, 2014.

(262) Là cơ chế tâm lý con người có xu hướng làm ngược lại những điều được yêu cầu.

(263) Roger Cohen, “The Goldstone Chronicles” (Tạm dịch: Biên niên sử Goldstone), New York Times, 7 tháng Tư, 2011.

1\ Các chư hầu triều Chu chia ra các tước vị Công, Hầu, Bá, Tử, Nam. Công tước là chư hầu thứ nhất

1\. Nhượng Di: Bài xích, đánh các dân tộc Di; Nhượng là đánh.

1\. Sào: ổ, nhà ở của người nguyên thủy.

2\ Toại là dụng cụ lấy lửa. (Chú ý: tất cả các chú thích trong sách này đều là của người biên soạn).

1\ Đông đạo, đông đạo chủ: Người chủ bữa tiệc, người thết khách.

1\ “Trong ba người cùng đi đường, tất sẽ có người làm thầy của ta đó”, “Ôn cái cũ biết được cái mới”. “Biết thì nói biết, không biết thì nói là không biết, thế mới là biết!”

2\ “Có và không đối lập nhau mà sinh ra, khó và dễ đối lập với nhau mà hình thành, dài và ngắn đối lập nhau mà thể hiện ra, cao và thấp đối lập với nhau mà tồn tại”. “Tai họa ư? Hạnh phúc kề sát bên cạnh nó. Hạnh phúc ư? Tai họa tàng ẩn ở bên trong nó”.

3\ Cai trị (dân chúng) phải thuận theo tự nhiên.

4\ Không biết gì và chẳng muốn nói gì.

1\ Chế độ tề điền: trong xã hội nô lệ Trung Quốc, chủ nô phân chia ruộng đất thành những ô vuông hình chữ tề (là cái giếng) để dễ bề trông coi nô lệ lao động.

1\ Khách Khanh: chức quan người nước ngoài.

1\ Ảnh Đô: Nay thuộc phía Bắc huyện Giang Lăng tỉnh Hồ Bắc, là thủ đô của nước Sở.

1\ Trong Tam Tự Kinh Vương Ứng Lâm đời Tống có câu: “Đầu huyền lương, Chùy thích cô bỉ bất giáo, tự cần khô” nghĩa là Tôn Kinh treo đầu lên xà nhà (để học) Tô Tần lấy dùi đâm vào đùi (để học), người ta không được đi học mà vẫn chăm chỉ chuyên cần (tự học). Cổ đây có nghĩa là dùi.

1\ Đàn sắt: loại đàn cổ có 16 dây và 25 dây.

1\ Bảo Bình Khẩu: Nghĩa là Miệng bình quý

1\ Doanh Chính: Doanh là thắng lợi, là giành được, Doanh chính là giành được chính quyền.

1\ Trúc: loại đàn cổ có 13 dây, giống đàn tranh, dùng thước tre đánh vào dây phát ra âm thanh.

1\ Chử tề có nghĩa là cái giếng, ô đất ở giữa là của chủ nô phong kiến, 8 ô đất xung quanh là của nông nô, tá điền.

1\ Hoàng Lão chỉ học: Chỉ học thuyết của Lão Tử (Trang Tử).

2\ Vô vi nhi trị: cai trị dân chúng thuận theo lẽ tự nhiên.

1\ Cưỡi ngựa, bắn tên, ăn mặc như người Hồ, biến việc đánh nhau bằng xe là chính, đổi thành cưỡi ngựa tác chiến là chính. Xem Triệu Ung - hồ phục kỵ xạ, tr 175 đến tr.185, Mưu lược

Gia, tập 5 (Quân sự mưu lược gia). Nxb Công An nhân dân, Hà Nội, 1999. Dương Thu ái biên dịch.

(*) Danh thơm thường được dùng để chỉ tên của các cô gái trẻ, Tam Sinh bắt chước các chàng công tử trong sách nên mới hỏi như vậy.

(**) Hắc Bạch Vô Thường: Theo truyền thuyết dân gian Trung Quốc, Vô Thường là quỷ, vì vậy còn gọi là Quỷ Vô Thường, Quỷ Vô Thường lại có hai loại: Hắc Vô Thường và Bạch Vô Thường. Nhiệm vụ của Hắc Bạch Vô Thường là bắt giữ các linh hồn, tước đi sinh mệnh con người, đem linh hồn của con người xuống âm phủ, chờ Diêm Vương xử lý.

(*) Mỗi tình đồng tính.

(*) Câu này nguyên văn là phân vượn thôi, trong tiếng Trung phân vượn đồng âm với từ duyên phận nên nó cũng được sử dụng với nghĩa duyên phận, nhưng với sắc thái giấu cợt, đùa cợt. (N. d)

(*) Trong tiếng Trung, “bạch tửu” (rượu trắng) và “Bạch Cửu” đồng âm. (N. d)

(*) Thất khiếu: gồm hai tai, hai mắt, hai lỗ mũi và miệng. (N. d)

(*) Bồ tát Địa Tạng: Một vị Bồ tát chuyên cứu độ sinh linh trong địa ngục và trẻ con chết yếu. Có khi Bồ tát Địa Tạng cũng được xem là Bồ tát chuyên cứu giúp người lữ hành phương xa.

(*) Thư viện là một hình thức tổ chức giáo dục ở địa phương, xuất hiện vào thời Đường, phát triển ở thời Tống, lúc đầu chỉ do người dân tự thành lập, sau có sự tham gia của triều đình.

(*) Trong thời cô, đàn ông tròn hai mươi tuổi mới được coi là đã trưởng thành.

(*) Đốt đàn nấu hạc: Lấy đàn làm củi, nấu chim hạc làm đồ ăn, ý nói phá hoại cái đẹp.

(*) Vợ ta.

(*) Giám sát việc hành hình.

Lá oregano: là một loại lá gia vị mà người Ý hay dùng trong chế biến bánh pizza, spaghetti hoặc làm nước xốt cà chua. (ND)

Air Force One là chuyên cơ dành riêng cho các chuyến công du của tổng thống Mỹ. (ND)

Yo hablo español: Bạn phải học tiếng Tây Ban Nha.

SUV: Kiểu xe thể thao đa chức năng, có thể vượt những địa hình xấu.

Trò chơi mà mọi người bày ghế thành vòng tròn, sau đó vừa di chuyển xung quanh vừa nhảy theo nhạc, đến khi nhạc dừng thì mọi người phải ngồi vào ghế, ai không kịp ngồi mà bị người khác tranh mất hết ghế thì bị loại.

Những đoạn phim thô, chưa qua chỉnh sửa; hoặc ở đây có thể hiểu là những buổi xem và nhận xét về những đoạn phim đó. Chúng được gọi như vậy là do trong quá trình làm phim, vào cuối ngày, những cảnh quay trong ngày sẽ được tập hợp, chèn thêm âm thanh, rồi in lên phim để hôm sau cho đạo diễn và các thành viên trong đoàn làm phim xem.

Loại khóa gồm hai dải băng, một dải chứa hàng nghìn cái móc li ti, một dải chứa hàng nghìn vòng tròn cũng nhỏ không kém. Khi ghép hai dải băng này lại, móc sẽ gắn vào vòng tạo nên một cơ chế giữ hết sức chắc chắn nhưng vẫn rất dễ gỡ ra. Nó xuất hiện trên rất nhiều loại đồ dùng như quai giày, cặp xách, v.v...

Nhân vật người mẹ trong phim hoạt hình Gia đình siêu nhân.

Nhân vật người con trai út trong phim hoạt hình Gia đình siêu nhân.

Disney's Nine Old Men: những nhà làm phim hoạt hình chủ chốt của Walt Disney, đã tạo ra nhiều bộ phim hoạt hình kinh điển của Disney như Nàng Bạch Tuyết và bảy chú Lùn, Người

đẹp ngủ trong rừng, Pinocchio v.v... Cái tên này do chính Walt Disney đặt cho họ.

Viết tắt của kindergarten, tức là mầm non, dành cho trẻ từ 4-6 tuổi

Multi-plane camera: một loại máy quay đặc biệt có khả năng tạo ra hiệu ứng không gian ba chiều trong phim hoạt hình, trái ngược với những bức vẽ hai chiều được dùng để sản xuất phim hoạt hình truyền thống.

Ingmar Bergman (1918-2007) là đạo diễn nổi tiếng của Đức, được gọi là “người đưa các cơn chấn thương của chúng ta lên màn ảnh”. Các bộ phim của ông có vai trò và ảnh hưởng vô cùng lớn đối với đời sống văn hóa phương Tây thời điểm đó.

1. H. Kaback, “Felix Rohatyn: Thước đo các ban lãnh đạo thời nay,” Giám đốc và ban điều hành, Xuân 2003, trang 20.

2. F. Kocourek, C. Burger và B. Richard, “Quản trị tập đoàn: sự thật cay đắng về hành vi ôn hòa,” Chiến lược và kinh doanh, năm 2003, 30, 60. (Chiến lược và kinh doanh do Booz Allen Hamilton xuất bản.)

3. J. Hill và T. Dalziel, ”Ban giám đốc và hiệu suất công ty,” Báo cáo Học viện Quản trị, tháng 07/2003, trang 385.

4. Lucier, R. Schuyt và J. Handa, “Hiểm họa đằng sau sự quản lý tốt,” Chiến lược và Kinh doanh, năm 2004, 35, 3.

5. Khảo sát Ban điều hành USC/Mercer Delta năm 2003, 2004 (New York: Mercer Delta Consulting, năm 2004, 2005).

6. J. W. Lorsch và D. Nadler, Báo cáo của Ủy ban Ruy-băng Xanh NACD về Bộ máy Lãnh đạo (Washington, D.C.: Hiệp hội Các Ban điều hành Tập đoàn Quốc gia, năm 2004).

7. D. A. Nadler, “Từ lễ nghi đến công việc thật sự: Ban điều hành – một đội ngũ,” Giám đốc và ban điều hành, Hè 1998, trang 28-31.

8. J. A. Sonnenfield, “Điều làm nên các ban lãnh đạo tuyệt vời,” Harvard Business Review, tháng 09/2002, trang 106.

9. D. A. Bailey và W. E. Knepper, Trách nhiệm của giám đốc và cán bộ doanh nghiệp (Dayton, Ohio: Matthew Bender & Co., năm 2002).

1. Chỉ số Ban lãnh đạo Spencer Stuart: Xu thế và hoạt động của ban điều hành tại các tập đoàn Hoa Kỳ không lồ (Chicago: Spencer Stuart, năm 2004), trang 7.

2. A. Raghavan, “CEO nói ‘Không’ với ban lãnh đạo,” Wall Street Journal, tháng 01/2005, trang B1.

3. M. Schroeder, “Cải cách doanh nghiệp: Năm đầu tiên: Hãy sống sạch, làm giàu không dễ – giới chỉ trích cho rằng Luật Sarbanes-Oxley đã gây khó dễ cho thị trường chứng khoán, đóng băng sự mạo hiểm, nhưng hiệu quả lại không xứng đáng,” Wall Street Journal, ngày 22/07/2003, trang C1.

4. E. Dash, “Kỳ vọng lớn dành cho các giám đốc (và cái giá phải trả),” New York Times, ngày 04/04/2004, trang C10.

5. Chỉ số Ban lãnh đạo Spencer Stuart, năm 2004, trang 7.

1. Chỉ số Ban lãnh đạo Spencer Stuart: Xu thế và hoạt động của ban điều hành tại các tập đoàn Hoa Kỳ không lồ (Chicago: Spencer Stuart, năm 2000), trang 14.

2. J. R. Engen, “Thời hoàng kim của giám đốc danh dự,” Thành viên Lãnh đạo Doanh nghiệp, tháng 01-02/2005, 8(1), 30-32.

3. Hội nghị ủy ban lãnh đạo về lòng tin công chúng và doanh nghiệp tư nhân (New York: Hội nghị Ban điều hành, năm 2003), trang 21.

1. Phân tách vai trò CEO/chủ tịch (Portland, Me.: Thư viện Doanh nghiệp, tháng 03/2004.) <http://www.thecorporate-library.com/Governance-Research/spotlight-topics/spotlight/boardsanddirectors/SplitChairs2004.html>. Cập nhật tháng 03/2005.

2. C. Lucier, R. Schuyt và J. Handa, “Hiểm họa đằng sau sự quản lý tốt,” Chiến lược và Kinh doanh, năm 2004, 35, 3. (Chiến lược và kinh doanh do Booz Allen Hamilton xuất bản.)

1. M. Millstein, “Quy trình quản trị tự điều chỉnh,” Giám đốc và ban điều hành, Xuân 2003, trang 26-31.

2. Chỉ số Ban lãnh đạo Spencer Stuart: Xu thế và hoạt động của ban điều hành tại các tập đoàn Hoa Kỳ không lồ (Chicago: Spencer Stuart, năm 2000), trang 30.

1. D. A. Nadler, “Từ lễ nghi đến công việc thật sự: Ban điều hành – một đội ngũ,” Giám đốc và ban điều hành, Hè 1998, trang 28-31.

2. D. A. Nadler, “Xây dựng bộ máy điều hành vững mạnh,” Harvard Business Review, trang 102-111.

3. J. A. Sonnenfield, “Điều làm nên các ban lãnh đạo tuyệt vời,” Harvard Business Review, tháng 09/2002, trang 106.

4. M. Langely, “Những ngày huyền não cuối cùng của chủ tịch AIG sau 37 năm cai trị,” Wall Street Journal, ngày 01/04/2005, trang 1.

5. K. M. Eisnhart, “Chiến thuật ra quyết định chiến lược,” Sloan Management Review, Xuân 1999, trang 65-72.

1. J. Slywotzky và D. J. Morrison, Các hình mẫu lợi nhuận (New York: Times Business, 1999).

2. Hội nghị ủy ban lãnh đạo về lòng tin công chúng và doanh nghiệp tư nhân (New York: Hội nghị Ban điều hành, năm 2003), trang 9.

3. D. A. Nadler, Quản quân thay đổi (San Francisco: Jossey-Bass, năm 1998).

4. P. Plitch, “Đã sẵn sàng chưa?” Wall Street Journal, ngày 24/02/2003, trang R3; J. S. Lublin, “Lợi ích nhiều, trách nhiệm lớn,” Wall Street Journal, ngày 24/02/2003, trang R4.

1. S. Craig and K. Brown, “Schwab Ousts Pottruck nhậm chức CEO,” Tạp chí Phố Wall, ngày 21/07/2004, trang A1.

2. J. A. Conger, E. E. Lawler III, và D. L. Finegold, “Giữ vững trách nhiệm lãnh đạo,” Động lực tổ chức, Hè 1998, trang 7-20.

3. R. E. Berenbeim, Ban điều hành doanh nghiệp: Tuyển chọn, đánh giá và kế nhiệm CEO (Báo cáo số: 1103-95-RR) (New York: Hội nghị Ban điều hành, năm 1995), trang 36.

4. C. K. Brancato và D. Hervig, Hội đồng phụ trách lương thưởng: Những phương pháp xây dựng mức lương giám đốc hiệu quả nhất (Báo cáo số: R-1306-01-RR) (New York: Hội nghị Ban điều hành, năm 2001), trang 33.

5. Berenbeim, Các ban điều hành doanh nghiệp, trang 28.

6. Đánh giá Tổng giám đốc (Los Angeles: Korn/Ferry International/Khoa Kinh doanh – Đại học Nam California), năm 1998, trang 10-11.

7. J. A. Conger, E. E. Lawler III, và D. L. Finegold, Ban điều hành doanh nghiệp: Những chiến lược đóng góp giá trị trong hàng ngũ lãnh đạo (San Francisco: Jossey-Bass, năm 2001).

1. W. A. Pasmore và R. Torres, "Lựa chọn CEO kế tiếp: Kế nhiệm là quá trình, không phải một cuộc đua." Tạp chí Mercer Management, năm 2003, 16, 67-75.
2. Khảo sát Ban điều hành tập đoàn USC/Mercer Delta năm 2004 (New York: Mercer Delta Consulting, năm 2005).
3. "100 ngày đầu tiên: Thách thức mới của CEO," Mercer Delta Insight, năm 2001.
4. R. Charan, S. Drotter, và J. Noel, Nguồn cung lãnh đạo: Xây dựng một công ty lãnh đạo hiệu quả như thế nào (San Francisco: Jossey-Bass, năm 2001).
1. M. Langley và I. McDonald, "Vụ phạm pháp của Marsh Averts với CEO mới," Wall Street Journal, ngày 26/10/2002, trang A1.
2. C. Roux-Dufort, "Vì sao các tổ chức không học hỏi từ khủng hoảng," Đại học học St. John, Cao đẳng Quản trị Kinh doanh, Báo cáo đánh giá doanh nghiệp, năm 2000, 21(3), 25-30.
1. B. Behan and J. Brant, "Đánh giá việc xây dựng ban điều hành hiệu quả," NACD Directors Monthly, tháng 06/2004, trang 9-11. Directors Monthly do Hiệp hội các Ban điều hành Tập đoàn Quốc gia, Washington, D.C. phát hành; xem <http://www.nacdonline.org>.
1. M. Quigley và G. Scott, Quản trị bệnh viện và trách nhiệm tại Ontario (Ontario, Canada: Hiệp hội Bệnh viện Ontario, tháng 02/2005), chương 7.
2. Báo cáo tình hình tại văn phòng Tổng Kiểm toán Hạ viện (Canada: Bộ trưởng Công trình công cộng và Công tác Chính phủ, tháng 02/2005), chương 7.
3. G. Bragues, "Nhiệm vụ phân đôi: Dân chủ cổ đông không có chỗ trong thị trường vốn sở hữu: Nhà đầu tư có quyền lựa chọn ví tiền của họ nếu có cơ hội," National Post, ngày 19/05/2004, trang FP19.
4. J. Kay, "Không bê bối: Trong thế giới Hậu Enron-Worldcom-Hollinger, ban điều hành và các giám đốc sẽ phải chịu sức ép cải cách bản thân," National Post, ngày 01/04/2004, trang FP11.
5. P. Desmarais, "Kiểm soát là kiểm soát: Áp dụng các đề xuất của giám đốc độc lập vào các công ty sắp cổ phần hóa hiện nay sẽ khiến quyền lợi tài sản bị tấn công và tước đoạt," National Post, ngày 31/01/2004, trang FP11.
6. G. Fabrikant, "Các gia tộc và doanh nghiệp lớn đã hòa hợp với nhau?" New York Times, ngày 24/04/2005, trang C1.
7. S. Prashad, "Doanh nghiệp gia đình không đảm bảo thành công: Nghiên cứu cho thấy các công ty này thường thất bại ở thế hệ thứ hai hoặc thứ ba," Toronto Star, ngày 02/09/2004, trang ONT D22.
1. Xếp hạng năng lực quản trị toàn cầu năm 2004 (New York: Governance Metrics International, tháng 05/2005). <http://www.gmiratings.com>. Truy cập tháng 05/2005.
2. D. Higgs, Đánh giá vai trò và tính hiệu quả của giám đốc cố vấn (Báo cáo Higgs) (London: The Stationery Office, tháng 06/2002), trang 3-23.
3. Hội đồng Báo cáo Tài chính, "Bộ luật Hỗn hợp – Sau một năm," ngày 13/01/2005. <http://www.frc.org.uk/press-/pub0738.html>. Cập nhật tháng 03/2005.
4. L. Urquhart, "Inchcape bổ nhiệm Tổng giám đốc trái với khuyến nghị của Higgs," Financial Times (London), ngày 01/03/2005, trang 25.
5. Báo cáo hoạt động quản trị doanh nghiệp thường niên (London: Ủy ban Cố vấn Nghiên cứu Đầu tư Trợ cấp, năm 2004).

6. L. Tyson, Báo cáo bổ nhiệm và phát triển các giám đốc cổ vấn (London: Trường Kinh doanh London, tháng 06/2003).
7. Báo cáo về nữ giới trong FTSE năm 2004 (Cranfield, Bedford, Vương quốc Anh: Khoa Quản trị – Đại học Cranfield, năm 2004).
8. Báo cáo về hiệu quả ban điều hành: Báo cáo khảo sát thường niên nhóm FTSE 100, năm 2004, (London: Independent Audit Limited, năm 2004).
9. B. Hudson, “Đánh giá ban điều hành: Vai trò của chủ tịch,” Chuyên đề phát triển ban điều hành của Mercer Delta, năm 2004, trang 3.
10. Khảo sát chủ tịch độc lập và giám đốc cổ vấn (London: Independent Remuneration Solutions, tháng 01/2005).
11. Khảo sát lương thưởng dành cho giám đốc (London: Watson Wyatt, tháng 10/2004).
12. Thù lao cho giám đốc cổ vấn theo Thông cáo Higgs (London: PricewaterhouseCoopers, năm 2004), trang 3, <http://www.pricewaterhousecoopers.co.uk>. Cập nhật tháng 03/2005.
13. Nghiên cứu ban giám đốc thường niên năm 2004 (Los Angeles: Korn/Ferry International, năm 2004).